

# रघुगंगा गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण (Profile of Raghuganga Rural Municipality)



प्रकाशक:



रघुगंगा गाउँपालिका  
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय  
मौवाफाँट, म्याग्दी  
४ नं. प्रदेश, नेपाल



## रघुगंगा गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय



### गाउँपालिका अध्यक्षको तर्फबाट व्यक्त शुभकामना

रघुगंगा गाउँपालिकाम्याग्दीको वस्तुगत विवरण तयार गरेकोमा मलाई अत्यन्त खुशी लागेको छ। कुनैपनि योजना वा कार्यक्रम तर्जुमाका निमित्त तथ्याङ्कको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ र तथ्याङ्क पनि सहि हुनु अति आवश्यक हुन्छ। यिनै कुरालाई ध्यानमा राखि तथ्याङ्क संकलन गरिएको कुरामा म विश्वस्त छु। स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४द्वारा प्रदत्त अधिकार क्षेत्र भित्र रही स्थानीय तहले गुणस्तरीय तथा प्रभावकारी सेवा दक्षताका साथ योजनाबद्ध ढंगबाट सञ्चालन गर्नुपर्ने मान्यताका आधारमा रघुगंगा गाउँपालिकाले आफ्नो वस्तुस्थिति विवरण तयार गरेको छ। यस वस्तुस्थिति विवरणलाई गाउँपालिकाको योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन लगायतका प्रक्रियामा आधार बनाईएमा गाउँको समानुपातिक रुपमा समग्र विकासका लागि सहज हुने कुरामा विश्वास लिइएको छ।

नेपालको संविधान २०७२, धारा २९५ को उपधारा ३ बमोजिम गठन भएका गाउँपालिका र नगरपालिकाहरूमा मिति २०७३।१।२७ देखि लागू हुने गरी ४ वटा महानगरपालिका, १३ वटा उपमहानगरपालिका २४६ वटा नगरपालिका, ४८१ वटा गाउँपालिका गरी ७५३ वटा स्थानीय तह तोकिएकोमा उक्त तोकिएका नयाँ संरचनाहरूको जानकारी प्राप्त गर्नका लागि यस वस्तुगत विवरणले केही सहयोग पुग्नेछ। साथै यस महत्वपूर्ण कार्यलाई सफल बनाउन प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने यस गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरू, वडा अध्यक्ष, सदस्य लगाएतका वडा समितिका साथीहरू, वडा कार्यालयका सचिव, वडा स्थित स्वास्थ्य चौकि कार्यालयहरू, गाउँस्तरका विभिन्न सञ्जालहरूका साथै परामर्शदाताप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दै यस रघुगंगा गाउँपालिकाको वस्तुस्थिति विवरण तयार कार्यमा प्राविधिक सहयोग गर्ने नेक्स्ट कन्सल्टेन्सीलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु र गाउँपालिकाको वार्षिक तथा आवधिक योजना तर्जुमा, स्थानीय आवश्यकताको पहिचान, आन्तरिक श्रोत परिचालन लगायतका क्षेत्रमा यो वस्तुस्थिति विवरण महत्वका साथ प्रयोगमा ल्याउनका लागि सबैको सहयोगको अपेक्षा गर्दछु।

धन्यवाद।

  
(भव बहादुर भण्डारी)

अध्यक्ष

**भव बहादुर भण्डारी**  
अध्यक्ष



## रघुगंगा गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

म्याग्दी जिल्ला  
म्याग्दीबाट  
डमप्रदेश नुवाकोट  
४ नं. प्र.सं. २०७५  
स्था: २०७५



### गाउँपालिका उपाध्यक्षको तर्फबाट व्यक्त शुभकामना

म्याग्दी जिल्ला रघुगंगा गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार गरी प्रस्तुत गर्न पाउँदा कार्यालय परिवार हर्षित भएको छ । गाउँपालिका आफ्नो क्षेत्र भित्रको भौगोलिक, आर्थिक, सामाजिक, शैक्षिक, सांस्कृतिक एवं समग्र पक्षहरूको चित्रण हुने गरी स्थानीय तहहरूले आफ्नो गाउँको वस्तुगत विवरण तयार गर्नु पर्ने स्थानीय सरकार संचालन ऐनको व्यवस्था अनुरूप गाउँपालिकाको कार्यालय रघुगंगा, म्याग्दीबाट पनि गाउँको सर्वाङ्ग पक्षहरूको विस्तृत विवरण सहितको परिमार्जित एवं संसोधित तथ्यांकीय विवरण स्वरूप यो वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ । यस अध्ययन कार्यमा गाउँपालिकालाई विभिन्न क्षेत्रबाट प्राविधिक, परामर्श तथा रायसुझाव प्राप्त भएको छ र जसको परिणामस्वरूप यो कार्यालयले आफ्नो वस्तुगत विवरण तयार गर्न सफल भएको छ । यो वस्तुगत विवरण तयार पार्नकालागी परामर्श तथा प्राविधिक सहयोग गरी, यस अध्ययन कार्य सफल पार्न योगदान गर्ने गाउँपालिकाका सम्पूर्ण परिवार प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । यसैगरी यस वस्तुगतविवरण र निर्माण कार्यमा सहजिकरण गर्ने र आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने, विभिन्न तहका छलफल कार्यमा सहजिकरण तथा तथ्यांक संकलनमा सहयोग गर्नुहुने यस गाउँपालिकाका वडा अध्यक्ष एवं सदस्य ज्यूहरू, विषयगत कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरू, यस गाउँपालिका कार्यालयका विषयगत कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरू लगायत सम्पूर्ण सरोकारवालाहरू प्रति गाउँपालिका आभारी छ । अध्ययनको क्रममा प्रारम्भिक प्रतिवेदन पुनरावलोकन, नपुग तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण, गाउँस्तरीय छलफल गरी अन्तिम प्रतिवेदन तयारीमा सहयोग गर्नु हुने परामर्शदाता र रघुगंगा गाउँपालिकाको वस्तुगतविवरणसम्बन्धी अध्ययन कार्यमा सहभागी भई रचनात्मक सुझाव र सहयोग दिनु हुने सम्पूर्ण महानुभावहरूलाई धन्यवाद सहित हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु ।

धन्यवाद ।

(कमला तिलिजा)

उपाध्यक्ष

**कमला तिलिजा**  
**उपाध्यक्ष**



रघुगंगा गाउँपालिका  
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय  
मौवाफाँट म्याग्दी  
४ वें क्षेत्र, नेपाल  
जनप्रदेश, नेपाल  
स्था: २०७३



**प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको तर्फबाट व्यक्त शुभकामना**

म्याग्दी जिल्लाको पश्चिम क्षेत्रमा पर्ने रघुगंगा गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण(Profile)सम्बन्धी अध्ययन कार्य गाउँपालिकाले तयार गरी प्रस्तुत गर्न पाँउदा हामी हर्षित भएका छौं । यस अध्ययन कार्यमा गाउँपालिकालाई विभिन्न क्षेत्रबाट प्राविधिक सहयोग, परामर्श तथा रायसुझाव प्राप्त भएको छ र जसको परिणामस्वरूप यो गाउँवस्तुगत विवरणतयार गर्न गाउँपालिका सफल भएको छ । गाउँवस्तुगत विवरण तयार गर्न प्राविधिक सहयोग गरी यस अध्ययन कार्य सफल पार्न योगदान गर्ने नेक्स्ट कन्सल्टेन्सी प्रति सर्वप्रथम गाउँपालिका परिवार हार्दिक आभार प्रकट गर्दछौं । यसैगरी यस वस्तुगत विवरणProfileनिर्माण कार्यमा सहजिकरण गर्ने र आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने, विभिन्न तहका छलफल कार्यमा सहजिकरण तथा तथ्यांक संकलनमा सहयोग गर्नुहुने यस गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधी ज्यूहरु, यस गाउँकार्यपालिका मातहतका विभिन्न कर्मचारीहरु,विषयगत कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरु, लगायत सम्पूर्ण सरोकारवालाहरु प्रति गाउँपालिकाको तर्फबाट विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । साथै अध्ययनको क्रममा प्रारम्भिक प्रतिवेदन पुनरावलोकन, नपुग तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण, गाउँस्तरीय छलफल गरी अन्तिम प्रतिवेदन तयारीमा सहयोग गर्नु हुने परामर्शदाता नेक्स्ट कन्सल्ट प्रा.लि. र रघुगंगा गाउँपालिकाको गाउँ वस्तुगत विवरण(Profile)सम्बन्धी अध्ययन कार्यमा सहभागी भई रचनात्मक सुझाव र सहयोग दिनु हुने सम्पूर्ण महानुभावहरुलाई हार्दिक कृतज्ञतासहित आभार प्रकट गर्न चाहान्छु ।

धन्यवाद ।

(नासयण प्रसाद चापागाईं)

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

**नारायण प्रसाद चापागाईं**  
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

## विषय सुची

<b>खण्ड १: भूमिका</b> .....	१
१.१ पृष्ठभूमि:.....	१
१.२ अध्ययनका उद्देश्यहरू:.....	२
१.३ अध्ययनको महत्व:.....	३
१.४ अध्ययनको औचित्य:.....	४
१.५ अध्ययन विधि:.....	४
१.६ अध्ययनको क्षेत्र र सिमा:.....	५
<b>खण्ड २ : म्याग्दी जिल्ला र रघुगंगा गाउँपालिकाको परिचय</b> .....	६
२.१ म्याग्दी जिल्लाको संक्षिप्त परिचय:.....	६
२.२ म्याग्दी जिल्लाको नामकरण:.....	७
२.३ म्याग्दी जिल्लाको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि:.....	७
२.४ म्याग्दी जिल्लाको राजनैतिक विभाजन .....	९
२.५ रघुगंगा गाउँपालिकाको परिचय: .....	१०
२.५ रघुगंगा गाउँपालिकाको ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण.....	११
२.६ रघुगंगा गाउँपालिकाको राजनीतिक अवस्थिति.....	१४
२.७ रघुगंगा गाउँपालिकाको क्षेत्रफल .....	१४
२.८ भौगोलिक स्वरूप र हावापानी .....	१५
<b>खण्ड ३ : रघुगंगा गाउँपालिकाको जनसांख्यिक विवरण</b> .....	१७
३.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था .....	१७
३.२ पारिवारिक तथा जनसंख्या विवरण .....	१७
३.३ रघुगंगा गाउँपालिकाको वडा अनुसार घरपरिवार संख्या र जनघनत्व.....	१९
३.४ उमेर तथा लिंगका आधारमा जनसंख्याको विवरण .....	१९
३.५ आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको विवरण .....	२०
३.६ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण.....	२१
३.७ धर्मको आधारमा जनसंख्याको विवरण .....	२१
३.८ जातियताको आधारमा रघुगंगा गाउँपालिकाको जनसंख्याको विवरण.....	२२
३.९ अपांगताको आधारमा जनसंख्या .....	२३
३.१४ खाना पकाउनअक्सर प्रयोग गरिने इन्धनहरूको आधारमा घरपरिवार विवरण.....	२५
३.१५ उपलब्ध सेवा सुविधाको आधारमा घरपरिवार विवरण .....	२६
३.१६ शौचालय प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण .....	२६

३.१७ बैदेशिक रोजगार सम्बन्धी विवरण.....	२७
७.१८ मुख्य पेशा सम्बन्धि विवरण.....	२८
<b>खण्ड ४: रघुगंगा गाउँपालिकाका धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय सम्पदाहरूको विवरण .....</b>	<b>२९</b>
४.१ प्रमुख धार्मिक स्थलहरू .....	२९
४.२. ऐतिहासिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाहरू .....	३२
४.३ हाल स्थापित तथा सम्भावित पर्यटकिय स्थलहरू .....	३३
४.४ अन्य धार्मिक, सांस्कृतिक एवं पर्यटकिय स्थलहरू.....	३५
४.५ स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाको विवरण .....	३७
४.६ तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीहरू .....	३७
<b>खण्ड ५ : रघुगंगा गाउँपालिकाको भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण.....</b>	<b>३९</b>
५.१ वर्तमान भू उपयोग सम्बन्धी विवरण .....	३९
५.२ सिंचित क्षेत्रफलको विवरण .....	४०
५.३ वन क्षेत्र/सार्वजनिक जग्गाहरूको विवरण .....	४१
५.६ सामुदायिक वनहरूको विवरण .....	४२
५.७ रघुगंगा गाउँपालिका स्थित निजी वनको विवरण.....	४६
५.८ भू-क्षय तथा बाढीपहिरो, नदी कटान.....	४७
<b>खण्ड ६ : शिक्षा सम्बन्धी विवरण .....</b>	<b>५१</b>
६.१ शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण.....	५१
६.२ विश्वविद्यालय तथा क्याम्पसहरू.....	५१
६.३ विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राहरूको विवरण .....	५१
६.४ दलित विद्यार्थीको विवरण.....	५५
६.५ पाँच बर्ष र सो भन्दा माथिकाको शैक्षिक अवस्था.....	५८
६.६ बडा अनुसार साक्षरता दर र त्यसमा महिलाहरूको हिस्सा .....	५९
६.७ बालविकास केन्द्रको विवरण .....	६०
६.८ विद्यालयहरूमा शौचालयको विवरण .....	६१
६.९ तहगत शिक्षक विवरण .....	६१
<b>खण्ड ७ : स्वास्थ्य सम्बन्धी विवरण.....</b>	<b>६२</b>
७.१ रघुगंगा गाउँपालिकामा उपलब्ध आ.व.२०७३।७४ मा विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरू .....	६२
७.२ रघुगंगा गाउँपालिकाको स्वास्थ्य संग सम्बन्धित विवरण .....	६४
७.३ रघुगंगा गाउँपालिका अवस्थित स्वास्थ्य चौकिमा कार्यरत कर्मचारी विवरण .....	६४
७.४ स्वास्थ्य चौकिमा सेवा प्राप्त गर्ने सेवा ग्राहीको लिङ्ग र उमेर अनुसारको विवरण .....	६४
७.५ गर्भवती महिलाले स्वस्थ चौकीबाट सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी सेवा लिनेको विवरण .....	६५

७.६ गर्भवती महिलाले स्वस्थ चौकीबाट सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी सेवा लिनेको विवरण.....	६५
७.७ स्वस्थ चौकीबाट प्रदान गरिएका परिवार नियोजन सम्बन्धी सेवा लिनेको विवरण .....	६६
७.८ जन्मिएका बच्चाको सख्याको आधारमा र जिवित बच्चा जन्माउने आमाहरुको विवरण.....	६६
७.९ रघुगंगा गाउँपालिकामा गर्भवती महिलाहरुले लिएको टिटि खोपको विवरण .....	६७
७.१० रघुगंगा गाउँपालिकामा बालबालिकाहरुले लिएको GESI अनुसार खोपको विवरण .....	६७
७.११ म्याग्दी जिल्लाको सिकिस्तकुपोषणको अवस्था.....	६८
७.१२ रघुगंगा गाउँपालिकाका बालबच्चाहरुको कुपोषणको अवस्था (नयाँ).....	६८
७.१३ रघुगंगा गाउँपालिकाका बालबच्चाहरुको कुपोषणको अवस्था (पुरानो).....	६९
<b>खण्ड ८: गाउँपालिकाको भौतिक पुर्वाधार सम्बन्धी विवरण.....</b>	<b>७०</b>
८.१ सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था .....	७०
८.२ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रुट परमिट लिएर संचालन भएका सवारी साधनहरुको विवरण.....	७०
८.२ विद्युतीकरण.....	७१
८.३ दुर संचारसम्बन्धी विवरण .....	७२
८.४ गाउँपालिकाभित्रका पक्की तथा आरसिसि पुल, कल्भर्ट तथा भोलुगें पुलहरुको विवरण.....	७३
८.५ सामुदायिक भवनहरुको विवरण.....	७५
८.६ सार्वजनिक पाटीपौवा र चौतारा सम्बन्धी विवरण .....	७७
८.८ खेल मैदान सम्बन्धी विवरण .....	७८
८.९ सिचाईको स्रोत.....	७९
८.१० पार्क, वनस्पती तथा उद्यान सम्बन्धी विवरण .....	७९
८.११ एफ.एम/रेडियो स्टेशनहरुको विवरण .....	७९
<b>खण्ड ९: रघुगंगा गाउँपालिकाको आर्थिक क्षेत्र सम्बन्धी विवरण.....</b>	<b>८०</b>
९.१ बैंक, सहकारी तथा वित्तीय संस्था.....	८०
९.२ व्यापारिक केन्द्रहरुको विवरण.....	८०
९.३ वार्षिक कृषि उत्पादन सम्बन्धि विवरण.....	८१
९.४ पशु धन तथा सोबाट हुने उत्पादनको अवस्था सम्बन्धि विवरण .....	८१
९.५ औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय सम्बन्धी विवरण .....	८२
९.६ प्राकृतिक श्रोत (खानी/खनिज आदि).....	९४
<b>खण्ड १० : गाउँपालिकाको कार्यालय र गाउँपालिका संग सम्बन्धीत विवरणहरु .....</b>	<b>९५</b>
१०.१ गाउँपालिकाका वडामा दर्ता भएका वसाई सराई सम्बन्धि विवरण.....	९५
१०.२ आर्थिक वर्ष ०७३।७४ को पञ्जिकरणको विवरण .....	९५
१०.३ आर्थिक वर्ष २०७३।७४ मा भएको नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरुको विवरण .....	९६
१०.४ जेष्ठ नागरिक तथा एकल महिलाहरुको विवरण (आ.व.०७३।७४).....	९७

१०.५ वडा अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यक्तिहरूका विवरण.....	९७
१०.६ लिंग अनुसार बाल विवाह सम्बन्धि विवरण (१८ वर्ष मुनिका) .....	९८
१०.७ महिला हिंसा सम्बन्धि विवरण .....	९९
१०.८ पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूह .....	९९
१०.९ हुलाक सेवा केन्द्र.....	९९
१०.१० गाउँपालिकाको वडाबाट गाउँपालिकाको केन्द्र पुग्नलाग्ने अनुमानित समय.....	१००
१०.११ गाउँपालिकाको अचल सम्पत्ति विवरण (गापा र वडा कार्यालयको एकमुष्ट).....	१००
१०.१२ गाउँपालिकाको कार्यालयदेखि प्रत्येक वडाकेन्द्रसम्मको दूरी.....	१०१
१०.१३ राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थाको विवरण .....	१०१
१०.१४ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र गठन भएका टोल विकास तथा समुहमा आधारित संस्थाहरूको विवरण .....	१०३
१०.१५ गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेका प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरू.....	१०४
१०.१६ गाउँपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा .....	११०
१०.१७ गाउँपालिका कार्यालयमा हाल कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण .....	१११
१०.१८ जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालयहरूको नाम र टेलिफोन विवरण.....	११२
१०.१९ स्थानीय राजनैतिक दलहरू .....	११३
१०.२० रघुगंगा गाउँपालिकामा निर्वाचित पदाधिकारीहरूको विवरण .....	११४
१०.२१ विगत ३ वर्षको MCPM को स्तर.....	११६
१०.२२ सुरक्षा ईकाईहरू.....	११६
१०.२३ गाउँपालिकाको क्षेत्रगत अवस्था विश्लेषण (SWOT Analysis) :.....	११७
१०.२४ गाउँपालिकाले निर्माण गरेका ऐनहरू,कार्यविधिहरू तथा निर्देशिकाहरूको विवरण .....	१२१
१०.३० गाउँपालिकाको नक्सा .....	१२२
सन्दर्भ सामाग्री .....	१२३
अनुसूची-१: वडा अनुसारका सामाजिक स्रोत नक्साहरू .....	१२४

### तालिकाहरूको सुची:

तालिका १: नयाँ संरचना अनुसार म्याग्दीका स्थानीय तहहरूको विभाजन .....	९
तालिका २: रघुगंगा गाउँपालिकामा कायम भएका वडाहरू .....	११
तालिका ३: रघुगंगा गाउँपालिकाका वडाहरू र त्यसले ओगटेको क्षेत्रफल .....	१५
तालिका ४ : जनसंख्या वितरणको अवस्था .....	१७
तालिका ५: जनसंख्याको आवधिक तुलना सम्बन्धी विवरण .....	१७
तालिका ६: रघुगंगा गाउँपालिकाको वडा अनुसार घरपरिवार संख्या र क्षेत्रफल.....	१९
तालिका ७: उमेर समूह अनुसार जनसंख्या .....	१९
तालिका ८: सक्रिय जनसंख्या विवरण .....	२०

तालिका ९: मातृभाषा अनुसार जनसंख्या .....	२१
तालिका १०: धर्मको आधारमा जनसंख्याको विवरण .....	२१
तालिका ११: जातियताको आधारमा जनसंख्या .....	२२
तालिका १२: अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या .....	२३
तालिका १३: छानाको प्रकारको आधारमा घरघुरी विवरण .....	२४
तालिका १४: घरको सामित्वको आधारमा घरपरिवार .....	२४
तालिका १५: खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार विवरण .....	२४
तालिका १६: बत्ती प्रयोगको आधारमा घर परिवार विवरण .....	२५
तालिका १७: खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार विवरण .....	२५
तालिका १८: घर परिवारमा उपलब्ध सेवा सुविधा विवरण .....	२६
तालिका १९: चर्पी प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण .....	२६
तालिका २०: वैदेशिक रोजगारमा जाने संख्या र प्रमुख गन्तव्य .....	२७
तालिका २१: गाउँपालिका भित्रका अनुपस्थित जनसंख्या .....	२८
तालिका २२: मुख्य पेशा सम्बन्धि घरघुरी अनुसारको विवरण .....	२८
तालिका २३: रघुगंगा गाउँपालिकामा रहेका पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण (धार्मिक ऐतिहासिक र पुरातात्विक) .....	३६
तालिका २४: रघुगंगा गाउँपालिकामा मनाउने गरेका स्थानीय चाडपर्व /जात्रा/ मेला .....	३७
तालिका २५: तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीको नाम .....	३७
तालिका २६: वर्तमान भू-उपयोग सम्बन्धि विवरण (हेक्टरमा) वडा अनुसार .....	४०
तालिका २७: रघुगंगा गाउँपालिकाको वडा अनुसार खेती योग्य जमिन र सिंचित क्षेत्रफल .....	४०
तालिका २८: गाउँपालिका भित्र रहेका सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाहरूको विवरण .....	४१
तालिका २९: ईलाका वन कार्यालय र यसको क्षेत्र .....	४२
तालिका ३०: रघुगंगा गाउँपालिकाको वनको विवरण .....	४२
तालिका ३१: वडा नं १ स्थित सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, क्षेत्रफल र लाभान्वित जनसंख्या .....	४३
तालिका ३२: वडा नं २ स्थित सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, क्षेत्रफल र लाभान्वित जनसंख्या .....	४३
तालिका ३३: वडा नं ३ स्थित सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, क्षेत्रफल र लाभान्वित जनसंख्या .....	४४
तालिका ३४: वडा नं ४ स्थित सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, क्षेत्रफल र लाभान्वित जनसंख्या .....	४४
तालिका ३५: वडा नं ५ स्थित सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, क्षेत्रफल र लाभान्वित जनसंख्या .....	४५
तालिका ३६: वडा नं ६ स्थित सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, क्षेत्रफल र लाभान्वित जनसंख्या .....	४५
तालिका ३७: वडा नं ७ स्थित सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, क्षेत्रफल र लाभान्वित जनसंख्या .....	४५
तालिका ३८: वडा नं ८ स्थित सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, क्षेत्रफल र लाभान्वित जनसंख्या .....	४६
तालिका ३९: अवस्थित निजि वन, क्षेत्रफल र विरुवाको विवरण .....	४६
तालिका ४०: रघुगंगा गाउँपालिकामा रहेका शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण .....	५१
तालिका ४१: वडा नं. १ मा १-५ कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण .....	५१
तालिका ४२: वडा नं. १ मा ६-१० कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण .....	५२
तालिका ४३: वडा नं. २ मा १-५ कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण .....	५२
तालिका ४४: वडा नं. २ मा ६-१० कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण .....	५२
तालिका ४५: वडा नं. २ मा ११-१२ कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण .....	५२
तालिका ४६: वडा नं. ३ मा १-५ कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण .....	५३
तालिका ४७: वडा नं. ३ मा ६-१० कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण .....	५३

तालिका ४८: वडा नं. ४ मा १-५कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण.....	५३
तालिका ४९: वडा नं. ४ मा ६-१० कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण.....	५३
तालिका ५०: वडा नं. ५ मा १-५कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण.....	५३
तालिका ५१: वडा नं. ५ मा ६-१० कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण.....	५४
तालिका ५२: वडा नं. ६ मा १-५कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण.....	५४
तालिका ५३: वडा नं. ६ मा ६-१० कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण.....	५४
तालिका ५४: वडा नं. ७ मा १-५कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण.....	५४
तालिका ५५: वडा नं. ७ मा ६-१० कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण.....	५५
तालिका ५६: वडा नं. ८ मा १-५कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण.....	५५
तालिका ५७: वडा नं. ८ मा ६-१० कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण.....	५५
तालिका ५८: रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. १ बेगमा २०७४ मा भर्ना भएका दलित विद्यार्थीको विवरण.....	५५
तालिका ५९: रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. २ मा २०७४ मा भर्ना भएका दलित विद्यार्थीको विवरण.....	५६
तालिका ६०: रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. ३ मा २०७४ मा भर्ना भएका दलित विद्यार्थीको विवरण.....	५६
तालिका ६१: रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. ४ मा २०७४ मा भर्ना भएका दलित विद्यार्थीको विवरण.....	५६
तालिका ६२: रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. ५ मा २०७४ मा भर्ना भएका दलित विद्यार्थीको विवरण.....	५६
तालिका ६३: रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. ६ मा २०७४ मा भर्ना भएका दलित विद्यार्थीको विवरण.....	५७
तालिका ६४: रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. ७ मा २०७४ मा भर्ना भएका दलित विद्यार्थीको विवरण.....	५७
तालिका ६५: रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. ८ मा २०७४ मा भर्ना भएका दलित विद्यार्थीको विवरण.....	५७
तालिका ६६: पाँच वर्ष र सो भन्दा माथिकाको शैक्षिक अवस्था.....	५८
तालिका ६७: वडा अनुसार साक्षरता दर.....	५९
तालिका ६८: रघुगंगा गाउँपालिकाका सामुदायिक विद्यालयमा आधारित बालविकास केन्द्रहरूको विवरण.....	६०
तालिका ६९: रघुगंगा गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयको तहगत शिक्षक दरबन्दी विवरण.....	६१
तालिका ७०: रघुगंगा गाउँपालिकामा आ.व.७३०७४ मा विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरू.....	६२
तालिका ७१: रघुगंगा गाउँपालिकामा विगत ३ आ.व.मा खोप सेवाको विवरण.....	६३
तालिका ७२: रघुगंगा गाउँपालिकामा विगत ३ आ.व.मा खोप खोप छोड्ने बालबालिकाको विवरण.....	६३
तालिका ७३: रघुगंगा गाउँपालिकामा विगत ३ आ.व.मा पोषणको अवस्था.....	६३
तालिका ७४: रघुगंगा गाउँपालिकाको स्वास्थ्य संस्थाहरू.....	६४
तालिका ७५: रघुगंगा गाउँपालिका अवस्थित स्वास्थ्य चौकमा कार्यरत कर्मचारी विवरण.....	६४
तालिका ७६: रघुगंगा गाउँपालिका स्वास्थ्य चौकमा सेवा प्राप्त गर्ने सेवा ग्राहीको लिङ्ग र उमेर अनुसारको विवरण.....	६४
तालिका ७७: गर्भवती महिलाले स्वस्थ चौकीबाट सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी सेवा लिनेको विवरण.....	६५
तालिका ७८: गर्भवती महिलाले स्वस्थ चौकीबाट सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी सेवा लिनेको विवरण.....	६५
तालिका ७९: स्वस्थ चौकीबाट प्रदान गरिएका परिवार नियोजन सम्बन्धी सेवा लिनेको विवरण.....	६६
तालिका ८०: बच्चाको सख्याको आधारमा र जिवित बच्चा जन्माउने आमाहरूको विवरण.....	६६
तालिका ८१: रघुगंगा गाउँपालिकामा बच्चाहरूले लिएको खोपको विवरण.....	६७
तालिका ८२: रघुगंगा गाउँपालिकामा गर्भवती महिलाहरूले लिएको टिटि खोपको विवरण.....	६७
तालिका ८३: गाउँपालिकामा बच्चाहरूले लिएको खोपको GESI अनुसार विवरण.....	६७
तालिका ८४: म्याग्दी जिल्लाको सिक्किस्त कुपोषणको अवस्था.....	६८
तालिका ८५: रघुगंगा गाउँपालिकामा जन्मिएका ०देखि २३ महिना सम्मका बालबच्चाहरूको कुपोषणको अवस्था (नयाँ).....	६८
तालिका ८६: गाउँपालिका जन्म देखि २३ महिना सम्मका बालबच्चाहरूको कुपोषणको अवस्था (पुरानो).....	६९

तालिका ८७ : गाउँपालिकालाई छुने प्रमुख सडक खण्ड र त्यसको लम्बाई .....	७०
तालिका ८८ : रुट परमिट लिएर संचालन भएका सवारी साधनहरूको विवरण .....	७०
तालिका ८९ : स्थानिय स्तरमा विद्युत उत्पादन तथा वितरण विवरण .....	७१
तालिका ९० : राष्ट्रिय प्रशारण अन्तर्गत विद्युत लाइन वितरण तथा उपभोग विवरण .....	७२
तालिका ९१ : गाउँपालिका भित्र रहेका मोबाइल तथा इन्टरनेट टावरहरूको विवरण .....	७२
तालिका ९२ : भोलुङ्गे पुल/पुलपुलेसा सम्बन्धि विवरण .....	७३
तालिका ९३ : सामुदायिक भवनहरूको विवरण .....	७५
तालिका ९४ : सार्वजनिक पाटीपौवा र चौतारा सम्बन्धि विवरण .....	७७
तालिका ९५ : खेल मैदान सम्बन्धी विवरण .....	७८
तालिका ९६ : सिचाईको स्रोत .....	७९
तालिका ९७ : रघुगंगा गाउँपालिकाका सहकारी संस्थाहरु .....	८०
तालिका ९८ : रघुगंगा गाउँपालिकामा रहेका बैंकहरु .....	८०
तालिका ९९ : व्यापारिक केन्द्रहरूको विवरण .....	८०
तालिका १०० : वार्षिक कृषि उत्पादन सम्बन्धि विवरण .....	८१
तालिका १०१ : पशु धन तथा सोबाट हुने उत्पादनको अवस्था सम्बन्धि विवरण .....	८१
तालिका १०२ : औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय सम्बन्धी विवरण .....	८२
तालिका १०३ : प्राकृतिक स्रोत (खानी/खनिज आदि) .....	९४
तालिका १०४ : विवाहदत्ता, सम्बन्ध विच्छेद तथा बसाई सराई सम्बन्धी विवरण .....	९५
तालिका १०५ : जन्म तथा दर्ता भएका व्यक्तिगत घटना विवरण .....	९६
तालिका १०६ : नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरूको विवरण .....	९६
तालिका १०७ : जेष्ठ नागरिक तथा एकल महिलाहरूको विवरण .....	९७
तालिका १०८ : आर्थिक वर्ष २०७३/७४मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने जेष्ठ नागरिक, विधवा, एकल महिला तथा लोपन्मुख जातजाती भत्ता विवरण .....	९७
तालिका १०९ : आ.व. २०७३/७४मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण विवरण .....	९८
तालिका ११० : महिला हिसा सम्बन्धि विवरण २०७४ .....	९९
तालिका १११ : पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूह .....	९९
तालिका ११२ : गाउँपालिका को हुलाक सेवाको अवस्था .....	९९
तालिका ११३ : रघुगंगा गाउँपालिका को कार्यालय देखि अन्य वडाहरूमा पुग्न लाग्ने अनुमानित समय .....	१००
तालिका ११४ : अचल सम्पत्ति विवरण .....	१००
तालिका ११५ : गाउँपालिका कार्यालयदेखि प्रत्येक वडाकेन्द्रसम्मको दूरी .....	१०१
तालिका ११६ : रघुगंगा गाउँपालिकाबाट जिल्ला प्रशासनमा दर्ता भएका संस्थाहरूको विवरण .....	१०२
तालिका ११७ : जि.कृ.वि. कार्यालयमा दर्ता भएका सक्रिय कृषक समुहहरूको विवरण .....	१०३
तालिका ११८ : चालु आ.व.को प्रमुख बजेट तथा कार्यक्रमहरु .....	१०४
तालिका ११९ : रघुगंगा गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारी तथा वडा सचिवहरूको विवरण .....	१११
तालिका १२० : जिल्ला स्थित क्षेत्रीय सरकारी तथा गैर सरकारी कार्यालयको सम्पर्क नम्बर .....	११२
तालिका १२१ : स्थानीय तह निर्वाचन २०७४ मा गाउँपालिकामा विजयी उम्मेदवार र निकटतम प्रतिस्पर्धीले पाएको मत विवरण .....	११३
तालिका १२२ : रघुगंगा गाउँपालिकामा निर्वाचित (हाल कार्यरत) पदाधिकारीहरूको विवरण .....	११४
तालिका १२३ : विगत ३ वर्षको MCPM को स्तर .....	११६
तालिका १२४ : रघुगंगा गाउँपालिकामा रहेका सुरक्षा निकायहरु .....	११६

## खण्ड १: भूमिका

### १.१ पृष्ठभूमि:

नेपालमा विकेन्द्रित संघिय शासनको कोशेढुङ्गाको रूपमा रहेको नेपालको संविधान २०७२ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले स्थानीय तहमा अधिकार सहितको स्थानीय शासनको परिकल्पना गरेको छ। सो अनुसार स्थानीय तहले सम्बन्धीत क्षेत्रको वस्तुगत विवरणतयार गर्ने, श्रोत अनुमान गर्ने, आवधिक योजना तथा वार्षिक कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गर्ने, विकासका गतिविधि तथा सेवा प्रवाह गर्ने, विकास कार्यहरूबाट प्राप्त प्रतिफलको अनुगमन तथा लेखाजोखा गर्ने अधिकार स्थानीय तहलाई प्रदान गरेको छ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ अनुसार स्थानीय तहले विकासका लागि आवधिक र वार्षिक योजना तर्जुमा गर्नु पर्नेछ। यसैगरी यस ऐनको दफा ११ का उपदफा च, छ, ड र थ अनुसार प्रत्येक स्थानीय तहले र दफा १२ को उपदफा ख का अनुसार स्थानीय तहका वडाहरूले विकासका निम्ति आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको वस्तुगत विवरण तथा तथ्याङ्क संकलन, अभिलेख तथा प्रकाशन गरी गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ। यद्यपि यस ऐन तथा नेपालको संविधान २०७२ भन्दा अगावैका स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ तथा नियमावली २०५६, गाउँ विकास योजना तथा बजेट तर्जुमा २०६७ र स्थानीय तहश्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९ र गाउँ विकास समितिको न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मापन कार्यविधि २०६६ (संशोधन र परिमार्जन) अनुसार गाउँपालिकाले विभिन्न क्षेत्रको तथ्याङ्क संकलन गरी गाउँको वस्तुस्थिति भल्किने विवरण तयार गरी हरेक ५ वर्षमा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ, भन्ने व्यवस्था गरेको थियो।

स्थानीय शासनलाई सुशासन प्रवर्धन, सामाजिक सशक्तिकरण तथा विकास प्रतिफल अभिवृद्धि गर्ने प्रमुख रणनीतिको रूपमा स्वीकार गरिएको छ। नेपालको संविधान २०७२ ले स्थानीय शासनको संवैधानिक व्यवस्था गरेको छ। संवैधानिक व्यवस्था अनुसार शासन संचालनमा केन्द्रीय, प्रादेशिक तथा स्थानीय सरकारको संरचना प्रस्ताव गरिएको छ। संविधानले गाउँपालिका र नगरपालिकालाई स्थानीय सरकार र जिल्लातहमा विकास व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह कार्यमा समन्वय गर्न जिल्ला परिषदको व्यवस्था गरेको छ। संवैधानिक व्यवस्था अनुसार स्थानीय तहमा समावेशी तथा लोकतान्त्रिक प्रणालीको अभ्यास र विकास प्रतिफलमा अभिवृद्धि गर्न स्थानीय शासनको अनुशरण गर्ने व्यवस्था उल्लेख गरिएको छ।

नेपालको संविधान २०७२, धारा २९५ को उपधारा ३ बमोजिम गठन भएका गाउँपालिका, नगरपालिका मिति २०७३ १११२७ देखि लागू हुने गरी ६ वटा महानगरपालिका, ११ वटा उपमहानगरपालिका २७६ वटा नगरपालिका, ४६० वटा गाउँपालिका गरी ७५३ वटा गाउँपालिका र नगरपालिका कायम भई जनताको अधिकार जनताकै घरदैलोमा पुगेको छ।

वैज्ञानिक योजना पद्धतिका लागि विश्वसनीय तथा भरपर्दो तथ्याङ्कीय आधार नैमहत्वपूर्ण हुन्छ । तुलनात्मक अध्ययन, अनुसन्धान, विश्लेषण, विवेचना गर्न सम्भावनाहरूको खोजी गर्न सही तथ्याङ्कले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने हुनाले गाउँपालिकामा रहेका विषयगत कार्यालयहरू तथा अन्य संघसंस्थाहरूको तथ्यगत स्थिति भल्कने गरी उपलब्ध भएसम्मका सूचनाहरूलाई व्यवस्थित ढंगले सङ्कलन गरी यो पार्श्वचित्र तयार गरिएको छ । कुनै पनि स्थानीय तह (नगरपालिका/गाउँपालिका) ले आफ्नो क्षेत्रको विकासको लागि भरपर्दो तथ्याङ्कीय आधार तयार गर्नुपर्ने प्रावधान रहेको छ । चौधौँ योजना (२०७३/७४-२०७५/७६) ले पनि गाउँपालिकाहरूको तथ्याङ्कीय आधार तयार गर्ने कार्यलाई नीतिगत प्राथमिकता दिएको र संघिय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालयको ( सचिवस्तर) निर्णयले पनि विकास योजना सम्बोधनका लागि गाउँपालिकाहरूले भौगोलिक सूचना केन्द्र स्थापना र मानव स्रोत विकास योजना तर्जुमा गर्नुपर्ने थप दायित्व उल्लेख गरेको छ । यसै प्रयोजनको लागि गाउँपालिकाको वस्तुस्थिति भल्कने गरी नेक्स्ट कन्सल्ट प्रा.लि.को प्राविधिक सहयोगमा यस गाउँ पार्श्वचित्र (Rural Municipality Profile) तयार गरिएको हो ।

## १.२ अध्ययनका उद्देश्यहरू:

नेपालको संविधान २०७२ को धारा २९५ को उपधारा ३ मा व्यवस्था भए अनुरूपका गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरू मिति २०७३ १९१२७ गते भएको निर्णय अनुसार कृयाशिल भएपश्चात् यस रघुगंगा गाउँपालिका पनि साविकका ८ वटा गा.वि.स.हरू बेगखोला, राखु भगवति, राखु पिप्ले, दग्नाम, भीर्नी, पाखापानी, चिमखोला र कुईने मंगल मिली बनेको हो । यो गाउँपालिका बनेपछि यसमा समावेश भएका स्थानहरूको सम्पूर्ण वस्तुगत विवरण समावेश हुनेगरी कुनै आधिकारीक दस्तावेज नभएको अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै नेपाल सरकार संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको परीपत्र अनुसार यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरणतयार गरी सार्वजनिक गरिनुपर्ने नीतिगत निर्णय अनुसार यो वस्तुगत विवरणतयार गरिएको छ । यसका लागि साविकका गाविसहरूले विभिन्न समयमा संकलन गरेका तथ्यांकहरू, वर्तमान वडा स्तरमा तथा गाउँपालिका स्तरमा वस्तुगत विवरण तयारीका लागि गरिएका छलफल, जिल्ला स्थित विभिन्न विषयगत कार्यालहरूबाट संकलित संस्थागत सूचनाहरू, नेपालको पछिल्लो राष्ट्रिय जनणना २०६८ अनुसारको जानकारी आदि स्रोतहरू बाट तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषणका साथ गाउँको भौगोलिक, जनसांख्यिक, आर्थिक, सामाजिक, भौतिक तथा वातावरणीय र संस्थागत स्थिति विश्लेषणसहित गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरणचित्रण गर्ने प्रमुख उद्देश्य रहेको छ । यी उद्देश्यहरूका साथै अन्य विशिष्ट उद्देश्यहरू देहायअनुसार रहेका छन् ।

- गाउँको समग्र वस्तुस्थितिको विवरण तयार गर्ने र सरोकारवालाहरुलाई जानकारी गराउने
- गाउँको भू-जैविक, भौतिक, आर्थिक, सामाजिक, वातावरणीय र संस्थागत विकाससमेत विषयगत वस्तुगत विवरणको चित्रण तथा विश्लेषण विवरण तयार गर्ने
- गाउँको भौतिक, प्राविधिक, मानवीय तथा वित्तीय स्रोतसाधनको स्थिति र उपलब्धताबारे विश्लेषण गर्ने
- द्वितीय श्रोत बाट प्राप्त तथ्याङ्क विश्लेषणगरी विषयगत रूपमा गाउँको एकीकृत वस्तुगत विवरण तयार गर्ने
- गाउँको विषय/क्षेत्रगत विकासका संभावना तथा समस्याहरूको पहिचान तथा विश्लेषण गर्ने ।
- गाउँको आवधिक तथा वार्षिक योजना तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि विषयगत र सामाजिक रूपमा खण्डीकृत र एकीकृत अद्यावधिक सूचना विवरण उपलब्ध गराउने ।
- गाउँपालिकाको आवश्यकता, सम्भाव्यता र प्राथमिकताको आधारमा स्पष्ट लक्ष्य, उद्देश्य, नीति तथा कार्यक्रम तयार पारी वार्षिक योजना तर्जुमामा मद्दत गर्ने ।
- गाउँपालिकाको वास्तविक र सही सूचना संकलन तथा व्यवस्थापन गर्न मद्दत पुग्ने ।
- स्रोत, साधन र सीपको पहिचान गरी त्यसको सदुपयोग गर्न तथा सम्भावित जोखिमहरुबाट वच्ने उपायहरूको खोजी गर्न सकिने,
- भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक, धार्मिक, प्राकृतिक र मानवीय जीवनका हरेक पक्षहरूका बारेमा जानकारी प्राप्त हुने हुनाले संचालित कार्यक्रमको समीक्षा गरी सुधार, समायोजन वा परिवर्तन गर्न र नया योजना तर्जुमाका लागि पृष्ठपोषण प्राप्त हुने,
- सरकारी एवं गैरसरकारी संस्था तथा स्थानीय तहहरुबीच समन्वय गराई कार्यान्वयनको प्रभावकारिता बढाउँदै विकासको दोहोरोपनलाई कम गर्न प्रयास गर्ने ।
- सूचनाबाट विभिन्न तह तथा व्यक्तिहरूसंग सम्बन्ध बढाउन सहज हुने हुनाले आपसी सहयोगको वातावरण निर्माण हुने,
- यस गाउँपालिकामा रहेका सम्पूर्ण स्रोत र साधन का साथै राज्यले प्रदान गर्दै आइरहेका विभिन्न सेवा सुविधाको बारेमा स्पष्ट नक्सांकन हुने ।

### १.३ अध्ययनको महत्व:

विकासका प्रतिफलहरु जनतासमक्ष पुऱ्याउन एवं सबै वर्गले उपयोग गर्न सक्ने वातावरणको श्रृजना गर्नका लागि स्थानीय तहको वास्तविक वस्तुस्थिति र आवश्यकताको पहिचान गर्नु आजको सन्दर्भमा प्रमुख आवश्यकता भएकोछ । आजको विश्वव्यापीकरणको युगमा समय सापेक्ष ढंगले समानुपातिक विकासका प्रकृयाहरु अगाडि बढाउन सम्बन्धीत क्षेत्रको वस्तुगत र विश्लेषणात्मक अध्ययन हुनु जरुरी पर्दछ । परिवर्तित संरचना अनुसार तयार भएको यस गाउँपालिकाको वास्तविक वस्तुस्थिति पहिचान गरी भावि विकास योजना र रणनीतिहरु तर्जुमा गर्न तथा विभिन्न विकासका क्रियाकलापहरु संचालन गर्न रघुगंगा गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरणले विशेष महत्व राख्ने छ । यसका अतिरिक्त प्रस्तुत वस्तुगत विवरणसम्बन्धीत क्षेत्रका संस्था एवं अनुसन्धानकर्ता, योजनाकार,

विकास चिन्तक, समाजसेवी लगायत जिज्ञाशु महानुभावहरुलाई समेत उपयोगी हुने भएकोले यस अध्ययनको महत्व व्यापक रहेको छ ।

#### १.४ अध्ययनको औचित्य:

नेपाल सरकारले देशभरका ७५३ वटै स्थानीय सरकार कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । २०७३ फागुन २७ गते स्थानीय तहको विवरण राजपत्रमा प्रकाशन गरेसँगै फागुन २९ गतेबाट देशभर स्थानीय तह कार्यान्वयनमा आएका छन् । स्थानीय तह अर्न्तगत हरेक स्थानीय तहलाई दिदै आएको विकास प्रारम्भिक बजेटलाई आर्थिक वर्ष ०७४/०७५ देखि स्थानीयकरण गर्दै लैजाने योजना अगाडि सारेको छ । यस रघुगंगा गाउँपालिकामा साविकका विभिन्न ८ वटा गाविसहरु मिलाएर बनाएपछि नेपाल सरकारको पछिल्लो परीपत्र अनुसार हरेक नयाँ स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रको वस्तुगत विवरण तयार गरी सार्वजनिक गर्नुपर्ने भन्ने निर्देशन भएको छ । गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरणको आधारमा श्रोत साधनको व्यवस्थापन र उचित कार्यक्रमहरुको तर्जुमा, कार्यान्वयन एवम् अनुगमन मुल्याङ्कनका साथै नीति नियम तर्जुमाको सहयोगी हुने हुँदा पनि यसको अध्ययन अपरिहार्य हुन गएको हो ।

#### १.५ अध्ययन विधि:

गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरणको ढाँचा तयारीका लागि हाल तयार भएका विभिन्न वस्तुगत विवरणहरुको अध्ययन, सहस्राब्दी विकास लक्ष्य (MDG), दिगो विकास लक्ष्य (SDG) तथा सूचकहरुको अध्ययन, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभागका विभिन्न प्रकाशनहरु, राष्ट्रिय जनसांख्यिक तथा स्वास्थ्य सर्वेक्षण प्रतिवेदनहरु, जिल्ला सूचना व्यवस्थापन सम्बन्धी दिग्दर्शन, साविकका गाविसहरुको वस्तुगत विवरण, गाउँपालिका स्थित वर्तमान नवनिर्वाचित जनप्रतिनीधिहरु, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, वडा सचिवहरु, विषयगत कार्यालयका प्रमुख तथा प्रतिनीधिहरु संगको परामर्श, विभिन्न गाउँपालिकाहरुको स्थलगत अध्ययन, जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालयका प्रतिवेदन तथा प्रकाशनहरु, गाउँपालिका स्थित सरकारी कार्यालय तथा शाखाहरुका र यस क्षेत्रमा काम गरेका विज्ञहरुसँग गरेको परामर्श आदि प्रमुख हुन् ।

उल्लेखित ढाँचा अनुसार यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीका लागि विभिन्न अध्ययन विधिहरुको प्रयोग गरिएको छ । यसको मुख्य प्रयोजनका लागि विशेषगरी द्वितीय स्रोतबाट प्राप्त जानकारी, स्थलगत जानकारी तथा लक्षित समुह छलफल, अन्तर्क्रिया लगायत सामाजिक अध्ययन विश्लेषणका विवरणात्मक र विश्लेषणात्मक शैलीहरुको उपयोग गरिएको छ । यसैगरी जिल्ला तहमा उपलब्ध प्रकाशित तथा अप्रकाशित अन्य द्वितीय सूचनाका स्रोतहरु र विभिन्न संघसंस्थाका प्रतिवेदनहरुको समेत अध्ययन, तुलना र विश्लेषण गरी समग्र गाउँपालिकाको अवस्था भल्कने गरी सिंगो वस्तुगत विवरण तयार गर्ने प्रयास गरिएको छ ।

## १.६ अध्ययनको क्षेत्र र सिमा:

प्रस्तुत गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरणको अध्ययन क्षेत्र विस्तृत भएको हुँदा अध्ययनको उद्देश्यले दर्शाएका विषयवस्तुलाई नै मुख्य क्षेत्रको रूपमा लिईएको छ । साधन, श्रोत, समय, लागत, सूचना लगायत अन्य विषयवस्तुहरूको सिमितताका कारणले जुनसुकै अध्ययन पनि केहि निश्चित सीमा भित्र बाँधिएको हुन्छ । यस अध्ययनमा संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मंत्रालयले उपलब्ध गराएको मार्ग दर्शन र ढाँचा अनुसार तयार गरिएको विवरण अध्ययनको मुख्य सिमाक्षेत्र मानिएको छ ।

## खण्ड २ : म्याग्दी जिल्ला र रघुगंगा गाउँपालिकाको परिचय

### २.१ म्याग्दी जिल्लाको संक्षिप्त परिचय<sup>१</sup>:

धौलागिरि हिमालबाट उत्पत्ति भई जिल्लाको पश्चिम-उत्तरबाट दक्षिण-पूर्व बग्ने म्याग्दी नदीको नामबाट यस जिल्लाको नामकरण भएको पाइन्छ। यहाँ पौराणिक तथा ऐतिहासिक थुप्रै महत्वपूर्ण स्थानहरू छन्। ऋषि जडभरतले राजा रहुगणलाई ज्ञानोपदेश दिएको क्षेत्र, “जड” जडभरत गुफाको नामले गलेश्वरमा रहेको छ। वर्तमानमा यस रघुगंगा गाउँपालिकामा पर्ने राखु नामले प्रचलित गाउँ नै राजा रहुगणको राजधानी थियो भनिन्छ। ऋषि पुलत्स्यको आश्रम “पुला” वर्तमान पुलाचौर गा.वि.स.मा रहेको छ। यस्तै मुनिवर पुलत्स्यको नाति विश्वका छोरा लंकाधिपति “रावण” को जन्मभूमि पनि यहीं हो भनिन्छ।

लिच्छवी राजा मानदेवले गण्डकीपारी मल्लपुरीको विद्रोह दमन गरेको कुरा इतिहासमा उल्लेख छ। मानदेव प्रथमको मुद्रा मानाङ्ग बागलुङमा पाइएको हुनाले मल्लपुरी भनेको बागलुङ म्याग्दी यतै कतै हुनुपर्छ। प्रथम थापा राजा कालु थापा (वि.सं.१२४६) ले ताकममा राज्यको स्थापना गरेका थिए र थापाहरूको राज्यकाल ३०० वर्षसम्म रहेको थियो। वि.सं. १५४५ मा डिम्ब बम मल्लले थापाहरूलाई हराई ताकम राज्यलाई आफ्नो राज्यमा गाभी वर्तमान धौलागिरि अञ्चलका सबै जिल्लाहरू समेटिएको विशाल पर्वत राज्यको स्थापना गरेका थिए। बम मल्लले बनाएको पर्वत राज्यको एक भाग रहँदासम्म म्याग्दीले आफ्नै विशेषता ओगटेको थियो। राजा कीर्ति बम मल्लले ढोलठानामा दरवार खडा गरी बसेको र बेनीमा ठाना राखेका थिए भनिन्छ। रणबहादुर शाहको राज्यकालमा बहादुर शाहले पर्वत राज्यलाई नेपालमा गाभेपछि म्याग्दी पनि नेपाल अधिराज्यको एक अभिन्न अंगको रूपमा रह्यो। एकीकरण पछि र राणा शासनकालमा यो जिल्ला पाल्पा प्रशासन अन्तर्गत रहेको थियो। पछि बागलुङ गौडा स्थापना भएपछि त्यहाँबाटै यहाँको प्रशासनिक र न्यायिक काम संचालन हुन्थ्यो।

२०१५ सालमा महानिर्वाचन हुँदा ७ नम्बर क्षेत्रमा रहेको यो ठाउँलाई २०१८ सालमा म्याग्दी जिल्लाको नाममा अलग अस्तित्व कायम गरियो। उक्त समयमा यस जिल्लामा २१ वटा गाउँ पञ्चायत थिए। २०३२ सालमा पर्वत र मुस्ताङ जिल्लाबाट २० वटा गाउँ पञ्चायतहरू गाभिन आएपछि यस जिल्लालाई ४० गाउँ पञ्चायत र ९ इलाकामा विभाजन गरिएको थियो। २०४८ साल पछि यो जिल्ला ४० गा.वि.स., ११ इलाका र दुई वटा निर्वाचन क्षेत्रमा विभाजित हुन पुग्यो। २०४८ को जनगणनालाई आधार मानी २०५१ सालमा यो जिल्लालाई एउटा मात्र निर्वाचन क्षेत्रमा कायम गरियो। प्राकृतिक स्रोत सम्पदाले भरिपूर्ण यो जिल्ला भौतिक पूर्वाधार विकासमा ज्यादै पछाडि परेको पहाडी जिल्ला हो। पोखरा-बागलुङ-बेनी सडक निर्माण पूर्व ज्यादै विकट रूपमा देखिने यो जिल्लाबाट देशको राजधानी काठमाण्डौ पुग्न कुशमा हुँदै कार्कीनेटा र त्यहाँबाट नौडाडा (स्याङ्जा) हुँदै पोखरा जानु पर्दथ्यो। पैदल यात्रा गरी दुई दिन हिडेर पुग्न पर्दा विकासका अवसरहरू समयमा जनतालाई पुऱ्याउन सकिएको थिएन।

म्याग्दी जिल्ला पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र अन्तर्गत धौलागिरि अञ्चलमा रहेको छ। यो जिल्ला समुद्री सतहबाट ७९२ मीटर (रत्नेचौर गा.वि.स.) देखि ८१६७ मीटर (धौलागिरि हिमाल) सम्म अग्लो पहाडी तथा हिमाली भागमा अवस्थित छ। यो जिल्ला २८°२०' देखि २८°४७' उत्तरी अक्षांश तथा ८३°०८' देखि ८३°५३' पूर्व देशान्तर बीच फैलिएको छ। यस जिल्लाको सीमाना पूर्वमा पर्वत, कास्की र मनाङ, पश्चिममा बागलुङ र रुकुम, उत्तरमा मुस्ताङ र डोल्पा तथा दक्षिणमा बागलुङ जिल्लासंग जोडिएको छ। यस जिल्लाको कूल क्षेत्रफल २२९७.०६ वर्ग कि.मी. (२२९७०६ हेक्टर) रहेको छ। यो जिल्लाको वेंसी (समथर) क्षेत्र ८%, उच्च पहाडी क्षेत्र ५६% तथा हिमाली क्षेत्र ३६% छ। जिल्लाको सदरमुकाम बेनी बजार काठमाण्डौबाट करीव २८० कि.मी. उत्तर-पश्चिम दूरमा अवस्थित छ।

<sup>१</sup> यस अंशमा उल्लेखित म्याग्दी जिल्ला संग सम्बन्धित नामाकरण र ऐतिहासिक पृष्ठभूमि सम्बन्धी अधिकांश तथ्यहरू म्याग्दी जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालयहरूद्वारा वि.सं.२०६० साल पछि प्रकाशित प्रतिवेदन, योजना तथा चिनारी लगाएतका दस्तावेजहरूबाट लिइएको हो।

## २.२ म्याग्दी जिल्लाको नामकरण:

इतिहासमा प्रसिद्ध पर्वत राज्य अन्तर्गत पर्ने यस म्याग्दी जिल्लाको नामकरण २०१८ सालको जिल्ला विभाजनमा प्रथम पटक भएको पाइन्छ। प्रसिद्ध हिमशिखर, नदीनाला, तालतलैया र धार्मिक स्थलको नामबाट अञ्चल तथा जिल्लाको नामाकरण त्यतिबेलाको जिल्ला विभाजन अनुसार ऋण्डै सिंगो जिल्ला भरी फैलिएको नदी “म्याग्दी” को नामबाट रहन गएको विभिन्न भनाइहरू पाइन्छ, जुन निम्न लिखित छन्।

क) दुर्गा सप्तसतीमा वर्णित “जयन्ती मंगला काली भद्रकाली कपालिनी” भन्ने पद्यांशको देवी भगवतीको सय नाम मध्ये एक “मंगला” नामबाट नै नदीको नाम रहेको र कालान्तरमा अपभ्रंश भई म्याग्दी रहन गएको हो।

ख) नदीको पुरानो नाम “माया नदी” रहेको र यसको अपभ्रंश हुन गई मयाङ्दी हुँदै म्याग्दी भएको हो।

ग) समालवंशी मल्ल राजाहरूले पर्वत राज्यको एकीकरण गर्नु पूर्व यो नदीको उद्गम स्थलदेखि कालिगण्डकीमा विलय हुँदासम्मको सम्पूर्ण भू-भाग ताकम, पुलाचौर र ज्यामरुककोटमा थापाहरूको राज्य कायम भएको थियो। ती थापाहरूको वंशावली अनुसार तिनीहरू क्षेत्रीय वंशका बगाले थापा थिए, तापनि प्रसिद्ध मानवशास्त्री डोरबहादुर विष्ट र फ्रेन्च इतिहासकार हेमिल्टनको मान्यता अनुसार कर्णाली प्रदेशका खस तथा मगरातका मगरहरूले भारतीय ब्राम्हणहरूबाट यज्ञोपवित (जनै) ग्रहण गरी आफूलाई क्षेत्री र ठकुरीमा रूपान्तरण गरेका थिए। थापा मगर रजौटाहरूले जनै ग्रहण गरेर आफूलाई क्षेत्री घोषणा गरेको हुनुपर्दछ र ती थापाहरू “मेड” उपथरका मगर थिए जसले गर्दा उनीहरूको राज्य अन्तर्गत बग्ने नदीको नाम थापा नदी (“मेड” भनेको थापा र “दी” भनेको नदी) रहन गयो। किनकी मगर जातिको जनजिब्रोमा अझैपनी म्याग्दी नदीलाई “मेडदी” भनेर भनिन्छ र यहि मेडदी नै पछि गएर म्याग्दी रहन गएको हो।

## २.३ म्याग्दी जिल्लाको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि:

### २.३.१ पौराणिक कालको म्याग्दी

पौराणिक दृष्टिकोणबाट हेर्दा ऋषि जडभरतले राजा रघुगुणलाई ज्ञानपदेश दिएको कुरा पुराणहरूमा वर्णन गरिएको पाइन्छ। जडभरत गुफा हाल गलेश्वरमा रहेको छ। रघुगंगा गलेश्वर छेउबाट नै बग्दछ। त्यसैले वर्तमानको “राखु” नै राजा रघुगुणको राजधानी रहेको अनुमान सहजै गर्न सकिन्छ। अर्का पुराण प्रसिद्ध ऋषि पुलत्यसको आश्रम “पुला” (पक्षै) पनि वर्तमान पुलाचौर गा.वि.स.मा रहेको छ। मुनिवर पुलत्यसका छोरा विश्वका छोराहरू आफ्ना बाजेको आश्रममा जन्म हुर्के बढेको कुरा पुराण, महाभारत तथा रामायणमा उल्लेख भएको पाइन्छ। जस अनुसार लंकाका प्रतापी अनार्य राजा “रावण” को जन्म भूमि पनि यहि क्षेत्र हो भन्ने कुरा प्रमाणित हुन्छ। त्यसैले धार्मिक मात्रै होइन पौराणिक दृष्टिले पनि म्याग्दी जिल्ला महत्त्वपूर्ण रहेको छ।

### २.३.२ प्राचीन म्याग्दी

प्रमाणिकताको हिसाबले नेपालको सबभन्दा पुरानो राजनैतिक कालखण्ड “किरात” काल नै हो। नेपालमा गोपाल, महिषपाल र किरातहरूको राज्यशासन रहेको समयको यस क्षेत्रको इतिहास लिखितमा मात्रै होइन श्रुति स्मृतिमा पनि पाइन्छ। लिच्छविकालीन इतिहासमा राजा मानदेवले गण्डकी पारी मल्लपुरीको विद्रोह दमन गरेको कुरा उल्लेख छ। मानदेव प्रथमको मुद्रा “मानाङ्क” बाग्लुङ्गमा पाइएको हुनाले मल्लपुरी भनेको बाग्लुङ्ग, बेनी यतै कतै हुनुपर्छ भन्ने अनुमान सम्म गर्न सकिन्छ। अझ बाग्लुङ्ग भन्दा बेनी बजार पुरानो बस्ती मानिने हुनाले वर्तमानको म्याग्दी नै मल्लपुरी होला भन्न सकिन्छ। संभवतः मगरातलाई नै मल्लपुरी भनिएको पनि हुन सक्छ।

इशापूर्व ३१०० मा मंगोलिया देखि पामिर पठार भित्रको भू-भागमा भिषण भौगर्भिक प्रलय भएकोले मंगोलहरू बसाई सरेर हिमालयदेखि दक्षिणतर्फ लागेको संकेत मिल्दछ र यो कुरासँग वर्तमान म्याग्दी जिल्लाको दक्षिण

पश्चिममा प्राचिनकालमा थापाहरूको राज्य रहेको विभिन्न ग्रन्थहरूमा मिल्दो जुल्दो प्रसंग बाईबल, मनुस्मृति र मुन्थुम ग्रन्थमा पनि उल्लेख गरेको पाईन्छ । वर्तमान म्याग्दी जिल्लाको दक्षिण पश्चिममा प्राचिन कालमा थापाहरूको राज्य रहेको र “थापा” शब्दले थर होइन वंश जनाउँछ । जसको अर्थ तिब्बती भाषामा “मंगोल” वा “मंगोलियाई” अर्थात् मंगोलियाका बासिन्दा भन्ने जनाउँछ । अर्थात् मंगोलियाबाट बसाई सरेर आएका मंगोलहरू नै प्राचिन मगरहरूका पुर्खा हुन् र यो क्षेत्रमा मंगोलमूलका मगरहरूको राज्य कायम भएको थियो भन्ने कुरा प्रमाणित हुन्छ । अहिले सम्म पनि ताकम, विम, निस्कोट, पुला, घतान, गाज्ने, ज्यामरुक, राखु आदि ठाउँमा परम्परादेखि मानिदै आएका कोटहरू छन् । कोटको अर्थ राज्य हुन्छ । जति ठाउँमा कोटहरू रहेका थिए त्यति नै ठाउँमा साना साना मगर रजौटाहरू रहेका थिए भन्ने अनुमान गरीन्छ ।

### २.३.३ थापा राज्यकाल:

विक्रम सम्वत् १२४६ तिर प्रथम थापा राजा कालु थापाले भन्डै वर्तमान म्याग्दी जिल्ला भरी फैलिएको ताकम राज्यको स्थापना गरेका थिए । चार हजार पर्वत भनिने यो थापा राज्यमा थापाहरूले ३०० वर्षसम्म शासन गरेका थिए । थापा राजाहरूले पुराना राजवंशी मगरहरूको चर्को शोषण, दमन र मगर भाषामा प्रतिबन्ध लगाएको आदि कारणले थापाहरूको शासन काल आम जनताको लागि सन्तोषजनक थिएन । आफूलाई क्षेत्री बनाउन थालेका थापाहरूले मगर भाषा प्रति दुराग्रह राखेको हुनुपर्छ । यद्यपि समाजशास्त्री एम.एस.थापाको फरक बनाइ अनुसार पर्वते मल्ल राजाहरूले आफ्नो राज्यको सीमाभित्र मगर कुरा बोलेमा चार पैसा दण्ड लाग्ने नियम बनाएका थिए । थापाहरूले जनतालाई रिभाउन नसकेकोले गुल्मी-प्यूठान तिरका मगरहरूले कर्णाली प्रदेशका मल्ल राजा आनम्म (आनन्द बम) लाई निम्त्याए भने उनकै नाति डिम्ब बमलाई ताकमेली मगरहरूले थापा राज्य हडप्न मद्दत पुऱ्याएको कुरा मल्ल वंशावलीमा उल्लेख भएको पाइन्छ ।

### २.३.४ मल्लकालीन म्याग्दी

वि.सं. १५४५ मा कर्णाली प्रदेशका मल्ल राजा आनन्दबम मल्लका नाति डिम्बबम मल्लले ताकमेली मगरहरूको सहयोगमा ताकम, पुला र ज्यमरुकका थापा राज्य लगाएत गल्कोट समेतको आठ हजार पर्वत पनि आफ्नो राज्यमा गाभे । पर्वत राज्य वर्तमान म्याग्दी, डोल्पा, बाग्लुङ्ग, पर्वतका साथै मुस्ताङ्गसम्म फैलिएको थियो । पुलाको गाज्नेमा राजा डिम्बद्वारा स्थापित जगन्नाथजीको मन्दिर अबै रहेको छ । बाग्लुङ्गमा रहेको प्रसिद्ध भगवती कालीको मन्दिर डिम्बका नाति प्रतापी नारायण मल्लले स्थापना गरी तानसेनका सेनवंशी राजा मणिमुकुन्द सेनबाट दाइजोमा प्राप्त भएको भगवतीको मूर्ति प्रतिस्थापन गरेका थिए ।

इतिहासकारहरूले पर्वतमा मल्लराजाका चौध पुस्ताले शासन गरेको बताएपनि अन्तिम मल्ल राजा कीर्तिबम मल्लले पुलामी बानियाँहरूको नाममा वि.सं. १८३६ मा गरिदिएको ताम्रपत्रमा राजा-९ स्पष्ट रूपमा अंकित भएको हुँदा मल्ल वंशका ९ वटा राजाले मात्र तत्कालीन पर्वत राज्य सम्हालेको प्रमाणित हुन आउँछ । साथै कीर्तिबम मल्लले वर्तमान म्याग्दीमा पर्ने ढोलठानामा दरबार खडा गरी बसेको र बेनीमा ठाना राखेका थिए भनिन्छ । रणबहादुर शाहको राज्यकालमा बहादुरशाहले पाल्पाली राजाको सहयोगमा सैनिकको घेरामा पारी पर्वतका राजालाई आत्मसमर्पण गर्न लगाई शक्तिशाली पर्वत राज्यलाई नेपालमा गाभेका थिए । मल्लकालीन पर्वत राज्यद्वारा संचालित २२ खानी मध्ये १८ खानी वर्तमान म्याग्दी जिल्ला भित्रै रहेको र बेनी बजारको मध्य भागमा टक्सार स्थापित थियो । जुन म्याग्दी जिल्ला प्रशासन कार्यालय निर्माण गर्दा भत्काइएको थियो । वि.सं.१९७४मा वीर शमसेरको शासनकालमा खानी गोश्वारा कार्यालय खारेज भएपछि टक्सारी काम बाग्लुङ्गमा सारिएको थियो । राणाकाल र त्यसपूर्वको शाह शासनकाल भरी वर्तमान म्याग्दी जिल्ला पाल्पा जिल्ला प्रशासन अन्तर्गत रह्यो । वि.सं. १९८५ मा बाग्लुङ्गमा छोटी गौडा स्थापना भएपछि प्रशासनिक तथा न्यायिक काम त्यसैबाट हुँदै आएकोमा वि.सं. २०१८ सालको जिल्ला विभाजनबाट म्याग्दी जिल्लाको नाममा अलग अस्तित्व प्रदान गरेको हो । २०१८ सालको सीमा विभाजन अनुसार गण्डकी नदी पारिका इलाकाहरू क्रमशः मुस्ताङ र पर्वत जिल्लामा रहेका थिए ।

## २.४ म्याग्दी जिल्लाको राजनैतिक विभाजन

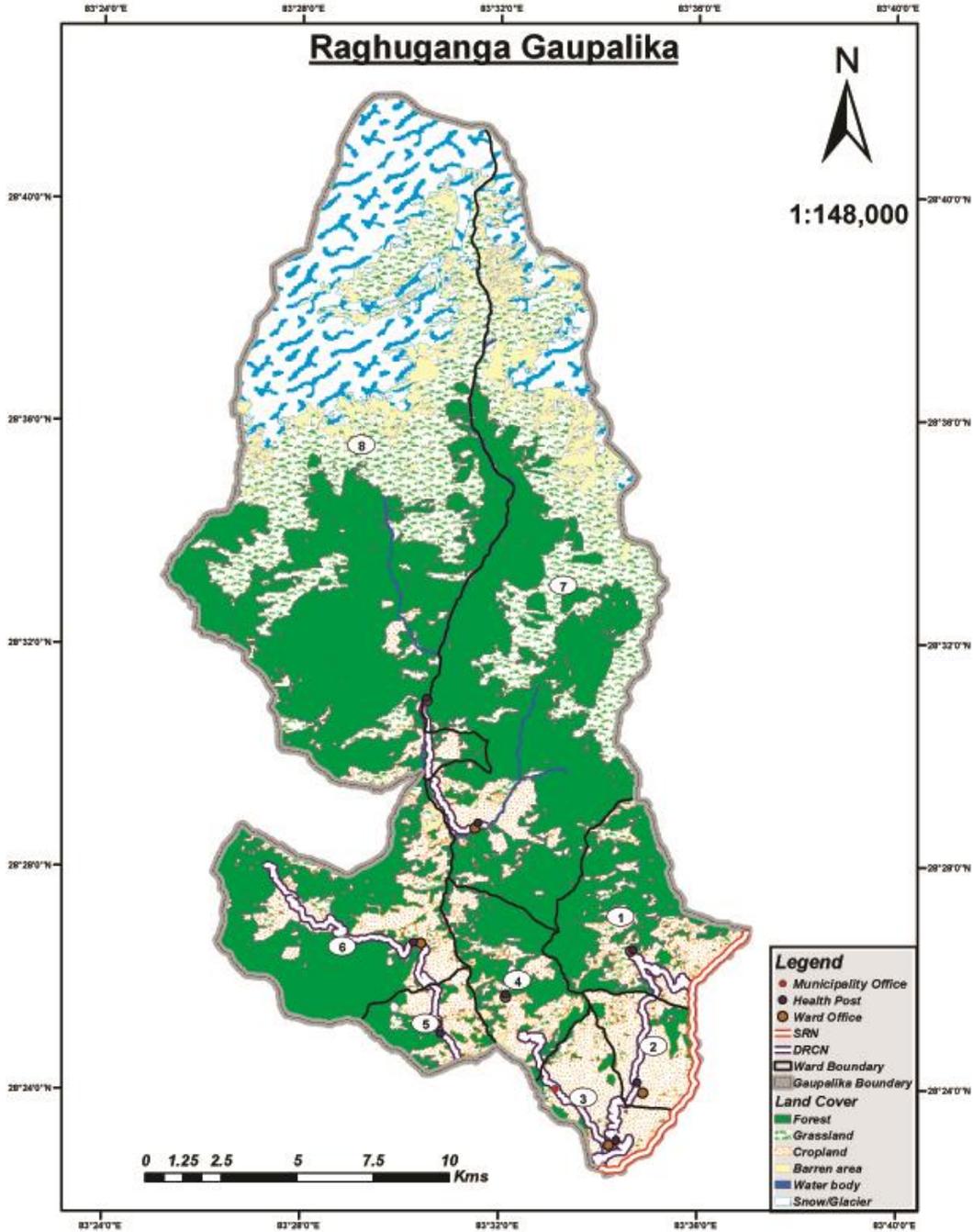
वि.सं. २०१५ सालको महानिर्वाचनमा ७ नम्बर क्षेत्रमा रहेको यो जिल्ला वि.सं २०१८ मा २१ वटा गाउँ पञ्चायत सहित म्याग्दी जिल्लाको रूपमा स्थापित हुनपुग्यो । वि.सं. २०३२ सालमा पर्वत र मुस्ताङ जिल्लाबाट २० वटा गाउँ पञ्चायतहरू गाभिन आए पछि यस जिल्लालाई ४० गाउँ विकास समिति र ९ इलाकामा विभाजन गरिएको थियो । वि.सं. २०४८ सालपछि यो जिल्ला ४० गाविस र ११ इलाका र २ वटा निर्वाचन क्षेत्रमा विभाजन हुन पुग्यो । तर वि.सं. २०४८ को जनगणनालाई आधार मानी वि.सं.२०५१ सालमा यो जिल्लालाई एउटा मात्र निर्वाचन क्षेत्रमा कायम गरियो । त्यसपछि पुन ४१ गाविसमा विभाजन गरियो र पछि बेनी नगरपालिका भएपछि अब १ नगरपालिका र ३५ वटा गाविस भयो । हालको संघिय कानून अनुसार यो प्रदेश नं ४ मा पर्दछ । त्यसै गरी २०७३ सालमा स्थानिय तह पुनसंरचना गर्दा यस जिल्लालाई ६ वटा स्थानिय तहमा विभाजन गरियो जस अनुसार एउटा नगरपालिका र ५ वटा गाउँ पालिकाहरू यस जिल्लामा पर्दछ जसको संक्षिप्त विवरण तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका १: नयाँ संरचना अनुसार म्याग्दीका स्थानीय तहहरूको विभाजन

सि.न.	गाउँ/नगरपालिकाको नाम	समावेश भएका साबिकका गाविसहरू	कुल क्षेत्रफल	जनसंख्या	वडा संख्या
			वर्ग कि.मी.		
१	मंगला गाउँपालिका	कुँहुँ, दरवाङ, अर्मन, बावियाचौर र बरन्जा गाविस	८९	१६२८६	५
२	बेनी नगरपालिका	बेनी न.पा., भूमिकली र पात्लखेत गा.वि.स.	७६.५७	३३४९८	१०
३	अन्नपूर्ण गाउँपालिका	दोवा, भुरुङ तातोपानी, दाना, शिख, घर, हिस्तान, नारच्याङ र राम्चे गा.वि.स.	५५६.४१	१३३१५	८
४	धवलागिरी गाउँपालिका	गुर्जा, लुलाङ, मुना, मुदी, मल्कवाङ र ताकम गा.वि.स.	१०३७	१४१०४	७
५	मालिका गाउँपालिका	दरवाङ, निस्कोट, ओखरबोट, रुम, विम र देविस्थान गा.वि.स.	१४७	१९४५८	७
६	रघुगंगा गाउँपालिका	बेगखोला, राखु भगवति, राखु पिप्ले, दग्नाम, भीं, पाखापानी, चिमखोला र कुईने मंगले गा.वि.स.	३७९.१३	१५७५३	८

स्रोत : स्थानिय तह सम्बन्धी २०७३ फागुन २७ गते प्रकाशित नेपाल राजपत्र

२.५ रघुगंगा गाउँपालिकाको परिचय:



चित्र १: रघुगंगा गाउँपालिकाको नक्सा

रघुगंगा गाउँपालिका बेगखोला, राखु भगवति, राखु पिप्ले, दग्नाम, भीं, पाखापानी, चिमखोला र कुईने मंगले गा.वि.स. गरी आठ वटा साविकका गाउँ विकास समिति मिलेर बनेको गाउँपालिका हो । रघुगंगा गाउँपालिकालाई आठवटा वडामा विभाजन गरिएकोछ । साविकका ८ वटा गाविसहरु नटुक्राईकन तिनिहरुलाई नयाँ संरचनामा वडाको रूपमा परिणत गरियो । तालिकामा गाउँपालिका घोषणपुर्वका गाविसहरु र हाल तीनको गाउँपालिकामा वडाको विवरण देखाइएको छ ।

तालिका २: रघुगंगा गाउँपालिकामा कायम भएका वडाहरू

सि नं	साविकका गा.वि.स.	साविकका वडाहरू	रघुगंगा गाउँपालिकामा कायम भएका वडाहरू
१	बेगखोला	१-९	१
२	राखु भगवति	१-९	२
३	राखु पिप्ले	१-९	३
४	दगनाम	१-९	४
५	भीी	१-९	५
६	पाखापानी	१-९	६
७	चिमखोला	१-९	७
८	कुईने मंगले	१-९	८

स्रोत : स्थानिय तह सम्बन्धी २०७३ फागुन २७ गते प्रकाशित नेपाल राजपत्र

## २.५ रघुगंगा गाउँपालिकाको ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

यस गाउँपालिकाको नाम यहाँ रहेको प्रसिद्ध रघुगंगा नदीको नाम बाट राखिएको हो । धौलागिरी हिमालयबाट फेदबाट बग्दै आएको यस रघुगंगा नदिले यस रघुगंगा गाउँपालिकाको वडा नं.१ र २ बाहेकका सबै वडालाई छोएर बग्दछ । यस क्षेत्रमा यस नदीलाई सुनौली खोला, राहुघाट र रबरखोला नामले समेत चिनिने गर्दछ । यस गाउँपालिकाको केन्द्र वडा नं.३ स्थित मौवाफाँटमा रहेको छ । तत्कालिन स्थानिय तह पुनःसंरचना आयोगले वडा नं.६ स्थित पाखापानीलाई अस्थायी मुकाम तोकेर सोही अनुसार स्थानिय निर्वाचन सम्पन्न गराएको थियो । पाखापानीमा केन्द्र अधिकांशलाई अपायक पर्ने भन्दै मौवाफाँटलाई केन्द्र तोक्न आन्दोलन समेत भएको थियो । २०७४ साल भाद्र ५ गते रघुगंगा-३, घुमाउनेतालमा रहेको कालिगण्डकी रिसोर्टमा बसेको दोस्रो गाउँसभा बैठकले जम्मा गाउँसभाका ४३ सदस्य मध्ये बहुमत अर्थात् २६ सदस्यले मौवाफाँटको पक्षमा हस्ताक्षर गरेपछि मौवाफाँटलाई गाउँपालिकाको केन्द्र बन्न पुगेको हो ।

यस ठाउँका साविकका गाविसहरू र हालका वडाहरूको आफ्नै नामले चिनिन्छ । तसर्थ यस गाउँपालिकामा रहेका ती मुख्य ८ वटा वडाका प्रमुख गाउँहरूको नामाकरण सम्बन्धमा संक्षिप्त विवरण यसप्रकार रहेका छन् ।

### २.५.१ बेगखोला

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. १ साविकको बेगखोला गाविस रघुगंगा गाउँपालिकाको उत्तरपूर्वी भागमा पर्दछ । बेगखोला प्राकृतिक रूपमा फितलो जमिनले बनेको हुँदा यो भाग विस्तारै बग्ने गर्दथ्यो । यस ठाउँका पुर्जा मगरहरू आफूहरू धेरै पुस्ता अगाडी दावा अर्थात् मौवाफाँटबाट यहाँ आएको मान्दछन् । त्यसैले शुरुमा यस भागमा मानिसहरू नबसी राम्रो कृषि उत्पादन हुने क्षेत्र नाकले घडेरी तर्फ बसोबास गर्न थाले । यो सँधै क्रमशः बगी रहने हुँदा यसलाई बगे भनियो । बगे भन्ने क्रममा मानिसहरू बेग भन्न थाले र बीचमा एउटा खोलो पनि भएको हुँदा यसलाई बेगखोला भनिन थालियो । पछि यही नामबाट गाउँ पञ्चायतको नामकरण गरियो र पछि सोही अनुसार गाउँ विकास समिति समेत निर्माण गरियो । साविकको बेगखोला गाविसको पुरै भाग हाल रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं.१ मा पर्दछ ।

### २.५.२ राखु भगवती

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं.२ मा प्रसिद्ध भगवती मन्दिर छ । यही मन्दिरको नामसँग जोडेर यहाँको साविकको गाविसको नाम भगवती राखिएको थियो । यो गाविसको नामको अगाडि राखू जोडिएको छ । राखू नाम रहनको भने अर्को पौराणिक किम्बदन्ती रहेको छ । किम्बदन्ती अनुसार प्रसिद्ध पौलस्त्य ऋषि यस क्षेत्रको पूला अन्तर्गत पछै, भन्ने स्थानमा तपस्यारत रहन्थे । उनका नाति रावणलाई उत्तराखण्ड भ्रमण गराइ फर्काएर ल्याउने क्रममा राखु नजिक आएर बास बस्नको लागि यता बासको व्यवस्था हुन्छ कि हुदैन, यहाँ राखू कि के गरू भनेर भरियाले सोध्दा यहाँ नराख अरु नै ठाँउमा राख भनी भरियालाई जवाफ मिलेकोले भरियाले बेनीदेखि उत्तरतर्फ केही माथिपट्टिको स्थानमा बास राखे । पहिले 'राखू' भनेर सोधिएको स्थानको नाम नै कालान्तरमा राखू रहन गयो । राखू भन्ने ठाँउमा भगवतीको मन्दिर रहेकोले यस ठाँउको नाम राखू भगवती हुन गयो । साविकको राखु भगवती गाविसको पुरै भाग हाल रघुगंगा गाउँपालिकाको वडा नं.२ मा पर्दछ ।

### २.५.३ राखु पिप्ले

यो क्षेत्र जोससोम बेनी सडक खण्ड बन्न अगाडी प्रख्यात मुक्तिनाथ मन्दिरमा जाने पैदल मार्गको मूल बाटोमा पर्दछ । यही मूल बाटोबाट वर्षेनी हजारौं तीर्थालुहरु मुक्तिनाथ क्षेत्रमा जाने आउने गर्दथे । त्यस समयमा बाटोमा आउने जानेहरुको सुविधाको लागि बाटोमा पाटीपौवा, धारा, कुवा, फलफूलका बगैँचाहरु बनाइदिने, सितलताको राखी वृक्ष रोपन गर्ने गरिन्थ्यो । धार्मिक कारणले पनि यस्तो सामाजिक काम गर्ने प्रचलन बढी थियो । यात्रुका सुविधाका लागि बनाइएका यस्ता सुविधाका वस्तुहरु तत्कालीन महाराजा गिर्वाणयुद्ध शाहकी माइली बडामहारानी सुवर्णप्रभादेवी यसै मार्गबाट मुक्तिनाथ दर्शन गर्न आए पछि अझ व्यवस्थित गरिएको मानिन्छ । यस्तै म्याग्दीकै रत्नेचौर निवासी बसन्त बोगटीले पनि पौवा, आपँको बगैँचा, आदिबाट पनि महारानी धेरै प्रभावित हुनुभएको थियो । नदी तथा खोलामा पुल, उकालो सिढीमा ढुंगा छान्ने काम, फराकिलो घोडेटो बाटोको निर्माण, बाटोको दायँबायाँ ठाँउ ठाउँमा वर, पिपल, स्वामीका विरुवा रोप्ने, पानीका कुवा बनाइदिने, घामपानीमा ओतको लागि पौवा, ठाँटी निर्माण गर्ने जस्ता धार्मिक कार्यहरु गरिएको देखिन्छ । त्यसबेलाका यस्ता संरचनाहरु अहिले पनि प्रशस्तै देख्न सकिन्छ । साविकको यस राखु पिपले गाविसमा मात्र पचास भन्दा बढी स्थानमा यस्ता पिपल, स्वामी, वर तथा चौतारीहरु देख्न सकिन्छ । यसरी यो क्षेत्रभरी बटुवा, पशुपंक्षी सबैलाई सितलता प्रदान गर्ने पिपलका रुखहरु धेरै भएको कारण यो क्षेत्रलाई पिपले नाम राखिएको हो । साविकको राखु पिपले गाविसको पुरै भाग हाल रघुगंगा गाउँपालिकाको वडा नं.२ मा पर्दछ ।

### २.५.४ दग्नाम

यस गाविसको नामाकारण सम्बन्धमा दुईवटा जनश्रुतिहरु प्रचलित छन् । यस ठाउँमा अजिङ्गर भिर नाम गरेको निकै अजंगको डर लाग्दो भिर छ जसलाई "भेन्द्रा भिर" समेत भनेर चिनिन्छ । यस भिरमा परैबाट देखिने खाडलहरुको प्राकृतिक स्वरूप विशाल सर्प अजिङ्गरको जस्तै छ । जनश्रुति अनुसार परापूर्व कालमा कतैबाट दुई ओटा ठूला अजिङ्गरहरु (नाग देवताहरु) धौलाश्री धुरी (धौलागिरी हिमाललाई जनाउने स्थानीय लवजको शब्द) ढलाएर यस ठाँउलाई समथर बनाउँछौं भनेर त्यस तर्फ प्रस्थान गर्न अगाडी बढे । जाँदाजाँदै रात पयो । रातभरी पनि हिँड्ने विचार गरी जाँदै गर्दा हालको दग्नाम भन्दा अलि पर रहेको भीरमा पुगेको बेला पाखापानीमा भाले करायो । अब मान्छेहरुले देख्ने भए भनेर नागहरु त्यही भीरमा दबिए । यसरी भीरमा नाग दबिएको जस्तै देखिने भएकोले यस ठाँउलाई पछि 'दबिएको नाग' भन्न थालियो । यही शब्द कालान्तरमा आएर परिष्कृत हुँदै 'दबनाग' हुन पुग्यो । पछि यही दबनाग शब्द नै बोलीचालीमा प्रयोग गर्दा गर्दै दग्नाम रहन गएको भन्ने कथन छ । यस ठाउँका मगरहरु आफूहरु यस रघुगंगा क्षेत्रका आदिवासी मान्दछन् । यस ठाउँका पूर्व प्रधान पञ्च चित्र बहादुर गर्बुजाका अनुसार रूपाल गर्बुजा र उनका साला मखन्त पुन यस भेगमा फिरन्ते पशुपालकका रूपमा यहाँ आई बस्ती बसालेका थिए । उनीहरुको आफ्नो अधिपत्य क्षेत्र उँभोको डाँफे चरण (धौलागिरी शिर) र उँधोको

माछी चरण (राहुघाट अर्थात् रघुगंगा नदीको फेद) सम्म थियो । पछि कृषि खेती गरी बस्न थालेपछि हालको मौवाफाँट नै बढी उब्जाउ हुने ठाउँ भएकोले त्यहाँ केन्द्र बनाई बस्न थाले । कालान्तरमा जनसंख्या बढ्दै जाँदा त्यस ठाउँबाट मानिसहरू फैलदै अन्य ठाउँहरूमा जान थाले । गर्बुजाका अनुसार यसरी फैलिएको ९ गाउँमा भलादमीहरूले यो क्षेत्रमा तिरो उठाउने गर्दथे । बेगखोलाका पुर्जा मगरहरू आफूहरू सुरुमा दावा अर्थात् मौवाफाँटबाटै आएको भन्ने कथनले समेत उनको दावीलाई समर्थन गर्छ । “मौवाफाँट” मौवाहरूको रुख धेरै भएकोले भनिएको भनिदै आए पनि गर्बुजा मौवाफाँट “मगर फाँट”बाट अप्रभंश भएको दावी गर्छन् । यसरी सुरुमा आएका पुर्खाले मौवाफाँटमा ठूलो जनसंख्या एकै ठाउँमा खुम्चिएकोमा आफ्नो सानो समूह यस ठाउँमा आउँदा ढ्वाङ् ढ्वाङ्ती खुला महसुस गरे । यही “ड्वाङ ड्वाङ” शब्द नै अपभ्रंस भई पछि दग्नाम रहन भएको भन्ने जनश्रुती पाइन्छ ।

### २.५.५ भिं

राणाकालमा भिंड खानीको तामाको खुबै व्यापार हुने गर्दथ्यो । थकालीहरूले ठेक्का लिने, छन्त्यालहरूले खानी खोतल्ने र विश्वकर्मा हरूले खनिज प्रशोधनको काम गर्दथे । उक्त भिंड खानीको तामाको प्रशोधन र व्यापारको लागि यस गाउँका ठेकेदार थकालीहरू बसेको हुँदा सोही खानीको नाउँबाट यस गाउँको नाम भिं रहन गएको भन्ने जनश्रुती निकै प्रचलित छ । साविकको भिं गाविसको पुरै भुभाग हाल रघुगंगा गाउँपालिकाको वडा नं.५ मा पर्दछ ।

### २.५.६ पाखापानी

स्थानीय बूढापाकाहरूका अनुसार धेरै पहिला पाखापानी भन्ने बस्ती एकैठाँउमा रहेको थियो । उक्त ठाँउमा पानीको श्रोत थिएन । खानेपानीका लागि गाउँभन्दा छुट्टै पर एउटा ठूलो पाखामा पानीको मुहान थियो । स्थानीय बासिन्दाहरू सोही पाखामा रहेको पानीको मुहानबाट दैनिक रूपमा खानेपानी ल्याई गुजारा गर्ने गर्दथे । यसरी पाखाबाट पानी ल्याउँदा उक्त गाँउलाई पाखाबाट पानी ल्याउने गाँउ भनेर चिनिन थालियो । यसरी पाखाबाट पानी ल्याउने ठाँउ, पाखाको पानी हुँदै गाउँको नाम नै पाखापानी हुन गएको हो । सोही पाखापानी गाँउको नामबाटै तत्कालीन गाँउ पञ्चायतको नाम पाखापानी राखियो र गाविस भएपछि पनि सोही पाखापानी नाम नै कायम रही आएको छ । यस पाखापानी नाउँबाटै धेरै वर्ष गाउँ पञ्चायत तथा गाविस रहि आएकोमा साविकाको यस गाविस हाल रघुगंगा गाउँ पालिकाको वडा नं.६ मा पर्दछ ।

### २.५.७ चिमखोला

चिमखोला गाउँको इतिहास र परिचय नामक पुस्तकका लेखक प्रेम बलामी पुनका अनुसार चिमखोला गाउँको प्राचीन नाम शीर गाउँ भनि उल्लेख गरिएको छ । चिमखोला गाउँको उत्तर र धौलागिरी आधारक्षेत्रसम्म कुनै बस्ती नभएको अनकण्टार ठाउँ थियो । गाउँको चारैतिर घना जंगल थियो । पूर्वबाट दक्षिणतर्फ बगेको गाउँ खोला (बगरखोला) यही घना जंगलको अँध्यारो भाग हुँदै बगेको छ । जंगलको अँध्यारो भागलाई चिम (अँध्यारो) भनियो र सोही भागबाट बगेको खोलालाई चिमखोला भनियो । सो चिमखोलालाई पछि उच्चारण गर्दै जाँदा चिमखोलामा परिणत भयो र यसैको नामबाट गाविसको नामाकरण भएको हो भनि चिमखोला गाउँको इतिहास र परिचय नामक पुस्तकमा उल्लेख गरिएको छ । बस्ती विस्तारको क्रममा मंगले भन्ने ठाँउमा छन्त्याल जातिहरू बस्न थालेपछि उक्त ठाँउलाई शीरगाँउ भन्न छोडियो र चिमखोला नै भन्न थालियो । यसरी सोही चिमखोला नाम नै लोकप्रिय भई हालसम्म कायम हुँदै आयो ।

### २.५.८ कुइने मंगले

साविकको यस गाविसको नामाकरणको सम्बन्धमा केही जनश्रुतीहरूको प्रचलनमा रहेको पाइन्छ । जनश्रुति अनुसार कुइनेटो परेको खर्कमा तामाखानी भएकोले कुहिनेखानी नामाकरण भयो र वि.सं. २०३६ सालमा मुस्ताङ जिल्लाको

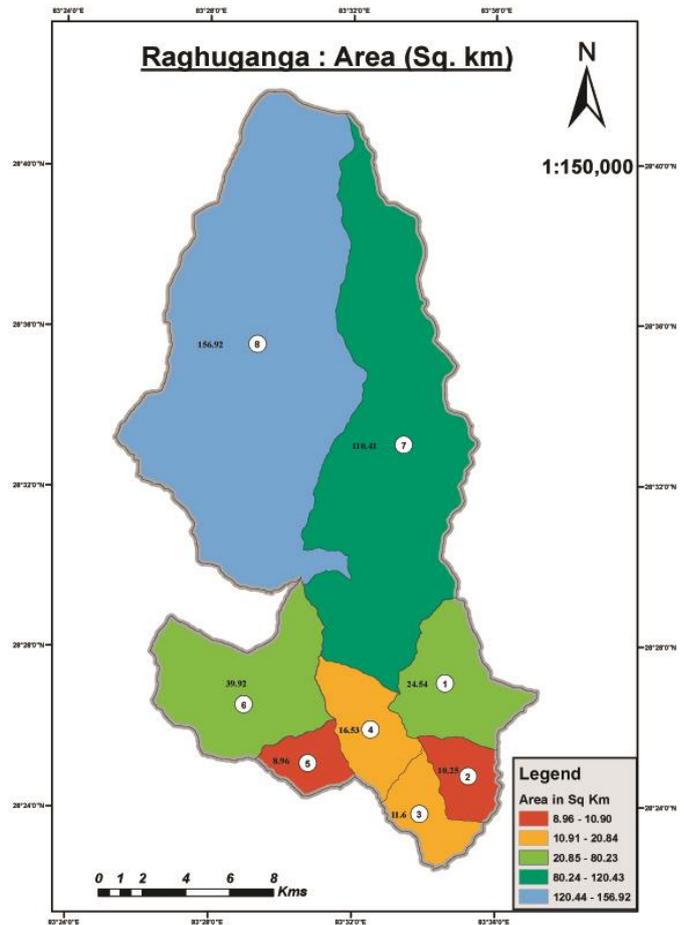
मंगलेखानी गाउँ पञ्चायतलाई समेत कुहिनेखानीमा मिलाएर कुहिनेमंगले गाविस नामाकरण गरिएको हो । साविकको कुइने मंगले गाविस हाल रघुगंगा गाउँपालिकाको वडा नं.८ निर्धारण गरिएको छ ।

## २.६ रघुगंगा गाउँपालिकाको राजनीतिक अवस्थिति

राजनैतिक विभाजनका आधारमा यस गाउँपालिका प्रदेश नं.४ म्याग्दी जिल्लामा पर्दछ । वि.सं.२०३२ साल अगाडी सम्म रघुगंगा नदी पुर्वका बेग, बादुक, चिमखोला, मंगलेखानी, भगवती, कटवाल गाउँ, मौवाफाँट, पिप्ले, दरनाम, दर्मिजा गाउँ पञ्चायत मुस्ताङ जिल्ला अन्तर्गत पर्दथ्यो भने रघुगंगा पश्चिमका पाखापानी, भिं, कुइनेखानी, कोटगाउँ म्याग्दी जिल्ला अन्तर्गतका गाउँ पञ्चायतमा पर्दथ्यो । पछि गाउँ विकास समितिको संरचना बनाइए पछि भने यी गाउँ पञ्चायतहरु ८ वटा गाउँ विकास समितिकारूपमा विभाजित थियो । नेपाल सरकारले २०७३ १९।२७ देखि लागू हुने गरी ४ वटा महानगरपालिका, १३ वटा उपमहानगरपालिका २४६ वटा नगरपालिका, ४८१ वटा गाउँपालिका गरी ७४४ वटा गाउँपालिका र नगरपालिका कायम गरी पुनसंरचना गरे पछि हाल यस ठाउँमा हाल सम्मकै शक्तिशाली राज्य संरचनाको रूपमा रूपमा यस गाउँपालिका संचालित रहको छ ।

## २.७ रघुगंगा गाउँपालिकाको क्षेत्रफल

यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ३७९.९३ वर्ग किलोमिटर रहेको छ । यसका वडाहरुको क्षेत्रफलमा निकै नै विविधता रहेको छ । क्षेत्रफलको आधारमा वडा नं. ८ कुइने मंगले यस गाउँपालिकाको सबै भन्दा ठुलो वडा हो जसले ४९.३९ प्रतिशत भुभाग ओगट्छ त्यसै गरी दोस्रोमा वडा नं.७ चिमखोलाले २९.९२ प्रतिशत भुभाग ओगट्छ । त्यसै गरी वडा नं.५ भिं सानो क्षेत्रफल भएको वडा हो जसले ८.९६ वर्ग कि.मी. अर्थात् २.३६ प्रतिशत भुभाग ओगट्छ साथसाथै वडा नं.२ राखु भगवतीले १०.२५ वर्ग कि.मी. अर्थात् २.७० प्रतिशत भुभाग ओगट्छ । यस गाउँपालिकाको क्षेत्रफलमा जसरी विविधता छ त्यसै गरी जनघनत्वमा पनि विविधता छ, तर क्षेत्रफलको आधारमा ठुला वडाहरुमा भने जन घनत्व निकै कम रहेको छ । २०६८ को जनगणना अनुसार भौगोलिक विकटताका कारण ठुला वडाहरु वडा नं.८ कुइने मंगलेमा ७.२९ र वडा नं.७ चिमखोलामा १९.९३ जना प्रति वर्ग किमी जन घनत्व रहेको छ भने क्षेत्रफलका आधारमा साना



चित्र २: रघुगंगा गाउँपालिकाको क्षेत्रफल सहितको नक्सा

वडा हरु वडा नं.३ पिप्लेमा ३३९.३१ र वडा नं.२ भगवतीमा ३२७.४१ जना प्रति वर्ग किमी जन घनत्व रहेको छ । वडाहरु र त्यसले ओगटेको क्षेत्रफल विवरण तालिकामा देखाइएको छ ।

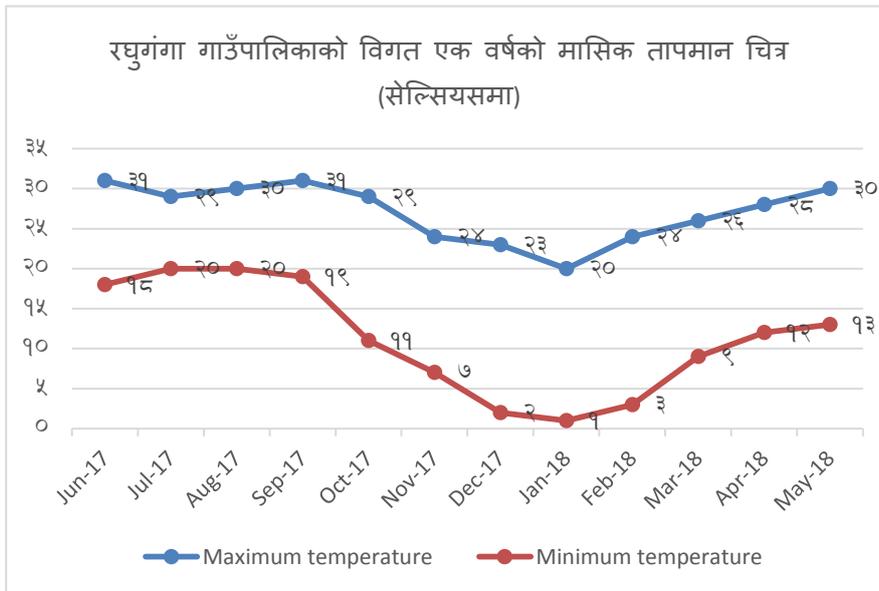
तालिका ३: रघुगंगा गाउँपालिकाका वडाहरु र त्यसले ओगटेको क्षेत्रफल

वडा नं	गाउँको नाम	क्षेत्रफल (व.कि.मी)	वडाले ओगटेको भुभाग प्रतिशत
१	बेगखोला	२४.५४	६.४७
२	राखु भगवति	१०.२५	२.७०
३	राखु पिप्ले	११.६	३.०६
४	दगनाम	१६.५३	४.३६
५	भर्ती	८.९६	२.३६
६	पाखापानी	३९.९२	१०.५३
७	चिमखोला	११०.४१	२९.१२
८	कुईने मंगले	१५६.९२	४१.३९
जम्मा		३७९.१३	

श्रोत: स्थानीय विकास मन्त्रालयको वेबसाइट २०७४

## २.८ भौगोलिक स्वरुप र हावापानी

कुल क्षेत्रफल ३७९.१३ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफल रहेको यस रघुगंगा गाउँपालिका विश्व मानचित्रमा अक्षांश उत्तर ८३' २५' १२" देखि ८३' ३७' ३" उत्तर सम्म र देशान्तर २८° २२' ३०" पूर्व देखि २८° ४१' ५२" . पूर्व सम्म फैलिएको छ ।

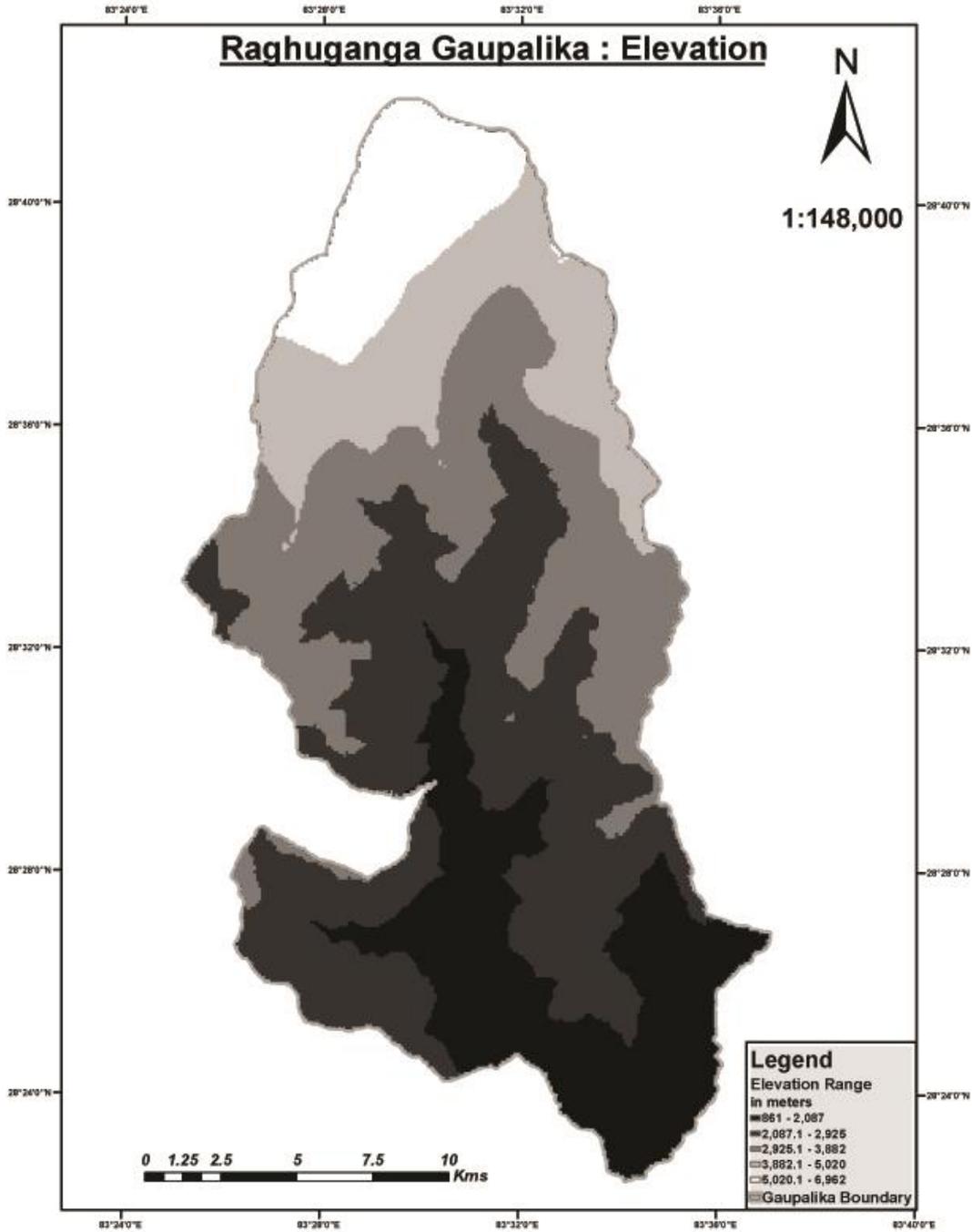


रघुगंगा गाउँपालिकाको विगत एक वर्षको तापमान इतिहास हेर्दा यहाँको अधिकतम तापक्रम जुन र सेप्टेम्बर महिनामा ३१ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्छ भने हिउँदको जनवरी महिनामा न्यूनतम १ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्न जान्छ । मौसम सम्बन्धी विश्वव्यापी तापमान रेकर्ड गर्ने प्रसिद्ध वेभसाइट वेदर डटकमले राखु भगवतीलाई आधार मानी राखेको रेकर्ड अनुसार विगत २०१७ जुन देखि २०१८ मे सम्म बाह्र महिनाको अधिकतम र

चित्र ३ : गाउँपालिकाको वार्षिक तापमान इतिहास, स्रोत : weather.com

न्यूनतम तापमान विवरण ग्राफचित्रमा देखाईएको छ ।

यस गाउँपालिकाको उत्तरमा म्याग्दी जिल्लाको धवलागिरी गाउँपालिका र मुस्ताङ जिल्ला पर्दछ भने दक्षिणमा म्याग्दी जिल्लाकै मंगला गाउँपालिका, बेनी नगरपालिका र पर्वत जिल्ला पर्दछ त्यसै गरी पुर्वमा अन्नपूर्ण गाउँपालिका र मुस्ताङ जिल्ला र पश्चिममा धवलागिरी र मालिका गाउँपालिका पर्दछ । यस गाउँपालिकाको समुद्री सतह देखी सबै भन्दा कम उचाईको भुभाग ८६१ मि. वडा नं. ३ को गलेश्वर पर्दछ भने सबै भन्दा अग्लो स्थान वडा नं.८ मा पर्ने धौलागिरी हिम श्रृंखला अन्तर्गतको हिमाली भुभाग ६९६२ मिटर उचाईमा पर्दछ । त्यसै गरी वडा नं. ८ स्थित जिरवाङ सबै भन्दा अग्लो स्थानामा रहेको बस्ती हो, जसको उचाई समुद्र सतह देखी ६०२८ मिटर छ भने सबै भन्दा कम ८७५ मी. उचाईमा रहेको बस्ती राहुघाट हो ।



चित्र ४: रघुगंगा गाउँपालिकाको समुन्द्री सतह देखीको उचाई अनुसारको नक्सा

## खण्ड ३ : रघुगंगा गाउँपालिकाको जनसांख्यिक विवरण

### ३.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था

तालिका ४ : जनसंख्या वितरणको अवस्था

विवरण	गणना वर्ष	
	२०५८	२०६८
जनसंख्या	१७९८४	१५७५३
परिवार संख्या	३९३५	४०९८
जनघनत्व	४७.३४	४१.४६
औषत वृद्धिदर प्रतिशत		-१२.४०
परिवारको औषत आकार	४.५६	३.८
महिला पुरुष अनुपात (प्रति १०० जना महिलामा पुरुषको संख्या)	८७.१९	७७.५५

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ र २०५८

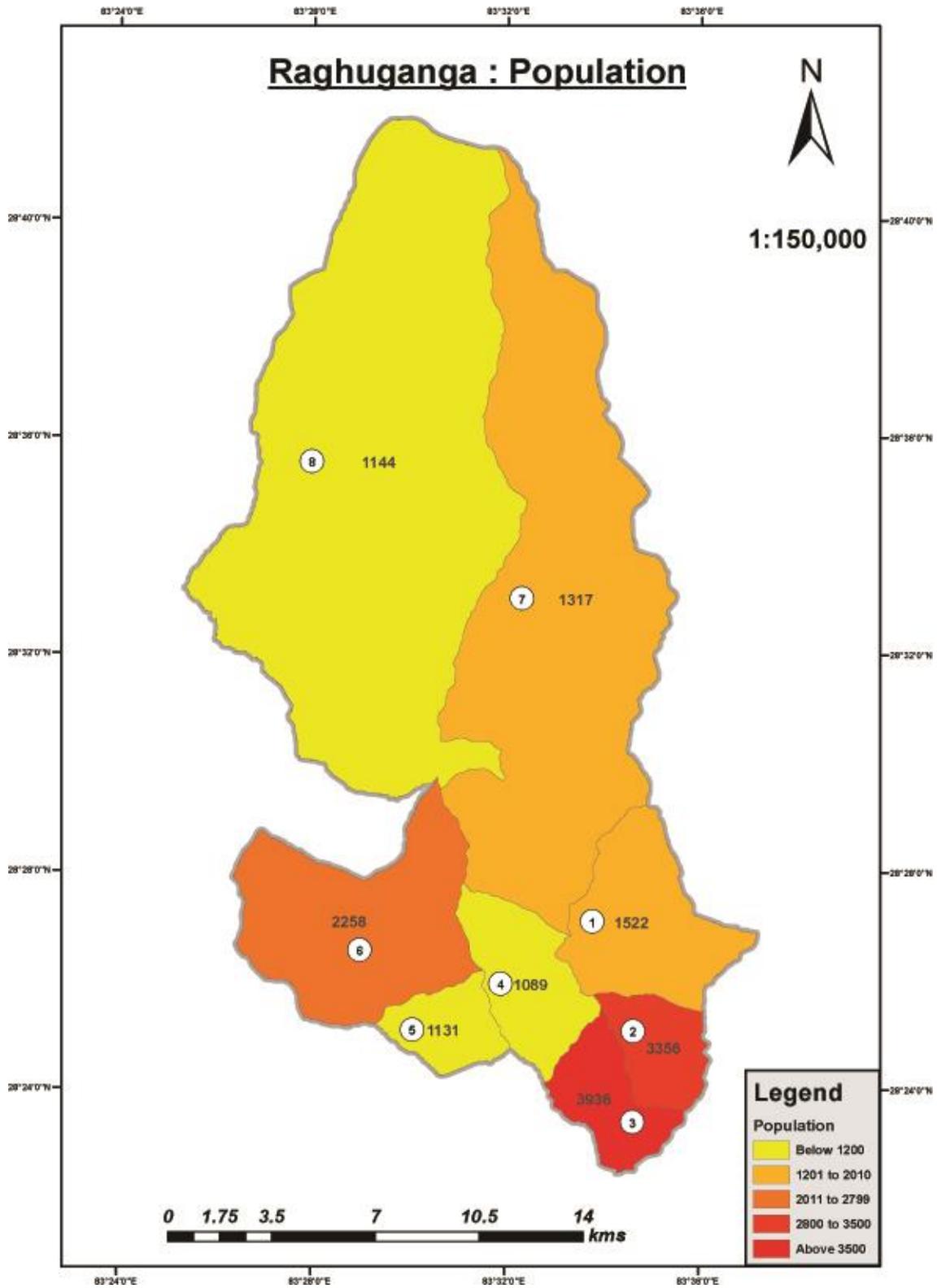
### ३.२ पारिवारिक तथा जनसंख्या विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०५८ तथा २०६८ अनुसार यस गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा रहेका पुरुष तथा महिला र दुवै गरि जम्मा जनसंख्याको विवरण दिएको छ। यसका साथै २०५८ र २०६८ को राष्ट्रिय जनगणना अनुसारको जनघनत्वलाई पनि देखाइएको छ। जनसंख्याको आवधिक तुलना सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ५: जनसंख्याको आवधिक तुलना सम्बन्धी विवरण

वडा नं	गाउँको नाम	रा. ज. २०५८				रा. ज. २०६८			
		जम्मा	पुरुष	महिला	जनघनत्व	जम्मा	पुरुष	महिला	जनघनत्व
१	वेगखोला	२०६८	९६७	११०१	८४.२७	१,५२२	६७८	८४४	६२.०२
२	राखु भगवति	३४९४	१५५६	१९३८	३४०.८८	३,३५६	१,४६१	१,८९५	३२७.४१
३	राखु पिप्ले	३९७३	१८४७	२१२६	३४२.५०	३,९३६	१,७१९	२,२१७	३३९.३१
४	दग्नाम	१२८०	७००	५८०	७७.४३	१,०८९	४७३	६१६	६५.८८
५	भ्नी	१२९३	५८३	७१०	१४४.३१	१,१३१	४६३	६६८	१२६.२३
६	पाखापानी	२८३३	१३१०	१५२३	७०.९७	२,२५८	९६१	१,२९७	५६.५६
७	चिमखोला	१६०७	७४४	८६३	१४.५५	१,३१७	५८१	७३६	११.९३
८	कुईने मंगले	१४३६	६७०	७६६	९.१५	१,१४४	५४५	५९९	७.२९
जम्मा		१७९८४	८३७७	९६०७	४७.३४	१,५७५३	६,८८१	८,८७२	४१.४६

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०५८ र २०६८



चित्र ५: रघुगंगा गाउँपालिकाको जनघनत्व नक्सा

### ३.३ रघुगंगा गाउँपालिकाको वडा अनुसार घरपरिवार संख्या र जनघनत्व

तालिका ६: रघुगंगा गाउँपालिकाको वडा अनुसार घरपरिवार संख्या र क्षेत्रफल

वडा नं	गाउँको नाम	सदरमुकाम देखि दुरी (कोषमा)	क्षेत्रफल		रा. ज. २०५८		रा. ज. २०६८	
			व.कि.मी	घरपरिवार	औ.घ.प.संख्या	घरपरिवार	औ.घ.प.संख्या	
१	बेगखोला	६	२४.५४	४३८	४.७२	४०२	३.८	
२	राखु भगवति	३.५	१०.२५	७८६	४.४५	९३२	३.६	
३	राखु पिप्ले	२.५	११.६	८५८	४.६३	१०१५	३.९	
४	दग्नाम	८	१६.५३	३०८	४.१६	२८९	३.८	
५	भर्ती	५	८.९६	३०८	४.२०	२८८	३.९	
६	पाखापानी	८	३९.९२	६००	४.७२	५७३	३.९	
७	चिमखोला	१२	११०.४१	३५४	४.५४	३६०	३.७	
८	कुईने मंगले	१५	१५६.९२	२८३	५.०७	२३९	४.८	
जम्मा			३७९.९३	३९३५	४.५६	४०९८	३.८	

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ र २०५८, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको वेबसाइट २०७४, जिल्ला विकास योजना २०७३/०७४

रघुगंगा गाउँपालिकामा राष्ट्रिय जनगणना २०५८ मा ३९३५ घरधुरी थिए भने र २०६८ घरधुरी संख्या बढेर ४०९८ पुगेको थियो । दश वर्षको अन्तरमा जम्मा १४३ घरधुरी बढेको थियो ।

### ३.४ उमेर तथा लिंगका आधारमा जनसंख्याको विवरण

रघुगंगा गाउँपालिकाको २०६८ को जनगणना अनुसारको जनसंख्यालाई उमेरका आधारमा चार वर्षको अन्तरमा महिला, पुरुष र जम्मा गरी देहायको तालिकामा देखाईएकोछ ।

तालिका ७: उमेर समूह अनुसार जनसंख्या

साविकको गाविस	उमेर समूह															
	००-०४	०५-०९	१०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९	५०-५४	५५-५९	६०-६४	६५-६९	७०-७४	७५+
बेगखोला																
दुवै लिंग	१३३	१५५	१७२	१५९	१२१	९३	७८	९६	९६	९९	८२	६४	५८	४७	३६	३३
पुरुष	७३	८०	८५	६४	३९	३८	३३	३६	३९	३९	४०	२७	२८	२४	१६	१७
महिला	६०	७५	८७	९५	८२	५५	४५	६०	५७	६०	४२	३७	३०	२३	२०	१६
चिमखोला																
दुवै लिंग	१२४	१३७	१३८	१४४	९८	७७	६३	६२	९४	६०	७६	५८	७१	४२	३९	३४
पुरुष	५५	६१	६२	७२	४१	२७	२४	२५	३९	२७	३०	३४	२९	२०	१९	१६
महिला	६९	७६	७६	७२	५७	५०	३९	३७	५५	३३	४६	२४	४२	२२	२०	१८
दग्नाम																
दुवै लिंग	९८	११५	१३३	११२	६९	६५	५३	५८	६७	५९	४६	६२	४९	३४	२८	४१
पुरुष	४२	५४	६५	४६	२६	२९	१७	१९	२८	२१	२३	२९	२१	१५	१३	२५
महिला	५६	६१	६८	६६	४३	३६	३६	३९	३९	३८	२३	३३	२८	१९	१५	१६
झि																

साविकको गाविस	उमेर समूह															
	००-०४	०५-०९	१०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९	५०-५४	५५-५९	६०-६४	६५-६९	७०-७४	७५+
दुवै लिंग	१२९	१३४	११९	१२७	७८	६४	५१	४९	५६	५७	५३	३५	५८	४४	४१	३६
पुरुष	५६	६८	५१	६३	२३	१७	१७	१७	१६	२५	२६	१६	२२	१४	१६	१६
महिला	७३	६६	६८	६४	५५	४७	३४	३२	४०	३२	२७	१९	३६	३०	२५	२०
कुइने मंगले																
दुवै लिंग	१२५	११७	१३८	१०४	१०१	८३	५४	५४	४३	६३	४८	५१	४४	३८	४२	३९
पुरुष	५६	६४	७४	५१	४४	३७	२९	१९	१८	३२	१७	२५	२०	२१	१९	१९
महिला	६९	५३	६४	५३	५७	४६	२५	३५	२५	३१	३१	२६	२४	१७	२३	२०
पाखापानी																
दुवै लिंग	२५३	२३०	२५४	२३३	१८९	१४१	१११	१०३	९९	१३२	११०	९९	११६	८२	३५	७१
पुरुष	११४	११८	१०८	८८	६५	४९	४०	३९	३४	५४	५५	४७	५४	४४	१४	३८
महिला	१३९	११२	१४६	१४५	१२४	९२	७१	६४	६५	७८	५५	५२	६२	३८	२१	३३
राखुभगवती																
दुवै लिंग	३५३	४२४	३९६	३३८	२५३	२२९	१८५	१६४	१७२	१५८	१५३	१३२	१५४	८५	८५	७५
पुरुष	१८१	२३९	१७८	१४३	७५	७८	६९	५१	६९	७३	६९	६०	६६	४४	३५	३१
महिला	१७२	१८५	२१८	१९५	१७८	१५१	११६	११३	१०३	८५	८४	७२	८८	४१	५०	४४
राखुपिप्ले																
दुवै लिंग	४१०	४१८	४६५	४६७	३०८	२८२	१९७	१९८	१८३	१९०	१७४	१६३	१५२	१०७	९५	१२७
पुरुष	१८५	२०६	२२९	२१८	११०	९७	६७	८०	६३	८८	७४	६९	७१	४९	४१	७२
महिला	२२५	२१२	२३६	२४९	१९८	१८५	१३०	११८	१२०	१०२	१००	९४	८१	५८	५४	५५
रघुगंगा	१,६२५	१,७३०	१,८१५	१,६८४	१,२१७	१,०३४	७९२	७८४	८१०	८१८	७४२	६६४	७०२	४७९	४०१	४५६
पुरुष	७६२	८९०	८५२	७४५	४२३	३७२	२९६	२८६	३०६	३५९	३३४	३०७	३११	२३१	१७३	२३४
महिला	८६३	८४०	९६३	९३९	७९४	६६२	४९६	४९८	५०४	४५९	४०८	३५७	३९१	२४८	२२८	२२२

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

### ३.५ आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको विवरण

यस गाउँपालिकाको कुल जनसंख्यालाई आर्थिक रूपले सक्रिय र निष्क्रिय गरि विश्लेषण गर्दा कुल ५४.२५ प्रतिशत (१५ देखि ५९ वर्ष) जनसंख्या आर्थिक रूपले सक्रिय देखिन्छ, जस्मा ५११७ महिला र ३४२८ पुरुष गरि जम्मा ८,५४५ रहेको छ, जुन विवरणलाई निम्न अनुसारका तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका ८: सक्रिय जनसंख्या विवरण

उमेर समूह	पुरुष	महिला	जम्मा जनसंख्या	प्रतिशत
० देखि १४	२,५०४	२,६६६	५,१७०	३२.८२
१५ देखि ५९	३,४२८	५,११७	८,५४५	५४.२४
६० भन्दा माथि	९४९	१,०८९	२,०३८	१२.९४
जम्मा	६,८८१	८,८७२	१५,७५३	

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

## ३.६ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण

तालिका ९: मातृभाषा अनुसार जनसंख्या

वडा नं.	नेपाली			मगर			छन्त्याल			खाम			अन्य		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
१	१,४६१	६४६	८१५	३५	१८	१७	०	०	०	०	०	०	२६	१४	१२
२	३,२७५	१,४१६	१,८५९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	८१	४५	३६
३	३,९१४	१,७०४	२,२१०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२२	१५	७
४	९८१	४२३	५५८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१०८	५०	५८
५	८४९	३५२	४९७	२७४	१०६	१६८	०	०	०	०	०	०	८	५	३
६	१,३३३	५५४	७७९	६२१	२७८	३४३	२८८	१२०	१६८	०	०	०	१६	९	७
७	१,२८८	५६८	७२०	०	०	०	२५	११	१४	०	०	०	४	२	२
८	३०२	१५१	१५१	०	०	०	४६८	२२१	२४७	३६९	१६९	२००	५	४	१
जम्मा	१३,४०३	५,८१४	७,५८९	९३०	४०२	५२८	७८१	३५२	४२९	३६९	१६९	२००	२७०	१४४	१२६

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

## ३.७ धर्मको आधारमा जनसंख्याको विवरण

रघुगंगा गाउँपालिकामा बस्ने बासिन्दाहरूले मुख्य रूपमा हिन्दु धर्म अंगालेको पाइन्छ । त्यस्तै केही समुदायले परम्परागत रूपमै बौद्ध धर्म मान्दै आएका छन् । समग्र नेपालमा जस्तै यस गाउँपालिकामा पनि पछिल्लो समय क्रिस्चियन धर्म विस्तार हुदै गएको पाइन्छ, केही वडाहरूमा केही वर्षयता चर्चहरूको स्थापना भएकोले यस कुरालाई पुष्टी गर्दछ । यहा साविकका गाविसहरूले गाविस प्रोफाइल बनाउने क्रममा २०६७ सालमा गरिएको घरधुरी सर्वेक्षणको आधारमा वडाहरूमा घरधुरी अनुसारको धर्म मान्ने संख्या तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १०: धर्मको आधारमा जनसंख्याको विवरण

वडा	गाउँको नाम	हिन्दु	बौद्ध	क्रिस्चियन	इस्लाम	अन्य	जम्मा
१	वेगखोला	३६५	३	४	०	०	३७२
२	राखु भगवति	८२७	३८	०	०	०	८६५
३	राखु पिप्ले	९२०	०	७	०	०	९२७
४	दगनाम	२५१	०	०	०	०	२५१
५	भर्ती	२७२	०	६	०	०	२७८
६	पाखापानी	४५३	०	०	०	०	४५३
७	चिमखोला	३०५	७७	१३	०	२	३९७
८	कृईने मंगले	२४१	०	१	०	०	२४२
	जम्मा	३६३४	११८	३१	०	२	३७८५

श्रोत: साविकका गाविस प्रोफाइलहरू २०६७

### ३.८ जातियताको आधारमा रघुगंगा गाउँपालिकाको जनसंख्याको विवरण

तालिका ११: जातियताको आधारमा जनसङ्ख्या

वडा	क्षेत्री			ब्राह्मण			मगर			कामी			दमाई		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
१	०	०	०	२७	१३	१४	१२०६	५३६	६७०	१४७	६६	८१	२८	१२	१६
२	२१९६	९४२	१२५४	२०८	८५	१२३	३४	१४	२०	१६६	८०	८६	५४०	२३२	३०८
३	९२९	३९०	५३९	४१४	१८५	२२९	२५४	११७	१३७	३६६	१६४	२०२	६७०	२६४	४०६
४	०	०	०	०	०	०	९०८	३९७	५११	१०९	४३	६६	५५	२२	३३
५	०	०	०	०	०	०	९२०	३७६	५४४	१५३	६१	९२	४३	१८	२५
६	०	०	०	०	०	०	१५७६	६६५	९११	२५५	११४	१४१	७३	२४	४९
७	०	०	०	०	०	०	१०२४	४५३	५७१	१५०	७०	८०	३७	१६	२१
८	०	०	०	०	०	०	७५	४३	३२	१९३	९१	१०२	०	०	०
जम्मा	३१२५	१३३२	१७९३	६४९	२८३	३६६	५९९७	२६०१	३३९६	१५३९	६८९	८५०	१४४६	५८८	८५८
प्रतिशत	२०	८.५	११	४.१२	२	२.३	३८	१७	२२	९.८	४	५.४	९.२	४	५.४
वडा	सार्की			ठकुरी			थकाली			छन्त्याल			गुरुङ		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
१	६४	२४	४०	०	०	०	१३	६	७	०	०	०	०	०	०
२	०	०	०	९७	४९	४८	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	३४६	१६२	१८४	८०७	३४७	४६०	०	०	०	३०	१४	१६	३०	१७	१३
४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	०	०	०	०	०	०	१२	५	७	३२३	१३५	१८८	०	०	०
७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२९	१२	१७	०	०	०
८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	८४७	३९२	४५५	०	०	०
जम्मा	४१०	१८६	२२४	९०४	३९६	५०८	२५	११	१४	१२२९	५५३	६७६	३०	१७	१३
प्रतिशत	३	१	१.४	५.७	२.५	३.२	०	०	०.१	७.८	३.५	४.३	०.२	०.१	०.१

वडा	तामाङ			नेवार			अन्य			जम्मा		
	जम्मा	पुरुष	महिला									
१	०	०	०	०	०	०	३७	२१	१६	१५२२	६७८	८४४
२	०	०	०	८०	३७	४३	३५	२२	१३	३३५६	१४६१	१८९५
३	२६	२३	३	०	०	०	६४	३६	२८	३९३६	१७१९	२२१७
४	०	०	०	०	०	०	१७	११	६	१०८९	४७३	६१६
५	०	०	०	०	०	०	१५	८	७	११३१	४६३	६६८
६	०	०	०	०	०	०	१९	१८	१	२२५८	९६१	१२९७
७	०	०	०	०	०	०	७७	३०	४७	१३१७	५८१	७३६
८	०	०	०	०	०	०	२९	१९	१०	११४४	५४५	५९९
जम्मा	२६	२३	३	८०	३७	४३	२९३	१६५	१२८	१५७५३	६८८१	८८७२
प्रतिशत	०.२	०.१	०	०.५	०.२	०.३	२	१	०.८			

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

## ३.९ अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या

तालिका १२: अपाङ्गताको आधारमा जनसङ्ख्या

गाविस/ लिंग	अपाङ्गताको प्रकार							
	शारिरिक	अन्धोपना / अल्प दृष्टी	वहिरापना / अल्प श्रवण	बहिरो पना र अन्धोपना	वाक् समस्या	मानसिक अपाङ्गता	बौद्धिक अपाङ्गता	बहु अपाङ्गता
बेगखोला								
दुवै लिंग	११	६	३५	०	२८	३	१	३
पुरुष	७	२	२२	०	१०	१	१	३
महिला	४	४	१३	०	१८	२	०	०
चिमखोला								
दुवै लिंग	२७	२०	१८	१	८	१२	२	०
पुरुष	१५	९	१०	१	४	४	१	०
महिला	१२	११	८	०	४	८	१	०
दग्नाम								
दुवै लिंग	३०	६	१३	४	५	९	०	६
पुरुष	१५	२	८	१	२	५	०	३
महिला	१५	४	५	३	३	४	०	३
झिं								
दुवै लिंग	१९	४०	६७	११	२१	१	३	१०
पुरुष	१२	१६	३०	२	८	१	३	५
महिला	७	२४	३७	९	१३	०	०	५
कुइने मंगले								
दुवै लिंग	१७	६	८	०	३	२	३	२०
पुरुष	१०	३	३	०	२	०	१	१२
महिला	७	३	५	०	१	२	२	८
पाखापानी								
दुवै लिंग	४३	२०	३६	०	१९	१०	३	५
पुरुष	२६	११	१७	०	९	५	२	३
महिला	१७	९	१९	०	१०	५	१	२
भगवती								
दुवै लिंग	४५	२९	१०३	३	३५	६	४	११
पुरुष	२५	१०	४३	१	२२	३	३	७
महिला	२०	१९	६०	२	१३	३	१	४
पिप्ले								
दुवै लिंग	७१	३२	६३	२	२८	७	१७	४३
पुरुष	३९	१६	३२	२	१७	२	९	२२
महिला	३२	१६	३१	०	११	५	८	२१
गा.पा. भरी	२६३	१५९	३४३	२१	१४७	५०	३३	९८
पुरुष	१४९	६९	१६५	७	७४	२१	२०	५५
महिला	११४	९०	१७८	१४	७३	२९	१३	४३

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

## ३.१० छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या

तालिका १३: छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी विवरण

गाउँको नाम	गा.पा. को वडा	जम्मा घरधुरी	खर / पराल	जस्तापाता	दुङ्गा	ढलान	काठ	माटो	अन्य	प्रष्ट नभएको
बेगखोला	१	४०२	२१	११०	२६६	४	०	०	०	१
चिमखोला	७	३६०	५	२१	३३३	०	०	०	०	१
दगनाम	४	२८९	६	८	२७४	०	०	०	०	१
झिं	५	२८८	१	१७	२६२	०	०	०	७	१
कुइने मंगले	८	२३९	४	०	२३३	१	०	०	०	१
पाखापानी	६	५७३	५	९	५५८	०	०	०	१	०
राखु भगवती	२	९३२	७	८७	८२८	१	०	०	०	९
राखु पिप्ले	३	१,०१५	४६	२५५	६९७	१२	०	०	०	५
जम्मा		४,०९८	९५	५०७	३,४५१	१८	०	०	८	१९

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

## ३.११ स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको बसोवासको अवस्था

तालिका १४: घरको सामित्वको आधारमा घरपरिवार

गाउँको नाम	जम्मा घरधुरी	गा.पा. को वडा	आफनो भाडाको	संस्थागत	अन्य
बेगखोला	४०२	१	३५१	२८	१
चिमखोला	३६०	७	३४२	२	०
दगनाम	२८९	४	२६०	९	३
झिं	२८८	५	२६८	४	०
कुइने मंगले	२३९	८	१९९	१८	१
पाखापानी	५७३	६	५३०	२५	०
राखु भगवती	९३२	२	८७५	३१	१
राखु पिप्ले	१,०१५	३	९२३	५४	१०
जम्मा	४,०९८		३,७४८	१७१	१६

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

## ३.१२. खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार सम्वन्धि विवरण

तालिका १५: खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार विवरण

गाउँको नाम	गा.पा.को वडा	जम्मा घरधुरी	धारा/ पाईप	ढाकिएको इनार/ कुवा	खुला इनार/ कुवा	मुलधारा	नदी वा खोला	अन्य	नखुलेको
बेगखोला	१	४०२	३१८	८	४८	१४	१२	१	१
चिमखोला	७	३६०	३४३	०	१५	१	१	०	०
दगनाम	४	२८९	२५७	०	०	२९	२	०	१
झिं	५	२८८	२६४	०	३	१५	५	०	१
कुइने मंगले	८	२३९	१९९	५	०	३४	०	०	१

गाउँको नाम	गा.पा.को वडा	जम्मा घरधुरी	धारा/पाईप	ढाकिएको इनार/कुवा	खुला इनार/कुवा	मुलधारा	नदी वा खोला	अन्य	नखुलेको
पाखापानी	६	५७३	४८९	०	९	६६	९	०	०
राखु भगवती	२	९३२	७७३	०	१	१४७	६	०	५
राखु पिप्ले	३	१,०१५	८६६	४	१५	८९	४०	०	१
जम्मा		४,०९८	३,५०९	१७	९१	३९५	७५	१	१०

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

### ३.१३. बत्तीको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण

तालिका १६: बत्ती प्रयोगको आधारमा घर परिवार विवरण

गाउँको नाम	गा.पा.को वडा	जम्मा घरधुरी	बिजुली	मट्टीतेल	गोबर ग्याँस	सोलर	अन्य	अनुत्तरित
बेगखोला	१	४०२	३४४	५३	२	०	२	१
चिमखोला	७	३६०	३३५	२४	१	०	०	०
दग्नाम	४	२८९	९६	९५	०	९७	०	१
झिं	५	२८८	८	२१०	०	६०	९	१
कुइने मंगले	८	५७३	२२७	२३५	०	१०७	४	०
पाखापानी	६	८४६	६९०	९३	२	५८	३	०
राखु भगवती	२	९३२	८८१	४३	०	०	३	५
राखु पिप्ले	३	१,०१५	९२७	७९	२	१	५	१
जम्मा		४,७०५	३,५०८	८३२	७	३२३	२६	९

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

### ३.१४ खाना पकाउनअक्सर प्रयोग गरिने इन्धनहरुको आधारमा घरपरिवार विवरण

तालिका १७: खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार विवरण

गाउँको नाम	गा.पा.को वडा	जम्मा घरधुरी	काठ / दाउरा	मट्टीतेल	ग्याँस	गोबर	बायो ग्याँस	बिजुली	अन्य	नखुलेको
बेगखोला	१	४०२	३८६	०	१४	१	०	०	०	१
चिमखोला	७	३६०	३५५	१	२	०	१	०	१	०
दग्नाम	४	२८९	२८८	०	०	०	०	०	०	१
झिं	५	२८८	२८४	२	१	०	०	०	०	१
कुइने मंगले	८	२३९	२३७	०	१	०	०	०	०	१
पाखापानी	६	५७३	५७३	०	०	०	०	०	०	०
राखु भगवती	२	९३२	८९४	०	३२	०	१	०	०	५
राखु पिप्ले	३	१,०१५	९३०	२	७६	०	६	०	०	१
जम्मा		४,०९८	३,९४७	५	१२६	१	८	०	१	१०

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

## ३.१५ उपलब्ध सेवा सुविधाको आधारमा घरपरिवार विवरण

तालिका १८ : घर परिवारमा उपलब्ध सेवा सुविधा विवरण

गाउँको नाम	गा.पा. वडा	जम्मा घरधुरी	सुविधा भएका घरहरू											अनुत्तरित
			रेडियो	टि. भि.	केबल टि भि.	कम्प्युटर	ईन्टरनेट	टेलिफोन	मोबाईल	मोटर	मोटर साइकल	साइकल	रेफ्रिजरेटर	
बेगखोला	१	४०२	२३८	९५	१०८	५	०	१	१९३	१	२	०	३२	५
चिमखोला	७	३६०	२४९	९०	२२	४	०	०	१००	०	०	०	१	५
दग्नाम	४	२८९	२१२	२२	०	०	०	२	७४	०	०	०	०	७
झिं	५	२८८	२०७	६१	०	०	०	५	१५९	०	२	०	०	२१
कुइने मंगले	८	२३९	१२९	८	५	२	१	४	९८	०	१	०	०	३६
पाखापानी	६	५७३	४३१	२३	०	१	०	५	२२१	१	२	१	०	१३
राखु भगवती	२	९३२	५०४	१२८	२८७	४	११	४	६००	३	३	२	१०	३
राखु पिप्ले	३	१,०१५	५१९	१९६	३९०	१८	६	३७	६८१	१	८	२	६६	६
जम्मा		४,०९८	२,४८९	६२३	८१२	३४	१८	५८	२,१२६	६	१८	५	१०९	९६

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

## ३.१६ शौचालय प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण

म्याग्दी जिल्ला २०६९ असोज २३ गतेका दिन खुला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा भै सकेको छ । यसर्थ यस गाउँपालिकामा पनि सम्पूर्ण वडाहरूमा चर्पी बनेको र प्रयोग भैरहेको सरकारी तथ्याङ्कले देखाउँदछ । चर्पीको प्रयोगको विवरण २०६८ को जनगणना अनुसारको विवरण देहायबमोजिम दिईएको छ । जनगणनाको समयमा अर्थात् खुला दिशा मुक्त घोषणा हुनु एक वर्ष पहिले यस गाउँपालिकाका ७५ प्रतिशत घर परिवारले चर्पी प्रयोग गर्ने गरेको तथ्यांकले देखाउँदछ ।

तालिका १९: चर्पी प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण

वडा नं	गाउँको नाम	जम्मा घरधुरी	चर्पीको सुविधा नभएका घर	चर्पी भएका घर		
				फल्स चर्पी	साधारण	उल्लेख नगरिएको
१	बेगखोला	४०२	७३	२०२	१२६	१
७	चिमखोला	३६०	१४०	१८०	४०	०
४	दग्नाम	२८९	८६	१८१	२१	१
५	झिं	२८८	४९	१४६	९२	१
८	कुइने मंगले	२३९	८२	२९	१२७	१
६	पाखापानी	५७३	२३७	२३५	१०१	०
२	राखु भगवती	९३२	१५७	४८७	२८७	१
३	राखु पिप्ले	१,०१५	२३१	५७३	२१०	१
	जम्मा	४,०९८	१,०५५	२,०३३	१,००४	६

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

### ३.१७ वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा निकै पहिला देखि नै वैदेशिक रोजगारमा जाने चलन रहि आएको छ । परम्परागत रूपमा ब्रिटिस गोर्खा सेना र भतिय गोर्खा सेनामा भर्ति हुने चलन अबै रहे पनि हाल यस ठाउँमा खाडी, मलेसिया, जापान लगाएतका पश्चिम एशिया, युरोप, अमेरिका लगाएतका ठाउँमा रोजगारीको लागि जाने चलन व्यापक छ । समग्र नेपालमा जस्तै विदेशबाट भित्रिएको विप्रेषण यस ठाउँको अर्थतन्त्रको एक प्रमुख आधार हो । परदेशिएका नेपालीहरूले यस ठाउँमा आफ्नो घर परिवारलाई मात्र नभएर आफ्नो गाउँ ठाउँको सामाजिक विकासमा समेत सहयोग गर्ने गरेका छन् ।

वैदेशिक रोजगारमा कति नेपाली गएका छन् भन्ने राष्ट्रिय स्तरमा तथ्यक भए पनि हाल सम्ब वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी श्रम स्वीकृती लगाएतका अन्य गर्ने काम वैदेशिक रोजगार विभागले काठमाडौँमा मात्रै गर्ने भएकोले जिल्ला र स्थानिय स्तरमा यसको आधिकारीक तथ्यांक छैन । यहाँ २०६७ सालमा साविकका गाविसहरूले गाविस प्रोफाइल बनाउन गरेको घरधुरी सर्वेक्षणको तथ्यांक र २०६८ सालको जनगणनाको क्रममा घरमा अनुपस्थित जनसंख्याको विवरण तालिकामा देखाइएको छ । जस अनुसार यस गाउँपालिकाबाट रोजगारीको लागि खाडी मुलुक जानेको बाहुल्यता रहेको देखिन्छ त्यसै गरै भारत र मलेसिया लगाएतका अन्य मुलुक जाने संख्या पनि उतिकै ठुलो रहेको देखिन्छ भने कम मात्रामा युरोप र अमेरिका जाने देखिन्छ । त्यसै गरी पुरुषको तुलनामा महिला कमै मात्रामा विदेशिएको तथ्य समेत यस तथ्यांकले देखाउँदछ ।

तालिका २०: वैदेशिक रोजगारमा जाने संख्या र प्रमुख गन्तव्य

गाउँपालिकाको वडा	गाउँको नाम	विशेष गएकाको संख्या			गएका मलुकको नाम					गएको अवधि (वर्षमा)	
		महिला	पुरुष	जम्मा	भारत	खाडि	युरोप	अमेरिका	अन्य	५ वर्ष भन्दा कम	५ वर्ष भन्दा वढी
१	वेगखोला	३	१८६	१८९	५९	१२६	०	०	४	५४	१३५
२	भगवती	२	४६५	४६७	१७	०	०	०	३८८	३२२	९९
७	चिमखोला	४	४०६	४१०	८२	२३४	४	२	१६	३१४	९६
४	दरनाम	३	११७	१२०	३६	८४	०	०	०	८१	३९
८	कुइनेमंगले	१५	११९	१३४	६	२९	०	०	९९	९३	४१
६	पाखापानी	६	२०९	२१५	१९	९५	१	०	१००	१४६	६९
३	राखुपिप्ले	६	४७७	४८३	७९	३५८	४	७	३५	३८७	९६
५	भर्ती	१४	२०४	२१८	७	०	०	०	२४४		
	जम्मा	५३	२१८३	२२३६	३०५	९२६	९	९	८८६		

स्रोत : साविकका गाविसहरूको प्रोफाइल २०६७

क्र.सं.	नाम, थर	ठेगाना	रकम
१	विजय थापा	अष्ट्रेलिया	३५,०००।-
२	अमृत/ज्योति पुल	यु.के.	२५,०००।-
३	राम/दुर्गा तिलिजा	यु.के.	१०,५००।-
४	तेक विर/खरमाया पुन	चिमखोला	३०,०००।-
५	कविर वि.क	हङ्कङ	१५,०००।-
६	इन्द्र पुन	अष्ट्रेलिया	१०,५५०।-
७	ठाकुर छन्याल	अष्ट्रेलिया	१०,५५०।-
८	हेमबहादुर थापा	अष्ट्रेलिया	१०,५५०।-
९	गुनमाया थापा	अष्ट्रेलिया	८,०३०।-
१०	जति छन्याल	अष्ट्रेलिया	५,०००।-
११	भुवन पाईजा	चिमखोला	११,०००।-
१२	लि प्रसाद पुन	चिमखोला	११,०००।-
१३	खिम बहादुर खाति	चिमखोला	६,०००।-

**निर्माण समिति**  
 अध्यक्ष : जसबहादुर थापा  
 कोषाध्यक्ष : बिसमाया थापा  
 सचिव : आकास वि.क.  
 सदस्य : ग.प्रसाद बुढा  
 सदस्य : समबहादुर पुन  
 मिति: २०७४ पौष १ गते

चित्र ६: वैदेशिक रोजगारमा रहेका नेपालीले गाउँको विकासमा सहयोग गरेको विवरणको शिलालेख

त्यसै गरी २०६८ सालको जनगणनाले अनुपस्थित जनसंख्याको विवरण देखाउँदछ । यस तथ्यांकले करिब ४२ प्रतिशत घर परिवारका सदस्य विविध कारणले घर बाहिर रहेको देखाउँदछ ।

तालिका २१: गाउँपालिका भित्रका अनुपस्थित जनसंख्या

गाउँको नाम	गा.पा.को वडा नं.	जम्मा घरधुरी	अनुपस्थित घरधुरी	अनुपस्थित जनसंख्या		
				जम्मा	पुरुष	महिला
बेगखोला	१	४०२	१४५	१८९	१६९	२०
चिमखोला	७	३६०	१३२	१५४	१४९	५
दगनाम	४	२८९	११९	१४१	१३२	९
झिं	५	२८८	१४०	१७७	१५८	१९
कुइने मंगले	८	२३९	८३	११०	९८	१२
पाखापानी	६	५७३	२३७	३१६	२९५	२१
राखु भगवती	२	९३२	३८३	४४५	४३२	१३
राखु पिप्ले	३	१,०१५	४६८	५९७	५५६	४१
जम्मा		४,०९८	१,७०७	२,१२९	१,९८९	१४०

स्रोत : जनगणना २०६८

### ७.१८ मुख्य पेशा सम्बन्धि विवरण

तालिका २२: मुख्य पेशा सम्बन्धि घरधुरी अनुसारको विवरण

क्र. स.	साविकका गा.वि.स.	कृषि	नोकरी	व्यापार	उद्योग	मजदुरी	अन्य	जम्मा
१	बेगखोला	३०५	४७	१९	१	०	०	३७२
२	भगवती	६८५	१००	३३	०	१८	०	८३६
३	चिमखोला	२०५	४०	१३	०	१३९	०	३९७
४	दगनाम	१५६	१९	५	०	७१	०	२५१
५	कुइनेमंगले	२३७	०	५	०	०	०	२४२
६	पाखापानी	२९७	७०	१३	०	७३	०	४५३
७	राखुपिप्ले	६१४	१०९	५६	२१	१२७	०	९२७
८	झिं	१५४	६४	१२	०	४०	०	२७०

स्रोत : साविकका गाविसहरूको गाविस प्रोफाइल २०६७

## खण्ड ४: रघुगंगा गाउँपालिकाका धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय सम्पदाहरूको विवरण

अनुपम प्राकृतिक सौन्दर्य, प्रचुर जैविक विविधता, बहुजातीय, बहुभाषीय बहुधर्म र सामाजिक विविधता एवं ऐतिहासिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाले भरिपूर्ण नेपाल विश्व पर्यटन मानचित्रमा प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्यस्थलको रूपमा सुपरिचित छ। विज्ञान, प्रविधि र सञ्चार प्रणालीमा भएको अभूतपूर्व विकासले सम्पूर्ण विश्व नै एउटा गाउँको रूपमा परिणत हुँदै गइरहेको अवस्थामा नेपालले यस्ता राष्ट्रिय सम्पदालाई विश्व सामु प्रस्तुत गर्दै विश्व पर्यटन बजारलाई आकर्षित गरी अत्यधिक लाभ लिन सक्ने क्षमता अभिवृद्धि गर्नु आवश्यक छ। पर्यटन व्यवसाय आफैँमा राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको विकासको प्रमुख आधार भएकोले यस व्यवसायको विविधीकरण र विस्तारद्वारा आम नागरिकको जीविकोपार्जन र रोजगारीका अवसरमा वृद्धि गरी जनताको जीवनस्तरमा सुधार गर्नु अपरिहार्य भएको छ। यस प्रयोजनार्थ एकातर्फ नेपालका यी विविध सम्पदाको समुचित संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्नु अत्यावश्यक भएको छ भने अर्कोतर्फ अन्तर्राष्ट्रिय हवाई यातायात सेवा लगायत पर्यटन सेवासँग सम्बद्ध सबै प्रकारका पूर्वाधार विकास गर्दै पर्यटन सेवा उद्योगको संख्यात्मक एवं गुणात्मक वृद्धि गर्नु आवश्यक छ। नेपालको पर्यटनमा ४ नं. प्रदेशको आफ्नै पहिचान छ। नेपालकै चर्चित पर्यटकिय गन्तव्य पोखरा र मुस्ताङ बाट नजिकै रहेको यस गाउँपालिकाका केही भाग आफैँमा पर्यटकिय गन्तव्यको रूपमा परिचित छ। यस गाउँपालिकाका प्रत्येक वडामा पर्यटकिय सम्भावना भएकोले ती सम्भावनालाई पर्यटकिय गन्तव्यकै रूपमा स्थापित गर्नु यस गाउँपालिका सँग चुनौती रहेको छ। यस अंशमा यस गाउँपालिकामा प्रचलित तथा सम्भावित धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकिय सम्पदाको बारेमा संक्षिप्त परिचय दिइएको छ।

### ४.१ प्रमुख धार्मिक स्थलहरू

#### ४.१.१ विभिन्न भुमेशानहरू

यस गाउँपालिकामा मगरहरूको बाहुल्यता रहेको छ। २०६८ सालको जनगणनाको तथ्यांक केलाउँदा पनि करिब गाउँपालिकाको ४०% जनसंख्या रहेको र सबैजसो वडामा उनीहरूको बसोबास रहेको देखाउँदछ। यस ठाउँका मगरहरूले निकै महत्वका साथ भुमे पुजा गर्दछन्। नेपाल भरी नै र यस ठाउँका मगरहरूले हिन्दु धर्म अंगाले पनि विभिन्न अध्ययनले पनि मगरहरू प्रकृति पुजक भएको जनाउदछ। त्यसै कुराको पुष्टी यस भेगका मगरहरूले दशैं भन्दा भुमेपुजा लाई बढी महत्वका साथमा मानिने गरेबाट पुष्टी गर्दछ। यस गाउँपालिकाका वडा नं. २ र ३ वाहेकका बाँकी ६ वटा वडामा मगर तथा अन्य जातीले पनि निकै महत्वका साथ भुमे पुजा गर्दछन् त्यसैले यी वडाका प्रत्येक गाउँमा भुमेशानहरू रहेका छन्। यस गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा फरक फरक समयमा चैत्र बाट असार भित्रका विभिन्न समयमा भव्यरूपमा पुजा गरिन्छ र पुजाको किंवदन्ती समेत फरक फरक रहेको छ। तर समानता के छ भने आफूहरू कृषक भएकोले भूमि र प्रकृति सँग अनन्त सम्बन्ध भएकोले कृषिकर्म गर्दा भुईँ खोताल्दा प्राकृतिक सम्पदाको प्रयोग गर्दा प्रकृतिदेव सँग स्वीकृति लिने अर्थात् प्रकृतिले आफ्नो जीवनयापनमा सहयोग गरोस् भन्ने कामनाका साथमा भुमे पुजा गरिन्छ। चैत्र देखि असार सम्म खेतिपातीको महत्वपूर्ण समय भएकोले कतै खेतीपाती सुरु गर्न भन्दा अगाडी प्रकृति सँग स्वीकृति माग्ने र कतै खेती पाती लागे पछि राम्रो सँग त्यसको संरक्षण तथा प्रतिफल राम्रो आवोस् भन्ने कामनाका साथ पुजा गरिन्छ। आजको एक्काइसौँ शताब्दीको वैज्ञानिक युगमा भगवान् तथा धर्म मान्ने क्रम घट्दै जाँदा विकासको नाउँमा प्रकृतिको अनुचित दोहन गर्दै विनास गर्दै गर्दा जलवायु परिवर्तन जस्तो विकराल समस्या मानव समुदायले भोग्नु पर्ने अवस्था आउँदा यी प्रकृतिको पुजा गर्ने र संरक्षण गर्नुपर्ने परम्परा आफैँमा वैज्ञानिक रहेछ भन्ने महशुस हुन्छ।

### ४.१.२ धौलेश्वर महादेव बेगखोला

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं.१, बेग गाउँको लिस्नेखोलामा वि.सं.२०२५ साल अगाडी तिर राती गाउँबाट बत्ती जस्तो बल्ने गरेको देखिन्थ्यो । यस ठाउँमा के रहेछ भनेर दिउँसो हेर्न जाँदा भने केही देखिन्थ्यो । एक दिन यस गाउँका भोवे भाँकीले रातको समयमा गएर उक्त बत्ती बलेको ठाउँमा चिनो राखेर उक्त बत्ती बल्ने पत्थर पहिचान गरे । धेरै ठुलो नभए पनि निकै गह्रौँ भएको उक्त शिलालाई गाउँका ७-८ जना लाठे युवाहरु लिएर गाउँमा बोकेर ल्याई शिवको प्रतिमा मानेर पुजा गर्न थालियो । यसलाई मन्दिरकै रुपमा स्थापना गर्न भने स्थानिय क्याप्टेन करवीर गर्वुजाको आर्थिक सहयोग रहेको छ । हाल धौलेश्वर महादेवको रुपमा पुजा गरिने यस मन्दिरमा हिन्दुहरुको शिव भगवान सँग सम्बन्धीत तिथी तथा पर्वहरुमा विशेष पुजा आजा हुने र मेला लाग्ने गर्दछ । हाल यस मन्दिरमा स्थानिय ६८ वर्षिय पुर्ण बहादुर पुनले नियमित पुजारीको रुपमा दैनिक पुजा आजा गर्ने गर्दछन् ।

### ४.१.३ परजा/पचडजा धारा, बेगखोला

रघुगंगा १, बेगमा एउटा थान छ जहाँ पानी परेन भने गाउँका मान्छे भेला भई पुजा गरी भगवान सँग पानी माग्दा पानी पर्छ भन्ने विश्वास गरिन्छ । निकै अग्लो यस धारामा गएर गाउँलेहरुले बाजा गाजा सहित माहादेवलाई पानी माग्ने गरिन्छ ।

### ४.१.४ राखु भगवती मन्दिर र यस नजिकका कोट तथा देवालायहरु



चित्र ७: प्रसिद्ध भगवती मन्दिर, रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. २

यस गाउँपालिकाको वडा नं.२ मा प्रसिद्ध भगवती मन्दिर छ । यही मन्दिरको नामसँग जोडेर साविकको गाविसको नाम भगवती राखिएको थियो । यो गाविसको नामको अगाडि राखू जोडिएको थियो त्यसै गरी हालको वडा नं.३ साविकाको वडा राखु पिप्ले गाविसमा पनि राखू नाम जोडिएको छ । राखू नाम रहनको भने अर्को पौराणिक किम्बदन्ती रहेको छ । किम्बदन्ती अनुसार प्रसिद्ध पौलत्स्य ऋषि यस क्षेत्रको पूला अन्तर्गत पछै भन्ने स्थानमा तपस्यारत रहन्थे । उनका नाति रावणलाई उत्तराखण्ड भ्रमण गराइ फर्काएर ल्याउने क्रममा राखू नजिक आएर वास बस्नको लागि यता बासको व्यवस्था हुन्छ कि हुदैन, यहाँ राखूँ कि के गरूँ भनेर भरियाले सोध्दा यहाँ नराख अरु नै ठाँउमा राख भनी भरियालाई जवाफ मिलेकोले भरियाले बेनीदेखि उत्तरतर्फ केही माथिपट्टिको स्थानमा

बास राखे । पहिले 'राखू' भनेर सोधिएको स्थानको नाम नै कालान्तरमा राखू रहन गयो । राखू भन्ने ठाउँमा भगवतीको मन्दिर रहेकोले यस ठाउँको नाम राखू भगवती हुन गयो ।

यस मन्दिर बाइसे चौविसे राजाहरुको पालादेखि नै संरक्षण हुँदै आएको र वि.सं.१८६३मा महारानी सुवर्ण प्रभादेवी मुक्तिनाथ दर्शन गर्न जाने क्रममा यस ठाउँमा आइपुगेर यस ठाउँमा गुठी स्थापना गरी ८ वटा देवालयहरु कोट भगवती, राज भुमे, रुइसे, देउराली मन्दिर, सिद्ध बराह, मालिका देवी, मण्डली र नरसिंहको संरक्षण तथा मुक्तिनाथ जाने दर्शनार्थीको खानपान तथा सेवा गर्ने व्यवस्था गराएका थिए । उक्त गुठी संचालन तथा व्यवस्थापनको लागि यहाँका स्थानियबाट नगद तथा जिन्सी संकलन गरिन्थ्यो । यस "मुक्तीनाथ गुठी"का अंशियार चौतारियाहरु रहन्थे तर पछि यस्ता गुठीहरु गुठी संस्थानले जिम्मा लिए पछि यहाँको गुठी सँग भएको र यहाँको जनताको खुन पसिनाबाट उठेको लाखौं सम्पत्ति संस्थानले उतै लगेको र यस ठाउँलाई वेवास्ता गरेको यहाँका पुर्व प्रधान पञ्च एवं समाजसेवी देवेन्द्र मल्ल बताउँछन् ।

यस ठाउँमा र वरीपरि निकै प्रसिद्ध रहेको यस भगवती मन्दिरमा दैनिक पुजा आज साथै बडादशैमा भगवतीको भव्य पुजा तथा मेला लाग्ने गर्दछ । यस सँग सँगै रहेका अन्य देवालयहरुमा पनि विभिन्न तिथीमा पुजा हुने र उभौली उधौलीमा पुजा गरिन्छ ।

#### ४.१.५ स्वर्गद्वारी मन्दिर, टोड्के

रघुगंगा ५ भिंको टोड्केमा रहेको स्वर्गद्वारी नियमित पर्यटक आउने धार्मिक स्थल हो । यस ठाउँमा टाढाटाढाबाट सर्वसाधारण तथा सन्यासीहरु आउने गर्दछन् । यस ठाउँमा २-३ वर्षको अन्तरालमा महायज्ञ पनि गर्ने गर्दछ । प्युठानको स्वर्गद्वारी पछिको दोस्रो स्वर्गद्वारी यस मन्दिर महत्वको भएकोले यसको व्यवस्थापन र सम्भारको लागि पशुपति विकास कोषबाट बेला बेलामा आर्थिक सहयोग आउने गर्दछ । यहाँको स्थनियले बेला बेलामा स्वर्गद्वारी महोत्सव समेत गरिन्छ । यो स्थान अर्को प्रख्यात मालिकादेवी जाने ठाउँ पनि हो । यस ठाउँ सुन्दर मनमोहक खुला ठाउँ भएकोले टाढा टाढाबाट यहाँ पिकनिकको लागि पनि मानिसहरु आउने गर्दछन् ।

#### ४.१.६ मण्डलीथान, चिमखोला



चित्र ८: भुमे पुजा मेला २०७४, चिमखोला

रघुगंगा ७ चिमखोलमा रहेको मण्डली थानमा भुमेपुजा तथा अन्य तिथिमा पुजा गर्ने गरिन्छ। मण्डली बज्यै लाई पुजे थान भएकोले यसलाई मण्डलीथान भनिएको हो। परापूर्वकालदेखि मान्दै आएको मण्डलीथानमा पाठा, परेवा र नरिवल पुजा गरिन्छ र विभिन्न भाकल गरिन्छ। चिमखोला मण्डलीमा १०-१५ दिन भुमेपुजामा ठुलो मेला लाग्दछ र सोको लागि टाढा टाढाबाट समेत मानिस आउने गर्दछ। यस २०७४ सालको भुमे पुजामा मात्र मण्डली थानमा २३६ वटा पाठा बली चढाईएको तथ्यले यस थान धार्मिक रूपमा अति महत्वको रहेको जनाउँदछ।

#### ४.१.७ रिखार मन्दिर, कुइने मंगले

रघुगंगा ८ कुइने मंगलेमा रहेको रिखार मन्दिरमा सोहरेखीको पुजा गरिन्छ जसलाई शिव र पार्वतीको अर्कोरूप मानिन्छ। यहाँ रक्षा बन्धनमा रेखितर्पनीको पुजा गरिन्छ। यहाँ आसपासका गाउँ र जिल्लाहरुबाट मानिस पुजा गर्न आउने गर्दछन्।

### ४.२. ऐतिहासिक तथा संस्कृतिक सम्पदाहरु

#### ४.२.१ बाइसे चौविसे राज्यकालिन रामकोट थामकोट र भोर्लाकोट

रघुगंगा २, भगवतीमा भगवती मन्दिर सँग सँगै ऐतिहासिक स्थानको रूपमा यहाँ बाइसे चौविसे मल्ल राज्य कालिन कोट (हतियार राख्ने ठाउँ)हरुका अवशेषहरु अबै पाइन्छन्। यी ठाउँहरुमा ती पुराना देवालय तथा कोट सँग सम्बन्धीत अवशेष तथा हतियारहरु बेला बेलामा भेटिने गर्दछ। ती कोटहरुमा हतियारको पुजा गरिने तथा भगवतीलाई शक्तिको देवीका रूपमा पुजे भएकाले यहाँका डाँडामा यी कोटहरु र भगवती मन्दिर स्थापना गरिएको अनुमान गर्न सकिन्छ। त्यसै क्रममा यी शक्ति पिठको पुजा गर्ने चलन हाल सम्म पनि जारी छ भने हाती बाँध्ने गरो, राजाको पँधरो, राजाको विसौना तथा भुजेल गढी लगाएतका यस आसपासका ठाउँका नाउँहरुले पनि उक्त ऐतिहासिक कालका राज्यमा यस ठाउँ महत्वको रहेको भन्ने अनुमान गर्न सकिन्छ। यी ऐतिहासिक ठाउँको अध्ययन अनुसन्धान तथा उत्खनन नभएको र बेला बेलामा पुरातत्व विभागमा समेत निवेदन गरिएको तर हाल सम्म ठोस काम नभएको यहाँका स्थानीयहरु गुनासो गर्दछन्।

#### ४.२.२ राखुका ऐतिहासिक गुठीहरु र ती अन्तर्गत स्थापित पैवाहरु

##### सदावर्त गुठी

वि.सं. १८६६ सालमा राजा गिर्वाणयुद्ध वीरविक्रम शाहकी माइली रानी सुवर्णप्रभा देवी हिन्दूहरुको पवित्र धार्मिकस्थल मुक्तीनाथ क्षेत्रको तीर्थ गर्न आउँदा मुक्तीनाथ जाने बाटोमा पर्ने यो क्षेत्रको अबै राम्रो व्यवस्था गर्नका लागि यहाँ मन्दिर निर्माण, मर्मत, बाटोघाटोको व्यवस्था, मन्दिरमा पुजारीको व्यवस्था, मन्दिरको लागि नियमित आमदानीको लागि श्रोतको व्यवस्था गर्ने क्रममा दोवा, राखुभगवती, पिपले क्षेत्रको राम्रो उर्वराभूमि र उपयुक्त बस्ती देखिएकोले सदावर्त गुठीको स्थापना गरी यसको लागि यहाँका जनताले सरकारलाई तिर्नुपर्ने तिरो कर अबदेखि सरकारलाई तिर्नुपर्ने र उक्त तिरो तथा कर सदावर्त गुठीलाई तिर्नुपर्ने गरी व्यवस्था मिलाइएको थियो। पुर्खाहरुले सयौंवर्षदेखि पाखो विराइ खेति गरी बसोबास गरिएको क्षेत्रमा मुक्तीनाथ सदावर्त गुठीको स्थापना गरी उक्त गुठी सदा सञ्चालन भइरहोस् भन्ने धार्मिक विचारबाट गुठी स्थापना गरिएकोमा २०३२

सालमा जमीन नापनक्सा हुँदा उक्त गुठीको लागि छुट्याइएको जमीन नापनक्सा गरी जग्गाधनी प्रमाणपत्र बितरण गर्दा सदावर्त गुठीको नाममा पूर्जा बनाइ जग्गाधनीलाई बितरण गरियो । यसले जग्गाधनीलाई मोही बनाउने काम भयो । साथै जग्गा बिक्री तथा लेनदेन समेतमा रोक लगाइयो । केही सीमित अगुवा कार्यकर्ता र चौतारियाहरूको अदुरदर्शिताको कारण सयौं गरीव कृषक जनताहरूको हक खोस्ने काम भयो । पुख्र्येदेखि आफ्नो हकभोगमा रहेको जग्गा बेचबिखन गर्न नपाएपछि अधिकारको खोजीमा आवाज उठ्न थाल्यो । मालपोत घेर्ने, धर्नादिने आदि कामहरू हुन थालेपछि २०५२ बाट रैतानी दस्तुर तिरी बेचबिखन गर्न पाउने अन्तरिम व्यवस्था त भयो तर चर्को सलामी दस्तुर तिर्नुपर्दा अधिकांश कृषकहरूले रैतानी दस्तुर तिरी आफ्नै जग्गा आफ्नो बनाउन सकेनन् । हालका दिनमा रैतानी दस्तुर प्रति रोपनी ५ हजार पुऱ्याइएकोमा सो व्यवस्था समेत रोकका हुन गएको छ । यस सदावर्त गुठीका सम्बन्धमा जनताको आवश्यकता अनुसार लचिलो भई नियम संशोधन गरी जनताको अधिकार स्थापित गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

## बोगटी गुठी

बसन्त बोगटी गुठी मुक्तिनाथ सदावर्त गुठीभन्दा पनि एक वर्ष अगाडि स्थापना भएको यसको ताम्रपत्रबाट पुष्टि हुन्छ । रत्नेचौर निवासी अत्यन्त धार्मिक विचारका श्री बसन्त बोगटी नामका व्यक्तिले मुक्तीनाथ जानेआउने तीर्थयात्रीका सुविधाका लागि कार्य गर्ने उद्देश्यले १८६६ मा सुवर्णप्रभा देवी महारानी मुक्तीनाथ क्षेत्र आउँदाका बखत आफ्नो विचार प्रकट गरी रु ६ सय मोरु पानफूल भेटी टक्र्याइ राखुपिपले, मोहभीर र रत्नेचौरका केही जग्गा आफ्नो नाममा सदावर्त गुठी राखी सञ्चालन गर्ने अनुमती लिई ताम्रपत्र लेखी स्वीकृत गराएका थिए । मुक्तीनाथ जाँदा त्यसबेलाको एकमात्र मुलवाटो गलेश्वर-रानीपौवा-बेगखोला हुँदै जानुपर्ने हुन्थ्यो । बाटोघाटोमा हुने प्रचण्ड गर्मी, घामपानी, बास बस्ने पाटीपौवाको असुविधा, आदिले गर्दा मुक्तीनाथ यात्रा कठिन हुन्थ्यो । वहाँले निजी खर्चमा राखु थाप्लामा सत्तलको निर्माण, पानीको धारा, पोखरी, चौतारी, ठूलो संख्यामा आँपको विरुवा रोपी बगैँचाको स्थापना, शितलको लागि वरपिपल, स्वामीको वृक्ष रोपन आदि व्यवस्था भयो । तीर्थयात्रीहरूले वर्षौंवर्षसम्म सुविधा पाइरहे । बोगटीपौवा अर्थात् रानीपौवा भनेर चिनिने उक्त पौवाको अहिले त अवशेष मात्र बाँकी छ भने बगैँचा भने अहिलेसम्म देख्न सकिन्छ । उक्त गुठी स्थापना भएपछि लाटुपाध्याका सन्तान दरसन्तानले भोगचलन गर्दै आएका जग्गाको तिरो बसन्त गुठीलाई तिर्नुपर्ने भयो । गुठीलाई तिरो तिर्दा सबै खुशी थिए र गुठीलाई सहयोग गर्दै आएका थिए । ताम्रपत्रमा समेत उक्त जग्गा कसैले खोसमोस नगर्नु, लोभानी पापानी नगर्नु, गरेमा कुष्टि कुष्टि कुष्टि हुन्छ भनी जोड दिइएको छ । तर २०३२ सालको नापनक्सा हुँदा स्थानीय केही सीमित व्यक्ति तथा गुठीका सञ्चालक ओमबहादुर बोगटीको चतुऱ्याइका कारण ताम्रपत्रमा उल्लेख गरिएका शब्दलाई समेत बेवास्ता गरी जग्गाधनीलाई मोही समेत कायम नगरी ताम्रपत्रमा उल्लेख गरिएको माटोमुरीभन्दा बढी जग्गा बोगटी गुठीका नाममा नापनक्सा गरी लाटुपाध्याका दरसन्तानलाई बिचल्ली बनाइएको छ । यो समस्या सामाधानका लागि लाटुपाध्याका सन्तान, गुठीका सञ्चालक तथा स्थानीय प्रशासन समेतको सहकार्यमा मोहीका नाममा पूर्जा बनाइदिनुपर्ने, किनबेच फुकुवा गर्नुपर्ने, जग्गाको तिरो बोगटी गुठीलाई नै तिर्ने व्यवस्था गर्ने वा कोष बनाई कोषमा जम्मा गर्ने र गुठी नियमित रूपमा सञ्चालन गर्ने वातावरण तयार गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

मुक्तीनाथ जाने बाटोको महत्वपूर्ण स्थानको रूपमा स्थापित यस पौवा बेनी-जोमसोम सडक कालिगण्डकी कोरिडोर बने पछि यसको महत्व घटेकोले यसलाई विकासको अंधारो पाटोको रूपमा मान्न सकिन्छ । हाल पनि यस ठाउँमा महारानी युवा क्लब तथा स्थानियको सक्रियतामा चैतेदशैं, जेठ पुर्णीमा लगाएतका चाड पर्वहरूमा मेला तथा पुजाहरू हुने गर्दछ ।

## ४.३ हाल स्थापित तथा सम्भावित पर्यटकिय स्थलहरू

### ४.३.१ रुइसे भैंडी ओडार तथा भ्यू टावर:

रघुगंगे गाउँपालिका वडा नं.१, २ र ४ को सिमानामा पर्ने यस पर्यटकिय महत्वको ओडार धौलागिरी पदमार्गको प्रथम पोइन्ट हो । यो धौलागिरी बेसक्याम्प जाने बाटो हो । यस ठाउँबाट नजिकै बाइसे चौविसे राज्यकालका कोत तथा अन्य धार्मिक स्थलहरु देउराली मन्दिर, सिद्ध बराह, मालिका देवी लगाएतका मन्दिर तथा धार्मिक स्थल समेत रहेको र अग्लो स्थानमा भएकोले म्याग्दी, बाग्लुङ र पर्वतका विभिन्न स्थलहरुको अवलोकन गर्न सकिने भएकोले यहाँ हाल रुइसे भ्यू टावर समेत निर्माण जारी छ । साथै यस ठाउँको जंगलमा प्रसस्त मात्रामा गुराँस फुल्ने भएकोले गुराँस फुल्ने याममा यस ठाउँ अझ मनमोहक देखिन्छ ।

### ४.३.२ बेग बादुक भोलुङ्गे पुल तथा पुल-देउराली पदमार्ग:



चित्र ९: नेपालकै लामो भोलुङ्गे पुल मध्येको एक बेग बादुक भोलुङ्गे पुल

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं.१ का बेग र बादुक गाउँ जोड्ने भोलुङ्गे पुल नेपालकै लामो भोलुङ्गे पुल मध्येमा पर्दछ । यसको लम्बाई ३६५.८ मिटर रहेको छ । भौगोलिक विकटताका कारण एउटै वडामा रहेका बेग र बादुक गाउँको यात्रा ५ घण्टा लाग्ने गरेकोमा भर्खरै सम्पन्न यस पुलका कारण यात्रा ३० मिनेटमा छोट्टिएको छ भने निकै लामो र अग्लो भएकोले यस पुल अवलोकन गर्न जानेहरुको सँख्या निर्माण प्रारम्भ भए देखि नै बहदो क्रममा रहेको छ । यस पुलबाट वार पार गर्न एक वयस्क मानिसलाई पनि सामान्यतः ६०० पाइलामा ८ मिनेट लाग्छ । विकटतालाई पर्यटकिय स्थलको रूपमा रुपान्तरण गर्ने योजना अनुरूप यहाँका वडाले यस पुल सँग सँगै यस पुलबाट बेगको देउराली सम्म आई पुग्न रेलिङ सहितको खुटकिलाको पदमार्ग निर्माण गरिरहेको छ जसले बेग बादुक गाउँलाको सुन्दरता अझ बढाएको छ ।

### ४.३.३ मुटुकाडे ढुंगा, दग्नाम:

रघुगंगा ४, दग्नामको मुटुकाँडे डाँडा भन्ने ठाउँमा मुटुको जस्तै आकारमा एउटा ढुंगा छ । त्यस प्राकृतिक रूपमा आफै निर्मित त्यस अनौठो ढुंगा भएको ठाउँबाट अन्नपुर्ण, माछापुछ्रे र धौलागिरी जस्ता हिमालहरु र पर्वत,

म्याग्दी, बाग्लुङ र मुस्ताङ लगाएतका विभिन्न ठाउँहरू अवलोकन गर्न सकिन्छ । साथै त्यस स्थानमा विभिन्न रंगका प्रशस्तै गुराँसहरू समेत फूले गर्दछ । प्रकृतिले दिएको यस सुन्दर ठाउँमा पर्यटकिय विकास गर्न सकिन्छ तर हाल सम्म केही काम नभएको स्थानियहरू बताउँछन् ।

#### ४.३.४ अजिङ्गर भीर, दग्नाम



चित्र १० : अजिङ्गर भिर दग्नाम

रघुगंगा ४, दग्नाममा एउटा विशाल भिर छ जसलाई अजिङ्गर भिर भनिन्छ साथै भेन्द्रा भिरको नाउँले समेत चिनिन्छ । वडा नं.४ का दग्नाम र दर्मिजा गाउँको विचमा यस भीर अस्थित छ जसको विचमा यी गाउँहरू जोड्न गोरेटो बाटो छ र हाल सडक दर्मिजा हुँदै चिमखोला जाने सडक निर्माणको काम पनि हुँदैछ । निकै विकट र भयंकर लाग्ने यस भिर आफैँमा पर्यटकिय सम्भावना बोकेको स्थान हो । यस भिरमा अजिङ्गरको आकार देखिने दुईवटा प्रकृति निर्मित धर्साहरू छन् त्यसैले यसलाई अजिङ्गर भिर भनिएको हो । यस ठाउँका किंवदन्ती अनुसार नागदेवता धौलागिरी हिमाल सँग लड्न भनेर मध्यरातमा हिँडेकोमा त्यस ठाउँमा आईपुग्दा विहानको भाले बासेकोले ती नागदेव त्यही अलाप भएकोले उक्त ठाउँमा खाल्डो बनेको मानिन्छ ।

#### ४.३.५ दर्मिजा तातोपानी

रघुगंगा ४, दर्मिजाको तातोपानीमा रघुगंगा नदिको किनारमा रहेको कुण्डबाट तातोपानी आउँछ । सडक नपुगेको विकट ठाउँमा रहेको यस स्थान धार्मिक पर्यटनको हिसाबले निकै महत्वपूर्ण ठाउँ हो । यहाँको तातोपानीमा नुहाउँदा चर्मरोगहरू, माइग्रेन, घुँडा दुख्ने, पेट दुख्ने, ग्याँस्टीक लगाएतका विभिन्न रोगहरू निको हुन्छ भन्न विस्वासका साथ आसपासका गाउँबाट मानिसरू नुहाउँन आउने गर्दछन् ।

#### ४.४ अन्य धार्मिक, संस्कृतिक एवं पर्यटकिय स्थलहरू

माथि उल्लेख गरिएका बाहेकका यस गाउँपालिका सँग सम्बन्धीत धार्मिक स्थल, ठेगाना र त्यसको महत्व संक्षेपमा तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २३: रघुगंगा गाउँपालिकामा रहेका पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण (धार्मिक ऐतिहासिक र पुरातात्विक)

क्र.सं.	धार्मिक, ऐतिहासिक र पर्यटकीय स्थलहरूको नाम	वडा नं.	स्थलको महत्त्व
१.	गायत्री मन्दिर, गलेश्वर	३	
२.	देवी मन्दिर, पिप्ले	३	
३.	रानीपौवा मन्दिर रानी पौवा दरवार	३	
४.	शिव मन्दिर बगैँचा	३	
५.	मालिकादेवी मन्दिर	३	
६.	भगवती मन्दिर, मौवाफाँट	३	
७.	इष्ट भाँकीथान, धरमपानी	३	
८.	भुमेथान, दुलेपानी	३	
९.	देवी मन्दिर, कलेजावाड	३	
१०.	धौलेश्वर महादेव, देउराली	१	
११.	भुमेथान, ओखरा	१	भुमेपुजा गर्ने ठाउँ
१२.	भवानीथान, तिम्ले	१	भुमेपुजा गर्ने ठाउँ
१३.	आराको भुमे, घाप्पा	१	भुमेपुजा गर्ने ठाउँ
१४.	नाकले भुमे, नाकले	१	भुमेपुजा गर्ने ठाउँ
१५.	मनिबराह, सीम	१	भुमेपुजा गर्ने ठाउँ
१६.	घरेरी, घरेरीभुमे	१	भुमेपुजा गर्ने ठाउँ
१७.	बराह थान, बराह	१	
१८.	नौली बराही मन्दिर, देउराली	२	
१९.	राम मन्दिर, ओखरबोट	२	
२०.	गैरी भुमे दग्नाम	४	भुमेपुजा गर्ने ठाउँ
२१.	दर्मिजा भुमे	४	भुमेपुजा गर्ने ठाउँ
२२.	नाङ्गेदेवी, दग्नाम	४	
२३.	भुजेलथान/भुजेल कडीथान	१, २, ३ र ४	
२४.	चिमखोला भुमेथान, मन्दिर	७	गाउँका सबैले भुमे पुजा गर्ने ठाउँ
२५.	ताप्तीभेरा भुमे थान, लेबाड	७	जनधन सुरक्षाको भाकल पुजा गर्ने ठाउँ
२६.	कमल जैसी मन्दिर देउराली चिमखोला	७	
२७.	बगरखोला सिद्ध	७	
२८.	जानरागोट सिंह, भिरौटै	७	
२९.	नागिसिद्ध र लाठीभारा, हिले	७	
३०.	कालीभारा पैलीभारा निलीभरा ताल	७	जनैपुर्णामामा साँढ बली दिएर पुजा गरिन्छ
३१.	देवी मन्दिर मण्डली	७	
३२.	भिखानी साँढे भुमे, कइने मंगले	८	वैशाख कार्तिकमा भुमे पुजा गर्ने ठाउँ

क्र.सं.	धार्मिक, ऐतिहासिक र पर्यटकीय स्थलहरूको नाम	वडा नं.	स्थलको महत्त्व
३३.	काउछुके पर्भु महाराज	८	बली नदिने, कृष्ण जन्माष्टमी, नयाँ वर्षमा पुजा गरिन्छ ।
३४.	मालिका मन्दिर, मालिका देवी	६	जेष्ठी पुर्णिमा, तिहार र चण्डी पुर्णेमा पुजा गरिन्छ
३५.	भुमेरी सिद्ध थान, पाखापानी र कोटगाउ	६	भुमेपुजा गर्ने ठाउँ
३६.	शिव मन्दिर टेककुर	५	शिवरात्री र अन्य तिथीमा पुजा तथा मेला लाग्ने गर्दछ
३७.	सिद्ध मन्दिर, सिद्ध बारा	५	
३८.	भुमेथान भिं	५	भुमे पुजा गर्ने ठाउँ
३९.	चर्चहरू		वेग भगवती लगाएतका विभिन्न ठाउँमा चर्चहरू स्थापना हुने क्रममा रहेको

स्रोत : लक्षित समुह छलफल, २०७४

#### ४.५ स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाको विवरण

तालिका २४: रघुगंगा गाउँपालिकामा मनाउने गरेका स्थानीय चाडपर्व / जात्रा / मेला

मनाइने चाड पर्वको नाम	जातजातिको नाम	मेला तथा जात्रा र लाग्ने स्थान, समय
भुमे पुजा कुना पुजा	विशेषतः मगर र अन्य समुदायको पनि सहभागीता	वेग-चैत्रको उजेली मंगलबार चिमखोला- चैत्रको उजेली मंगलबार दरनाम, दर्मिजा - जेठको उजेली मंगलबार र अन्य बादुक, भिं, पाखापानी, दोवा लगाएतका ठाउँमा पनि चैत्र देखी जेठ सम्म गाउँ सभाको निर्णय अनुसार मेला लाग्छ
नयाँ वर्ष, बैशाख पुर्णिमा, असार पन्ध्र, कृष्ण अष्टमी, तीज, दशै तिहार, न्वाई, माघे संक्रान्ती, फागु पुर्णिमा, शिव रात्री	क्षेत्री, ब्राह्मण, ठकुरी, दमाई, कामी, सार्की, मगर, छत्त्याल र अन्य	कलेजवाड-नयाँ वर्ष, जेष्ठ पुर्णे-रुइसे, तीज-पिप्ले, वेग देराली दर्शै मेला - मौवाफाँट, भगवती, चिमखोला, पाखापानी, कोटगाउँ लगाएतका विभिन्न ठाउँमा चैते दर्शै मेला-रानी पौवा
क्रिसमस	क्रिश्चियन समुदाय	चर्चहरूमा दर्शन मण्डली, वेग भगवती चर्च

श्रोत: लक्षित समुह छलफल, २०७४

#### ४.६ तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीहरू

तालिका २५: तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीको नाम

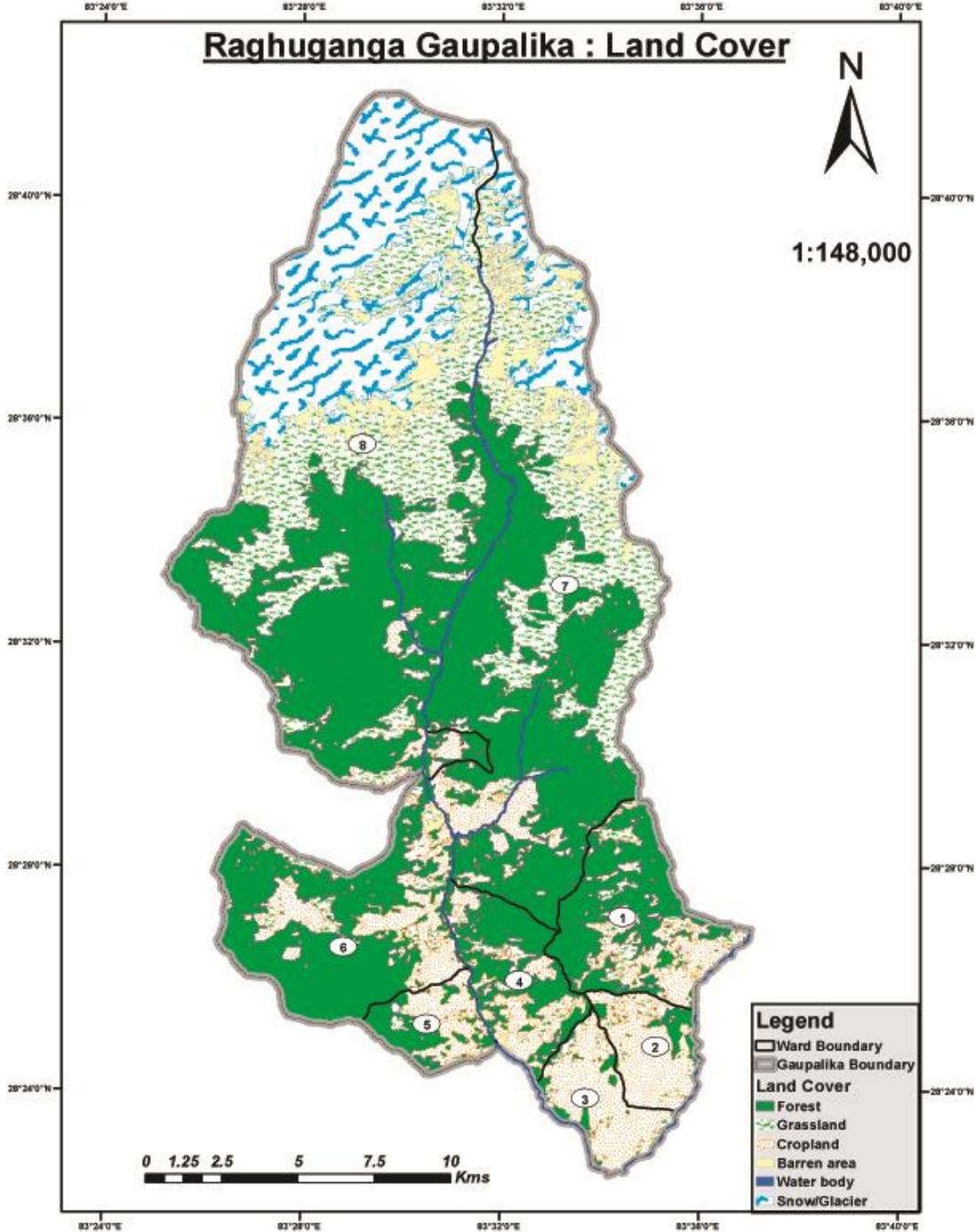
क्र.सं.	नाम	रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं.	कैफियत
१.	भुईपाइले पोखरी	वडा नं.१, भुईपाइले	
२.	बाँस्बोट पोखरी	वडा नं.१, बाँस्बोट	
३.	गाँडापानी पोखरी	वडा नं.२, गाँडापानी	

क्र.स.	नाम	रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं.	कैफियत
४.	साँझपानी पोखरी	वडा नं. २, साँझपानी	
५.	सुर्मधुरी ताल	वडा नं. ८, सुर्मधुरी	जलश्रोत, धार्मिक र पर्यटकिय महत्व
६.	गाई खर्क ताल	वडा नं. ८, गाई खर्क	जलश्रोत, धार्मिक र पर्यटकिय महत्व
७.	बराही ताल	वडा नं. ६, बराही	
८.	पात्लो पँधेरा पोखरी	वडा नं. ५, पात्ले पँधेरा	
९.	भुमेथान पोखरी	वडा नं. ५, भुमेथान	
१०.	विराउटो पोखरी	वडा नं. ७, विराउटो	
११.	कालीभारा ताल	वडा नं. ७	पर्यटकिय तथा धार्मिक स्थल
१२.	पैलीभारा ताल	वडा नं. ७	पर्यटकिय तथा धार्मिक स्थल
१३.	दर्मिजा तातोपानी कुण्ड	वडा नं. ४, दर्मिजा	पर्यटकिय तथा धार्मिक स्थल

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

## खण्ड ५ : रघुगंगा गाउँपालिकाको भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण

### ५.१ वर्तमान भू उपयोग सम्बन्धी विवरण



चित्र ११: रघुगंगा गाउँपालिकाको भू-उपयोग नक्सा

सन् २००९ मा इसिमोडले गरेको ल्याण्ड कभर जियोलजिकल सर्वे अनुसार यस रघुगंगा गाउँपालिकाको जम्मा ३७९.९३ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफल भुभाग मध्ये धेरै जसो अर्थात् १६३.२३ वर्ग कि.मी. वन क्षेत्रले ढाकेको छ। त्यसै

गरी ५६.१७ वर्ग कि.मी. भुभाग हिमक्षेत्र, ५२.०९ वर्ग कि.मी. कृषि क्षेत्र, ४६.४८ वर्ग कि.मी. चरण क्षेत्र, ३६.९८ वर्ग कि.मी. बुट्यान क्षेत्र, २२.५५ वर्ग कि.मी. खुल्ला जमिन र १.७ वर्ग कि.मी ताल पोखरी ले ढाकेको छ । सो विवरण अनुसारको भू-उपयोग नक्सा चित्र नं. ९ मा देखाइएको छ ।

जिल्ला वन कार्यालय म्याग्दीले प्रकाशन गरेको भू उपयोग विवरण भने यस प्रकार रहेको छ ।

तालिका २६:वर्तमान भू-उपयोग सम्बन्धि विवरण (हेक्टरमा) वडा अनुसार

क्र.स.	गाउँको नाम	वडा	भिर/पहिरो	कृषि क्षेत्र	वन क्षेत्र	चरण क्षेत्र	भाडी/बुट्यान क्षेत्र	वालुवा क्षेत्र	हिउँ क्षेत्र	खुल्ला चट्टान	नदि किनार क्षेत्र	हिम नदि	पोखरी /ताल	कुल जम्मा
१	भिं	५	५.३२	३५४.५२	३३३२.८५	१२.४१	१८६.८७	३.२३					०.३	८९५.५
२	राखुपिप्ले	३		५६३.८३	९२.९३	२४२.७९	२४४.०३	८.२३			८.१			११५९.९
३	दगनाम	४	१८.७३	३६९.३	७९८.४४	७९.१३	३६८.७	१२.७४		५.०६			१.०१	१६५३.११
४	पाखापानि	६	३४.१	८८८.७४	२७१०.५९	१२२.१९	२२७.५८	८.९७						३९९२.१८
५	चिमखोला	७		४८८.३५	३८९४.२७	८१९.१२	६५१.२१	२९.३२		२५.४५				५९०७.७१
६	कुइनेमंगले	८		३८९.९७	७९९०.४६	४०४१	१८७७.२२	१०१.४२		५३५.७६२		१११७.३३	२.७२	२०८७७.७२
७	वेगखोला	१		४९८.४	१४९५.४१	२२७.५५	२०४.७६	३.१६	२५.१२					२४५४.४
८	राखु भगवती	२		६२६.३६	१४७.८९	७६.३५	१६५.८५	३.१५			५.४८			१०२५.०८
	जम्मा		५८.१५	४१७९.४७	२०४६२.८	५६२०.५४	३९२६.२२	१७०.२२	२५.१२	५३८८.१३	१३.५८	१११७.३३	४.०३	३७९६५.६

श्रोत :सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहहरुको अनुगमन मुल्याङ्कन विश्लेषणात्मक प्रतिवेदन २०७३/२०७४, जिल्ला वन कार्यालय म्याग्दी

## ५.२ सिंचित क्षेत्रफलको विवरण

रघुगंगा गाउँपालिका अन्तर्गत रहेको कुल जग्गाको क्षेत्रफल, कृषियोग्य जमिनको क्षेत्रफल, खेती गरिएको जमिन, सिंचित क्षेत्रफल, सदरमुकामबाट दुरी आदि विवरण देहायको तालिकामा दिईएकोछ ।

तालिका २७:रघुगंगा गाउँपालिकाको वडा अनुसार खेती योग्य जमिन र सिंचित क्षेत्रफल

क्र.स.	गा.वि.स.को नाम	वडा नं.	कुल क्षेत्रफल( हे.)	खेती गरिएको क्षेत्रफल (हे.)			सिंचाई सुविधा भएको क्षेत्रफल (हे.)				जम्मा
				खेत	पाखो	जम्मा	वाह्रै महिना सिंचाई हुने	मौसमी सिंचाई हुने	जम्मा सिंचित जमिन	असिंचित पाखो वारी	
१	पिप्ले	३	१०१६	१६०	२८०	४४०	९०	९०	१८०	२८०	४४०
२	भगवती	२	१०९५	१५७	४४१	५९८	६८	७५	१४३	४४१	५९८
३	वेगखोला	१	२५५९	६०	३८२	४४२	१५	५५	७०	३८२	४४२
४	दगनाम	४	१९५४	२१	३६५	३८६	९	२४	३३	३६५	३८६
५	चिमखोला	७	५७९६	११	३६०	३७१	१०	१५	२५	३६०	३७१
६	भिं	५	७९५	८५	२४४	३२९	२२	७५	९७	२४४	३२९
७	पाखापानि	६	३९५४	३५	४३३	४६८	१९	३०	४९	४३३	४६८
८	कुइनेमंगले	८	२३५१६	९	३१६	३२५	७	२५	३२	३१६	३२५
	जम्मा		४०६८५	५३८	२८२१	३३५९	२४०	३८९	६२९	२८२१	३३५९

श्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यक्रम तथा तथ्याङ्क पुस्तिका, आ.व. २०७२/७३, जिल्ला कृषि विकास कार्यालय म्याग्दी

यस गाउँपालिका अन्तर्गत रहेको कुल जग्गाको क्षेत्रफल ४०६८५ हेक्टर रहेको छ । सो मध्ये खेती गरिएको जमिन ३३५९ हेक्टर रहेको छ । सिंचाई सुविधाको आधारमा २४० हेक्टर जमिनमा बाह्रै महिना सिंचाई सुविधा रहेको छ भने ३८९ हेक्टर जमिनमा मौसमी अर्थात् वर्षा याममा मात्र सिंचाई हुन्छ । त्यसै गरी यस गाउँपालिकाका २८२१ हेक्टर जमिन सधैं असिंचित नै रहन्छ ।

### ५.३ वन क्षेत्र/सार्वजनिक जग्गाहरूको विवरण

म्याग्दी जिल्लामा सामुदायिक वन, निजी वन, धार्मिक वन र संरक्षित वन आदि प्रकारका वनहरू रहेका छन् । यी मध्ये सबै भन्दा बढी सामुदायिक वनहरू रहेका छन् । सेक्टर र ईलाका वन कार्यालयद्वारा हस्तान्तरित सामुदायिक वनहरू अति नै राम्रो संग व्यवस्थापन गरिएका छन् । रघुगंगा गाउँपालिकामा ५५ वटा सामुदायिक वन र ५ वटा निजी वन रहेका छन् जसलाई वडा अनुसार देहयबमोजिम वर्णन गरिएको छ । साथै इलाका वन कार्यालय र यसको क्षेत्र पनि दिइएको छ ।

तालिका २८: गाउँपालिका भित्र रहेका सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाहरूको विवरण

क्र.सं.	जग्गा रहेको स्थान	हालको वडा नं.	सरकारी जग्गाको क्षे.फ.	सार्वजनिक जग्गाको क्षे.फ.	जम्मा क्षे.फ.
१	बाँदुक	१	८७२-८-३-०		८७२-८-३-०
२	बेग	१	४३०३-१२-१-०	७-४-३-३	४३११-१-०-३
३	मंगले खानी	८	६३६०-१२-०-२		६३६०-१२-०-२
४	मौवाफाँट	३	१४०१-६-२-३	४६५-०-०-२	१८६६-७-१-१
५	चिमखोला	७	१०७३७-३-२-०	५-०-०-१	१०७४२-३-२-१
६	कुइने	८	२३३८-१५-१-२	५-३-२-०	२३४४-२-३-२
७	भिं	५	२३८७-६-१-०	५३५-१५-०-२	३८२३-५-१-२
८	दग्नाम	४	६६७०-४-३-३	०-५-०-२	६६७०-१०-०-१
९	दरमिजा	४	२१८१-२-०-१	१७-२-०-०	२१९८-४-०-१
१०	राखुपिप्ले	३	२३१३-६-२-०	५९९-१२-२-०	२९१३-३-०-०
११	कोटगाउँ	६	२८८४-०-०-२	२६-६-३-१	२९१०-६-३-३
१२	राखु भगवती	२	२४३०-१५-२-२	१९६-१३-०-२	२६२७-१२-३-०
१३	कटवाल	२	१०३०-१-२-०	११-६-२-२	१०४१-८-०-२
१४	पाखापानी	६	६१५९-१-३-३	१-०-१-३	६१६०-२-१-२
	<b>जम्मा</b>		<b>५२०७१-१-२-२</b>	<b>१८७१-६-१-१</b>	<b>५४८४२-७-३-३</b>

स्रोत : जिल्ला मालपोत कार्यालय, सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको विवरण, म्याग्दी २०६४

तालिका २९: ईलाका वन कार्यालय र यसको क्षेत्र

क्र.स	कार्यालयको नाम	साविकको गाविस अनुसारको कार्यक्षेत्र	रघुगंगा गा.पा.का वडा कार्यक्षेत्रहरू
१.	इलाका वन कार्यालय पाखापानी	साविकका पाखापानी, चिमखोला, कुइने मंगले, मल्कवाड र दग्नाम गाविस	४, ६, ७ र ८
२.	इलाका वन कार्यालय बेग	साविकका बेग, राखु भगवती, हिस्तान र राम्चे	१ र २
३.	इलाका वन कार्यालय घतान	साविकका घतान, पुलाचौर, राखु पिप्ले, पात्लेखेत र भिं गाविस	३ र ५

श्रोत : जिल्ला वन कार्यालय म्याग्दी, २०७४

रघुगंगा गाउँपालिकामा ३ वटा इलाका वन कार्यालय रहेका छन् । यी दुईवटा ईलाका वन कार्यालयबाट रघुगंगा गाउँपालिकाका सम्पूर्ण वनहरूको रेखदेख तथा संरक्षण गर्ने गरिन्छ ।

तालिका ३०: रघुगंगा गाउँपालिकाको वनको विवरण

विवरण	संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टरमा)	प्रतिशत	कैफियत
सामुदायिक वन	५५	४३२९.०७		
कबुलियती वन				
धार्मिक वन				
सरकारी संरक्षित वन				
अन्य (नीजी वन)	५	२.५		
जम्मा	६०	४३३१.५७		

श्रोत : जिल्ला वन कार्यालय म्याग्दी

रघुगंगा गाउँपालिकामा ५५ वटा सामुदायिक वन जसको क्षेत्रफल ४३२९.०७ हेक्टर र ५ वटा निजी वन जसको क्षेत्रफल २.५ हेक्टर गरी जम्मा ४३३१.५७ हेक्टर सामुदायिक र निजी वन क्षेत्रले ओगटेकोछ । यस अनुसार ३७९ वर्ग किमी क्षेत्रफल भएको यस रघुगंगा गाउँपालिकाको ४३.३१ वर्ग किमी अर्थात् ११.४२ प्रतिशत भुभाग सामुदायिक र निजी वनहरूले ढाकेको छ ।

## ५.६ सामुदायिक वनहरूको विवरण

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं १ स्थित सामुदायिक वनहरूको नाम, त्यसले ओगटेको क्षेत्रफल, त्यस सामुदायिक वनबाट लाभान्वित महिला र पुरुषको सख्या र लाभान्वित घरधुरीहरू आदिको वर्णन गरिएकोछ ।

तालिका ३१: वडा नं १ स्थित सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, क्षेत्रफल र लाभान्वित जनसंख्या

क्र.स.	सामुदायिक वनको नाम	साविकको गाविस र वडा अनुसारको ठेगाना	क्षेत्रफल	घरधुरी		जनसंख्या	
			हे.	संख्या	पु	म	जम्मा
१	कल्लेरी थाना गाडतिर	बेगखोला ८-९	४२.०५	६८	१८५	१८३	३६८
२	बांस बोट	बेगखोला १-५	४४.००	३४	१००	११६	२१६
३	भूमिवराह एकराते	बेगखोला ७-९	२०२.००	२३२	३३२	३३४	६६६
४	बेग	बेगखोला १-६	१२४.००	२४३	६५९	६३४	१२९३
५	डोरा	बेगखोला १,२,४,५	२०४.३०	१४८	३९१	४०६	७९७
६	लाली गुरांस	बेगखोला ३,४	७३.०५	१०३	२८६	२७३	५५९
		<b>बेगखोला</b>	<b>६८९.४०</b>	<b>०</b>	<b>०</b>	<b>०</b>	<b>०</b>

श्रोत : वार्षिक कार्यक्रमहरूको प्रगति तथा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूको अनुगमन मुल्याङ्कन विश्लेषणात्मक प्रतिवेदन २०७३/२०७४, जिल्ला वन कार्यालय म्याग्दी

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं १ मा ६ वटा सामुदायिक वनहरू रहेका छन् । यी सामुदायिक वनले ६८९.४० हेक्टर क्षेत्रफल ओगटेका छन् ।

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं २ स्थित सामुदायिक वनहरूको नाम, त्यसले ओगटेको क्षेत्रफल, त्यस सामुदायिक वनबाट लाभान्वित महिला र पुरुषको सख्या र लाभान्वित घरधुरीहरू आदिको वर्णन गरिएको छ ।

तालिका ३२: वडा नं २ स्थित सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, क्षेत्रफल र लाभान्वित जनसंख्या

क्र.स.	सामुदायिक वनको नाम	साविकको गाविस र वडा अनुसारको ठेगाना	क्षेत्रफल	घरधुरी		जनसंख्या	
			हे.	संख्या	पु	म	जम्मा
१	बन्धी पाखो भिरपाटा	राखु भगवति २-४	१.६४	३५	९९	९६	१९५
२	रुइसेडोरा	राखु भगवति ८	७६.१८	१६७	३८५	३८१	७६६
३	नौली बराह महिला	राखु भगवति ९	०.६८	१२९	३०५	३५२	६५७
४	ठांटीरानी	राखु भगवति ५, ६, ७	९.५३	२३१	६१०	६६७	१२७७
५	जनहित महिला	राखु भगवति ५	०.६३	५३	१३९	१२१	२६०
६	खानेपानी भिरपाटा	राखु भगवति ४	२.६२	५६	१५०	१५२	३०२
७	चिलाउने भित्ता	राखु भगवति १, २	४.५७	६२	१६०	१६३	३२३
८	हरियाली खेल्से देउराली	राखु भगवति ७, ९	३३.७०	२२९	५५१	४९७	१०४८
९	खल्लेत्रौ	राखु भगवति ७	३७.५०	११६	२५८	२५३	५११
१०	घबिन्दुरा महिला	राखु भगवति ३, ४, ७, ९	६.५४	१०२	२८६	२९२	५७८
११	घैरेनी	राखु भगवति ३	१२.७५	१३६	३२६	२९९	६२५
१२	सिरुवारी ठाडीखोरिया	राखु भगवति १-६	१३१.१६	४४८	९८४	१०२४	२००८
१३	डिकुना	राखु भगवति १-३	३.१३	९०	२४५	२३८	४८३
१४	ताराखसे	राखु भगवति ७, ८	७.७४	१६७	३८६	३३३	७१९
		<b>राखु भगवती</b>	<b>३२८.३७</b>	<b>०</b>	<b>०</b>	<b>०</b>	<b>०</b>

श्रोत : वार्षिक कार्यक्रमहरूको प्रगति तथा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूको अनुगमन मुल्याङ्कन विश्लेषणात्मक प्रतिवेदन २०७३/२०७४, जिल्ला वन कार्यालय म्याग्दी

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं २ मा १४ वटा सामुदायिक वनहरू रहेका छन् । यी सामुदायिक वनले ३२८.३७ हेक्टर क्षेत्रफल ओगटेका छन् ।

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं ३ स्थित सामुदायिक वनहरुको नाम, त्यसले ओगटेको क्षेत्रफल, त्यस सामुदायिक वनबाट लाभान्वित महिला र पुरुषको सख्या र लाभान्वित घरधुरीहरु आदिको वर्णन गरिएकोछ ।

तालिका ३३: वडा नं ३ स्थित सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, क्षेत्रफल र लाभान्वित जनसंख्या

क्र.स.	सामुदायिक वनको नाम	साविकको गाविस र वडा अनुसारको ठेगाना	क्षेत्रफल	घरधुरी		जनसंख्या	
			हे.	संख्या	पु	म	जम्मा
१	चुहिनेपानी कनौटा	राखुपिप्ले ८, ९	१०१.५०	१३९	४४४	४१७	८६१
२	तुसारेपानी महिला	राखुपिप्ले ४	४.१९	८६	२४०	२०७	४४७
३	कलेजावांग वाखेत	राखु पिप्ले (५,६,७,८)	२२६.२४	३३५	८७३	८२६	१६९९
४	वान्द्रेपाखा महिला	राखु पिप्ले ८ ९	०.६७	१५९	३८९	३७८	७६७
५	लामभिता महिला	राखु पिप्ले ७	१२.४३	१३५	३४०	३४१	६८१
६	खोरिया	राखु पिप्ले ४	३१.५५	१५२	४४५	४०६	८५१
७	रघुघांट सल्लेरी	राखु पिप्ले	११४.४९	१९९	५४१	५४२	१०८३
८	साउनेपानी ठाडोपाखा	राखु पिप्ले	१.२६	९६	२४४	२५७	५०१
		<b>राखु पिप्ले</b>	<b>४९२.३३</b>	<b>०</b>	<b>०</b>	<b>०</b>	<b>०</b>

श्रोत : वार्षिक कार्यक्रमहरुको प्रगति तथा सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहहरुको अनुगमन मुल्याङ्कन विश्लेषणात्मक प्रतिवेदन २०७३/२०७४, जिल्ला वन कार्यालय म्याग्दी

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं ३ मा ८ वटा सामुदायिक वनहरु रहेका छन् । यी सामुदायिक वनले ४९२.३३ हेक्टर क्षेत्रफल ओगटेकाछन् ।

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं ४ स्थित सामुदायिक वनहरुको नाम, त्यसले ओगटेको क्षेत्रफल, त्यस सामुदायिक वनबाट लाभान्वित महिला र पुरुषको सख्या र लाभान्वित घरधुरीहरु आदिको वर्णन गरिएकोछ ।

तालिका ३४: वडा नं ४ स्थित सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, क्षेत्रफल र लाभान्वित जनसंख्या

क्र.स.	सामुदायिक वनको नाम	साविकको गाविस र वडा अनुसारको ठेगाना	क्षेत्रफल	घरधुरी		जनसंख्या	
			हे.	संख्या	पु	म	जम्मा
१	दग्नाम	दग्नाम १-६	१०९.२५	१८८	४८९	४६५	९५४
२	दरमिजा	दग्नाम ७ ८ ९	१०३.००	९६	२५०	२६७	५१७
		<b>दग्नाम</b>	<b>२१२.२५</b>				

श्रोत : वार्षिक कार्यक्रमहरुको प्रगति तथा सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहहरुको अनुगमन मुल्याङ्कन विश्लेषणात्मक प्रतिवेदन २०७३/२०७४, जिल्ला वन कार्यालय म्याग्दी

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं ४ मा २ वटा सामुदायिक वनहरु रहेका छन् । यी सामुदायिक वनले २१२.२५ हेक्टर क्षेत्रफल ओगटेकाछन् ।

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं ५ स्थित सामुदायिक वनहरुको नाम, त्यसले ओगटेको क्षेत्रफल, त्यस सामुदायिक वनबाट लाभान्वित महिला र पुरुषको सख्या र लाभान्वित घरधुरीहरु आदिको वर्णन गरिएकोछ ।

तालिका ३५: वडा नं ५ स्थित सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, क्षेत्रफल र लाभान्वित जनसंख्या

क्र.स.	सामुदायिक वनको नाम	साविकको गाविस र वडा अनुसारको ठेगाना	क्षेत्रफल		जनसंख्या		
			हे.	संख्या	पु	म	जम्मा
१	सिद्ध भूमे	भिं ९	५.५५	४६	११४	१३४	२४८
२	मोहनी भीर	भिं १-९	६४.०९	३००	७२५	७७५	१५००
३	शिव महिला	भिं १-९	२८.३२	२८३	७६६	७७७	१५४३
४	सिद्ध	भिं १-९	१००.००	३०८	७०६	७२५	१४३१
५	तारेभिर	भिं १,९	५३.४२	२६५	६४३	६८३	१३२६
६	चाखर्क कामीकोटे	भिं ८	३.७७	३५	९३	९८	१९१
		<b>भिं</b>	<b>२५५.१५</b>	<b>०</b>	<b>०</b>	<b>०</b>	<b>०</b>

श्रोत : वार्षिक कार्यक्रमहरूको प्रगति तथा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूको अनुगमन मुल्याङ्कन विश्लेषणात्मक प्रतिवेदन २०७३/२०७४, जिल्ला वन कार्यालय म्याग्दी

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं ५ मा ६ वटा सामुदायिक वनहरू रहेका छन् । यी सामुदायिक वनले २५५.१५ हेक्टर क्षेत्रफल ओगटेका छन् ।

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं ६ स्थित सामुदायिक वनहरूको नाम, त्यसले ओगटेको क्षेत्रफल, त्यस सामुदायिक वनबाट लाभान्वित महिला र पुरुषको सख्या र लाभान्वित घरधुरीहरू आदिको वर्णन गरिएको छ ।

तालिका ३६: वडा नं ६ स्थित सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, क्षेत्रफल र लाभान्वित जनसंख्या

क्र.स.	सामुदायिक वनको नाम	साविकको गाविस र वडा अनुसारको ठेगाना	क्षेत्रफल		जनसंख्या		
			हे.	संख्या	पु	म	जम्मा
१	ठूटाबोट (पाखापानी)	पाखापानी १-३, ६-८	२१३.६०	१७५	४६९	४८५	९५४
२	औल	पाखापानी १-३, ६-८	८०.००	८३	२२३	२५०	४७३
३	ठाडाखानी कालो सल्लेरी	पाखापानी ४, ५	२५३.३९	८६	२५४	१२७	३८१
४	देबिस्थान	पाखापानी ९	२८.७५	७६	२१३	२१४	४२७
५	पुरानो देउराली	पाखापानी ९	८.२५	२४	५१	४६	९७
६	रायखोर	पाखापानी ९	२८.७५	७७	२२५	२२५	४५०
७	कोटगाँउ	पाखापानी ६, ७, ८	१३८.३३	१७१	४७६	४७४	९५०
८	डम्मरा	पाखापानी ४, ५	१४४.७७	८६	२५४	२२७	४८१
९	मनिबराह	पाखापानी ६, ७, ८	४७९.३९	१२७	३४६	३५२	६९८
१०	आम्दी	पाखापानी ६-९	११३.६७	४६	१२४	१२५	२४९
११	नरवाङ्ग सल्लेरी	पाखापानी ९	५७.२७	६८	१८१	१९९	३८०
		<b>पाखापानी</b>	<b>१५४६.१७</b>	<b>०</b>	<b>०</b>	<b>०</b>	<b>०</b>

श्रोत : वार्षिक कार्यक्रमहरूको प्रगति तथा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूको अनुगमन मुल्याङ्कन विश्लेषणात्मक प्रतिवेदन २०७३/२०७४, जिल्ला वन कार्यालय म्याग्दी

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं ६ मा ११ वटा सामुदायिक वनहरू रहेका छन् । यी सामुदायिक वनले १५४६.१७ हेक्टर क्षेत्रफल ओगटेका छन् ।

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं ७ स्थित सामुदायिक वनको नाम, त्यसले ओगटेको क्षेत्रफल, त्यस सामुदायिक वनबाट लाभान्वित महिला र पुरुषको सख्या र लाभान्वित घरधुरीहरू आदिको वर्णन गरिएको छ ।

तालिका ३७: वडा नं ७ स्थित सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, क्षेत्रफल र लाभान्वित जनसंख्या

क्र.स.	सामुदायिक वनको नाम	साविकको गाविस र वडा अनुसारको ठेगाना	क्षेत्रफल	घरधुरी			जनसंख्या
			हे.	संख्या	पु	म	जम्मा
१	चिमखोला रानीवन	चिमखोला १-९	१८७.५०	२४३	८३८	८५८	१६९६
		<b>चिमखोला</b>	<b>१८७.५०</b>	<b>०</b>	<b>०</b>	<b>०</b>	<b>०</b>

श्रोत : वार्षिक कार्यक्रमहरूको प्रगति तथा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूको अनुगमन मुल्याङ्कन विश्लेषणात्मक प्रतिवेदन २०७३/२०७४, जिल्ला वन कार्यालय म्याग्दी

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं ७ मा एउटा मात्र वटा सामुदायिक वनहरू रहेका छन् । यो सामुदायिक वनले १८७.५ हेक्टर क्षेत्रफल ओगटेका छन् ।

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं ८ स्थित सामुदायिक वनहरूको नाम, त्यसले ओगटेको क्षेत्रफल, त्यस सामुदायिक वनबाट लाभान्वित महिला र पुरुषको सख्या र लाभान्वित घरधुरीहरू आदिको वर्णन गरिएको छ ।

तालिका ३८: वडा नं ८ स्थित सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, क्षेत्रफल र लाभान्वित जनसंख्या

क्र.स.	सामुदायिक वनको नाम	साविकको गाविस र वडा अनुसारको ठेगाना	क्षेत्रफल	घरधुरी			जनसंख्या
			हे.	संख्या	पु	म	जम्मा
१	कुहिने	कुहिने मंगले १-३	१५६.८३	८७	२४१	२३९	४८०
२	चोटेखर्क उतिसिने	कुहिने मंगले ४	३२.७०	५४	१५८	१४२	३००
३	चौराखानी (माल्दीया गोलखांडा)	कुहिने मंगले ५	१७१.१७	४९	११८	१२९	२४७
४	देउराली रानीवन	कुहिने मंगले ७	७.९६	१२८	७०	५८	१२८
५	याङले खरीबोट	कुहिने मंगले ८	४५.४४	३२	९४	७६	१७०
६	तालाबन्दी श्रीकृष्ण	कुहिने मंगले ८,९	१४८.८०	५०	१४६	१४३	२८९
७	घ्यासीखर्क महिला	कुहिने मंगले ६	५५.००	१८	५४	४५	९९
		<b>कुहिनेमंगले</b>	<b>६१७.९०</b>	<b>०</b>	<b>०</b>	<b>०</b>	<b>०</b>

श्रोत : वार्षिक कार्यक्रमहरूको प्रगति तथा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूको अनुगमन मुल्याङ्कन विश्लेषणात्मक प्रतिवेदन २०७३/२०७४, जिल्ला वन कार्यालय म्याग्दी

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं ८ मा ७ वटा सामुदायिक वनहरू रहेका छन् । यी सामुदायिक वनले ६१७.९० हेक्टर क्षेत्रफल ओगटेका छन् ।

### ५.७ रघुगंगा गाउँपालिका स्थित निजि वनको विवरण

यस गाउँपालिकामा स्थित निजि वनको नाम, त्यसले ओगटेको क्षेत्रफल, त्यस वनमा रोपिएका विरुवाहरू आदिको वर्णन देहायको तालिकामा गरिएको छ ।

तालिका ३९: अवस्थित निजि वन, क्षेत्रफल र विरुवाको विवरण

वडा नं	क्र.नं.	वनधनीको नाम	क्षेत्रफल (रो.)
३	राखु पिप्ले ५/ख २०८	मोहन बहादुर चन्द	३०-०-०-०
१	वेग १ /क ६	याम बहादुर फगामी	३-६-०-१
१	वेग १ /क ६६	याम बहादुर फगामी	७-७-२-०
३	राखु पिप्ले ८ /क १३७ क्र.नं.९/क १४४	बलबहादुर शाही	४-१०-३-२
			३-१०-१-०
		जम्मा	४९-२-२-३

श्रोत : वार्षिक कार्यक्रमहरूको प्रगति तथा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूको अनुगमन मुल्याङ्कन विश्लेषणात्मक प्रतिवेदन २०७३/२०७४, जिल्ला वन कार्यालय म्याग्दी

रघुगंगा गाउँपालिका भरी वडा नं १ र ३ मा ५ कित्ता जमिनमा निजि वन सञ्चालनको लागि स्वीकृती दिईएको छ । यी वनले ४९-१-६-३ रोपनी अथात् २.५ हेक्टर क्षेत्रफल ओगटेको छ ।

## ५.८ भू-क्षय तथा बाढीपहिरो, नदी कटान<sup>२</sup>

म्याग्दी जिल्लाको २२९७.०६ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफलबाट मात्र ३७,४५,६९० घन मिटर मलिलो माटो प्रति वर्ष बग्ने गरेको र ग्रामीण सडकका कारण थप ठुलो परिमाणमा भू-क्षय र पहिरो गई माटो बग्ने क्रम तीव्र भएको छ। भू-क्षय र पहिरोका हिसाबले रघुगंगा गाउँपालिकाका संवेदनशिल स्थानहरू वेग खोला, कुईनेमंगले र पाखापानी लगाएतका क्षेत्र हरूमा छन्। रघुगंगा गाउँपालिकाको धेरैजसो भू-वनौट पहाडी भिरालो रूपमा रहेको छ। यहाँका बस्तीहरू भिरालो भू-भागमा अवस्थित छन्। जिल्लाको कुल क्षेत्रफल मध्ये आधाजसो भू-भाग भिरपहरा, खोलानाला, पहिरो, हिमक्षेत्र, चट्टान, सडक, बस्तीले ओगटेको छ। यिनै भिरपहरा, पहिरो आदिको वीचमा खेतीपाती गर्ने र मानव बस्ती रहेको छ। जसको कारण वर्षातको समयमा बाढीपहिरोको विपद् जोखिम उच्च रहेको देखिन्छ। यस जिल्लामा विषम हावापानी, फरक भू-वनौट, अव्यवस्थित बस्तीको कारणले अधिकांश समुदायहरू विपद्को उच्च जोखिममा रहेका छन्। साथै महामारी, आगलागी, खडेरी, असिना, हिमपात, हावाहुरी, जलवायु परिवर्तनको कारणले अतिवृष्टि, अनावृष्टि जस्ता विकराल समस्याहरू समय-समयमा आईपर्ने गरेका छन्। यस जिल्लामा सबैभन्दा बढी वर्षा र पहिरोको कारणले क्षति हुने गरेको छ भने असिना, हिमपात, आगलागीका प्रकोपहरू धेरै भएको पाइन्छ।

यस गाउँपालिकाको विपद्को इतिहासलाई हेर्दा वडा नं.६, पाखापानीको रायखोरको पहिरो, कुईनेमंगलेको, चौरखानीको पहिरो पहिरोले धेरै मानव बस्तीलाई असर पारेको छ। साना ठुला पहिरोका प्रकोप जोखिमहरू गाउँपालिकाको अधिकांश भागमा रहेको अवस्था छ। त्यसकारण यस गाउँपालिकालाई र म्याग्दी जिल्लालाई बाढीपहिरोको उच्च जोखिममा रहेको मान्न सकिन्छ। यस भेगमा हुने गरेका अधिकांश विपद्का घटनाहरूको कुनै लेखाजोखा र तथ्याङ्क अद्यावधिक भएको देखिँदैन। य

म्याग्दी जिल्लामा रेडकसद्वारा प्रकाशित प्रतिवेदनहरू केलाउँदा बढी जनसंख्या तथा परिवार बाढी पहिरोको कारणबाट प्रभावित भएको देखिन्छ। त्यसैगरी दोस्रो प्रकोपको रूपमा आगलागी, तेस्रो प्रकोपको रूपमा हावाहुरी र त्यसपछि क्रमशः चट्याङ्ग र हिमपात पनि प्रकोपको रूपमा रहेको देखिन्छ।

**रघुगंगा गाउँपालिका भित्रका मुख्य मुख्य पहिरोहरू र तिनको अवस्था :**

### १. राम्चे काफल डाँडाको पहिरो

१. पहिरोको नाम : राम्चे काफल डाँडाको पहिरो
२. पहिरो गएको स्थान : साविकका गा. वि. स. राम्चे, वडा नं. ९ र साविकको राखु भगवती, वडा नं. २ वडा नं. टोल/गाउँ: बैसरी।
३. पहिरोको अन्दाजी लम्वाई : ७००-८०० मि. चौडाई: ४०० मि.
४. पहिरो गएको ठाउँको स्थिति, (पहाडको फेँद, मध्य भाग, टुप्पो: टुप्पो र मध्य भाग)
५. पहिरोको किसिम: सुख्खा दुङ्गा खस्ने र पानी भएको: सुख्खा दुङ्गा, गेगर र चुनयुक्त धुलो
६. गैसकेको पहिरोको माथि वा वरिपरि चिरा, धाजा फाटेको भए/नभएको : धाजा फाटेको।
७. गैसकेको पहिरो वा सम्भावित पहिरोले कुनै खोला/नदी थुनिने वा सिमसार पुरिने वा फुटने खतराको अवस्था छ/छैन: करिब १६ घण्टा कालीगण्डकी नदी थुनिएको र पछि आफै बग्ने क्रममा केही क्षति पुगेको।
८. पहिरो वा धाजा फाटेको ठाउँको वरपरको भू-उपयोग (खेत, कृषि योग्य जमिन, वन निकुञ्ज, संरक्षण क्षेत्र, जल आदि): धाजा फाटेको क्षेत्रमा वन, पहिरोको विचको खण्डमा पहरा र तल्लोभागमा खेती योग्य बारी जग्गा, गाउँबस्ती, कालीगण्डकी नदी, सानो वजार र वेनी जोमसोम सडक खण्ड तथा वजार माथिको पाखोबारी।
९. पहिरोले वा सम्भावित पहिरोले प्रत्यक्ष असर पारेको वा पार्ने (गाउँ, बस्ती, सडक, कुलो, पानी मुहान, सिमसार आदि): भगवती, वडा नं २ बैसरी वजार तथा राम्चे, वडा नं ९ का २७ घरधुरी विस्थापित भएको र करिब १०० रोपनी बारी जग्गा तथा घडेरी क्षतिग्रस्त भएको, वेनी जोमसोम खण्डका करिब ३ कि. मि. सडक पुर्ण रूपले क्षति भएको, २ वटा भो. पु., विजुलीका खम्बा र तार समेत वगाएको।

<sup>२</sup> प्रकोप, भूक्षय र पहिरो सम्बन्धी यस अंशमा जिल्ला विकास समिति म्याग्दीद्वारा प्रकाशित “जिल्ला आवधिक योजना २०७३/०७४ देखी २०७७/०७८” को जिल्लाव्यापि प्रोफाइलबाट रघुगंगा गाउँपालिकाको मात्र फिल्टर गरि उल्लेख गरिएको छ।

१०. गैसकेको पहिरो वा सम्भावित पहिरोको स्थानबाट गाउँ बस्तीको आन्दाजी दुरी ३०० मि.
११. पहिरोले पुरयाएको क्षति विवरण (घर, टहरा, बाटो, कुलो, कृषि योग्य जमिन, वन, निकुञ्ज, वा सिमसार क्षेत्र, पानीको मुहान, पर्यटन स्थल र मार्ग, होटल, लज आदि : भगवती, वडा नं २ बैसरी बजार तथा राम्चे, वडा नं ९ का २७ घरधुरी विस्थापित भएको र करिब १०० रोपनी बारी जग्गा, मकैवाली, व्यवसायिक वाखा पालनको वाखा खोर तथा घरघडेरी क्षतिग्रस्त भएको, वेनी जोमसोम खण्डका करिब ३ कि. मि. सडक पुर्ण रूपले क्षति भएको, २ वटा भो. पु., विजुलीका खम्बा र तार समेत वगाएको, करिब १६ घरका पसलका सरसामान खाद्यान्न, लत्ताकपडा, फर्निचर तथा पसलमा प्रयोग हुने अन्य आवश्यक सामानहरू तथा बाँकी घरका अन्नपात लगायतका सामग्रीहरूको क्षति भएको, पुरेको साथै वगाएको ।
१२. गाउँ बस्ती नै सार्नु पर्ने आवश्यकता भए सार्न मिल्ने संभावित ठाउँ : विस्थापित पिडित परिवारलाई सुरक्षित स्थानको पहिचान गरी व्यवस्थित रूपमा वसोवास गराउनु पर्ने र नजिकको उपयुक्त स्थान भगवती गा. वि. स. धाँजा फाटेको कारणले हुन सक्ने पहिरोले पुरयाउन सक्ने क्षति: पुनः कालीगण्डकी थुनिअर माथिल्लो र तल्लो तटिय क्षेत्रका गाउँबस्ती, बजार क्षेत्र र खेतीयोग्य जमिन र विकासका पुर्वाधारहरू क्षति हुन सक्ने ।
१३. तत्काल गर्नुपर्ने संरक्षण/रोकथामका कार्यहरू : पहिरो गई कालीगण्डकी नदी थुनिदा तालको रूपमा परिणत भई हाल सम्म पुर्ण रूपमा नदी नखोलिएकोले तत्काल पुर्ववत अवस्थामा ल्याउनु पर्ने साथै पहिरो जाने क्रम जारी नै रहेकोले भविष्यमा सो पहिरोबाट हुन सक्ने क्षति न्युनिकरणका लागि उक्तस्थान धेरै भिरालो र अग्लो भएको हुनाले भौतिक संरचना तथा संरक्षणका कार्यहरू संचालन गर्ननसकिने तर नदी अवरुद्ध हुदा हुन सक्ने संभावित क्षतिलाई न्युनिकरण गर्न सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने ।
१४. पहिरो रोकथामका लागि लाग्ने खर्च अनुमान रु. ११,००,०००.००(एघार लाख) (नदी अवरुद्ध हुँदापानी निकासका लागि र सचेतनामुलक कार्यक्रमका लागि)

## २. रायखोरको पहिरो

१. पहिरोको नाम : रायखोरको पहिरो
२. पहिरो गएको स्थान : रघुगंगा ६, साविकको पाखापानी गा. वि. स. वडा नं. ९
३. पहिरोको अन्दाजी लम्वाई : ५०० मि. चौडाई: २०० मि.
४. पहिरो गएको ठाउँको स्थिति, (पहाडको फेँद, मध्य भाग, टुप्पो: पहाडको मध्य भाग ।
५. पहिरोको किसिम: सुख्खा दुङ्गा खस्ने र पानी भएको: सुख्खा पहिरो ।
६. गैसकेको पहिरोको माथि वा वरिपरि चिरा, धाजा फाटेको भए/नभएको : धाँजा फाटेको ।
७. गैसकेको पहिरो वा सम्भावित पहिरोले कुनै खोला/नदी थुनिने वा सिमसार पुरिने वा फुटने खतराको अवस्था छ/छैन: पहिरो बढदै गएमा राहुघाट खोलालाई आंशिक रूपमा अवरुद्ध गर्न सक्ने ।
८. पहिरो वा धाजा फाटेको ठाउँको वरपरको भू-उपयोग (खेत, कृषि योग्य जमिन, वन निकुञ्ज, संरक्षण क्षेत्र, जल आदि): धाँजा फाटेको क्षेत्रमा गाउँबस्ती, रायखोर प्राथमिक विद्यालय, खेतबारी र तल्लो भागमा सार्वजनिक जग्गा समेत राहुघाटखोला सम्म पुगेको ।
९. पहिरोले वा सम्भावित पहिरोले प्रत्यक्ष असर पारेको वा पार्ने (गाउँ, बस्ती, सडक, कुलो, पानी मुहान, सिमसार आदि): पाखापानी गा. वि. स., वडा नं. ९ का २० घरधुरी पुर्ण रूपले विस्थापित भएको र थप २० घरधुरी जोखिममा रहनुका साथै रायखोर प्राथमिक विद्यालय, गाउँबस्ती र खेतबारी उच्च जोखिममा रहेको ।
१०. गैसकेको पहिरो वा सम्भावित पहिरोको स्थानबाट गाउँ बस्तीको आन्दाजी दुरी : १०० मि.
११. पहिरोले पुरयाएको क्षति विवरण (घर, टहरा, बाटो, कुलो, कृषि योग्य जमिन, वन, निकुञ्ज, वा सिमसार क्षेत्र, पानीको मुहान, पर्यटन स्थल र मार्ग, होटल, लज आदि : पहिरोले २५ घरधुरीका घरगोठहरू चर्केको र भत्केको र वस्न योग्य नभई विस्थापित भएको साथै खेतीयोग्य जमिनमा धाँजा फाटी खेतीपाती गर्न समेत जोखिम भएको, गोरेटो बाटो लगायत मोटरबाटो समेतलाई क्षति पुरयाएको ।
१२. गाउँ बस्ती नै सार्नु पर्ने आवश्यकता भए सार्न मिल्ने संभावित ठाउँ : विस्थापित पिडित परिवारलाई सुरक्षित स्थानको पहिचान गरी व्यवस्थित रूपमा वसोवास गराउनु पर्ने र जसका लागि नजिकको उपयुक्त स्थान पाखापानी गा. वि. स.को अन्य वडाहरूमा सार्न सक्ने ।

१३. धांजा फाटेको कारणले हुन सक्ने पहिरोले पुरयाउन सक्ने क्षति: राहुघाट खोला आंशिक रूपमा थुनिएर माथिल्लो र तल्लो तटिय क्षेत्रका गाउँबस्ती, बजार क्षेत्र र खेतीयोग्य जमिन र विकासका पुर्वाधारहरू क्षति हुन सक्ने ।
१४. तत्काल गर्नुपर्ने संरक्षण/रोकथामका कार्यहरू : पहिरोको उपचारका लागि पहिरो भन्दा माथि भलपानीको सुरक्षित निकासका लागि भल तर्काउनुका साथै बायो-ईन्जिनियरिङ्ग प्रविधिको प्रयोग गरेर उपचार गर्नु पर्ने ।
१५. पहिरो रोकथामका लागि लाग्ने खर्च अनुमान रु.२०,००,०००।- (बिस लाख)

### ३. चौरखानीको पहिरो

१. पहिरोको नाम : चौरखानी पहिरो
२. पहिरो गएको स्थान : रघुगंगा ८, कुईनेमंगले साविक कूडने गा. वि. स., वडा नं. ५
३. पहिरोको अन्दाजी लम्वाई : १७०० मि. चौडाई: ८०० मि.
४. पहिरो गएको ठाउँको स्थिति, (पहाडको फेँद, मध्य भाग, टुप्पो: पहाडको मध्य भाग ।
५. पहिरोको किसिम: सुख्खा ढुङ्गा खस्ने र पानी भएको: पानी भएको ।
६. गैसकेको पहिरोको माथि वा वरिपरि चिरा, धाजा फाटेको भए/नभएको : धांजा फाटेको ।
७. गैसकेको पहिरो वा सम्भावित पहिरोले कुनै खोला/नदी थुनिने वा सिमसार पुरिने वा फुटने खतराको अवस्था छ/छैन: छ, पहिरो बढ्दै गएमा राहुघाट खोलालाई आंशिक रूपमा अवरुद्ध गर्न सक्ने ।
८. पहिरो वा धाजा फाटेको ठाउँको वरपरको भू-उपयोग (खेत, कृषि योग्य जमिन, वन निकुञ्ज, संरक्षण क्षेत्र, जल आदि): धांजा फाटेको क्षेत्रमा गाउँबस्ती, रघुगंगा प्रा. वि., गोरेटो बाटो खेतबारी र तल्लो भागमा राहुघाट खोला रहेको ।
९. पहिरोले वा सम्भावित पहिरोले प्रत्यक्ष असर पारेको वा पार्ने (गाउँ, बस्ती, सडक, कुलो, पानी मुहान, सिमसार आदि): कुईनेमंगले गा. वि. स., वडा नं. ५ का ९ घरधुरी पुर्ण रूपले विस्थापित भएको, र ५२ घरधुरी र रघुगंगा प्रा. वि. उच्च जोखिममा रहनुका साथै, मोटरबाटो र गोरेटो बाटो तथा खानेपानीका मुहानहरू समेत उच्च जोखिममा रहेको ।
१०. गैसकेको पहिरो वा सम्भावित पहिरोको स्थानबाट गाउँ बस्तीको आन्दाजी दुरी : रघुगंगा प्रा.वि. ३० मि.को दुरीमा रहेको र गाउँबस्ती समेत पहिरो सँगै जोडिएको अवस्थामा रहेको ।
११. पहिरोले पुरयाएको क्षति विवरण (घर, टहरा, बाटो, कुलो, कृषि योग्य जमिन, वन, निकुञ्ज, वा सिमसार क्षेत्र, पानीको मुहान, पर्यटन स्थल र मार्ग, होटल, लज आदि : पहिरोले ९ घरधुरीका घरगोठहरू चर्केको र भत्केको साथै खेतीयोग्य जमिनमा धांजा फाटी बस्ती वस्न योग्य नभएको हुँदा ९ घरधुरी विस्थापित, ५२ घरधुरी र विद्यालय उच्च जोखिममा रहेको
१२. गाउँ बस्ती नै सार्नु पर्ने आवस्था भए सार्न मिल्ने संभावित ठाउँ : विस्थापित पिडित परिवारलाई सुरक्षित स्थानको पहिचान गरी व्यवस्थित रूपमा वसोवास गराउनु पर्ने र जसका लागि नजिकको उपयुक्त स्थान साविकको कुईनेमंगले गा. वि. स.को वडा नं. ५ का सुरक्षित स्थानमा सार्नु पर्ने ।
१३. धांजा फाटेको कारणले हुन सक्ने पहिरोले पुरयाउन सक्ने क्षति: ठुलोखोला (उपल्लो राहुघाट खोला) आंशिक रूपमा थुनिएर माथिल्लो र तल्लो तटिय क्षेत्रका गाउँबस्ती, बजार क्षेत्र र खेतीयोग्य जमिन र विकासका पुर्वाधारहरू क्षति हुन सक्ने ।
१४. तत्काल गर्नुपर्ने संरक्षण/रोकथामका कार्यहरू : पहिरोको उपचारका लागि पहिरो भन्दा माथि भलपानीको सुरक्षित निकासका लागि भल तर्काउनुका साथै ग्यावियन जाली तथा कम-खर्चिलो भू- संरक्षण प्रविधि अपनाई पहिरोको उपचार गर्नुपर्ने ।
१५. पहिरो रोकथामका लागि लाग्ने खर्च अनुमान रु.२५,००,०००।- (पचिस लाख)

### ४. घ्याङ्ग्री खोलाको पहिरो

१. पहिरोको नाम: घ्याङ्ग्री खोलाको पहिरो
२. पहिरो गएको स्थान : रघुगंगा ५, भिं, साविकको भिं गाविस वडा नं. १-७ सम्म
३. पहिरोको अन्दाजी लम्वाई : ७०० मि. चौडाई: ३०० मि.
४. पहिरो गएको ठाउँको स्थिति, (पहाडको फेँद, मध्य भाग, टुप्पो: पहाडको मध्य भाग ।
५. पहिरोको किसिम: सुख्खा ढुङ्गा खस्ने र पानी भएको: पानी भएको ।

६. गैसकेको पहिरोको माथि वा वरिपरि चिरा, धाजा फाटेको भए/नभएको :अध्यधिक धांजा फाटेको ।
७. गैसकेको पहिरो वा सम्भावित पहिरोले कुनै खोला/नदी थुनिने वा सिमसार पुरिने वा फुटने खतराको अवस्था छ/छैन: छैन ।
८. पहिरो वा धाजा फाटेको ठाउँको वरपरको भू-उपयोग (खेत, कृषि योग्य जमिन, वन निकुञ्ज, संरक्षण क्षेत्र, जल आदि): धांजा फाटेको क्षेत्रमा गाउँबस्ती, खेतबारी, सामुदायिक वन, वेनी- पाखापानी ग्रामीण सडक ।
९. पहिरोले वा सम्भावित पहिरोले प्रत्यक्ष असर पारेको वा पार्ने (गाउँ, बस्ती, सडक, कुलो, पानी मुहान, सिमसार आदि): भिं गा. वि. स., वडा नं. १-७ सम्मका करिब ३०० रोपनी खेतीयोग्य जमिन क्षतिग्रस्त बनेको ।
१०. गैसकेको पहिरो वा सम्भावित पहिरोको स्थानबाट गाउँ बस्तीको आन्दाजी दुरी : २०० मि.
११. पहिरोले पुरयाएको क्षति विवरण (घर, टहरा, बाटो, कुलो, कृषि योग्य जमिन, वन, निकुञ्ज, वा सिमसार क्षेत्र, पानीको मुहान, पर्यटन स्थल र मार्ग, होटल, लज आदि : पहिरोले भिं गा. वि.स., वडा नं. १-७ सम्मका खेतीयोग्य जमिन क्षतिग्रस्त रूपमा परिणत हुनुका साथै वेनी-पाखापानी गा.वि. स., जोडने ग्रामीण सडक खण्ड पनि भास्सिने र भत्किने अवस्थामा रहेको ।
१२. गाउँ बस्ती नै सार्नु पर्ने आवश्यकता भए सार्न मिल्ने संभावित ठाउँ : तत्काल सार्न पर्ने अवस्था नरहेको तर पहिरो बढ्दै गएमा वडा नं. २ का करिब २५ घरधुरीलाई सुरक्षित स्थान भएको वडा नं. ३, ४ र ५ मा सार्न सकिने ।
१३. धांजा फाटेको कारणले हुन सक्ने पहिरोले पुरयाउन सक्ने क्षति: पहिरो बढ्दै गएमा राहुघाट खोला आंशिक रूपमा अवरुद्ध हुन सक्ने।
१४. तत्काल गर्नुपर्ने संरक्षण/रोकथामका कार्यहरू : पहिरोको उपचारका लागि पहिरो भन्दा स्थायी पानीको श्रोत भएको र वर्षातको भलपानी सोही पहिरोमा जाने हुनाले उक्त भलपानीको उचित व्यवस्थापन गरी ग्यावियन जाली तथा कम-खर्चिलो भू-संरक्षण प्रविधि अपनाई संरक्षण गर्न सकिने ।
१५. पहिरो रोकथामका लागि लाग्ने खर्च अनुमान रु.१०,००,०००।- (दशलाख)

## खण्ड ६ : शिक्षा सम्बन्धी विवरण

### ६.१ शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण

तालिका ४० : रघुगंगा गाउँपालिकामा रहेका शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण

विवरण	सामुदायिक तथा सरकारी	निजी विद्यालय	कुल
प्रा. वि.	३५		३५
नि. मा. वि.	१३		१३
मा. वि.	९		९
क्याम्पस	०		०
वेद विद्याश्रम	०		०
मदरशा	०		०
प्राविधिक शिक्षालय	०		०
सीप विकास तालिम केन्द्र	०		०
विद्यालयमा आधारित बालविकास केन्द्र	३३		३३

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

### ६.२ विश्वविद्यालय तथा क्याम्पसहरू

यस गाउँपालिकामा विश्वविद्यालय तथा क्याम्पसहरू छैनन् । यस गाउँपालिकाको वडा नं.२ मा रहेको मुक्तीधाम माध्यमिक विद्यालयमा कक्षा १२ सम्म पाठन पठन हुने गर्दछ, अन्य विद्यालयमा माध्यमिक तह सम्म मात्र पढाई हुन्छ ।

### ६.३ विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राहरूको विवरण

यस गाउँपालिकामा बाल बच्चाहरूको चौतर्फी विकास र सानै उमेर देखि स्कुलमा जाने बानीको विकास गराउनका लागि सामुदायिक स्तरमा बालविकास केन्द्र, आधारभूत विद्यालय र माध्यमिक विद्यालय सञ्चालनमा ल्याएको छ । यस गाउँपालिकामा रहेका ३५ वटा विद्यालयहरूमा कक्षा १ देखी १२ कक्षा सम्म २०७४ सालको शैक्षिक वर्षमा १६०८ बालिका र १४४६ बालक गरी ३०५४ जना विद्यार्थीहरू भर्ना भएका थिए । यस गाउँपालिकाअन्तर्गत वडा नं. १ देखी ८ सम्ममा भएका सामुदायिक विद्यालयहरूको विवरण, विद्यार्थी सख्या, विद्यालयको नाम, तिनीहरूको ठेगाना आदि देहायको तालिकामा दिईएको छ ।

तालिका ४१: वडा नं. १ मा १-५ कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी सख्या र विद्यालय विवरण

विद्यालयको नाम	विद्यार्थी भर्ना २०७४												
	कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा १ - ५		
वडा नं. १	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
कालिका आधार. वि.	२	३	३	३	१	६	३	६	८	५	१७	२३	४०
कृष्ण आधार. वि.		३	२	१	२				१	३	५	७	१२
माहादेव मा.वि.	४	७	९	४	५	५	४	८	५	७	२७	३१	५८
पार्वति प्रा.वि.	३	२	३	२	४	१	१	४	२	२	१३	११	२४

विद्यालयको नाम	विद्यार्थी भर्ना २०७४												
	कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा १ - ५		
वडा नं. १	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
<b>जम्मा बेगखोला</b>	९	१५	१७	१०	१२	१२	८	१८	१६	१७	६२	७२	१३४

नोट : शिव प्रा.वि. कालिका आधार विद्यालयमा गाभेको

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका ४२: वडा नं. १मा ६- १० कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण

विद्यालयको नाम	विद्यार्थी भर्ना २०७४												
	कक्षा ६		कक्षा ७		कक्षा ८		कक्षा ९		कक्षा १०		कक्षा ६- १०		
वडा नं. १	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
कालिका आधार. वि.	२	१०	७	९	८	६					१७	२५	४२
कृष्ण आधार. वि.	२	१	२	२	१	६					५	९	१४
माहादेव मा.वि.	१०	८	१६	९	१०	१७	६	९	८	९	५०	५२	१०२
<b>जम्मा बेगखोला</b>	१४	१९	२५	२०	१९	२९	६	९	८	९	७२	८६	१५८

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका ४३: वडा नं. २ मा १- ५कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण

विद्यालयको नाम	विद्यार्थी भर्ना २०७४												
	कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा १ - ५		
वडा नं. २	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
अन्नपुर्ण प्रा.वि.	६	६	८	०	८	५	३	८	२	५	२	८	१०
देउराली प्रा.वि.	८	४	५	३	८	५	२	७	२	८	५	८	१३
धौलागिरी प्रा.वि.	६	४	५	४	९	६	२	८	२	४	६	१	७
मुक्तिधाम मा.वि.	६	४	६	६	१२	१२	७	१९	६	४	८	१३	२१
सिद्धार्थ ज्ञान मन्दिर प्रा.वि.	५	८	१०	८	१८	१२	८	२०	९	८	१२	७	१९
<b>जम्मा</b>	३१	२६	३४	२१	५५	४०	२२	६२	२१	२९	३३	३७	७०

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका ४४: वडा नं. २ मा ६- १० कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण

विद्यालयको नाम	विद्यार्थी भर्ना २०७४												
	कक्षा ६		कक्षा ७		कक्षा ८		कक्षा ९		कक्षा १०		कक्षा ६- १०		
वडा नं. २	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
मुक्तिधाम मा.वि.	३७	३३	४२	४२	४१	५६	५३	५१	४८	३७	२२१	३७	३३
<b>जम्मा वडा नं. २</b>	३७	३३	४२	४२	४१	५६	५३	५१	४८	३७	२२१	३७	३३

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका ४५: वडा नं. २ मा ११-१२ कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण

विद्यालयको नाम	विद्यार्थी भर्ना २०७४						
	कक्षा ११		कक्षा १२		कक्षा ११- १२		
वडा नं. २	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
मुक्तिधाम मा.वि.	२०	११	४५	२३	६५	३४	९९
<b>जम्मा वडा नं. २</b>	२०	११	४५	२३	६५	३४	९९

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका ४६: वडा नं. ३ मा १-५ कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण

विद्यालयको नाम	विद्यार्थी भर्ना २०७४												
	कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा १-५		
वडा नं. ३	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
अमर सिं प्रा.वि.	१	४	०	४	४	३	२	५	४	१	४	३	७
जानोदय मा.वि.	८	९	९	८	१७	९	८	१७	१२	१४	११	६	१७
हिमालय प्रा.वि.	७	८	३	४	७	३	३	६	१०	३	८	८	१६
मालिकादेवी प्रा.वि.	४	४	८	४	१२	६	२	८	७	१			
रघुगंगा मा.वि.	७	१०	११	१०	२१	११	३	१४	९	६	१०	५	१५
<b>जम्मा</b>	<b>२७</b>	<b>३५</b>	<b>३१</b>	<b>३०</b>	<b>६१</b>	<b>३२</b>	<b>१८</b>	<b>५०</b>	<b>४२</b>	<b>२५</b>	<b>३३</b>	<b>२२</b>	<b>५५</b>

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका ४७: वडा नं. ३ ६-१० कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण

विद्यालयको नाम	विद्यार्थी भर्ना २०७४												
	कक्षा ६		कक्षा ७		कक्षा ८		कक्षा ९		कक्षा १०		कक्षा ६-१०		
वडा नं. ३	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
जानोदय मा.वि.	१७	१४	१०	२१	११	१४	११	१५	१६	१२	६५	७६	१४१
रघुगंगा मा.वि.	१८	१६	२०	१४	१४	१५	१८	१०	९	१२	७९	६७	१४६
<b>जम्मा वडा नं. ३</b>	<b>३५</b>	<b>३०</b>	<b>३०</b>	<b>३५</b>	<b>२५</b>	<b>२९</b>	<b>२९</b>	<b>२५</b>	<b>२५</b>	<b>२४</b>	<b>१४४</b>	<b>१४३</b>	<b>२८७</b>

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका ४८: वडा नं. ४ मा १-५ कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण

विद्यालयको नाम	विद्यार्थी भर्ना २०७४												
	कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा १-५		
वडा नं. ४	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
जनता मा.वि.	९	९	७	२	९	८	५	१३	८	६	९	६	१५
शिव प्रा.वि.	२	५	६	४	१०	३	२	५	४	१	१	५	६
<b>जम्मा</b>	<b>११</b>	<b>१४</b>	<b>१३</b>	<b>६</b>	<b>१९</b>	<b>११</b>	<b>७</b>	<b>१८</b>	<b>१२</b>	<b>७</b>	<b>१०</b>	<b>११</b>	<b>२१</b>

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका ४९: वडा नं. ४ मा ६-१० कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण

विद्यालयको नाम	विद्यार्थी भर्ना २०७४												
	कक्षा ६		कक्षा ७		कक्षा ८		कक्षा ९		कक्षा १०		कक्षा ६-१०		
वडा नं. ४	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
जनता मा.वि.	१४	७	१०	९	१४	६	९	१२	८	९	५५	४३	९८
<b>जम्मा वडा नं. ४</b>	<b>१४</b>	<b>७</b>	<b>१०</b>	<b>९</b>	<b>१४</b>	<b>६</b>	<b>९</b>	<b>१२</b>	<b>८</b>	<b>९</b>	<b>५५</b>	<b>४३</b>	<b>९८</b>

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका ५०: वडा नं. ५ मा १-५ कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण

विद्यालयको नाम	विद्यार्थी भर्ना २०७४												
	कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा १-५		
वडा नं. ५	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
गौरव प्रा.वि.	२	२	१	६	७	२	३	५					
महेन्द्र मा.वि.	१२	१७	७	५	१२	७	५	१२	१०	८	१९	७	२६
शिशुकल्याण प्रा.वि.	२	५	२	२	४	१	३	४					
<b>जम्मा भौ</b>	<b>१६</b>	<b>२४</b>	<b>१०</b>	<b>१३</b>	<b>२३</b>	<b>१०</b>	<b>११</b>	<b>२१</b>	<b>१०</b>	<b>८</b>	<b>१९</b>	<b>७</b>	<b>२६</b>

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका ५१: वडा नं. ५ मा ६- १० कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण

विद्यालयको नाम	विद्यार्थी भर्ना २०७४												
	कक्षा ६		कक्षा ७		कक्षा ८		कक्षा ९		कक्षा १०		कक्षा ६- १०		
वडा नं. ५	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
महेन्द्र मा.वि.	१५	१२	९	१८	१६	१३	१५	१४	१५	१५	७०	७२	१४२
<b>जम्मा भर्ना</b>	<b>१५</b>	<b>१२</b>	<b>९</b>	<b>१८</b>	<b>१६</b>	<b>१३</b>	<b>१५</b>	<b>१४</b>	<b>१५</b>	<b>१५</b>	<b>७०</b>	<b>७२</b>	<b>१४२</b>

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७३

तालिका ५२: वडा नं. ६ मा १- ५ कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण

विद्यालयको नाम	विद्यार्थी भर्ना २०७४												
	कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा १ - ५		
वडा नं. ६	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
अमर मा.वि.	४	७	५	६	११	८	६	१४	६	१७	१४	१२	२६
हरि प्रा.वि.	२	०	४	२	६	३	१	४					
जन आदर्श प्रा.वि.	४	२	७	१	८	९	२	११	१	२	५	५	१०
काला बाङ प्रा.वि.			२	३	५	२	१	३					
मालिका आधार.वि.	५	५	७	३	१०	१	७	८	४	६	६	३	९
रायखोर प्रा.वि.	७	७	४	५	९	३	१	४	३	५	२	३	५
<b>जम्मा</b>	<b>२२</b>	<b>२१</b>	<b>२९</b>	<b>२०</b>	<b>४९</b>	<b>२६</b>	<b>१८</b>	<b>४४</b>	<b>१४</b>	<b>३०</b>	<b>२७</b>	<b>२३</b>	<b>५०</b>

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका ५३: वडा नं. ६ मा ६- १० कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण

विद्यालयको नाम	विद्यार्थी भर्ना २०७४												
	कक्षा ६		कक्षा ७		कक्षा ८		कक्षा ९		कक्षा १०		कक्षा ६- १०		
वडा नं. ६	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
अमर मा.वि.	१९	१४	२४	१४	२१	२३	१०	१८	१७	४	९१	७३	१६४
मालिका आधार.वि.	२	२	५	२	४	२					११	६	१७
<b>जम्मा</b>	<b>२१</b>	<b>१६</b>	<b>२९</b>	<b>१६</b>	<b>२५</b>	<b>२५</b>	<b>१०</b>	<b>१८</b>	<b>१७</b>	<b>४</b>	<b>१०२</b>	<b>७९</b>	<b>१८१</b>

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका ५४: वडा नं. ७ मा १- ५ कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण

विद्यालयको नाम	विद्यार्थी भर्ना २०७४												
	कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा १ - ५		
वडा नं. ७	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
अमर मा.वि.	८	८	१०	७	१७	९	३	१२	५	५	६	११	१७
चिमखोला प्रा.वि.	६	५	१	२	३	२	३	५					
सिद्ध प्रा.वि.	३		३		३	२	६	८					
<b>जम्मा</b>	<b>१७</b>	<b>१३</b>	<b>१४</b>	<b>९</b>	<b>२३</b>	<b>१३</b>	<b>१२</b>	<b>२५</b>	<b>५</b>	<b>५</b>	<b>६</b>	<b>११</b>	<b>१७</b>

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका५५: वडा नं. ७ मा ६-१० कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण

विद्यालयको नाम	विद्यार्थी भर्ना २०७४												
	कक्षा ६		कक्षा ७		कक्षा ८		कक्षा ९		कक्षा १०		कक्षा ६-१०		
वडा नं. ७	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
अमर मा.वि.	१२	१२	१४	११	१६	८	१७	१२	११	६	७०	४९	११९
जम्मा चिमखोला	१२	१२	१४	११	१६	८	१७	१२	११	६	७०	४९	११९

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका५६: वडा नं. ८ मा १-५ कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण

विद्यालयको नाम	विद्यार्थी भर्ना २०७४												
	कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा १-५		
वडा नं. ८	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
जनसुन्दर प्रा.वि.	२	२	०	२	२	०	३	३	०	२	२	२	४
जनसेवा प्रा.वि.		२	१	१	२	१	१	२	१	३	५	२	७
कुइने आधार.वि.	२	१	५	२	७	४	१	५	४		१	४	५
रघुगंगा प्रा.वि.	१	१	१	३	४		३	३	२			४	४
रितुङ मा.वि.	६		३	४	७	५	१	६	४		६	२	८
सुन्दर प्रा.वि.	३	४	२	१	३	२	१	३	३	३	४	१	५
जम्मा	१४	१०	१२	१३	२५	१२	१०	२२	१४	८	१८	१५	३३

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका५७: वडा नं. ८ मा ६-१० कक्षामा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण

विद्यालयको नाम	विद्यार्थी भर्ना २०७४												
	कक्षा ६		कक्षा ७		कक्षा ८		कक्षा ९		कक्षा १०		कक्षा ६-१०		
वडा नं. ८	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
कुइने आधार.वि.	२	१	३	२	४	१					९	४	१३
रितुङ मा.वि.	१०	९	१४	९	१३	९	७	११	५	१६	४९	५४	१०३
जम्मा कुइने मंगले	१२	१०	१७	११	१७	१०	७	११	५	१६	५८	५८	११६

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

## ६.४ दलित विद्यार्थीको विवरण

तालिका५८: रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. १ बेगमा २०७४ मा भर्ना भएका दलित विद्यार्थीको विवरण

विद्यालयको नाम	दलित विद्यार्थी भर्ना २०७४												
	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	कक्षा ९	कक्षा १०	कक्षा ११	कक्षा १२	जम्मा
वडा नं. १													
कालिका आधार. वि.	१	०	४	६	२	२	४	३					२२
कृष्ण आधार. वि.	०	१	०		१	०	२	१					५
माहादेव मा.वि.	३	२	१	१	४	२	७	१	४	२			२७
पार्वति प्रा.वि.	१	०	१	०	०								२
जम्मा बेगखोला	५	३	६	७	७	४	१३	५	४	२			५६

नोट : शिव प्रा.वि. कालिका आधार विद्यालयमा गाभेको

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७३

तालिका ५९: रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. २ मा २०७४ मा भर्ना भएका दलित विद्यार्थीको विवरण

विद्यालयको नाम	दलित विद्यार्थी भर्ना २०७४										
	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा
वडा नं. २	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	जम्मा
अन्नपुर्ण प्रा.वि.	७	४	३	५	७						२६
देउराली प्रा.वि.	२	०	०	१	२						५
धौलागिरी प्रा.वि.	२	०	०	१	१						४
मुक्तिधाम मा.वि.	१०	१२	११	१०	१८	३५	३२	३८	३५	२८	२२९
सिद्धार्थ ज्ञान मन्दिर प्रा.वि.	६	८	७	७	९						३७
जम्मा राखु भगवती	२७	२४	२१	२४	३७	३५	३२	३८	३५	२८	३०१

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका ६०: रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. ३ मा २०७४ मा भर्ना भएका दलित विद्यार्थीको विवरण

विद्यालयको नाम	दलित विद्यार्थी भर्ना २०७४										
	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा
वडा नं. ३	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	जम्मा
अमर सिं प्रा.वि.	२	१	२	२	४						११
ज्ञानोदय मा.वि.	६	४	२	५	६	१२	८	५	१०	१२	७०
हिमालय प्रा.वि.	९	४	४	९	९						३५
मालिकादेवी प्रा.वि.	८	१२	८	८							३६
रघुगंगा मा.वि.	४	११	५	४	५	२१	१४	९	५	६	८४
जम्मा	२९	३२	२१	२८	२४	३३	२२	१४	१५	१८	२३६

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका ६१: रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. ४ मा २०७४ मा भर्ना भएका दलित विद्यार्थीको विवरण

विद्यालयको नाम	दलित विद्यार्थी भर्ना २०७४										
	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा
वडा नं. ४	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	जम्मा
जनता मा.वि.	२	१	०	१	३	३	३	४	२	१	२०
शिव प्रा.वि.	२	३	१	२	४						१२
जम्मा	४	४	१	३	७	३	३	४	२	१	३२

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका ६२: रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. ५ मा २०७४ मा भर्ना भएका दलित विद्यार्थीको विवरण

विद्यालयको नाम	दलित विद्यार्थी भर्ना २०७४										
	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा
वडा नं. ५	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	जम्मा
गौरव प्रा.वि.	४	७	५								१६
महेन्द्र मा.वि.	२	०	२	२	५	७	९	८	५	२	४२
शिशुकल्याण प्रा.वि.	१	२	१								४
जम्मा भर्ना	७	९	८	२	५	७	९	८	५	२	६२

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका६३ : रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं ६ मा २०७४ मा भर्ना भएका दलित विद्यार्थीको विवरण

विद्यालयको नाम	दलित विद्यार्थी भर्ना २०७४											
	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	जम्मा
वडा नं. ६	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		जम्मा
अमर मा.वि.	१	२	१	१	४	७	३	५	१	१		२६
हरि प्रा.वि.	०	१	०									१
जन आदर्श प्रा.वि.	०	२	२	०	१							५
काला बाङ प्रा.वि.		०	०									०
मालिका आधार.वि.	६	२	३	४	०	१	०	०				१६
रायखोर प्रा.वि.	३	१	१	३	१							९
जम्मा	१०	८	७	८	६	८	३	५	१	१		५७

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका६४: रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. ७ मा २०७४ मा भर्ना भएका दलित विद्यार्थीको विवरण

विद्यालयको नाम	दलित विद्यार्थी भर्ना २०७४											
	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	जम्मा
वडा नं. ७	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		जम्मा
अमर मा.वि.	४	५	२	१	५	३	५	५	३	१		३४
चिमखोला प्रा.वि.	५	२	३									१०
सिद्ध प्रा.वि.	०	०	०									०
जम्मा	९	७	५	१	५	३	५	५	३	१		४४

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका६५: रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. ८ मा २०७४ मा भर्ना भएका दलित विद्यार्थीको विवरण

विद्यालयको नाम	दलित विद्यार्थी भर्ना २०७४											
	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	जम्मा
वडा नं. ८	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		जम्मा
जनसुन्दर प्रा.वि.	१	०	०	०	०							१
जनसेवा प्रा.वि.	०	१	०	०	१							२
कुइने आधार.वि.	१	२	२	२	२	२	१	१				१३
रघुगंगा प्रा.वि.	०	०	०	०	१							१
रितुङ मा.वि.	३	२	४	२	३	३	४	८	३	४		३६
सुन्दर प्रा.वि.	२	०	०	१	१							४
जम्मा	७	५	६	५	८	५	५	९	३	४		५७

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

## ६.५ पाँच बर्ष र सो भन्दा माथिकाको शैक्षिक अवस्था

तालिका ६६: पाँच वर्ष र सो भन्दा माथिकाको शैक्षिक अवस्था

गाविस	जम्मा	बिभिन्न शैक्षिक तह पार गरेका									अर्नापचारिक कक्षा	स्तर निर्धारण नभएको
		प्रारम्भिक	प्राथमिक	निम्न माध्यमिक	माध्यमिक	एस.एल.सी	प्लसटु तह	स्नातक	स्नातकोत्तर वा माथि	अन्य		
बेगखोला												
दुवै लिंग	१,०४७	१९	४८०	२२९	८०	७१	२७	४	१	०	१३५	१
पुरुष	४८७	१०	२४२	१०३	४२	४१	१०	३	०	०	३५	१
महिला	५६०	९	२३८	१२६	३८	३०	१७	१	१	०	१००	०
चिमखोला												
दुवै लिंग	७७८	३१	३२९	१८८	११७	५२	१२	२	१	०	३६	१०
पुरुष	४०२	१८	१६९	१०२	६६	२२	९	१	१	०	९	५
महिला	३७६	१३	१६०	८६	५१	३०	३	१	०	०	२७	५
दग्नाम												
दुवै लिंग	६५७	४३	२९७	१६८	६४	३१	७	३	१	०	४३	०
पुरुष	३२१	२१	१४१	८३	३२	१७	५	१	१	०	२०	०
महिला	३३६	२२	१५६	८५	३२	१४	२	२	०	०	२३	०
झिं												
दुवै लिंग	६४६	१३	३१४	१५४	७६	४७	१८	३	२	०	१९	०
पुरुष	३१३	५	१६२	७३	३५	१९	८	३	२	०	६	०
महिला	३३३	८	१५२	८१	४१	२८	१०	०	०	०	१३	०
कुइजे मंगले												
दुवै लिंग	७९९	३६	३१०	१७५	७४	५६	३०	५	०	०	१११	२
पुरुष	४३१	२१	१७४	९४	४०	३४	२१	३	०	०	४४	०
महिला	३६८	१५	१३६	८१	३४	२२	९	२	०	०	६७	२
पाखापानी												
दुवै लिंग	१,४०१	६४	७००	३००	१४५	४२	२६	११	०	०	११२	१
पुरुष	६५७	३३	३६३	१३४	६४	१७	७	१०	०	०	२९	०
महिला	७४४	३१	३३७	१६६	८१	२५	१९	१	०	०	८३	१
भगवती												
दुवै लिंग	२,१०४	१२३	९०७	४९०	२७९	१८२	७१	१३	९	०	२८	२
पुरुष	१,०४७	७९	४५६	२१३	१३६	८९	४०	११	९	०	१३	१
महिला	१,०५७	४४	४५१	२७७	१४३	९३	३१	२	०	०	१५	१
पिप्ले												
दुवै लिंग	२,४२३	४३	१,०२४	६१८	४२५	१७४	५१	२५	३	०	५८	२
पुरुष	१,२०७	१५	५१८	२९७	२२०	८८	२९	१९	३	०	१८	०
महिला	१,२१६	२८	५०६	३२१	२०५	८६	२२	६	०	०	४०	२
रघुगंगा गा.पा.												

गाविस	जम्मा	बिभिन्न शैक्षिक तह पार गरेका									जनसंख्याको विवरण	
		प्रारम्भिक	प्राथमिक	निम्न माध्यमिक	माध्यमिक	एस एल सी	प्लसटु तह	स्नातक	स्नातकोत्तर वा माथि	अन्य	अर्नापचारिक कक्षा	स्तर निर्धारण नभएको
दुवै लिंग	९,८५५	३७२	४,३६१	२,३२२	१,२६०	६५५	२४२	६६	१७	०	५४२	१८
पुरुष	४,८६५	२०२	२,२२५	१,०९९	६३५	३२७	१२९	५१	१६	०	१७४	७
महिला	४,९९०	१७०	२,१३६	१,२२३	६२५	३२८	११३	१५	१	०	३६८	११

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

### ६.६ वडा अनुसार साक्षरता दर र त्यसमा महिलाहरुको हिस्सा

२०६८ को जनगणना अनुसार नेपालको कुल साक्षरता दर ६५.९ प्रतिशत र महिलाको साक्षरता प्रतिशत ५७.४ प्रतिशत रहेको छ। त्यसैगरी २०६८ को जनगणना अनुसार रघुगंगा गाउँपालिकाको साक्षरता दर ६८.३६ प्रतिशत रहेको छ, जसमा महिलाको साक्षरता दर ६१.४९ प्रतिशत र पुरुषको साक्षरता दर ७७.२९ प्रतिशत रहेको छ। यस गाउँपालिकालाई २०७४ मंसिर २७ गते र म्याग्दी जिल्लालाई २०७४ माघ ८ गतेका दिन १५ देखि ६० वर्ष उमेर समूहका ९६.२७ प्रतिशत नागरिक साक्षर भएको आधारमा पूर्ण साक्षर जिल्ला घोषणा गरिएको छ। २०६८ सालको जन गणना अनुसारको वडा अनुसारको साक्षरता विवरण भने तालिकामा देखाइएको छ।

तालिका ६७ : वडा अनुसार साक्षरता दर

साविकका गाविस	५ वर्ष र त्यस माथिका जनसंख्या	साक्षरताको प्रकार			नखुलेको	साक्षरता दर
		लेखन र पढ्न सक्ने	पढ्न मात्र सक्ने	लेखन र पढ्न नसक्ने		
बेगखोला						
दुवै लिंग	१,३८९	१,०४२	८	३३९	०	७५.०२
पुरुष	६०५	४८४	४	११७	०	८०.००
महिला	७८४	५५८	४	२२२	०	७१.१७
चिमखोला						
दुवै लिंग	१,१९३	७४९	२९	४१५	०	६२.७८
पुरुष	५२६	३८४	११	१३१	०	७३.००
महिला	६६७	३६५	१८	२८४	०	५४.७२
दनाम						
दुवै लिंग	९९१	६३०	४९	३११	१	६३.५७
पुरुष	४३१	३०४	१९	१०८	०	७०.५३
महिला	५६०	३२६	३०	२०३	१	५८.२१
झि						
दुवै लिंग	१,००२	६३२	२०	३५०	०	६३.०७
पुरुष	४०७	३०६	५	९६	०	७५.१८
महिला	५९५	३२६	१५	२५४	०	५४.७९
कुइने मंगले						
दुवै लिंग	१,०१९	७८२	११	२२६	०	७६.७४
पुरुष	४८९	४२०	७	६२	०	८५.८९
महिला	५३०	३६२	४	१६४	०	६८.३०
पाखापानी						
दुवै लिंग	२,००५	१,४०१	३०	५७४	०	६९.८८
पुरुष	८४७	६५७	१०	१८०	०	७७.५७

साविकका गाविस	५ वर्ष र त्यस माथिका जनसंख्या	साक्षरताको प्रकार			नखुलेको	साक्षरता दर
		लेख्न र पढ्न सक्ने	पढ्न मात्र सक्ने	लेख्न र पढ्न नसक्ने		
महिला	१,१५८	७४४	२०	३९४	०	६४.२५
भगवती						
दुवै लिंग	३,००३	२,०४२	७१	८९०	०	६८.००
पुरुष	१,२८०	१,००५	३६	२३९	०	७८.५२
महिला	१,७२३	१,०३७	३५	६५१	०	६०.१९
पिप्ले						
दुवै लिंग	३,५२६	२,३९२	१००	१,०३२	२	६७.८४
पुरुष	१,५३४	१,१९१	४४	२९८	१	७७.६४
महिला	१,९९२	१,२०१	५६	७३४	१	६०.२९
रघुगंगा गापा						
दुवै लिंग	१४,१२८	९,६७०	३१८	४,१३७	३	६८.३६
पुरुष	६,११९	४,७५१	१३६	१,२३१	१	७७.२९
महिला	८,००९	४,९१९	१८२	२,९०६	२	६१.४९

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

## ६.७ बालविकास केन्द्रको विवरण

रघुगंगा गाउँपालिकामा बाल बच्चाहरुको चौतर्फी विकासका लागि सामुदायिक विद्यालयमा आधारित विभिन्न बाल विकास केन्द्रहरुको स्थापना तथा सञ्चालन गरिएको छ । यी बालविकास केन्द्रहरुको विवरण, बालविकास केन्द्रहरुमा पढ्ने विद्यार्थीहरुको संख्या आदि देहायबमोजिम तालिकामा देखाईएकोछ ।

तालिका ६८: रघुगंगा गाउँपालिकाका सामुदायिक विद्यालयमा आधारित बालविकास केन्द्रहरुको विवरण

वडा नं	बाल विकास केन्द्रको जम्मा संख्या
१	५
२	५
३	५
४	२
५	३
६	६
७	३
८	४
जम्मा	३३

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

## ६.८ विद्यालयहरूमा शौचालयको विवरण

म्याग्दी जिल्ला २०६९ सालको असोज महिनामै खुला दिशा मुक्त जिल्ला घोषण गरिएकोले यस गाउँपालिकाका सम्पूर्ण विद्यालयहरूमा शौचालयको व्यवस्था रहेको छ ।

## ६.९ तहगत शिक्षक विवरण

रघुगंगा गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयहरूमा हाल रहेका शिक्षकको दरबन्दी विवरण तह र प्रकार अनुसार देहायबमोजिम दिइएको छ ।

तालिका ६९: रघुगंगा गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयको तहगत शिक्षक दरबन्दी विवरण

तह	स्थायी			अस्थायी	राहत/अनुदान	जम्मा
	प्रथम श्रेणी	द्वितीय श्रेणी	तृतीय श्रेणी			
प्राथमिक	०	३५	२०	५६	१५	१२६
निम्नमाध्यमिक	०	९	७	९	१२	३७
माध्यमिक	०	०	१५	५	१	२१
उच्च माध्यमिक	०	०	०	१	१	२
जम्मा	०	४४	४२	७१	२९	१८६

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय म्याग्दी २०७४

## खण्ड ७ : स्वास्थ्य सम्बन्धी विवरण

### ७.१ रघुगंगा गाउँपालिकामा उपलब्ध आ.व.२०७३/७४ मा विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरु

तालिका ७०: रघुगंगा गाउँपालिकामा आ.व.७३/०७४ मा विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरु

क्र.सं.	स्वास्थ्य सेवा	संख्या
१	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय	
२	सरकारी अस्पताल	
३	आयुर्वेद अस्पताल तथा औषधालय	१
४	स्वास्थ्य चौकी	८
५	प्राथमिक स्वास्थ्य स्याहार केन्द्र	
६	निजी अस्पताल	
७	फार्मसी (दर्ता भएका)	
८	चिकित्सक संख्या	
९	चिकित्सक अनुपात	
१०	क्लिनिक	
११	बर्थिङ सेन्टर	३
१२	स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउने प्रतिशत	१३%
१३	दक्ष स्वास्थ्यकर्मी बाट सुत्केरी गराउने प्रतिशत	१३%
१४	सुडेनीबाट सुत्केरी गराउने प्रतिशत:	
१५	महिला स्वयम सेविका संख्या:	७२
१६	टि.बी. उपचार केन्द्र:	८
१७	परिवार नियोजन का ५ विधी र ३ विधीको सेवा उपलब्ध स्वास्थ्य संस्था संख्या	१, ७
१८	वि.ओ.सी.(आधारभूत)	
१९	सि.ई.ओ.सी.(अपरेसन सेवा) उपलब्ध स्वास्थ्य संस्था	
२०	गर्भवती जाच पहिलो पटकको प्रतिशत	५३%
२१	गर्भवती जाच चौथो पटक सम्मको प्रतिशत	३७%
२२	सुत्केरी पश्चात ३ पटक जाच गराउन आउने प्रतिशत	१४%
२३	औसत आयु: ६९.२ वर्षमहिला ७०.८वर्ष पुरुष ६७.७वर्ष	

श्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका ७१: रघुगंगा गाउँपालिकामा विगत ३ आ.व.मा खोप सेवाको विवरण

क्र.सं.	विवरण	आ.व २०७१/०७२	आ.व २०७२/०७३	आ.व २०७३/०७४
		संख्या	संख्या	संख्या
१	वि.सि.जि.	३०३	२४९	२५५
२	डि.पि.टि. तेस्रो	२८८	२४७	२६३
३	हेपाटाइटिस “वि”			
४	दादुरा	३१७	२६५	२५९
५	पोलीयो ३	२८८	२४७	२६३
६	टि.टि१ (गर्भवती महिला)	८३	६६	७७

स्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका ७२: रघुगंगा गाउँपालिकामा विगत ३ आ.व.मा खोप खोप छोड्ने बालबालिकाको विवरण

क्र.सं.	विवरण	आ.व २०७१/०७२	आ.व २०७२/०७३	आ.व २०७३/०७४
		संख्या	संख्या	संख्या
१	वि.सि.जि./दादुरा	-१४	-१६	-४
२	डि.पि.टि./ हेपाटाइटिस “वि”/एच.आइ.भि १ र डि.पि.टि./ हेपाटाइटिस “वि”/एच.आइ.भि ३	१९	१५	१
३	खोप नलगाएका बालबालिका			

स्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय म्याग्दी २०७४

तालिका ७३: रघुगंगा गाउँपालिकामा विगत ३ आ.व.मा पोषणको अवस्था

सूचकांकहरू	आ.व २०७१/०७२	आ.व २०७२/०७३	आ.व २०७३/०७४
५ वर्ष भन्दा मुनिका बृद्धि अनुगमन (पटक)	२१८९	२१७२	१९८१
गर्भवती महिलाहरूका लागि आइरन चक्कि वितरण (जना)	१३५	१६०	१६४
गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गरेको जुकाको औषधी (जना)	२०४	२१०	१६४
सुत्केरी भएका महिलाहरूका लागि भिटामिन “ए” वितरण (जना)	१३१	११८	११०
६ महिना देखि ५ वर्ष सम्मका बच्चाहरूलाई खुवाएको भिटामिन “ए” (जना)	१३८१	१२१२	१०८४
१ देखि ५ वर्ष सम्मका बच्चाहरूलाई खुवाएको जुकाको औषधी (जना)	१३५७	६९७	५७४

स्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय म्याग्दी २०७४

### ७.२ रघुगंगा गाउँपालिकाको स्वास्थ्य संग सम्बन्धित विवरण

यस गाउँपालिकामा अन्तर्गत रहेका स्वास्थ्य सस्थाहरुको विवरण देहायबमोजिम दिईएको छ ।

तालिका ७४: रघुगंगा गाउँपालिकाको स्वास्थ्य संस्थाहरु

वडा नं	गाउँको नाम	स्वास्थ्य चौकी	सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई	जम्मा स्वास्थ्य चौकी तथा सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई
१	बेगखोला	१		१
२	राखु भगवति	१		१
३	राखु पिप्ले	१		१
४	दग्नाम	१		१
५	भ्नी	१		१
६	पाखापानी	१		१
७	चिमखोला	१		१
८	कुईने मंगले	१		१
		८		८

श्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय म्याग्दी २०७४, स्थलगत अवलोकन २०७४

यस गाउँपालिकामा ८ वटा स्वास्थ्य चौकी रहेका छन् ।

### ७.३ रघुगंगा गाउँपालिका अवस्थित स्वास्थ्य चौकिमा कार्यरत कर्मचारी विवरण

तालिका ७५: रघुगंगा गाउँपालिका अवस्थित स्वास्थ्य चौकिमा कार्यरत कर्मचारी विवरण

वडा नं	गाउँको नाम	हे अ , सि अ हे व	अ हे व	अ न मि	खरिदार	कर््यालय सहयोगी	जम्मा
१	बेगखोला	१	१	२	०	१	५
२	राखु भगवति	१	१	२	०	२	६
३	राखु पिप्ले	०	१	२	०	१	४
४	दग्नाम	१	२	२	०	१	६
५	भ्नी	१	२	३	०	१	७
६	पाखापानी	१	२	२	०	२	७
७	चिमखोला	१	२	२	०	१	६
८	कुईने मंगले	०	२	२	०	१	५
		६	१३	१७	०	१०	४६

श्रोत: स्थलगत अध्ययन २०७४, सम्बन्धीत स्वास्थ्य चौकी कार्यालय २०७४

### ७.४ स्वास्थ्य चौकिमा सेवा प्राप्त गर्ने सेवा ग्राहीको लिङ्ग र उमेर अनुसारको विवरण

तालिका ७६: रघुगंगा गाउँपालिका स्वास्थ्य चौकिमा सेवा प्राप्त गर्ने सेवा ग्राहीको लिङ्ग र उमेर अनुसारको विवरण

वडा नं	गाउँको नाम	०-९ बर्ष		१०-१९ बर्ष		२०-५९ बर्ष		>६० बर्ष		जम्मा	
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
१	बेगखोला	१४३	१८८	१११	१११	५८२	१४०	१४०	८३	९७६	५२२
२	राखु भगवति	१५७	१९०	२८२	२३२	१२३१	४३२	५५५	२७४	२२२५	११२८
३	राखु पिप्ले	२२६	२८१	१७९	१४८	७७३	२६७	२२७	१८५	१४०५	८८१
४	दग्नाम	८०	११७	९५	९५	२१४	२१६	७०	७९	४५९	५०७

वडा नं	गाउँको नाम	०-९ वर्ष		१०-१९ वर्ष		२०-५९ वर्ष		>६० वर्ष		जम्मा	
५	भीम	१०८	७९	१०९	१०५	४१०	१७१	७९	७४	७०६	४२९
६	पाखापानी	१९७	१८३	२५३	१९५	५६०	३५१	१३८	१३५	११४८	८६४
७	चिमखोला	६७	८९	४८	३७	२४१	८९	५५	२३	४११	२३८
८	कुईने मंगले	५३	६८	८७	४७	१८२	१०३	४७	३४	३६९	२५२
	जम्मा	१०३१	११९५	११६४	९७०	४१९३	१७६९	१३११	८८७	७६९९	४८२१

श्रोत:सम्बन्धीत स्वास्थ्य चौकी कार्यालयहरु २०७४

### ७.५ गर्भवती महिलाले स्वास्थ्य चौकीबाट सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी सेवा लिनेको विवरण

तालिका ७७: गर्भवती महिलाले स्वास्थ्य चौकीबाट सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी सेवा लिनेको विवरण

गर्भ अवस्थाको चेक जाचको विवरण										
वडा नं	गाउँको नाम	प्रथम पटक चेक जाँच			प्रोटोकल अनुसारको प्रथम पटक चेक जाँच			प्रोटोकल अनुसारको चौथो पटक चेक जाँच		
		< २० वर्ष	> २० वर्ष	जम्मा	< २० वर्ष	> २० वर्ष	जम्मा	< २० वर्ष	> २० वर्ष	जम्मा
१	बेगखोला	८	२५	३३	८	१८	२६	४	१९	२३
२	राखु भगवति	१५	३३	४८	१५	३३	४८	९	२८	३७
३	राखु पिप्ले	१७	३६	५३	१४	३०	४४	११	२५	३६
४	दग्नाम	१	६	७	१	८	९	२	११	१३
५	भीम	१	१०	११	१	७	८	१	६	७
६	पाखापानी	५	२४	२९	४	१५	१९	०	१०	१०
७	चिमखोला	५	२१	२६	३	२२	२५	०	२३	२३
८	कुईने मंगले	३	१४	१७	३	१०	१३	०	११	११
	जम्मा	५५	१६९	२२४	४९	१४३	१९२	२७	१३३	१६०

श्रोत:सम्बन्धीत स्वास्थ्य चौकी कार्यालयहरु २०७४

### ७.६ गर्भवती महिलाले स्वास्थ्य चौकीबाट सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी सेवा लिनेको विवरण

तालिका ७८: गर्भवती महिलाले स्वास्थ्य चौकीबाट सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी सेवा लिनेको विवरण

सुत्केरी सेवा										
वडा नं	गाउँको नाम	तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मीबाट सुत्केरी			तालिम प्राप्त नगरेका स्वास्थ्यकर्मीबाट सुत्केरी			जम्मा		
		स्वास्थ्य सस्थामा	घरमा	जम्मा	स्वास्थ्य सस्थामा	घरमा	जम्मा	स्वास्थ्य सस्थामा	घरमा	जम्मा
१	बेगखोला	०	०	०	०	१०	१०	०	१०	१०
२	राखु भगवति	१८	०	१८	०	०	०	१८	०	१८
३	राखु पिप्ले	१७	०	१७	०	०	०	१७	०	१७
४	दग्नाम	०	०	०	०	१४	१४	०	१४	१४
५	भीम	१	३	४	३	१	४	४	४	८
६	पाखापानी	९	०	९	०	०	०	९	०	९
७	चिमखोला	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	कुईने मंगले	०	०	०	०	३	३	०	३	३
	जम्मा	४५	३	४८	३	२८	३१	४८	३१	७९

श्रोत:सम्बन्धीत स्वास्थ्य चौकी कार्यालयहरु २०७४

### ७.७ स्वस्थ चौकीबाट प्रदान गरिएका परिवार नियोजन सम्बन्धी सेवा लिनेको विवरण

तालिका ७९: स्वस्थ चौकीबाट प्रदान गरिएका परिवार नियोजन सम्बन्धी सेवा लिनेको विवरण

वडा नं	गाउँको नाम	अस्थायी तरिका						स्थायी बन्ध्याकरण		
		कण्डम	पिल्स	डिपो	आई	नरपलानन्ट	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
१	बेगखोला	१९	७	३०	०	०	५६	०	०	०
२	राखु भगवति	४८	१६	४०	१०	१८	१३२	०	०	०
३	राखु पिप्ले	३८	१४	१८	८	८३	१६१	०	०	०
४	दगनाम	७	११	१२	०	०	३०	०	०	०
५	भी	३१	१३	३१	०	७	८२	०	०	०
६	पाखापानी	३०	५	२०	०	२७	८२	०	०	०
७	चिमखोला	१५	४	२१	०	०	४०	०	०	०
८	कुईने मंगले	१०	३	२३	०	२	३८	०	०	०
	जम्मा	१९८	७३	१९५	१८	१३७	६२१	०	०	०

श्रोत:सम्बन्धीत स्वास्थ्य चौकी कार्यालयहरु २०७४

नोट: कण्डम वितरण संख्यामा आएका विवरणलाई प्रति व्यक्ति औषत वार्षिक १५० वटा प्रयोग गरिने अवधारणा अनुरूप प्रयोगकर्ता निर्धारण गरिएको छ ।

### ७.८ जन्मिएका बच्चाको सख्याको आधारमा र जिवित बच्चा जन्माउने आमाहरुको विवरण

तालिका ८०:बच्चाको सख्याको आधारमा र जिवित बच्चा जन्माउने आमाहरुको विवरण

वडा नं	गाउँको नाम	बच्चा जन्माउने सख्याको आधारमा आमाको विवरण			जिवित बच्चाको लिङ्गको आधारमा विवरण							
		एउटा बच्चा जन्माउने	दुईवटा बच्चा जन्माउने	दुईवटा भन्दा बढी बच्चा जन्माउने	एउटा बच्चा		दुईवटा बच्चा		दुईवटा भन्दा बढी बच्चा		जम्मा	
					महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
१	बेगखोला	१०			४	६					४	६
२	राखु भगवति	१८			४	१४					४	१४
३	राखु पिप्ले	१७			५	१२					५	१२
४	दगनाम	१४			४	१०					४	१०
५	भी	८			४	४					४	४
६	पाखापानी	९			६	३					६	३
७	चिमखोला	३०			१४	१६					१४	१६
८	कुईने मंगले	१०			६	४					६	४
	जम्मा	११६			४७	६९					४७	६९

श्रोत : सम्बन्धीत स्वास्थ्य चौकी कार्यालयहरु २०७४

तालिका ८१: रघुगंगा गाउँपालिकामा बच्चाहरुले लिएको खोपको विवरण

वडा नं	गाउँको नाम	वि सि जि	डि पि टि एच इ वी , बी एच आई वी			पोलियो			आई पि भि	दादुरा / रुबेला		जापनिज ईन्सेफलाईटिस
			पहिलो डोज	दोस्रो डोज	तेस्रो डोज	पहिलो डोज	दोस्रो डोज	तेस्रो डोज		पहिलो डोज	दोस्रो डोज	
१	बेगखोला	३४	३२	३४	३२	३२	३४	३२	०	२९	२६	२३
२	राखु भगवति	५४	५६	०	५३	५६	०	५३	०	५०	०	६५
३	राखु पिप्ले	६४	७२	७५	६७	७२	७५	६७	६	६०	४३	६२
४	दगनाम	१८	१७	१७	१६	१७	१७	१६	८	१८	१६	२६
५	भ्मी	१५	१४	२४	२५	१४	२४	२५	९	१९	१९	२३
६	पाखापानी	३७	३६	३६	३४	३६	३६	३४	०	३९	३६	३४
७	चिमखोला	३०	२६	२६	२७	२६	२६	२७	४	२८	२२	२२
८	कुईने मंगले	१२	१३	१२	१२	१३	१२	१२	१	१५	१७	१९
	जम्मा	२६४	२६६	२२४	२६६	२६६	२२४	२६६	२८	२५८	१७९	२७४

स्रोत: सम्बन्धीत स्वास्थ्य चौकी कार्यालयहरु २०७४

७.९ रघुगंगा गाउँपालिकामा गर्भवती महिलाहरुले लिएको टिटि खोपको विवरण

तालिका ८२: रघुगंगा गाउँपालिकामा गर्भवती महिलाहरुले लिएको टिटि खोपको विवरण

वडा नं	गाउँको नाम	टिटि १	टिटि २	टिटि २ पलस	टिटि २ र टिटि २ पलस
१	बेगखोला	०	१५	३१	४६
२	राखु भगवति				५३
३	राखु पिप्ले		३०	३७	६७
४	दगनाम		६	११	१७
५	भ्मी	४	१२		१२
६	पाखापानी	१७	१५	१३	४५
७	चिमखोला	१७	१३	१७	३०
८	कुईने मंगले	९	९	५	१४
	जम्मा	४७	१००	११४	२८४

स्रोत: सम्बन्धीत स्वास्थ्य चौकी कार्यालयहरु २०७४

७.१० रघुगंगा गाउँपालिकामा बालबालिकाहरुले लिएको GESI अनुसार खोपको विवरण

रघुगंगा गाउँपालिकामा रहेका बालबालिकाहरुको GESI अनुसार २०७३/०७४ मा खोपसेवा लिनेहरुको विवरण देहायबमोजिम दिईएको छ ।

तालिका ८३: रघुगंगा गाउँपालिकामा बच्चाहरुले लिएको खोपको GESI अनुसार विवरण

वडा नं	गाउँको नाम	इलित		जनजाती		मधिसे		मुसलम		ब्रमाण/ क्षेत्री		अन्य		जम्मा	
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	म	पु	म	पु	महिला	पुरुष	म	पु	महिला	पुरुष
१	बेगखोला	११	१०	३१	२९	०	०	०	०	३	५	०	१	४५	४५
२	राखु भगवति	६	१२	१	१	०	०	०	०	९	१९	०	१	१६	३३
३	राखु पिप्ले	१२	२०	०	१	०	०	०	०	८	६	५	८	२५	३५

वडा नं	गाउँको नाम	चलित		जनजाती		मधिसे		मुसलम		ब्रमाण/ क्षेत्री		अन्य		जम्मा	
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	म	पु	म	पु	महिला	पुरुष	म	पु	महिला	पुरुष
४	दग्नाम	१	०	७	९	०	०	०	०	०	०	०	०	८	९
५	भ्नी	४	४	७	५	०	०	०	०	०	०	०	०	११	९
६	पाखापानी	५	४	१५	८	०	०	०	०	०	०	०	०	२०	१२
७	चिमखोला	१	२	१४	१२	०	०	०	०	०	०	०	०	१५	१४
८	कुईने मंगले	१	१	४	९	०	०	०	०	०	०	०	०	५	१०
	जम्मा	४१	५३	७९	७४	०	०	०	०	२०	३०	५	१०	१४५	१६७

स्रोत: सम्बन्धीत स्वास्थ्य चौकी कार्यालयहरु २०७४

### ७.११ म्याग्दी जिल्लाको सिकिस्तकुपोषणको अवस्था

तालिका ८४: म्याग्दी जिल्लाको सिकिस्त कुपोषणको अवस्था

लिंग	संख्या	कैफियत
बालक		
बालिका		
जम्मा (कम तौल भएका)	३	

स्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय म्याग्दी २०७४

### ७.१२ रघुगंगा गाउँपालिकाका बालबच्चाहरुको कुपोषणको अवस्था (नयाँ)

यस गाउँपालिकामा ० देखि २३ महिना सम्मका बालबालिकाहरुको स्वास्थ्य चौकिबाट सेवा सुविधा लिएका नयाँ विरामीको कुपोषणको अवस्थालाई सामान्य, मध्यम कुपोषण र सिकिस्त कुपोषण गरी तीन बर्गमा विभाजन गरी देहायबमोजिम देखाईएकोछ ।

तालिका ८५: रघुगंगा गाउँपालिकामा जन्मिएका ०देखि २३ महिना सम्मका बालबच्चाहरुको कुपोषणको अवस्था (नयाँ)

वडा न	गाउँको	०-११ महिना				१२-२३ महिना				जम्मा
		सामान्य	मध्यम कुपोषण	सिकिस्त कुपोषण	जम्मा	सामान्य	मध्यम कुपोषण	सिकिस्त कुपोषण	जम्मा	
१	बेगखोला	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	राखु भगवति	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	राखु पिप्ले	०	०	१	१	०	०	०	०	१
४	दग्नाम	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	भ्नी	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	पाखापानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	चिमखोला	०	०	०	०	०	०	२	२	२
८	कुईने मंगले	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	०	०	१	१	०	०	२	२	३

स्रोत: सम्बन्धीत स्वास्थ्य चौकी कार्यालयहरु २०७४

### ७.१३ रघुगंगा गाउँपालिकाका बालबच्चाहरुको कुपोषणको अवस्था (पुरानो)

यस गाउँपालिकामा ० देखि २३ महिना सम्मका बालबच्चाहरुको स्वास्थ्य चौकिबाट सेवा सुविधा लिएका पुरानो विरामीको कुपोषणको अवस्थालाई सामान्य, मध्यम र सिकिस्त गरी तीन बर्गमा विभाजन गरी देहायबमोजिम देखाईएकोछ ।

तालिका ८६: गाउँपालिका जन्म देखि २३ महिना सम्मका बालबच्चाहरुको कुपोषणको अवस्था (पुरानो)

वडा नं	गाउँको नाम	०-११ महिना				१२-२३ महिना				जम्मा
		सामान्य	मध्यम कुपोषण	सिकिस्त कुपोषण	जम्मा	सामान्य	मध्यम कुपोषण	सिकिस्त कुपोषण	जम्मा	
१	बेगखोला	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	राखु भगवति	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	राखु पिप्ले	०	०	१	१	०	०	०	०	१
४	दरनाम	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	भफी	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	पाखापानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	चिमखोला	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	कुईने मंगले	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	०	०	१	१	०	०	०	०	१

स्रोत: सम्बन्धीत स्वास्थ्य चौकी कार्यालयहरु २०७४

## खण्ड ८: गाउँपालिकाको भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी विवरण

### ८.१ सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था

यस गाउँपालिका भित्र कुनै पक्की सडक निर्माण भएको छैन । यस गाउँपालिका भित्र जम्मा १९० कि.मी. सडक सञ्जाल रहेको छ ती सडक पनि बाह्रै महिना संचालनमा समस्या पर्दछ । यस गाउँपालिकाको सबै वडामा सडक सञ्जाल भने पुगेको छ तर कुड्ने मंगले र चिमखोला लगाएतका माथिल्लो भागमा भौगोलिक विकटताका कारण दगनाम हुँदै जाने सडक विस्तार हुन नसक्दा निकै घुमाउरो र अष्टेरो सडक रहेको देखिन्छ ।

तालिका ८७ : गाउँपालिकालाई छुने प्रमुख सडक खण्ड र त्यसको लम्बाई

क्र.सं.	सडकको नाम	कुल लम्बाई	सवारी साधन चल्ने लम्बाइ कि.मी.
१.	वागलुङ्ग-बेनी-जोमसोम सडक	३९.५	३९.५
	रत्नेचौर-बेनी	७.५	७.५
	बेनी-गलेश्वर	३.७	३.७
	गलेश्वर-बैशरी	५.०	५.०
	बैशरी-तिप्लयाड	७.३	७.३
	तिप्लयाड	१६	१६
२.	बेनी-पाखापानी-ठाडाखानी सडक	२८.९	२८.९
	बेनी-घतान	६.०	६.०
	बेनी-घतान-पाखापानी	२२.०	२२.०
	बेनी-ठाडाखानी	३३.०	३३.०
३.	घुमाउनेताल-भगवती-बेग-चिमखोला सडक	१४.०	१४.०
	गलेश्वर-पिप्ले	३.५	३.५
	पिप्ले-भगवती	५.५	५.५
	भगवती-बेग	५.०	५.०
	घुमाउनेताल-पिप्ले	४.५	४.५

स्रोत : म्याग्दी जिल्लाको आवधिक योजना २०७३/०७४-२०७७/७८, जि.वि.स. म्याग्दी

### ८.२ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रुट परमिट लिएर संचालन भएका सवारी साधनहरूको विवरण

तालिका ८८: रुट परमिट लिएर संचालन भएका सवारी साधनहरूको विवरण

बस चल्ने शुरु स्थान	बस पुग्ने अन्तिम स्थान	दैनिक सञ्चालन हुने सवारी साधन संख्या	बस स्टप संख्या (यात्रु चढाउने ओराल्ने स्थान)	कैफियत
बेनी	भगवती	४	निर्धारण नभएको	
बेनी	टिप्लयाड	५	निर्धारण नभएको	
बेनी	पाखापानी	२	निर्धारण नभएको	
बेनी	भिं	२	निर्धारण नभएको	
बेनी	बेग	२	निर्धारण नभएको	
बेनी	दगनाम	२	निर्धारण नभएको	
जम्मा		१७ वटा		

स्रोत : म्याग्दी बस तथा जिप व्यवसायी संघ, २०७४

## ८.२ विद्युतीकरण

विद्युत प्राधिकरणको प्रसारण लाइन वितरण तथ्यांक र लघु जल विद्युतको तथ्यांकको आधारमा यस गाउँपालिकामा ३०१२ घरधुरीले विद्युत् सेवा प्राप्त गरेका छन् । रघुगंगा गाउँपालिकाको सबै आठ वटै वडामा विद्युत् सेवा पुगेको छ । यस गाउँपालिकाका वडा नं.१, २, ३, ४ र ६ मा राष्ट्रिय प्रसारण लाइन र वडा नं. ४, ५, ७ र ८ मा स्थानिय लघु जलविद्युत आयोजना अन्तर्गत विद्युत सेवा उपलब्ध गराइएको छ ।

तालिका ८९ : स्थानिय स्तरमा विद्युत उत्पादन तथा वितरण विवरण

क्र.सं.	लघु जलविद्युत योजनाको नाम	उत्पादन क्षमता	लाभान्वित घर परिवार
१.	बगरखोला लघु जलविद्युत आयोजना, रघुगंगा ७, चिमखोला	३५ किलो वाट	३६३ (वडा नं. ७ चिमखोला का ३०३ घर र वडा नं. ८, कुइनेमंगले का ६० घर)
२.	भिँ ग्रामिण विद्युत सहकारी संस्था लि. (राष्ट्रिय प्रसारण लाइन लाई समुदायबाट व्यवस्थित), रघुगंगा ५, भिँ	राष्ट्रिय प्रसारण लाइनबाट	३२० घरधुरी
३.	सहरेखोला लघु जलविद्युत आयोजना, रघुगंगा ८, कुइने मंगले	१५ किलो वाट	१०० घरधुरी
४.	मभुवाखोला लघु जलविद्युत आयोजना, रघुगंगा ८, कुइने मंगले	२० किलोवाट	६० घरधुरी
५.	दर्मिजा लघु जल विद्युत आयोजना, रघुगंगा ४	१५ किलोवाट	१०० घरधुरी
	जम्मा		९४३ घरधुरी

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

यस गाउँपालिकामा बाह्रै महिना पानी बग्ने खोला नालाहरु र पानी जमि रहने ताल तलैया हरु प्रसस्तै रहेका छन् । त्यसैले यस गाउँपालिकामा हाल विभिन्न लघु जलविद्युत संचालित छन् भने केही ठुला साना विद्युत आयोजना निर्माणाधिन तथा अध्ययनरत समेत छन् । यहाँ यस गाउँपालिकामा निर्माणाधिन चरणमा रहेका विद्युत आयोजनाहरुको बारेमा संक्षिप्त विवरण प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	विद्युत आयोजनाको नाम, ठेगाना	उत्पादन क्षमता	उत्पादन / आयोजनाको स्थिति	सहयोग/ संचालन
१.	राहुघाट जलविद्युत आयोजना, रघुगंगा ३ र ४	४० मेघावाट	निर्माणाधिन	
२.	माथिल्लो राहुघाट जलविद्युत आयोजना, रघुगंगा ४	४७ मेघावाट	अध्ययन सम्पन्न	
३.	अपर कालीगण्डकी जलविद्युत आयोजना, रघुगंगा २		निर्माणाधिन	

स्रोत : सम्बन्धीत वडा हरुमा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

विद्युत प्राधिकरणको राष्ट्रिय प्रशासन लाइन अन्तर्गत रघुगंगा गाउँपालिकाका वडा नं.१, २, ३, ४ र ६ मा निम्नानुसार विद्युतीकरण गरिएको छ ।

तालिका ९० : राष्ट्रिय प्रसारण अन्तर्गत विद्युत लाइन वितरण तथा उपभोग विवरण

क्र.सं.	विवरण	परिमाण (संख्या)
१	ग्राहस्थ लाईन संख्या	२०६९
२	औद्योगिक लाईन संख्या	२५
३	व्यापारीक संख्या	५
४	मन्दिरमा वितरित संख्या	४
५	खानेपानि	
६	सडक बत्ति	
७	अस्थायी बत्ति	
८	सिचाई	
जम्मा ग्राहक संख्या		२१०३
९	स्विचिङ स्टेशन	
	ट्रान्सफर्मर संख्या	

श्रोत : नेपाल विद्युत प्राधिकरण शाखा म्याग्दी ।

### द.३ दुर संचारसम्बन्धी विवरण

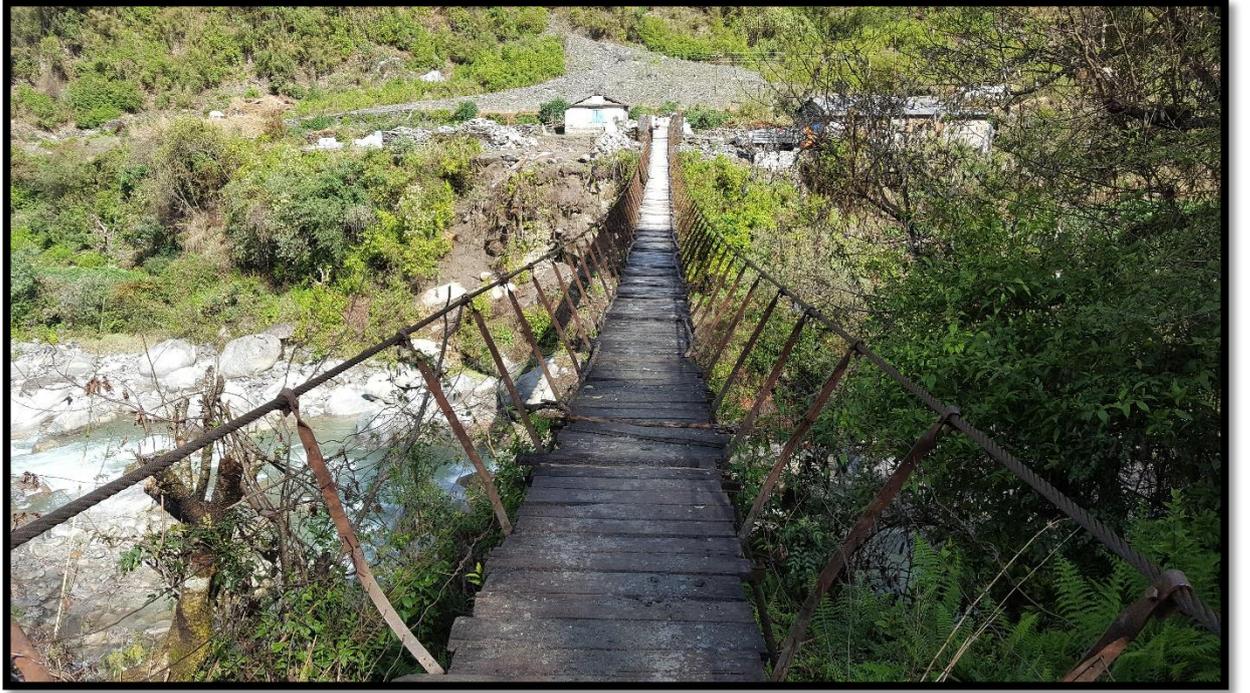
यस गाउँपालिकाको सबै जसो भागमा नेपाल टेलिकम र एनसेलका मोबाइल फोन नेटवर्क सेवा उपलब्ध छ । त्यसकारण यस गाउँपालिकाका लगभग सबै जसो साक्षर वयस्कहरुका हातहातमा मोबाइल देख्न किन्छ । यस ठाउँको कति संख्यामा मोबाइल सेवा चलाउँछन् भन्ने एकिन तथ्यांक निकाल्न गाह्रो छ तर हरेक जसो वडामा मोबाइल टावर हुनुले पनि मोबाइल सेवा उपलब्धताको संकेत गर्दछ । यस गाउँपालिकाका विभिन्न ठाउँमा भएका मोबाइल टावर सम्बन्धी विवरणहरु तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका ९१ गाउँपालिका भित्र रहेका मोबाइल तथा इन्टरनेट टावरहरुको विवरण

क्र.सं.	वडा नं.	टावर रहेको स्थान	सेवा प्रदायक कम्पनी
१.	१	बैरिडाँडा	नेपाल टेलिकम
२.	१	तिप्लाङ बजार	एनसेल
३.	२	देउराली डिल	नेपाल टेलिकम
४.	२	डोरकोट	नेपाल टेलिकम
५.	२	धुपीचौर	एनसेल
६.	६	पाखापानी	नेपाल टेलिकम
७.	५	टोड्के	नेपाल टेलिकम
८.	५	टोड्के	एनसेल
९.	५	टोड्के	वाइरलेस इन्टरनेट टावर, महाविर पुन
१०.	७	चिमखोला	वाइरलेस इन्टरनेट टावर, महाविर पुन
११.	१	बेग	वाइरलेस इन्टरनेट टावर, महाविर पुन

श्रोत : सम्बन्धीत वडामा छलफल २०७४

#### ८.४ गाउँपालिकाभित्रका पक्की तथा आरसिसि पुल, कल्भर्ट तथा भोलुगें पुलहरुको विवरण



चित्र १२ : रघुगंगा गापा कुनइने मंगले स्थित पुरानो पुल

तालिका ९२: भोलुङ्गे पुल/पुलपुलेसा सम्बन्धि विवरण

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं.१, बेगखोलामा रहेका पुल पलेसा सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	पुल/खोलाको नाम	पुलले जोड्ने ठाउँ	निर्मित साल	सहयोगी निकाय
१.	बेगखोला-बादुक भोलुङ्गे पुल,	काउले-उल्लेरी	निर्माण सम्पन्न हुँदै	जिविस
२.	कुचुरेबोट भोलुङ्गे पुल	डेरा - एकराते		जिविस
३.	लिस्ने भोलुङ्गे पुल	कालदारा - लिस्ने		जिविस
४.	उत्तेसेनी भोलुङ्गे पुल	कालदारा - कालदारा		जिविस
५.	अंगेरीपुक ट्रष्ट पुल	अंगेरीपुक - अंगेरीपुक		जस व.फगामी
६.	गाउँखोला ट्रष्ट पुल	ओखरा -भिमसेनथान	२०७२	मनिषा पाईजा पुन
७.	तिप्लाड भोलुङ्गे पुल, काली गण्डकी नदी	तिप्लाड-दोसल्ले		
८.	तिप्लाड मोटरेबल पुल, काली गण्डकी नदी	तिप्लाड-दोसल्ले		नेपाल सरकार

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं.२, भगवतीमा रहेका पुल पलेसा सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	पुल/खोलाको नाम	पुलले जोड्ने ठाउँ	निर्मित साल	सहयोगी निकाय
१.	बेगखोला भोपु	भगवती-बेगखोला		एसविडि
२.	बैसरी भोपु	भगवती-राम्चे		जिविस

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

**रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं.३, राखुपिप्लेमा रहेका पुल पलेसा सम्बन्धी विवरण**

क्र.सं.	पुल/खोलाको नाम	पुलले जोड्ने ठाउँ	निर्मित साल	सहयोगी निकाय
१.	घट्टेखोला भोलुङ्गे पुल			
२.	रघुगंगा भोपु	घतान र पिपले गाविस		एसविडि
३.	रघुगंगा कल्लेनी भोपु	पात्लेखेत र पिपले गाविस		एसविडि
४.	कालीगण्डकी भोपु	पिप्ले र हिस्तान		जिविस

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

**रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं.४, दग्नाममा रहेका पुल पलेसा सम्बन्धी विवरण**

क्र.सं.	पुल/खोलाको नाम	पुलले जोड्ने ठाउँ	निर्मित साल	सहयोगी निकाय
१.	साङ्गेबोट भोलुङ्गे पुल	भिर् र दग्नाम	२०६२	हेल्भेटास नेपाल
२.	कोम्माखोला भोलुङ्गे पुल	दग्नाम र चिमखोला	२०५८	हेल्भेटास नेपाल
३.	जावाखोला भोलुङ्गे पुल	दर्मिजा र चिमखोला	२०७२	संगम म्याग्दी
४.	तातोपानी भोलुङ्गे पुल	पाखापानी र दर्मिजा	२०५९	कादुरी

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

**रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं.५, भिर्मा रहेका पुल पलेसा सम्बन्धी विवरण**

क्र.सं.	पुल/खोलाको नाम	पुलले जोड्ने ठाउँ	निर्मित साल	सहयोगी निकाय
१.	घ्याग्रीखोला भोलुङ्गे पुल	देउराली र फुलडाँडा	२०६८	मिलन म्याग्दी
२.	ढाँड खर्क रघुघाट भोलुङ्गे पुल	भिर् र दग्नाम	२०६६	मिलन म्याग्दी

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

**रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं.६, पाखापानीमा रहेका पुल पलेसा सम्बन्धी विवरण**

क्र.सं.	पुल/खोलाको नाम	पुलले जोड्ने ठाउँ	निर्मित साल	सहयोगी निकाय
१.	जोगीदाल भोलुङ्गे पुल	पुटपुत्र र गौलाखर्क	सन् २००३	कादुरी
२.	दो खोला भोलुङ्गे पुल	पाखापानी र गौला खर्क	२०६३	हेल्भेटास नेपाल
३.	एकराते भोलुङ्गे पुल	राईखर्क र घ्याँसी खर्क	सन् २००३	कादुरी
४.	उल्लेरी भोलुङ्गे पुल	राईखर्क र कोटगाउँ	सन् २००३	कादुरी
५.	तातोपानी भोलुङ्गे पुल	दर्मिजा र पाखापानी	२०५९	कादुरी
६.	घोप्टेखोला सिमेन्ट पुल	पाखापानी र कोटगाउँ	२०५३	जिविस
७.	ढोकला खोला सिमेन्ट पुल	पाखापानी र कोटगाउँ	२०६१	हिरामती सेरपुन्जा
८.	कालमुढा काठेपुल	राइखोर र कोटगाउँ	२०७३	जिविस
९.	कुङ्ग्राड सिमेन्टपुल	पाखापानी र कोटगाउँ	२०६०	जित ब. पुन
१०.	ठाडखानी भोलुङ्गे पुल	हापु र ठाडखानी	पन्चायतकाल	भारा / पञ्च
११.	ठाडखानी मालिका पुल	ठाडखानी र मालिका	पन्चायतकाल	भारा / पञ्च
१२.	गले नट भो.पु.	गले र कोटगाउँ	२०६४	कादुरी
१३.	कालावाड भोलुङ्गे पुल	ठाडखानी र पाखापानी	२०६४	कादुरी

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

**रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं.७, चिमखोलामा रहेका पुल पलेसा सम्बन्धी विवरण**

क्र.सं.	पुल/खोलाको नाम	पुलले जोड्ने ठाउँ	निर्मित साल	सहयोगी निकाय
१.	लेवाड बेली ब्रिज	पाखापानी चिमखोला	२०६४	कादुरी

२.	गाउँ सिस्नेरी पुल	सिस्नेरी र चिमखोला	२०६४	कादुरी
३.	स्कूल सागरे पुल	अमर मावि र सागरे	२०६४	कादुरी
४.	धमाखु पुल	धमाखु र कुकुर भुक्ने	२०६४	कादुरी

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

#### रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं.८, पाखापानीमा रहेका पुल पलेसा सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	पुल/खोलाको नाम	पुलले जोड्ने ठाउँ	निर्मित साल	सहयोगी निकाय
१.	भकारे भोलुङ्गे पुल	एकराते र सिमडाँडा	२०५६	जिविस
२.	लेतेखोला भोलुङ्गे पुल	याङ्ले र चुमुने	२०७३	जिविस
३.	खरीवोट भोलुङ्गे पुल	खरिवोट र चुमुने	२०६७	जिविस
४.	घ्याँसी खर्क काठेपुल	हेल्थपोष्ट र घ्याँसीखर्क	२०४३	WIP
५.	बन्दीपुल भोलुङ्गे पुल	दुवाडी र मंगले	२०५६	कादुरी
६.	छरी भोलुङ्गे पुल	खरिवोट र खरी	२०६२	जिविस
७.	समै भोलुङ्गे पुल	छरी र समै	२०६५	जिविस
८.	सिरेखर्क भोलुङ्गे पुल	सिरेखर्क र पात्लेखर्क	२०७३	जिविस
९.	रातोपानी भोलुङ्गे पुल	रिखार र पात्ले खर्क	२०५६	कादुरी
१०.	द्वो खोला भोलुङ्गे पुल	कुइनेखानी र मल्कुवाड		जिविस
११.	घोप्टेखोला भोलुङ्गे पुल	विरेखाल्टा र कुइने		जिविस

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

#### ८.५ सामुदायिक भवनहरूको विवरण

तालिका ९३: सामुदायिक भवनहरूको विवरण

वडा नं. १, बेगखोलामा रहेका सामुदायिक भवनहरू

क्र.सं.	भवनको नाम	भवन रहेको ठाउँ	कैफियत
१.	बेगखोला सामुदायिक भवन	देउराली	
२.	वाँदुक सामुदायिक भवन	डाँडाखर्क वाँदुक	
३.	हातेमालो सचेतना केन्द्र भवन	बाँसवोट	
४.	सचेतना केन्द्र भवन, घाप्पा	घाप्पा	
५.	पार्वती आमा समूह भवन	सिमफाँट	
६.	दलित भवन ओखरा	ओखरा	
७.	बेगखोला युवा क्लब स्टेज भवन	देउराली	गा.पा.को ४ लाख र विदेशमा रहेका स्थानियको सहयोगमा २० लाख लगातमा बनेको

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

वडा नं. २, राखु भगवतीमा रहेका सामुदायिक भवनहरू

क्र.सं.	भवनको नाम	भवन रहेको ठाउँ	कैफियत
१.	रेडकस भवन	मैदान	
२.	भगवती युवा क्लब भवन	मैदान	

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

**वडा नं. ३, पिप्लेमा रहेका सामुदायिक भवनहरू**

क्र.सं.	भवनको नाम	भवन रहेको ठाउँ	कैफियत
१.	आमा समूह भवन	दुलेपानी	
२.	आमा समूह भवन	धरमपानी	
३.	रघुगंगा सामुदायिक भवन	पिप्ले	
४.	माहारानी आमा समूह भवन	रानी पौवा	
५.	दलित सञ्जाल भवन	भाक्रे, कमेरेपानी	
६.	मौवाफाँट आमा समूह भवन	मौवाफाँट	

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

**वडा नं. ४, दग्नाममा रहेका सामुदायिक भवनहरू**

क्र.सं.	भवनको नाम	भवन रहेको ठाउँ	कैफियत
१.	दग्नाम सामुदायिक भवन	माभीगाउँ	
२.	धौलागिरी महिला बचत सहकारी भवन	माभीगाउँ	
३.	पुरानो गिरान किरीयापुत्री भवन	पुरानो गिरान	
४.	दग्नाम सचेतना केन्द्र भवन		
५.	आमा समूह भवन	डाँडागाउँ	

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

**वडा नं. ५, भिँ मा रहेका सामुदायिक भवनहरू**

क्र.सं.	भवनको नाम	भवन रहेको ठाउँ	कैफियत
१.	फुलडाँडा कृषि उपज संकलन भवन	फुलडाँडा	
२.	शिव महिला भवन	टेकुर	
३.	देउराली महिला बचत तथा ऋण सहकारी संस्था भवन	देउराली	

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

**वडा नं. ६, पाखापानी मा रहेका सामुदायिक भवनहरू**

क्र.सं.	भवनको नाम	भवन रहेको ठाउँ	कैफियत
१.	देउतेनी आमा समूह भवन	औल	
२.	माई आमा समूह भवन	भिगुक	
३.	हरियाली आमा समूह भवन	फुलडाँडा	
४.	भुमे आमा समूह भवन	कमनाथा	
५.	स्टार स्पोर्टस् युवा क्लब भवन	थ्रिवाड	
६.	सनराइज स्पोर्टस् युवा क्लब भवन	कोटगाउँ	
७.	चेतनशिल आमा समूह	कोटगाउँ	
८.	जनप्रिय आमा समूह	कालमुडा	
९.	लाली गुराँस आमा समूह	काला बाड	
१०.	लाली गुराँस आमा समूह	गौना खर्क	
११.	छन्त्याल समाज भवन	ठाडखानी	
१२.	संघर्ष युवा क्लब भवन	राईखोर	
१३.	लालीगुराँस आमा समूह भवन	राईखोर	
१४.	उल्लेरी आमा समूह भवन	उल्लेरी	

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

वडा नं. ७, चिमखोला मा रहेका सामुदायिक भवनहरू

क्र.सं.	भवनको नाम	भवन रहेको ठाउँ	कैफियत
१.	मण्डली युवा क्लब भवन	७ नं. टोल	
२.	महिला सहकारी भवन	७ नं. टोल	
३.	आमा समूह भवन	७ नं. टोल	
४.	सामुदायिक भवन	३ नं.टोल	
५.	पाल्पेखेत सामुदायिक भवन	टोल नं. ८ र ९ को सा.भवन	
६.	गौडम सामुदायिक भवन	टोल नं.१	
७.	लघुउद्यम सामुदायिक भवन	सागरे	

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

वडा नं. ८, कुइने मंगले मा रहेका सामुदायिक भवनहरू

क्र.सं.	भवनको नाम	भवन रहेको ठाउँ	कैफियत
१.	भिं खानी महिला बचत तथा ऋण सहकारी संस्था भवन	घ्याँसी खर्क	
२.	श्री कृष्ण आमा समूह भवन	मंगलेखानी	
३.	भिंखानी आमा समूह भवन	चौरखानी	
४.	रिखार आमा समूह भवन	खरिबोट	
५.	हिमाली आमा समूह भवन	पाल्पेखर्क	
६.	छन्त्याल संग्राहलय भवन	दुवाडी	

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

## ८.६ सार्वजनिक पाटीपौवा र चौतारा सम्बन्धी विवरण

तालिका ९४: सार्वजनिक पाटीपौवा र चौतारा सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	सार्वजनिक वस्तु विवरण	स्थान	उपयोग	कैफियत
१.	देउराली चौतारा	वडा नं.१, देउराली बेग	आम भेला, गाउँ सभा	
२.	चोक तारा, ठुलोगाउँ	वडा नं.१, ठुलोगाउँ बेग	पुजा आजा उठाउन	
३.	बगैचा मन्दिर सत्तल	वडा नं.३, बगैचा		
४.	तील्कीने शव विश्राम स्थल	वडा नं.३	शव विश्राम	
५.	पिप्ले मन्दिर सत्तल	वडा नं.३		
६.	बगैचा शिव मन्दिर सत्तल	वडा नं.३		
७.	बसन्त बोगटी गुठी	वडा नं.३, पिप्ले बगैचा		
८.	टोड्के प्रतिक्षालय	वडा नं.५, टोड्के		
९.	सनराइज युवा क्लब खुला मञ्च	वडा नं.६, कोटगाउँ		
१०.	कमनाथ देउराली प्रतिक्षालय	वडा नं.६, देउराली		
११.	धमाखु स्टल	वडा नं.७, दमाखु	मेला लाग्ने, गाउँ सभा	
१२.	साहारा युवा क्लब स्टेज	वडा नं.८, कुइने मंगले		
१३.	खोपकेन्द्र कुइने खानी	वडा नं.८, कुइने खानी		

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

## ८.८ खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका अन्तर्गतका विभिन्न वडाहरूमा खुला तथा ठुला खेलमैदानहरू नभएता पनि साना खेलमैदानहरू तथा विद्यालय हाताभिन्न खेल मैदानहरू रहेको देखिन्छ । अन्य स्थानमा रहेका तोकिएका खेल मैदानहरूलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरिएकोछ ।

तालिका ९५: खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	खेल मैदानको किसिम	स्थान तथा वडा नं.	उपयोगको अवस्था ( कसले उपयोग गर्छ)	कैफियत
१.	सिमफाँट खेल मैदान	वडा नं.१, सिमफाँट	पार्वती युवा क्लब	
२.	देउराली खेल मैदान	वडा नं. १, देउराली	वेगखोला युवा क्लब	
३.	औल खेल मैदान	वडा नं. १, औल	वेग-औल युवा क्लब	
४.	मैदान चौर	वडा नं. २, मैदान	भगवती युवा क्लब	
५.	धुपीचौर मैदान	वडा नं.२, भगवती		
६.	सभापानी मैदान	वडा नं.२, भगवती		
७.	खहरेखोला खेल मैदान	वडा नं.२,पखारटोल भगवती		
८.	पिप्ले साभा खेल मैदान	वडा नं.३, पिप्ले		
९.	दुलेपानी खेल मैदान	वडा नं.३, दुलेपानी		
१०.	मालिका खेल मैदान	वडा नं.३, मालिका		
११.	अक्षेता खेल मैदान	वडा नं.३, अक्षेता		
१२.	जोत्रे पिपल खेल मैदान	वडा नं.३, जोत्रे पिपल		
१३.	महारानी खेल मैदान	वडा नं.३, रानी पौवा		
१४.	मौवाफाँट खेल मैदान	वडा नं.३, मौवाफाँट		
१५.	कमेरेपानी भाँके खेल मैदान	वडा नं.३, कमेरेपानी		
१६.	धरमपानी कोल खेल मैदान	वडा नं.३, धरमपानी		
१७.	कान्छीगाउँ खेल मैदान	वडा नं.४, दग्नाम कान्छीगाउँ		
१८.	दिपशिखा खेल मैदान	वडा नं.४, दग्नाम	दिपशिखा युवा क्लब	
१९.	माइथान खेल मैदान	वडा नं.५, माइथान	सिद्ध युवा क्लब	
२०.	स्टार स्पोर्टस् युवा क्लब खेल मैदान	वडा नं. ६, पाखापानी	स्टार स्पोर्टस् युवा क्लब	
२१.	सनराइज युवा क्लब खेल मैदान	वडा नं. ६, कोटगाउँ	सनराइज युवा क्लब	
२२.	संघर्ष युवा क्लब खेल मैदान	वडा नं. ६, राइखोर	संघर्ष युवा क्लब	
२३.	सितलमालिका युवा क्लब खेल मैदान	वडा नं. ६, ठाडखानी	सीतलमालिका युवा क्लब	
२४.	पाखापानी औल खेल मैदान	वडा नं. ६, औल	पाखापानी औल युवा क्लब	
२५.	कालवाड खेल मैदान	वडा नं. ६, कोटगाउँ	कालवाड युवा क्लब	
२६.	भिग्रक युवा क्लब खेल मैदान	वडा नं. ६, भिग्रक	भिग्रक युवा क्लब	
२७.	मण्डली युवा क्लब खेल मैदान	वडा नं. ७, ७ नं.टोल, चिमखोला	मण्डली युवा क्लब	
२८.	नामेलाल खेल मैदान	वडा नं. ७, नामेला, चिमखोला		
२९.	गौँडामुनी खेलमैदान	वडा नं. ७, गौँडामुनी, चिमखोला		
३०.	पाल्तेखेत खेलमैदान	वडा नं. ७, ८ र ९ नं.टोल, चिमखोला		
३१.	धमाखु खेल मैदान	वडा नं.७, धमाखु, चिमखोला		
३२.	घ्याँसी खर्क खेल मैदान	वडा नं. ८, घ्याँसीखर्क		

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

## द.९ सिंचाईको स्रोत

यस गाउँपालिकाको अधिकांस ठाउँमा मौसमी सिंचाई हुने भएकोले कमै ठाउँमा मात्र सिंचाई सुविधा उपलब्ध छ । केही ठाउँमा उपलब्ध सिंचाईको स्रोत विवरण तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका ९६: सिंचाईको स्रोत

क्र.स.	सिंचाईको स्रोतको नाम	गाउँपालिकाको वडा नं.
१	दह सिंचाई योजना, पल्लो पँधेरा भिं	५
२	पालचौर सिंचाई योजना माईथान मुनी	५
३	चेनकाटे सिंचाई योजना, पँधेरा	५
४	पाखापानीका औल, गबुबुन, पँधेरो र ढोकलाखोला	६
५	चिमखोलामा गाँडापानी र साभापानी पोखरी	७

स्रोत : लक्षित समूह छलफल, २०७४

## द.१० पार्क, वनस्पती तथा उद्यान सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	पार्क तथा बालउद्यानको विवरण	स्थान तथा वडा नं.	सञ्चालक	कैफियत
१.	तल्लो खण्ड नर्सरी	वडा नं.७, टोल नं. ७ तल्लो खण्ड		
२.	बाह्रपुरे नर्सरी	वडा नं.५, बाह्रपुरे	JICA/Local community forest	
३.	पिप्ले बगैचा	वडा नं.३, बगैचा	महारानीद्वारा स्थापित, हाल व्यवस्थित नभएको	

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समूह छलफल, २०७४

## द.११ एफ.एम/रेडियो स्टेशनहरुको विवरण

यस गाउँपालिका भित्र कुनै रेडियो तथा एफ एम स्टेसन छैनन् । तर सदरमुकाम बेनीमा रहेका र आसपासका जिल्लाका विभिन्न ठाउँका एफ एम रेडियोहरु यस गाउँपालिकामा सुनिन्छ ।

## खण्ड ९: रघुगंगा गाउँपालिकाको आर्थिक क्षेत्र सम्बन्धी विवरण

### ९.१ बैंक, सहकारी तथा वित्तीय संस्था

तालिका ९७ : रघुगंगा गाउँपालिकाका सहकारी संस्थाहरु

क्र. सं.	वडा नं.	गाउँको नाम	सहकारी संस्था	साविकको ठेगाना
१	७	चिमखोला	बगरखोला लघु जल विद्युत आयोजना सहकारी लिमिटेड	चिमखोला ७
२	२	राखु भगवती	जनसेवा व्यवसायिक कृषि सहकारी संस्था लि.	राखुभगवती १
३	५	भिर्ना	भिर्ना ग्रामिण विद्युत सहकारी संस्था लि.	भिर्ना ६
४	३	पिप्ले	पिप्ले महिला विकास बहुउद्देशिय सहकारी संस्था लि.	पिप्ले २
५	४	दगनाम	धौलागिरी महिला विकास बहुउद्देशिय सहकारी संस्था	दगनाम ३
६	६	पाखापानी	नवनमुना बहुउद्देशिय सहकारी संस्था लि.	पाखापानी २
७	७	चिमखोला	निरुपती बहुउद्देशिय सहकारी संस्था लि.	चिमखोला ७
८	१	वेगखोला	देउराली बहुउद्देशिय सहकारी संस्था लि.	वेगखोला ९
९	५	भिर्ना	भिर्ना बहुउद्देशिय सहकारी संस्था लि.	भिर्ना ६
१०	८	कुइने मंगले	ऋखार बहुउद्देशिय सहकारी संस्था लि.	कुइने मंगले ८
११	९	पाखापानी	रघुगंगा महिला विकास बहुउद्देशिय सहकारी संस्था लि.	पाखापानी २
१२	७	चिमखोला	चिमखोला उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.	चिमखोला ७
१३	२	भगवती	नौली विरही उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.	भगवती ५
१४	२	भगवती	रुइसे उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.	भगवती ६
१५	१	वेगखोला	शिवशक्ति महिला बहुउद्देशिय सहकारी संस्था लि.	वेगखोला २
१६	८	कुइने मंगले	भिर्नाखनी जडिबुटी सहकारी संस्था लि.	कुइनेमंगले ८
१७	७	चिमखोला	हिमालयन महिला बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	चिमखोला ४
१८	२	भगवती	मिलन महिला बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	राखुभगवती ४
१९	५	भिर्ना	देउराली महिला बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	भिर्ना ७
२०	८	कुइने मंगले	भिर्नाखानी महिला बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	कुइने मंगले ८
२१		रघुगंगा	अमर साभा संस्था लिमिटेड	

श्रोत : रघुगंगा गाउँपालिकाको कार्यालय २०७४

तालिका ९८ : रघुगंगा गाउँपालिकामा रहेका बैंकहरु

क्र.सं.	बैंकको नाम	राष्ट्र बैंक बाट प्राप्त इजाजतको वर्ग	शाखा रहेको स्थान	उपलब्ध सेवाहरु
१.	प्रभु बैंक लि.	क वर्ग	मौवाफाँट	चेक, एविबिएस, क्यिरिड्स, रेमिट्यान्स

स्रोत : प्रभु बैंक, २०७५

### ९.२ व्यापारिक केन्द्रहरुको विवरण

तालिका ९९: व्यापारिक केन्द्रहरुको विवरण

क्र.सं.	व्यापारिक केन्द्रहरुका नाम, र ठेगाना	मुख्य व्यापारिक वस्तुहरु	कैफियत
१.	तिप्लाड बजार, वडा नं.१	खुद्रा सामान, फेन्सी, होटल, बुचर	
२.	ठुलोगाउँ वेगखोला, वडा नं.१	खुद्रा, हार्डवेयर, फेन्सी, कस्मेटिक, औषधी	
३.	भगवती मैदान बजार, वडा नं.२	खुद्रा सामान, फेन्सी, होटल, औषधी, कस्मेटिक, स्टेसनरी	
४.	हटिया बजार, वडा नं.२	खुद्रा सामान, फेन्सी	

क्र.सं.	व्यापारिक केन्द्रहरूका नाम, र ठेगाना	मुख्य व्यापारिक वस्तुहरू	कैफियत
५.	मौवाफाँट, वडा नं.३	होटल, खुद्रा समान, स्टेसनरी	
६.	बाँसबोट, वडा नं.५	खुद्रा पसल	
७.	टेकुर, वडा नं.५	खुद्रा पसल, होटल, कस्मेटिक	
८.	कमनाथ पाखापानी, वडा नं. ६	खुद्रा पसल, होटल, फेन्सी	

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समूह छलफल, २०७४

### ९.३ वार्षिक कृषि उत्पादन सम्बन्धि विवरण

तालिका१००: वार्षिक कृषि उत्पादन सम्बन्धि विवरण

वाली/उत्पादन समूह	आर्थिक वर्ष (२०७३/०७४)	
	क्षेत्रफल (हेक्टर)	उत्पादन (मेट्रिक टन)
धान	४९७	१५५
मकै	२४८७	७८५
कोदो	११५७	९३०.३९
गहुँ	२२४	९३.२८
दलहन वाली	१५	१३.१५
जौ, उवा	१९	८५.५७
सुन्तला जन्य फलफूल (सुन्तला, कागती र अन्य)	२५	६०.००
आलु	७८०	८७१.३
जम्मा वाली उत्पादन वार्षिक	५२०४	२९९३.६९

स्रोत : रघुगंगा गाउँपालिका, कृषि युनिट २०७४

### ९.४ पशु धन तथा सोबाट हुने उत्पादनको अवस्था सम्बन्धि विवरण

तालिका१०१: पशु धन तथा सोबाट हुने उत्पादनको अवस्था सम्बन्धि विवरण

क्र. सं.	किसिम	संख्या	स्थानीय	उन्नत क्रस	जम्मा	उत्पादन		
						दूध (मै.ट.)	मासु (के.जी.)	ऊन (के.जी.)
१	पशु							
१.१	गाई/गोरु	५९७५	७	५९८२				
१.२	भैँसी/राँगा	३९७५	११२	३९८७	६५०.६५	१७०.४१		

क्र. सं.	किसिम	संख्या	उत्पादन					
			स्थानीय	उन्नत क्रस	जम्मा	दूध ( मे.ट.)	मासु ( के.जी.)	ऊन ( के.जी.)
१.३	वाखा/खसी	३६३६	१४५१	५०८७				
१.४	सुँगुर/वंगुर	५	४	९				
१.५	घोडा/खच्चर							
१.७	भैंडा/थुमा	५९३२		५९३२			१०००	
२	पंक्षी							
२.१	कुखुरा	१८१५१	४५२५	२२६६७				३०९८४०
२.२	हाँस	१०५		१०५				

स्रोत : लक्षित समूह छलफल, २०७४

### ९.५ औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा बढ्दो सहरीकरण सँगै बजारहरु विस्तार हुने क्रममा रहेको छ र सो सँगै उद्योग धन्दाहरु पनि विस्तार हुने क्रममा छ । कतिपय परम्परागत उद्योगहरु विना दर्ता नै पहिल्यै देखि नै संचालनमा रहेकोमा हाल सम्बन्धीत कार्यालयहरुमा दर्ता गरी सञ्चालन गर्ने चलन बढ्दो छ । यस गाउँपालिकामा कृषि, बन, पशु तथा पर्यटन सम्बन्धी उत्पादन तथा सेवामुलक सना उद्योगहरु सञ्चालनमा छन् । यस गाउँपालिका ठेगाना राखी २०७४ चैत्र मसान्त सम्म ७६ वटा उद्योग तथा फर्महरु घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति म्याग्दीमा दर्ता गरिएका छन् सो सम्बन्धी विवरण तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका १०२: औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

सि.नं.	रजिस्ट्रेशन नं.	रजिस्ट्रेशन मिति.	उद्योगको नाम ठेगाना	प्रोपाइटरको नाम, ठेगाना	उद्योगको उद्देश्य	उद्योगको स्तर घरेलु/साना	उद्योगको वर्गिकरण	उद्योगको किसिम	पुँजी लगानी (रु. हजारमा)			वा.उ.क्ष	उच्चमी	
									स्थिर	चालु	कूल		महिला	पुरुष
१	११४ ०४०/४१	०४०/१०/१८	महालक्ष्मी कुटानी पिसानी उद्योग राखु भगवती ७, म्याग्दी	क्षेत्र बहादुर श्रेष्ठ राखु भगवती ७	कुटानी पिसानी	साना	सेवामुलक	प्रा.फ			३०,५२९	२७,०००		१
२	७३ ०३८/३९	०३८/०४/१३	शाहि राईस मिल फि ६, म्याग्दी	जगत ब.शाही	कुटानी पिसानी	साना	सेवामुलक	प्रा.फ			४५,००१	३३,०००		१
३	१२४ ०४१/४२	०४१/०९/१०	रत्न राईस मिल वेगखोला	हस्त ब. पुन वेगखोला	कुटानी पिसानी	साना	सेवामुलक	प्रा.फ			३०,५२९	२५,०००		१
४	१४७ ०४२/४३	०४२/१२/१६	मण्डली पानी मिल चिमखोला ८	विश्व बहादुर थापा चिमखोला ८	कुटानी पिसानी	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	१८,९५०	९००	१९,८५०	७२,०००		१
५	१५९ ०४३/४४	०४३/०५/१९	लोक ग्रामिण फर्निचर उद्योग पिप्ले २	सुरत बहादुर चन्द पिप्ले २	फर्निचर उत्पादन	साना	उत्पादन मुलक	प्रा.फ	९,०८०	१०,२८०	१९,३६०	३८,५५०		१
६	१७३ ०४३/४४	०४४/०२/२७	शिव राईस मिल पिप्ले ८	याम ब. मल्ल र लोकेन्द्र मल्ल पिप्ले ८	कुटानी पिसानी	साना	सेवामुलक	सा.फ	१३,९५०	६,०००	१९,९५०	२६,५००		२
७	१२४३ ०७१/०७२	०७१/०८/२१	इन्द्र विन्दास बाखा पालन फर्म भगवती ३ म्याग्दी	ईन्द्र बहादुर खत्री फौद बहादुर के.सी भगवती ३ म्याग्दी	बाखापालन गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	सा.फ	५८४,०००	५७६,०००	१,१६०,०००	१,६२५,०००		२
८	१२४८ ०७१/०७२	०७१/०९/०२	याम राईस मिल भगवती ३ म्याग्दी	याम बहादुर थापा भगवती ३ म्याग्दी	कुटानी पिसानी	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	२००,०००	१००,०००	३००,०००	६६०,०००		१

रघुगंगा गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७५

सि.नं.	रजिस्ट्रेशन नं.	रजिस्ट्रेशन मिति.	उद्योगको नाम ठेगाना	प्रोपाइटरको नाम, ठेगाना	उद्योगको उद्देश्य	उद्योगको स्तर घरेलु/साना	उद्योगको वर्गिकरण	उद्योगको किसिम	पुँजी लगानी (रु. हजारमा)			वा.उ.क्ष	उच्चमी	
									स्थिर	चालु	कूल		महिला	पुरुष
९	१२७३ ०७१/०७२	०७१/१०/१५	मालिका बाखा फर्म पाखापानी ९ म्याग्दी	थिर बहादुर छन्त्याल पाखापानी ४ म्याग्दी	बाखापालन गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	२६०,०००	२४०,०००	५००,०००	५७०,०००		१
१०	१२८० ०७१/०७२	०७१/११/०४	टोनी पिसानी मिल कइने मंगले ६ म्याग्दी	पदम बहादुर छन्त्याल कुइने मंगले ५ म्याग्दी	कुटानी पिसानी	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	१५०,०००	५०,०००	२००,०००	७२,०००		१
११	१२८८ ०७१/०७२	०७१/१२/२७	शाही पोल्डी फर्म पिप्ले २ म्याग्दी	अर्जुन बहादुर शाही पिप्ले ३ म्याग्दी	कुखुरा पालन गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	३१६,०००	१८४,०००	५००,०००	९१२,५००		१
१२	१२८९ ०७१/०७२	०७२/०१/०६	टिपेन पाउरोटी उद्योग चिमखोला ५ म्याग्दी	चिनीमाया पुन चिमखोला ५ म्याग्दी	पाउरोटी, केक उत्पादन	साना	उत्पादन मुलक	प्रा.फ	२००,०००	१००,०००	३००,०००	३००,०००		१
१३	१२९६ ०७१/०७२	०७२/०१/२९	धौलागिरी बाखा फर्म पाखापानी ६ म्याग्दी	मन कुमार पुन मगर पाखापानी ९ म्याग्दी	बाखापालन गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	२१०,०००	२९०,०००	५००,०००	३१२,०००		१
१४	१३०३ ०७१/०७२	०७२/०२/२७	श्री समिर पशु पंक्षी पालन केन्द्र पिप्ले ५ म्याग्दी	सन्तोषी राना भण्डारी घैरुङ्ग ४ म्याग्दी	बाखा तथा कुखुरा पालन गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	२१०,०००	२९०,०००	५००,०००	३१२,०००		१
१५	१३०४ ०७१/०७२	०७२/०३/०९	फिमरुक कुटानी पिसानी मिल पाखापानी १ म्याग्दी	खिम बहादुर पाईजा पाखापानी ३ म्याग्दी	कुटानी पिसानी	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	१७०,०००	१३०,०००	३००,०००	३००,०००		१
१६	१३३९	०७२/०७/२३	रिखाल धौलागिरी पशुपालन बहुउद्देशिय फर्म	धन बहादुर छन्त्याल समेतका	पशुपालन व्यवसाय गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	सा.फ	२००,०००	३००,०००	५००,०००	४००,०००		३

रघुमंगा गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७५

सि.नं.	रजिस्ट्रेशन नं.	रजिस्ट्रेशन मिति.	उद्योगको नाम ठेगाना	प्रोपाइटरको नाम, ठेगाना	उद्योगको उद्देश्य	उद्योगको स्तर घरेलु/साना	उद्योगको वर्गिकरण	उद्योगको किसिम	पूँजी लगानी (रु. हजारमा)			वा.उ.क्ष	उच्चमी	
									स्थिर	चालु	कूल		महिला	पुरुष
	०७२/०७३		कईने मंगले ७ म्याग्दी	कईने मंगले ७ म्याग्दी										
१७	१३४५ ०७२/०७३	०७२/०८/११	वेगखोला बाखापालन फर्म वेगखोला ७ म्याग्दी	कमायाँ पुन वेगखोला ७ म्याग्दी	बाखा पालन गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	२००,०००	३००,०००	५००,०००	३५०,०००		१
१८	१३५३ ०७२/०७३	०७२/०८/२४	शुभकामना बाखा पालन केन्द्र चिमखोला ५ म्याग्दी	नर बहादुर पुन चिमखोला ५ म्याग्दी	बाखा पालन गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	२००,०००	३००,०००	५००,०००	३५०,०००		१
१९	१३५४ ०७२/०७३	०७२/०८/२४	सन्तोष सेवा बाखा फर्म चिमखोला ५ म्याग्दी	देउ प्रसाद पुन चिमखोला ६ म्याग्दी	बाखा पालन गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	२००,०००	३००,०००	५००,०००	३५०,०००		१
२०	१३६८ ०७२/०७३	०७२/०९/१२	भरत मल्ल पिप्ले राउघाट कृषि फर्म पिप्ले ३ म्याग्दी	भरत बहादुर मल्ल पिप्ले ३ म्याग्दी	बाखा पालन तथा कुखुरा पालन गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
२१	१३८३ ०७२/०७३	०७२/११/१९	भण्डारी बाखा पालन फर्म भगवती १ म्याग्दी	धन बहादुर भण्डारी भगवती ९ म्याग्दी	बाखा पालन गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	१५०,०००	१५०,०००	३००,०००	३७५,०००		१
२२	१३९२ ०७२/०७३	०७३/०१/१२	वेगखोला भेडा तथा बाखा पालन वेगखोला १ म्याग्दी	विमल फगामि वेगखोला १ म्याग्दी	भेडा तथा बाखा पालन	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
२३	१३९९ ०७२/०७३	०७३/०१/३०	वेगसिम कटानी पिसानी मिल वेगखोला ६ म्याग्दी	दुत बहादुर थापा वेगखोला ४ म्याग्दी	कटानी पिसानी	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	२००,०००	३००,०००	५००,०००	६७५,०००		१

रघुगंगा गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७५

सि.नं.	रजिस्ट्रेशन नं.	रजिस्ट्रेशन मिति.	उद्योगको नाम ठेगाना	प्रोपाइटरको नाम, ठेगाना	उद्योगको उद्देश्य	उद्योगको स्तर घरेलु/साना	उद्योगको वर्गिकरण	उद्योगको किसिम	पूँजी लगानी (रु. हजारमा)			वा.उ.क्ष	उच्चमी	
									स्थिर	चालु	कूल		महिला	पुरुष
२४	१४०२ ०७२/०७३	०७३/०२/१६	धौलागिरी भेडा बाखा फर्म चिमखोला १ म्याग्दी	खेमराज पुन चिमखोला ५ म्याग्दी	भेडा तथा बाखा पालन	साना	कृषि तथा बन जन्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
२५	१४०४ ०७२/०७३	०७३/०२/२०	कालिगण्डकी बाखा पालन केन्द्र पिप्ले १ म्याग्दी	लिला शाही पिप्ले १ म्याग्दी	बाखा पालन गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
२६	१४०६ ०७२/०७३	०७३/०२/२४	शिद्ध भेडा बाखा पालन फर्म पाखापानी २ म्याग्दी	विर बहादुर पुर्जा पाखापानी ३ म्याग्दी	भेडा तथा बाखा पालन	साना	कृषि तथा बन जन्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
२७	१४०७ ०७२/०७३	०७३/०२/२४	पुरानो देउराली भेडा बाखा फर्म पाखापानी ९ म्याग्दी	हिम बहादुर मगर पाखापानी ९ म्याग्दी	बाखा पालन गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
२८	१४०८ ०७२/०७३	०७३/०२/२८	भगवती विसौना भेडा बाखा फर्म भगवती ३ म्याग्दी	कर्ण बहादुर खत्री भगवती ४ म्याग्दी	भेडा तथा बाखा पालन गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
२९	१४११ ०७२/०७३	०७३/०३/०५	तुसारेपानी बाखा तथा भेडा पालन व्यवसाय पिप्ले ४ म्याग्दी	होम बहादुर शाही पिप्ले ४ म्याग्दी	भेडा तथा बाखा पालन गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
३०	१४१२ ०७२/०७३	०७३/०३/०५	खिम बाखा तथा भेडा पालन व्यवसाय पिप्ले १ म्याग्दी	खिम बहादुर शाही पिप्ले १ म्याग्दी	भेडा तथा बाखा पालन गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१

रघुगंगा गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७५

सि.नं.	रजिस्ट्रेशन नं.	रजिस्ट्रेशन मिति.	उद्योगको नाम ठेगाना	प्रोपाइटरको नाम, ठेगाना	उद्योगको उद्देश्य	उद्योगको स्तर घरेलु/साना	उद्योगको वर्गिकरण	उद्योगको किसिम	पूँजी लगानी (रु. हजारमा)			वा.उ.क्ष	उच्चमी	
									स्थिर	चालु	कूल		महिला	पुरुष
३१	१४१७ ०७२/०७३	०७३/०३/२१	न्यु कालिगण्डकी भेडा बाखा फर्म भगवती ९ म्याग्दी	कोपिला भण्डारी भगवती ९ म्याग्दी	भेडा तथा बाखा पालन गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
३२	१४२६ ०७३/०७४	०७३/०४/१०	होटल गाउँघर भगवती २ म्याग्दी	भिमसेन के.सी. भगवती २ म्याग्दी	होटल व्यवसाय संचालन गर्ने	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	१५०,०००	१५०,०००	३००,०००	३७५,०००		१
३३	१४२८ ०७३/०७४	०७३/०४/२४	अंकित राईस मिल उद्योग भगवती ५ म्याग्दी	कल्पना परिवार भगवती ५ म्याग्दी	कुटानी पिसानी	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	१५०,०००	१५०,०००	३००,०००	३७५,०००		१
३४	१४७७ ०७३/०७४	०७३/०९/१३	पिप्ले बाखा फर्म पिप्ले २ म्याग्दी	विश्व कुमार पौडेल पिप्ले २ म्याग्दी	बाखा पालन व्यवसाय	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	२००,०००	३००,०००	५००,०००	३००,०००		१
३५	१५०९ ०७३/०७४	०७३/१२/१७	रायखोर भेडा पालन फर्म रघुगंगा गा.पा ६ म्याग्दी	मिन बहादुर पुन पाखापानी ६ म्याग्दी	भेडा बाखा पालन व्यवसाय गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
३६	१५१४ ०७३/०७४	०७४/०१/१३	दिप्सन पोल्ट्री फर्म रघुगंगा गा.पा १ म्याग्दी	दुत बहादुर थापा रघुगंगा गा.पा १ म्याग्दी	कुखुरा पालन व्यवसाय गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१

रघुगंगा गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७५

सि.नं.	रजिस्ट्रेशन नं.	रजिस्ट्रेशन मिति.	उद्योगको नाम ठेगाना	प्रोपाइटरको नाम, ठेगाना	उद्योगको उद्देश्य	उद्योगको स्तर घरेलु/साना	उद्योगको वर्गिकरण	उद्योगको किसिम	पुँजी लगानी (रु. हजारमा)			वा.उ.क्ष	उच्चमी	
									स्थिर	चालु	कूल		महिला	पुरुष
३७	१५१५ ०७३/०७४	०७४/०१/१३	ओस्कर भेडाबाखापालन फर्म रघुगंगा गा.पा.१	लक्ष्मण पुर्जा रघुगंगा गा.पा.१ म्याग्दी	भेडा बाखा पालन	साना	कृषि तथा वन जन्त्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
३८	१५१९ ०७३/०७४	०७४/०२/१०	नरवाड काली भारा भेडापालन फर्म रघुगंगा गा.पा.६ म्याग्दी	तम बहादुर मगर रघु गा.पा.६ म्याग्दी	भेडा बाखा पालन व्यवसाय गर्ने	साना	कृषि तथा वन जन्त्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
३९	१५३१ ०७३/०७४	०७४/०३/२	खत्री पोल्टी फर्म रघुगंगा गा.पा.३ म्याग्दी	ऋषि बहादुर खत्री रघुगंगा गा.पा. ३ म्याग्दी	कुखुरापालन	साना	कृषि तथा वन जन्त्य	प्रा.फ	२५०,०००	२५०,०००	५००,०००	६७५,०००		१
४०	१५८२ ०७४/०७५	०७४/०६/०१	अमन आधुनिक बाखापालन फर्म रघुगंगा गा.पा.३ म्याग्दी	बोध व.मल्ल रघुगंगा गा.पा. ३ म्याग्दी	बंगुर पालन गर्ने	साना	कृषि तथा वन जन्त्य	प्रा.फ	२००,०००	१००,०००	३००,०००	३७५,०००		१
४१	१६५९ ०७४/७५	०७४/०६/२३	पिप्ले राईस मिल रघुगंगा ३ म्याग्दी	पोष्टकुमारी मल्ल रघुगंगा ३ म्याग्दी	कुटानी पिसानी	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
४२	१६६२ ०७४/७५	०७४/०६/२९	येसु टेलरिङ्ग सेन्टर रघुगंगा गा.पा.३ म्याग्दी	घनश्याम दमै रघुगंगा गा.पा. ३ म्याग्दी	सिलाई कटाई गर्ने	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	६०,०००	४०,०००	१००,०००	१७५,०००		१
४३	१७३१ ०७४/७५	०७४/०९/०३	समृद्ध वर्कसप रघुगंगा गा.पा.२ म्याग्दी	बालकृष्ण खत्री रघुगंगा गा.पा. २ म्याग्दी	गाडि र वाइक र्ममत गर्ने	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	१,२००,०००	८००,०००	२,०००,०००	२,२७५,०००		१
४४	१७४५	०७४/०९/२६	रुइसे बाखा पालन फर्म	शान्ता कुमारी	बाखापालन	साना	कृषि तथा	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१

रघुगंगा गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७५

सि.नं.	रजिस्ट्रेशन नं.	रजिस्ट्रेशन मिति.	उद्योगको नाम ठेगाना	प्रोपाइटरको नाम, ठेगाना	उद्योगको उद्देश्य	उद्योगको स्तर घरेलु/साना	उद्योगको वर्गिकरण	उद्योगको किसिम	पूँजी लगानी (रु. हजारमा)			वा.उ.क्ष	उच्चमी	
									स्थिर	चालु	कूल		महिला	पुरुष
	०७४/७५		रघुगंगा गा.पा २ म्याग्दी	खाँती भण्डारी रघुगंगा गा.पा २ म्याग्दी	व्यवसाय गर्ने		बन जन्य							
४५	१७५४ ०७४/७५	०७४/१०/१९	फिडखानी चारभूमे भेडावाखा फर्म रघुगंगा ७, म्याग्दी	स बहादुर सुच्युरी रघुगंगा ७	भेडा बाखापालन व्यवसाय गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
४६	१७५५ ०७४/७५	०७४/१०/२२	जनप्रिय फलफूल तथा तरकारी फर्म रघुगंगा ३ म्याग्दी	सरस्वती सुवेदी रघुगंगा ३ म्याग्दी	फलफूल तरकारी	साना	कृषि तथा बन जन्य	प्रा.फ	६०,०००	४०,०००	१००,०००	१७५,०००		१
४७	१७५७ ०७४/७५	०७४/१०/२२	वेगखोला सिरुवारी भेडा वाखा पालन उद्योग रघुगंगा १, म्याग्दी	चेत कुमार गवुर्जा रघुगंगा १, म्याग्दी	भेडा वाखा पालन व्यवसाय गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
४८	१७६१ ०७४/७५	०७४/१०/२८	मोहन काष्ठकला उद्योग रघुगंगा ६ म्याग्दी	मोहन सार्की रघुगंगा ३ म्याग्दी	काष्ठकला का सामान तयारी	साना	उत्पादनमूलक	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
४९	१७६९ ०७४/०७५	०७४/११/२१	अन्तपूर्ण टेलरिड सेन्टर रघुगंगा २ म्याग्दी	राज कुमार दर्जी रघुगंगा २ म्याग्दी	सिलाई कटाई गर्ने	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	२००,०००	१००,०००	३००,०००	४००,०००		१
५०	१७७१	०७४/११/२५	कालिगण्डकी रेष्टुरेन्ट एण्ड थकाली किचन	वलमान गौचन	होटल व्यवसाय संचालन गर्ने	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१

रघुगंगा गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७५

सि.नं.	रजिस्ट्रेशन नं.	रजिस्ट्रेशन मिति.	उद्योगको नाम ठेगाना	प्रोपाइटरको नाम, ठेगाना	उद्योगको उद्देश्य	उद्योगको स्तर घरेलु/साना	उद्योगको वर्गिकरण	उद्योगको किसिम	पुँजी लगानी (रु. हजारमा)			वा.उ.क्ष	उच्चमी	
									स्थिर	चालु	कूल		महिला	पुरुष
	०७४/०७५		रघुगंगा १ म्याग्दी	रघुगंगा १ म्याग्दी										
५१	१७७४ ०७४/०७५	०७४/१२/५	गर्वुजाच बाखापालन फर्म रघुगंगा ५ म्याग्दी	डेक प्रसाद गर्वुजा रघुगंगा ५ म्याग्दी	बाखा पालन	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
५२	१७९० ०७४/०७५	०७४/१२/२१	सुवेदी होटल एण्ड रेष्टुरेन्ट रघुगंगा गा.पा. ३, म्याग्दी	पवित्रा शर्मा रघुगंगा गा.पा. ३, म्याग्दी	होटल व्यवसाय संचालन गर्ने	साना	पर्यटन	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००	१	
५३	१५८२ ०७४/०७५	०७४/०६/०१	अमन आधुनिक बाखापालन फर्म रघुगंगा गा.पा ३ म्याग्दी	बोध व.मल्ल रघुगंगा गा.पा ३ म्याग्दी	बंगुर पालन गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	२००,०००	१००,०००	३००,०००	३७५,०००	१	१
५४	१६५९ ०७४/७५	०७४/०६/२३	पिप्ले राईस मिल रघुगंगा ३ म्याग्दी	पोष्टकुमारी मल्ल रघुगंगा ३ म्याग्दी	कुटानी पिसानी	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००	१	१
५५	१६६२ ०७४/७५	०७४/०६/२९	येसु टेलरिङ्ग सेन्टर रघुगंगा गा.पा ३ म्याग्दी	घनश्याम दमै रघुगंगा गा.पा ३ म्याग्दी	सिलाई कटाई गर्ने	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	६०,०००	४०,०००	१००,०००	१७५,०००		१
५६	१७३१ ०७४/७५	०७४/०९/०३	समृद्ध वर्कसप रघुगंगा गा.पा २ म्याग्दी	बालकृष्ण खत्री रघुगंगा गा.पा २ म्याग्दी	गाडि र बाइक मर्मत गर्ने	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	१,२००,०००	८००,०००	२,०००,०००	२,२७५,०००		१
५७	१७४५	०७४/०९/२६	रुइसे बाखा पालन फर्म	शान्ता कुमारी खाँती भण्डारी	बाखापालन व्यवसाय गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१

रघुगंगा गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७५

सि.नं.	रजिस्ट्रेशन नं.	रजिस्ट्रेशन मिति.	उद्योगको नाम ठेगाना	प्रोपाइटरको नाम, ठेगाना	उद्योगको उद्देश्य	उद्योगको स्तर घरेलु/साना	उद्योगको वर्गिकरण	उद्योगको किसिम	पुँजी लगानी (रु. हजारमा)			वा.उ.क्ष	उच्चमी	
									स्थिर	चालु	कूल		महिला	पुरुष
	०७४/७५		रघुगंगा गा.पा २ म्याग्दी	रघुगंगा गा.पा २ म्याग्दी										
५८	१७५४ ०७४/७५	०७४/१०/१९	भिडखानी चारभूमे भेडावाखा फर्म रघुगंगा ७	स बहादुर सुच्युरी रघुगंगा ७	भेडा वाखापालन व्यवसाय गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
५९	१७५५ ०७४/७५	०७४/१०/२२	जनप्रिय फलफुल तथा तरकारी फर्म रघुगंगा ३ म्याग्दी	सरस्वती सुवेदी रघुगंगा ३ म्याग्दी	फलफूल तरकारी	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	६०,०००	४०,०००	१००,०००	१७५,०००		१
६०	१७५७ ०७४/७५	०७४/१०/२२	वेगखोला सिरुबारी भेडा वाखा पालन उद्योग रघुगंगा १	चेत कुमार गबुर्जा रघुगंगा १	भेडा वाखा पालन व्यवसाय गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्त्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
६१	१७६१ ०७४/७५	०७४/१०/२८	मोहन काष्ठकला उद्योग रघुगंगा ६ म्याग्दी	मोहन सार्की रघुगंगा ३ म्याग्दी	काष्ठकला का सामान तयारी	साना	उत्पादनमूलक	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
६२	१७६९ ०७४/०७५	०७४/११/२१	अन्नपूर्ण टेलरिड सेन्टर रघुगंगा २ म्याग्दी	राज कुमार दर्जी रघुगंगा २ म्याग्दी	सिलाई कटाई गर्ने	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	२००,०००	१००,०००	३००,०००	४००,०००		१
६३	१७७१ ०७४/०७५	०७४/११/२५	कालिगण्डकी रेफ्टुरेन्ट एण्ड थकाली किचन रघुगंगा १ म्याग्दी	वलमान गौचन रघुगंगा १ म्याग्दी	होटल व्यवसाय संचालन गर्ने	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१

रघुगंगा गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७५

सि.नं.	रजिस्ट्रेशन नं.	रजिस्ट्रेशन मिति.	उद्योगको नाम ठेगाना	प्रोपाइटरको नाम, ठेगाना	उद्योगको उद्देश्य	उद्योगको स्तर घरेलु/साना	उद्योगको वर्गिकरण	उद्योगको किसिम	पुँजी लगानी (रु. हजारमा)			वा.उ.क्ष	उच्चमी	
									स्थिर	चालु	कूल		महिला	पुरुष
६४	१७७४ ०७४/०७५	०७४/१२/५	गर्वुजाच बाखापालन फर्म रघुगंगा ५ म्याग्दी	डेक प्रसाद गर्वुजा रघुगंगा ५ म्याग्दी	बाखा पालन	साना	कृषि तथा बन जन्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
६५	१७९० ०७४/०७५	०७४/१२/२१	सुवेदी होटल एण्ड रेष्टुरेन्ट रघुगंगा गा.पा. ३, म्याग्दी	पवित्रा शर्मा रघुगंगा गा.पा. ३, म्याग्दी	होटल व्यवसाय संचालन गर्ने	साना	पर्यटन	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००	१	
६६	१६६२ ०७४/७५	०७४/०६/२९	येसु टेलरिङ्ग सेन्टर रघुगंगा गा.पा ३ म्याग्दी	घनश्याम दमै रघुगंगा गा.पा ३ म्याग्दी	सिलाई कटाई गर्ने	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	६०,०००	४०,०००	१००,०००	१७५,०००		१
६७	१७३१ ०७४/७५	०७४/०९/०३	समृद्ध वर्कसप रघुगंगा गा.पा २ म्याग्दी	बालकृष्ण खत्री रघुगंगा गा.पा २ म्याग्दी	गाडि र बाइक मर्मत गर्ने	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	१,२००,०००	८००,०००	२,०००,०००	२,२७५,०००		१
६८	१७४५ ०७४/७५	०७४/०९/२६	रुइसे बाखा पालन फर्म रघुगंगा गा.पा २ म्याग्दी	शान्ता कुमारी खाँती भण्डारी रघुगंगा गा.पा २ म्याग्दी	बाखापालन व्यवसाय गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
६९	१७५४ ०७४/७५	०७४/१०/१९	फिडखानी चारभूमे भेडाबाखा फर्म रघुगंगा ७	स बहादुर सुच्युरी रघुगंगा ७	भेडा बाखापालन व्यवसाय गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
७०	१७५५	०७४/१०/२२	जनप्रिय फलफुल तथा तरकारी फर्म	सरस्वती सुवेदी	फलफूल तरकारी	साना	कृषि तथा बन जन्य	प्रा.फ	६०,०००	४०,०००	१००,०००	१७५,०००		१

रघुगंगा गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७५

सि.नं.	रजिस्ट्रेशन नं.	रजिस्ट्रेशन मिति.	उद्योगको नाम ठेगाना	प्रोपाइटरको नाम, ठेगाना	उद्योगको उद्देश्य	उद्योगको स्तर घरेलु/साना	उद्योगको वर्गिकरण	उद्योगको किसिम	पुँजी लगानी (रु. हजारमा)			वा.उ.क्ष	उच्चमी	
									स्थिर	चालु	कूल		महिला	पुरुष
	०७४/७५		रघुगंगा ३ म्याग्दी	रघुगंगा ३ म्याग्दी										
७१	१७५७ ०७४/७५	०७४/१०/२२	वेगखोला सिरुवारी भेडा वाखा पालन उद्योग रघुगंगा १	चेत कुमार गवुर्जा रघुगंगा १	भेडा वाखा पालन व्यवसाय गर्ने	साना	कृषि तथा बन जन्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
७२	१७६१ ०७४/७५	०७४/१०/२८	मोहन काष्ठकला उद्योग रघुगंगा ६ म्याग्दी	मोहन सार्की रघुगंगा ३ म्याग्दी	काष्ठकला का सामान तयारी	साना	उत्पादनमूलक	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
७३	१७६९ ०७४/०७५	०७४/११/२१	अन्नपूर्ण टेलरिड सेन्टर रघुगंगा २ म्याग्दी	राज कुमार दर्जी रघुगंगा २ म्याग्दी	सिलाई कटाई गर्ने	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	२००,०००	१००,०००	३००,०००	४००,०००		१
७४	१७७१ ०७४/०७५	०७४/११/२५	कालिगण्डकी रेष्टुरेन्ट एण्ड थकाली किचन रघुगंगा १ म्याग्दी	बलमान गौचन रघुगंगा १ म्याग्दी	होटल व्यवसाय संचालन गर्ने	साना	सेवामुलक	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
७५	१७७४ ०७४/०७५	०७४/१२/५	गर्वुजाच वाखापालन फर्म रघुगंगा ५ म्याग्दी	डेक प्रसाद गर्वुजा रघुगंगा ५ म्याग्दी	वाखा पालन	साना	कृषि तथा बन जन्य	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००		१
७६	१७९० ०७४/०७५	०७४/१२/२१	सुवेदी होटल एण्ड रेष्टुरेन्ट रघुगंगा गा.पा. ३, म्याग्दी	पवित्रा शर्मा रघुगंगा	होटल	साना	पर्यटन	प्रा.फ	३००,०००	२००,०००	५००,०००	६७५,०००	१	

श्रोत : घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति २०७४

## ९.६ प्राकृतिक श्रोत (खानी/खनिज आदि)

तालिका १०३: प्राकृतिक श्रोत (खानी/खनिज आदि)

क्र.सं.	विवरण	स्थान
१.	स्लेट ढुंगाखानी	काउले, भिं
२.	खरीखानी	पञ्चासे
३.	तामा खानी	कुइने मंगले र भिं का भिंखानी, घ्यासीखर्क, मङ्गले र द्वितु लगाएतका ठाउँमा तामा निकालिन्थ्यो हाल पनि यी ठाउँहरूमा पुराना प्वाल तथा ओडार हरू छन् ।
४.	सुन, सालीग्राम, बालुवा, ढंगा	कालीगण्डकी, रघुगंगा नदी
५.	भीर मह	बेग, दर्नाम, चिमखोलाका अर्बाड, ठूलोखोला, कुइने मंगले, पाखापानी र भिं लगाएतका ठाउँमा
६.	बोभ्रो, तीते, सतुवा, कुकुरदाइने, पाँचऔले, निर्मासी, चिराइतो, विष, निउरो, च्याउ, ढकामो, न्युरो, लसुने साग, सुनखरी, टिमुर	डेरा सा.ब. बेग, चिमखोला, कुइने मंगले, भिं, पाखापानी
७.	लोक्ता	डेरा सा.ब. बेग
८.	यार्सागुम्बा	चिमखोला

स्रोत : लक्षित समुह छलफल, २०७४

## खण्ड १० : गाउँपालिकाको कार्यालय र गाउँपालिका संग सम्बन्धीत विवरणहरु

### १०.१ गाउँपालिकाका वडामा दर्ता भएका वसाई सराई सम्बन्धि विवरण

यस गाउँपालिकामा २०७३/२०७४ मा भएका विवाह दर्ता वसाई सराई गरी आएको परिवार तथा वसाई सरी गएको सख्या देखाईएकोछ । यी विवाह दर्ता तथा वसाई सराई सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १०४: विवाहदर्ता, सम्बन्ध विच्छेद तथा वसाई सराई सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	गाउँको नाम	विवाह दर्ता सं.	वसाई सराई			सम्बन्ध विच्छेद	जम्मा घटना दर्ता संख्या
			दर्ता सं.	आएको सदस्य सं.	गएको सदस्य सं.		
१.	बेगखोला	२२	०				२२
२.	राखु भगवति	५५	४	१	३		५९
३.	राखु पिप्ले	७३	११	५	६	२	९७
४.	दग्नाम	१२	१	१			१३
५.	भर्ती	१३	०				१३
६.	पाखापानी	४४	०				४४
७.	चिमखोला	२२	२		२	४	२८
८.	कुईने मंगले	३७	२		२	४	४३
	<b>जम्मा</b>	<b>२७८</b>	<b>२०</b>	<b>७</b>	<b>१३</b>	<b>१०</b>	<b>३१९</b>

स्रोत : सम्बन्धीत वडा कार्यालयहरु , २०७४

काम र मामको खोजीमा एक स्थानबाट अन्यत्र सर्ने मानवीय प्रवृत्ति रहिआएकोछ । यसै क्रममा मानव निर्मित विभिन्न सेवा तथा सुविधाहरूमा पहुँच बढाउन मानिसहरू गाउँबाट सहरमा वसाई सराई गर्ने प्रक्रिया नेपालको सबै ग्रामीण तथा शहरहरूमा रहेको छ । यस गाउँपालिकामा विगत १ वर्षमा अर्थात् आर्थिक वर्ष २०७३।७४ मा जम्मा २० घरपरिवारको वसाई सराई दर्ता भएकोछ । सो वसाई सराईमा वसाई सराई गरेर आउने परिवार संख्या ७ रहेको छ भने वसाई सराई गरेर जानेको परिवार सख्या १३ रहेको छ । साथै सोहि अवधिमा विवाह दर्ता २७८ जोडीले गरेका छन् ।

### १०.२ आर्थिक वर्ष ०७३।७४ को पञ्जिकरणको विवरण

स्वास्थ्य सेवा तथा सुविधाहरूको पहुँच अबै आम ग्रामीण क्षेत्रमा बस्ने नागरिकहरूसम्म सर्वसुलभ तरिकाले पुग्न नसकेको अवस्था एकातर्फ रहेको छ भने शिक्षा र जनचेतनाको कमीले गर्दा गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरूमा शिशुहरूको जन्म दर्ता गराउने परिपाटीको पनि विकास भई नसकेको अवस्था छ । आजपनि

गाउँमा रहेको स्वास्थ्य चौकीमा १ वर्ष भित्रमा कति जना नव शिशुको जन्म भयो भन्ने विवरण स्वास्थ्य चौकीबाट प्राप्त हुन नसकेको अवस्था छ। यस्तै प्रकारले विगत १ वर्षको अवधिमा गाउँमा कतिजनाको मृत्यु भयो भनी मृत्युको प्रमाण-पत्र गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरूबाट प्रमाणित गरियो भन्ने कुरा पनि सम्बन्धीत कार्यालयबाट प्राप्त हुन नसकेको अवस्था छ। अधिकांश सर्वसाधारणले यसको महत्व नबुझेका कारणले पनि जन्म दर्ता तथा मृत्युदर्ताको अभिलेख पूर्णरूपमा हुन नसकेको हो।

तालिका १०५: जन्म तथा दर्ता भएका व्यक्तिगत घटना विवरण

वडा	गाउँको नाम	जन्म			मृत्यु			जम्मा घटना दर्ता संख्या
		महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	
१	बेगखोला	४५	५२	९७	११	१९	३०	१२७
२	राखु भगवति	१०१	११७	२१८	१०	१७	२७	२४५
३	राखु पिप्ले	८४	११०	१९४	२०	२६	४६	२४०
४	दगनाम	१८	१९	३७	६	८	१४	५१
५	भ्नी	१७	२७	४४	४	६	१०	५४
६	पाखापानी	४९	३५	८४	३१	३८	६९	१५३
७	चिमखोला	३१	२५	५६	६	१३	१९	७५
८	कुईने मंगले	३०	५१	८१	२	८	१०	९१
	<b>जम्मा</b>	<b>३७५</b>	<b>४३६</b>	<b>८११</b>	<b>९०</b>	<b>१३५</b>	<b>२२५</b>	<b>१०३६</b>

स्रोत : सम्बन्धीत वडा कार्यालयहरू, २०७४

नवजात शिशु जन्मना साथ सो को जन्मदर्ता गरी प्रमाण-पत्र लिने प्रचलन नेपाली अभिभावकहरूले अभै अंगीकार गरी सकेको अवस्था छैन। तर पनि विभिन्न कारणले विशेषतया विद्यालयमा भर्ना गर्ने उमेर नजिक पुगेपछि (५-६ वर्ष) विद्यालयमा भर्ना गराउनको लागि जन्मदर्ता प्रमाण-पत्रको आवश्यकता पर्ने हुँदा अभिभावकहरूले गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयमा सम्पर्क राख्ने प्रचलनको शुरुवात भएको छ। रघुगंगा गाउँपालिकामा विगत १ वर्षमा अर्थात् आ.व. २०७३/७४ सम्ममा जम्मा ८११ जना बालबालिकाहरूको जन्मदर्ता प्रमाण-पत्र प्रमाणित गरेको तथ्याङ्क प्राप्त भएको छ। माथि उल्लेख गरिए अनुसार विविध कारणले गर्दा जन्मदर्ता प्रमाण-पत्रको आवश्यकता पर्न गएर एक वर्षमा विभिन्न उमेरका बालबालिकाहरूको जन्मदर्ता प्रमाण-पत्र बन्न गएको कुरालाई स्वीकार गर्नु पर्ने स्थिति रहन्छ। त्यसै गरी यसगाउँपालिकामा अर्थात् आ.व. २०७३/७४ मा जम्मा २२५ जना व्यक्तिको मृत्युदर्ता गरेको तथ्याङ्क प्राप्त भएको छ।

### १०.३ आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा भएको नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरूको विवरण

तालिका १०६: नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरूको विवरण

क्र.सं.	विवरण	सिफारिस संख्या वडा अनुसार								
		१	२	३	४	५	६	७	८	जम्मा
१.	नागरिकता सिफारिस	११८	१३२	३८१	४७	३९	१३२	३९	७८	९६६
२.	नाता प्रमाणित	३८	३९	४०	३१	३५	५२	१७	५	२५७

क्र.सं.	विवरण	सिफारिस संख्या वडा अनुसार								
		१	२	३	४	५	६	७	८	जम्मा
३	अन्य सिफारिस	४१०	५७१	१०६	२१६	२१२	२९८	१९८	१४३	२१५४
४	नक्सापास संख्या	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	५६६	७४२	५२७	२९४	२८६	४८२	२५४	२२६	३३७७

स्रोत : सम्बन्धीत वडा कार्यालयहरु , २०७४

### १०.४ जेष्ठ नागरिक तथा एकल महिलाहरुको विवरण (आ.व.०७३।७४)

तालिका१०७: जेष्ठ नागरिक तथा एकल महिलाहरुको विवरण

क्र.सं.	विवरण	संख्या	कैफियत
१.	जेष्ठ नागरिक अन्य (७० वर्षमाथि)	१४७८	
१.१	महिला	७२२	
१.२	पुरुष	५३२	
जम्मा		१२५४	
	जेष्ठ नागरिक दलित		
	महिला	१२६	
	पुरुष	९८	
जम्मा		२२४	
२.	कुल एकल महिला	५५९	
३	लोपोन्मुख जाति (कुसुण्डा, राउटे....)	०	
४	जम्मा पूर्ण अपांग: महिला १४ पुरुष १०	२४	
	जम्मा आंशिक अपांग:....	१४६	

स्रोत : सम्बन्धीत वडा कार्यालयहरु , २०७४

### १०.५ वडा अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यक्तिहरुका विवरण

कुनै पनि राष्ट्रमा जेष्ठ नागरिकले भावी पुस्ता हुर्काएर समाज तथा राष्ट्र निर्माणको लागि आफ्नोतर्फबाट देन पुऱ्याएको हुन्छ । उनीहरुले गरेको तिनै लगानीको फलस्वरुप नयाँ पिढीले विकासका कतिपय फाइदाहरु उपभोग गर्न पाएका हुन्छन् । विकसित तथा आर्थिक रुपमा सम्पन्न राष्ट्रहरुले निश्चित रुपमा उनीहरुको देनको कदर गर्दै अनेक प्रकारको सेवा सुविधाहरु जेष्ठ नागरिकहरुलाई उपलब्ध गराएको हुन्छ । नेपालमा पनि सरकारको तर्फबाट जेष्ठ नागरिकहरुलाई केहि न्यून भत्ताहरु वितरण गर्नाको साथै अन्य सेवा सुविधाहरु उपलब्ध गराउन पहल गरिन थालिएको छ ।

तालिका१०८: आर्थिक वर्ष २०७३।७४मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने जेष्ठ नागरिक, विधवा, एकल महिला तथा लोपन्मुख जातजाती भत्ता विवरण

वडा नं	गाउँको नाम	जेष्ठ नागरिक भत्ता ( अन्य)			जेष्ठ नागरिक भत्ता ( दलित)			विधवा भत्ता संख्या	एकल महिला भत्ता संख्या	लोपोन्मुख आदीवासी / जनजाती		
		महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा			महिला	पुरुष	जम्मा
१	बेगखोला	८१	५३	१३४	८	७	१५	४५	१५	०	०	०
२	राखु भगवति	११८	७०	१८८	३२	२०	५२	४८	३१	०	०	०

वडा नं	गाउँको नाम	जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)			जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)			विधवा भत्ता	एकल महिला भत्ता	लोपोन्मुख आदीवासी/जनजाती		
		महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा			संख्या	संख्या	महिला
३	राखु पिप्ले	१२७	१११	२३८	३८	३७	७५	९४	२९	०	०	०
४	दग्नाम	५३	५२	१०५	६	२	८	३३	२०	०	०	०
५	भ्फी	७२	३४	१०६	११	२	१३	२६	२४	०	०	०
६	पाखापानी	१०६	९१	१९७	१३	९	२२	५२	३७	०	०	०
७	चिमखोला	७२	५६	१२८	१२	८	२०	२२	३०	०	०	०
८	कुईने मंगले	९३	६५	१५८	६	१३	१९	२८	२५	०	०	०
	<b>जम्मा</b>	<b>७२२</b>	<b>५३२</b>	<b>१२५४</b>	<b>१२६</b>	<b>९८</b>	<b>२२४</b>	<b>३४८</b>	<b>२११</b>	<b>०</b>	<b>०</b>	<b>०</b>

स्रोत : सम्बन्धीत वडा कार्यालयहरु , २०७४

यस गाउँपालिकामा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत जेष्ठ नागरिक भत्ता १२५४ जना अन्य जातले र जेष्ठ नागरिक भत्ता २२४ जना दलितले प्राप्त गरेकाछन् र ३४८ जनाले विधवा भत्ता र २११ जनाले एकल भत्ता प्राप्त गरेकाछन् ।

तालिका १०९: आ.व. २०७३/७४मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण विवरण

गड । वडा को नाम	पूर्ण अपाङ्ग भत्ता			आंशिक अपाङ्ग भत्ता			बालबालिका सुरक्षा भत्ता (दलित)			जम्मा
	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	
वेगखोला	७	०	७	२०	६	२६	१५	१३	२८	६१
राखु भगवति	१	३	४	७	२०	२७	३४	४४	७८	१०९
राखु पिप्ले	१	४	५	७	१४	२१	५५	५७	११२	१३८
दग्नाम	०	१	१	४	६	१०	९	५	१४	२५
भ्फी	०	१	१	७	१०	१७	१४	१५	२९	४७
पाखापानी	३	१	४	६	६	१२	२३	२५	४८	६४
चिमखोला	१	०	१	१२	८	२०	१९	२०	३९	६०
कुईने मंगले	१	०	१	८	५	१३	१४	१४	२८	४२
<b>जम्मा</b>	<b>१४</b>	<b>१०</b>	<b>२४</b>	<b>७१</b>	<b>७५</b>	<b>१४६</b>	<b>१८३</b>	<b>१९३</b>	<b>३७६</b>	<b>५४६</b>

स्रोत : सम्बन्धीत वडा कार्यालयहरु , २०७४

यस गाउँपालिकामा आर्थिक वर्ष २०७३/७४मा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत पूर्ण अपाङ्गता भत्ता २४ जनाले, आंशिक अपाङ्गता भत्ता १४६ जनाले र दलित बालबालिका सुरक्षा भत्ता ३७६ जनाले प्राप्त गरेकाछन् ।

## १०.६ लिंग अनुसार बाल विवाह सम्बन्धि विवरण (१८ वर्ष मुनिका)

यस गाउँपालिकामा निकै कमै मात्रामा बाल विवाह हुने गरेको छ । महिला तथा बाल बालिका कार्यालय म्याग्दीका अनुसार यस्ता घटना नागन्यमात्रामा हुने गरेको र त्यसमाथि कि त अभिभावको कि त विवाहित बालबालिकाको राजिखुसीमा हुने भएकाले यस सम्बन्धी उजुरी सम्बन्धीत निकायमा आइपुग्दैन ।

## १०.७ महिला हिसां सम्बन्धि विवरण

तालिका११०: महिला हिसां सम्बन्धि विवरण २०७४

सि.नं.	विवरण	संख्या	कैफियत
१	घरेलु हिंसाबाट पिडित	२	
२	सौता रहेको		
३	वेचविखनमा परेका		
४	श्रीमानबाट पिडित/ पिटिएका	४	
५	द्वन्द्वबाट पिडित		
६	सामाजिक कुरिती लगाईएका		
<b>जम्मा</b>		<b>६</b>	

स्रोत : महिला तथा बालबालिका कार्यालय म्याग्दी

## १०.८ पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूह

रघुगंगा गाउँपालिकामा २ वटा पशुसेवा केन्द्र र २ वटा कृषि सेवा केन्द्र संचालित छन् । यी सेवा केन्द्रहरुमा जम्मा ६ जना कर्मचारीहरु छन् ।

तालिका१११: पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूह

क्र.सं.	रघुगंगा गाउँपालिका	भवनको प्रकृति : वटा			गाउँपालिकाको वडा नं.	हाल कार्यरत कर्मचारी
		गोटा	कच्ची	पक्की		
१.	कृषि सेवा केन्द्र भगवती		१		२	१
२.	कृषि सेवा केन्द्र पाखापानी		१		६	१
३.	पशु सेवा केन्द्र भगवती		१		२	२
४.	पशु सेवा केन्द्र पाखापानी		१		६	२

श्रोत: रघुगंगा गाउँपालिकाको कार्यालय २०७४

## १०.९ हुलाक सेवा केन्द्र

तालिका११२: गाउँपालिका को हुलाक सेवाको अवस्था

वडा नं.	हुलाक रहेका ठाउ	हुलाकको नाम	कर्मचारी संख्या
१	दोवा (वडा नं.१ वेग हेर्ने)	अतिरिक्त हुलाक दोवा	७ जना
२	राखु भगवती	इलाका हुलाक कार्यालय भगवती	३ जना
३	पिप्ले	अतिरिक्त हुलाक पिप्ले	३ जना
४	दगनाम	अतिरिक्त हुलाक दगनाम	५ जना
५	भिकं	अतिरिक्त हुलाक भिकं	२ जना
६	पाखापानी	इलाका हुलाक कार्यालय पाखापानी	२ जना

वडा नं.	हुलाक रहेका ठाउ	हुलाकको नाम	कर्मचारी संख्या
७	चिमखोला	अतिरिक्त हुलाक चिमखोला	८ जना
८	कुइने मंगले	अतिरिक्त हुलाक कार्यालय कुइनेमंगले	६ जना

श्रोत : जिल्ला हुलाक कार्यालय, म्याग्दी ।

## १०.१० गाउँपालिकाको वडाबाट गाउँपालिकाको केन्द्र पुग्नलाग्ने अनुमानित समय

तालिका ११३: रघुगंगा गाउँपालिका को कार्यालय देखि अन्य वडाहरुमा पुग्न लाग्ने अनुमानित समय

वडा	Roadheadबाट गापाको केन्द्र सम्म पुग्नलाग्ने समय
१	हिडेर २.५ घण्टा
२	हिडेर १ घण्टा
३	हिडेर ४५ मिनेट
४	हिडेर २ घण्टा
५	हिडेर २.५ घण्टा
६	हिडेर २.५ घण्टा
७	हिडेर ४ घण्टा
८	हिडेर ५ घण्टा

स्रोत : लक्षित समुह छलफल, २०७४

## १०.११ गाउँपालिकाको अचल सम्पत्ति विवरण (गापा र वडा कार्यालयको एकमुष्ट)

तालिका ११४: अचल सम्पत्ति विवरण

क्र.स.	अचल सम्पत्ति	वडाहरुमा	रघुगंगा गाउँपालिका	कैफियत
१.	भवन	वडा नं. २ मा पक्की १ वडा नं. १ मा कच्ची १ वडा नं. ३ मा कच्ची १		
२.	जमिन	वडा नं. २ को १-२-३-३		
३.	गाडि			
४.	मोटर साइकल	६ वटा	२ वटा	
५.	कम्प्युटर	८ वटा	१० वटा	
६.	ल्यापटप	७ वटा	५ वटा	
७.	स्टील दराज	९ वटा	९ वटा	
८.	काठको दराज	८ वटा	१ वटा	

क्र.स.	अचल सम्पति	वडाहरूमा	रघुगंगा गाउँपालिका	कैफियत
९.	प्रोजेक्टर		१ थान	
१०.	मेजरमेण्ट टेप		२ थान	
११.	सर्वे अटो लेवल		१ थान	
१२.	सोफा		५ थान	
१३.	हेवी टेबल	४ थान	६ थान	
१४.	सादा टेबल	७ थान	६ थान	
१५.	प्लाष्टिक कुर्ची	१९ थान	२०० थान	
१६.	रिभल्वीड कुर्ची	१३ थान	९ थान	
१७.	प्रिन्टर	६ थान	८ थान	

स्रोत : गाउँपालिका कार्यालय र वडा कार्यालयहरू २०७४

### १०.१२ गाउँपालिकाको कार्यालयदेखि प्रत्येक वडाकेन्द्रसम्मको दूरी

तालिका ११५: गाउँपालिका कार्यालयदेखि प्रत्येक वडाकेन्द्रसम्मको दूरी

रघुगंगा गाउँपालिकाको केन्द्र वडा नं. ३, मौवाफाँट सम्म वडाका कार्यालय रहेको स्थानबाट अनुमानित दूरी तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

वडा नं.	केन्द्रसम्मको दूरी (किमी)
वडा नं. १, बेग	६ किमी
वडा नं. २, भगवती	४ किमी
वडा नं. ३, पिप्ले	३ किमी
वडा नं. ४, दर्नाम	८ किमी
वडा नं. ५, भिं	९ किमी
वडा नं. ६, पाखापानी	१० किमी
वडा नं. ७, चिमखोला	१७ किमी
वडा नं. ८, कुइने मंगले	२१ किमी

स्रोत : लक्षित समूह छलफल, २०७४

### १०.१३ राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थाको विवरण

रघुगंगा गाउँपालिका ठेगाना राखि २०७४ चैत्र सम्म जिल्ला प्रशासन कार्यालय म्याग्दीमा दर्ता भएका गैरसरकारी एवं नागरिक संस्थाहरूको संख्या ४३ रहेको छ ।

तालिका ११६ : रघुगंगा गाउँपालिकाबाट जिल्ला प्रशासनमा दर्ता भएका संस्थाहरूको विवरण

क्र. सं.	संस्थाको नाम	ठेगाना	दर्ता मिति	अध्यक्षको नाम
१.	गायत्री सगम युवा क्लव	रघुगंगा ३ म्याग्दी	२०७४/११/१३	कुमार तीलीजा
२.	इश्वरानन्द ध्यानाश्रम गायत्री मन्दिर	पिप्ले म्याग्दी	२०५६/०३/०२	-
३.	ध्यापचन छन्त्याल एकता समाज	कुइनेमंगले म्याग्दी	२०५९/११/०१	-
४.	देउराली युवा क्लव	भगवती ९ म्याग्दी	२०६२/०४/१९	राज कुमार भण्डारी
५.	मण्डल युवा क्लव	चिमखेला ७ म्याग्दी	२०६३/०७/३०	ललित तिलिजा
६.	पिप्ले चिमखोला राखु गलेश्वर मौवाफाट दग्नाम चिमखोला मोटरवाटो उपभोक्ता समिति	म्याग्दी	२०६४/०८/१८	बालकृष्ण सुवेदी
७.	अमरशिल झिङखानी भूमे यूवा क्लव	कुइनेमंगले म्याग्दी	२०६५/०६/०२	गमान छन्त्याल
८.	सिद्ध यूवा क्लव	झिं म्याग्दी	२०६५/०६/१०	पदम बहादुर शेरपुन्जा
९.	संघर्ष यूवा क्लव	पाखापानी-९ म्याग्दी	२०६५/१०/१०	पदमबहादुर पुन
१०.	सनराईज यूथ क्लव	पाखापानी-६ म्याग्दी	२०६६/०५/१२	मनकुमार पुन
११.	एकता यूवा क्लव	दग्नाम-६ म्याग्दी	२०६६/०८/०५	गुनबहादुर पुन
१२.	स्टार स्पोर्ट क्लव	पाखापानी-२ म्याग्दी	२०६६/०९/२१	टंकप्रसाद पाइजा
१३.	झिङखानी स्पोर्ट यूवा क्लव	कुइनेमंगले-३ म्याग्दी	२०६९/०९/२१	चबहादुर छन्त्याल
१४.	शितल मालिका यूवा क्लव	पाखापानी ४ र ५ म्याग्दी	२०६६/११/०५	नरबहादुर छन्त्याल
१५.	समाज सेवा यूवा क्लव	पिप्ले-८ म्याग्दी	२०६६/१२/२५	रामबहादुर बिक
१६.	सिर्जनशिल आमा समूह	भगवती-९ म्याग्दी	२०६७/०४/२०	विष्णुकुमारी भण्डारी
१७.	रिसिन चौतारी यूवा क्लव	राखुभगवती-२ म्याग्दी	२०६७/०७/१०	मिनबहादुर केसी
१८.	बेगखोला यूवा क्लव	बेगखोला-२ म्याग्दी	२०६७/०९/१३	मिन कुमार पुन
१९.	देउतिनी देउराली आमा समूह	पाखापानी-१ म्याग्दी	२०६७/०९/२०	औसुवा पाइजा
२०.	जनप्रिय आमा समूह	पाखापानी-८ म्याग्दी	२०६८/०१/२६	प्रेमकुमारी शेरपुजा
२१.	श्री काली बराह यूवा क्लव	कुइनेमंगले-७ म्याग्दी	२०६९/०४/११	इ प्रसाद छन्त्याल
२२.	चेतनशिल आमा समूह	पाखापानी-७ म्याग्दी	२०६९/०४/२२	विना पुन
२३.	साहारा स्पोर्ट्स यूथ क्लव	कुइनेमंगले-६ म्याग्दी	२०६९/०५/१३	पदम बहादुर छन्त्याल
२४.	हिमालय गौरीशंकर मन्दिर व्यवस्थापन समिति	भगवती-९ म्याग्दी	२०६९/०९/१७	कृष्ण बहादुर भण्डारी
२५.	पुन मि.सी. स्मृति यूवा क्लव	बेगखोला-९ म्याग्दी	२०६९/१२/२३	निर बहादुर बुढाथोकी
२६.	पवित्र आमा समूह	पिप्ले-९ म्याग्दी	२०७०/०२/२२	कमला केसी
२७.	घुमाउने ताल पिप्ले दग्नाम चिमखोला मोटरवाटो उपभोक्ता समिति	पिप्ले-९ म्याग्दी	२०७०/०४/२०	अर्जुन सुवेदी
२८.	मिलन यूवा क्लव	पिप्ले-६ म्याग्दी	२०७०/०५/१७	रेशम दर्जी
२९.	भगवती यूवा क्लव	भगवती-६ म्याग्दी	२०७०/०६/१७	सुरेन्द्र कुमार मल्ल
३०.	निलगिरी सार्वजनिक पुस्तकालय	भगवती-३ म्याग्दी	२०७०/०९/०१	पवन केसी
३१.	पार्वती यूवा क्लव	बेगखोला-३ म्याग्दी	२०७०/०९/२४	तु प्रसाद गर्वुजा
३२.	ऋखार आमा समूह	कुइनेमंगले-८ म्याग्दी	२०७०/१०/२१	इना छन्त्याल

क्र. सं.	संस्थाको नाम	ठेगाना	दर्ता मिति	अध्यक्षको नाम
३३.	न्यू देउराली यूवा क्लव	भगवती-९ म्याग्दी	२०७०/१०/२७	सूर्य बहादुर भण्डारी
३४.	ऋखार संरक्षण तथा सुधार समिति	कुइनेमंगले-६ म्याग्दी	२०७०/११/०१	बेल बहादुर छन्त्याल
३५.	महारानी यूवा क्लव	पिप्ले-४ म्याग्दी	२०७०/१२/१७	गणेश बहादुर मगर
३६.	देउराली आमा समूह	कुइनेमंगले-७ म्याग्दी	२०७१/०८/२५	यमया छन्त्याल
३७.	झिङ्खानी घर्तिमिरे समाज	कुइनेमंगले-८ म्याग्दी	२०७२/०२/०७	देउमान घर्ति
३८.	नव सन्तोष सेवा युवा क्लव	पिप्ले-१ म्याग्दी	२०७२/०६/०१	जान बहादुर मल्ल
३९.	हाम्रो सामुदायिक अचल कोष	चिमखोला-७ म्याग्दी	२०७२/०७/१२	गमबहादुर पुन
४०.	उपल्लो रघुगंगा जलविद्वत् आयोजना सरोकार तथा सहयोग समिति, म्याग्दी	चिमखोला-७ म्याग्दी	२०७२/१०/०४	देउ प्रसाद पुन
४१.	तपोवन शिवालय सन्यास आश्रम	झिँ ८ म्याग्दी	२०७३/०७/०४	तोयानाथ आचार्य
४२.	पात्लेखर्क रिखार युवा क्लब	कुइनेमंगले-४, म्याग्दी	२०७३/०९/२४	धन बहादुर पुन
४३.	रघुगंगा आमा समूह	रघुगंगा गाउँपालिका ३ म्याग्दी	२०७३/१२/२१	फमाया तिलिजा

स्रोत : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, म्याग्दी २०७४

## १०.१४ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र गठन भएका टोल विकास तथा समुहमा आधारित संस्थाहरुको

### विवरण

तालिका ११७ : जि.कृ.वि. कार्यालयमा दर्ता भएका सक्रिय कृषक समूहहरुको विवरण

क्र.स.	कृषि सेवा केन्द्र	समुहको नाम	ठेगाना	हालको सदस्य संख्या			स्थापना वर्ष	हित कोष रकम रु.	कैफियत
				महिला	पुरुष	जम्मा			
१	घतान	श्रम भक्त किसान समूह	पिप्ले १,३	१८	२	२०	०५१/९/१२	२८०००	सुन्तला
२	घतान	प्रगति युवा कृषक समूह	भगवती ३	७	८	१५	०५१/११/१५	२२५०१	सुन्तला
३	घतान	बागवानी कृषक समूह	पिप्ले ८,९	३	१३	१६	०५२/४/८	३०२५०	सुन्तला
४	घतान	बहुउद्देशिय कृषक समूह	भिँ ३	८	५	१३	०५६/७/८	३१२०	खाद्यान्न वीऊ
५	घतान	प्रगतिशिल कृषक समूह	पिप्ले २	३	२०	२३	०५६/११/५	१२९०	सुन्तला
६	घतान	बागवानी महिला कृषक समूह	भगवती ५	१८		१८	०५७/१०/२१	२७९०	तरकारी
७	घतान	लालीगुराँस बागवानी महिला	भगवती ७	२०		२०	०५७/१०/२५	८०००	तरकारी
८	घतान	राम मन्दिर कृषक समूह	भगवती २	६	६	१२	०५८/७/१	२८३०	फलफूल
९	घतान	हरियाली कृषक समूह	पाखापानि १	१४	५	१९	०५८/७/२	१५००	आलु
१०	घतान	चौरफाट कृषक समूह	भगवती २	१४	१	१५	०५८/७/२५	२९५०	फलफूल
११	घतान	भुमे कृषक समूह राखु	भगवती ८	८	८	१६	०५८/९/१४	२८५०	फलफूल
१२	घतान	जानकी बागवानी महिला कृषक	भगवती ६	१५		१५	०५९/३/५	४५००	फलफूल
१३	घतान	जनचेतना महिला कृषक समूह	भगवती २	१४		१४	०५९/७/६	५०५०	फलफूल
१४	घतान	श्री नीलगिरी कृषक समूह	भगवती ३	१४	५	१९	०५९/१२/१०	२८५०	फलफूल
१५	घतान	श्री प्रगति कृषक समूह	भगवती ३	८	५	१३	०६१/५/१४	१८५०	खाद्यान्न
१६	घतान	श्री धवलागारी कृषक समूह	पिप्ले ७	९	६	१५	०६१/११/२८	१२८००	खाद्यान्न

क्र.स.	कृषि सेवा केन्द्र	समुहको नाम	ठेगाना	हालको सदस्य संख्या			स्थापना वर्ष	हित कोष रकम रु.	कैफियत
				महिला	पुरुष	जम्मा			
१७	राखु	श्री प्रगति कृषक समुह	भगवती ३	८	६	१४	०६१/५/१३	४५००	मौरी
१८	राखु	श्री धैरेनी मौरी पालन समुह	भगवती ३	११	२	१३	०६१/९/१६	१२४५	मौरी
१९	घतान	श्री लालीगुराँस कृषक समुह	भिं ३,६	११	१६	२७	०६३/५/६	६०१०	खाद्यान्न वीऊ
२०	घतान	श्री हटिया कृषक समुह	राखुभगवती ४	१५	९	२४	०६२/७/८	४५२०	
२१	घतान	श्री पंचासे महिला कृषक समुह	राखुभगवती ९	२०		२०	०६२/९/१	४३५०	
२२	घतान	श्री शिवपार्वती महिला कृषक	भिं ६	२१		२१	०६४/४/२७	१३००	
२३	घतान	श्री सिरानगाउ कृषक समुह	भिं १,२	१८	३	२१	०६४/४/२७	१२५०	
२४	घतान	श्री सयपत्री महिला कृषक समुह	भिं ७	२२		२२	०६४/४/२८	१२५०	
२५	घतान	श्री लगनशिल कृषक समुह	पाखापानी ४, ५	१०	१५	२५	०६४/९/७	१३००	
२६	घतान	घोलेश्वर कृषक समुह	वेगखोला १, ६	१०	१२	२२	०६५/६/१२	७१००	
२७	घतान	जनप्रिय कृषक समुह	भगवती ७	९	१६	२५	०६५/५/२३	१२००	तरकारी
२८	घतान	भूमेशान कृषक समुह	दरनाम १, २, ३	६	१९	२५	०६५/५/२७	६६०	
२९	घतान	जागरण महिला कृषक	पिप्ले ८, ९	२५		२५	०६५/६/१०	५५०	
३०	भगवती	नागनगिनी कृषक समुह	भगवती ३	४	१६	२०	०६६/१/२५	३०००	तरकारी
३१	घतान	व्यवसायिक कफि उ. कृषक समुह	भगवती २	६	५	११	०६८/६/१	१०००	तरकारी
३२	पाखापानी	लालीगुराँस कृषक समुह	भिं ४	१२	१०	२२	०६३/१/१	१००००	खाद्यान्न वाली

श्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यक्रम तथा तथ्याङ्क पुस्तिका, आ.व. २०७२/७३, जिल्ला कृषि विकास कार्यालय म्याग्दी

## १०.१५ गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेका प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरु

यस रघुगंगा गाउँपालिकामा चालु आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ को बजेट तथा कार्यक्रमहरु तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११८ चालु आ.व.को प्रमुख बजेट तथा कार्यक्रमहरु

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	बजेट रु. हजारमा
१.०	मेशनरि खरिद सवारि साधन खरिद	२०००.०
१.१	ओषधिखरिद	१०००.०
१.२	प्रवेशद्वार निर्माण	१२०.०
१.३	आबधिक योजना /गुरुयोजना गाउँपालिका को प्रोफाईल/क्षेमता अभिवृद्धि तालिम आदि	२००७.०
२	खानेपानी कार्यक्रम	२५०.०
३	सिंचाई कार्यक्रम	२५०.०
४	सर्भे कार्यक्रम	२५०.०
५	खेलकूद तथा सँस्कृति प्रबर्धन कार्यक्रम	४२५.०
६	गाउँपालिका कार्यालय व्यवस्थापन	५००.०
७	पाखापानी आमा समूह औल मोटर वाटो र गोरेटो सडक	३००.०

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	बजेट रु. हजारमा
	<b>निर्माण</b>	
८	महिला,वालवालिका,दलित,अपांग लगायात लक्षित वर्ग तर्फ	४००.०
९	पशुशेवा तर्फ	११८०.०
१०	सडक मर्मत तथा स्तरोन्नती तर्फ	१५९५.०
११	कृषि बिकास कार्यक्रम तर्फ	२०००.०
		<b>१२२७७.०</b>
<b>७</b>	<b>गाउँपालिका कार्यालय बाट विनियोजित रकम</b>	
	वार्ड नं १	४२९०.०
	वार्ड नं २	९३८५.०
	वार्ड नं ३	५००५.०
	वार्ड नं ४	१२६५०.०
	वार्ड नं ५	५५००.०
	वार्ड नं ६	११०६०.०
	वार्ड नं ७	५३२०.०
	वार्ड नं ८	२६००.०
		<b>५५८१०.०</b>
<b>८</b>	<b>वार्ड कार्यालय बाट विनियोजित रकम</b>	
	वार्ड नं १	५०००.०
	वार्ड नं २	५३२०.०
	वार्ड नं ३	६०००.०
	वार्ड नं ४	५०००.०
	वार्ड नं ५	५८००.०
	वार्ड नं ६	५०००.०
	वार्ड नं ७	५०००.०
	वार्ड नं ८	५०००.०
		<b>४२१२०.०</b>
	पुंजिगत तर्फ	११०२०७.०
	चालु तर्फ जम्मा	४०६२४.०
	कुल जम्मा	<b>१५०८३१.०</b>

स्रोत : गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय २०७५

चालु आ.व. २०७४।०७५ मा वडा नं. ८ मा संचालित प्रमुख कार्यक्रमहरुको बजेट रु. हजारमा :

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	विनियोजन रु.जनश्रमदान सहित	नेपाल सरकार	जन श्रमदान
१	छहरेखोला लघु जलविददुत मर्मत	९९०.०	९००.०	९०.०
२	रिखार मन्दिर जाने बाटो मर्मत सुधार	२२०.०	२००.०	२०.०
३	लक्षित बर्गउत्थान कार्यक्रम	५५०.०	५००.०	५०.०
४	एक गाऊ एक उत्पादन कार्यक्रम	५५०.०	५००.०	५०.०
६	रतुङ मा.बि. बिध्यालय मर्मत र फर्निचर खरिद	५५०.०	५००.०	५०.०

	कुल जम्मा	२६६०.०	२६००.०	२६०.०
--	-----------	--------	--------	-------

चालु आ.व. २०७४।०७५ मा वडा नं. ७ मा संचालित प्रमुख कार्यक्रमहरुको बजेट रु. हजारमा :

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	विनियोजन रु.जनश्रमदान सहित	नेपाल सरकार	जन श्रमदान
१	बगरखोला लघु जलविदुत आयोजना मर्मत	५५०.०	५००.०	५०.०
२	अमर मा.वि. खेल मैदान निर्माण	४४०.०	४००.०	४०.०
३	चिमखोला- दर्मिजा सडक	२२००.०	२०००.०	२००.०
४	साबिक १ नं वडा सामुदायिक भवन तलाथप	७१५.०	६५०.०	६५.०
५	वडा सहकारी भवन तला थप	२९७.०	२७०.०	२७.०
६	लक्षित बर्गउत्थान कार्यक्रम	५५०.०	५००.०	५०.०
७	एक गाऊ एक उत्पादन कार्यक्रम	५५०.०	५००.०	५०.०
८	कम्प्युटर खरिद	५५०.०	५००.०	५०.०
	कुल जम्मा	५८५२.०	५३२०.०	५३२.०

चालु आ.व. २०७४।०७५ मा वडा नं. ६ मा संचालित प्रमुख कार्यक्रमहरुको बजेट रु. हजारमा :

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	विनियोजन रु.जनश्रमदान सहित	नेपाल सरकार	जन श्रमदान
१	स्टार स्पोर्ट युथक्लब बास्केट बल बोर्ड निर्माण	१६५.०	१५०.०	१५.०
२	सनराईज युथक्लब भवन पलास्टर	२२०.०	२००.०	२०.०
३	जनआर्दश शौचालय मर्मत	२२०.०	२००.०	२०.०
४	भुमेआमा समुह फर्निचर खरिद	११०.०	१००.०	१०.०
५	जनप्रिय आमा समुह भवन मर्मत	५५.०	५०.०	५.०
६	ठडाखानि कुइने सडक स्तर उन्नति	१२१०.०	११००.०	११०.०
७	उल्लेरी आमा समूह भवन छाना निर्माण	११०.०	१००.०	१०.०
८	रायखोर मूलपानी बाल शिक्षा भवन मर्मत	११०.०	१००.०	१०.०
९	रायखोर खेल मैदान निर्माण	४९५.०	४५०.०	४५.०
१०	ठाडाखानी -मालिका पदमार्ग	२९७.०	२७०.०	२७.०
११	पाखापानी-कोटगाउँ-रायखोर सडक निर्माण	४५१०.०	४१००.०	४१०.०
१२	अमर मा.वि. भवन मर्मत र फर्निचर निर्माण	५५०.०	५००.०	५०.०
१३	पाखापानी-फूलडाँडा आमा समूह भवन निर्माण	५९४.०	५४०.०	५४.०
१४	बाह्यखोप भवन निर्माण रायखोर	२२०.०	२००.०	२०.०
१५	लक्षित बर्गउत्थान कार्यक्रम	५५०.०	५००.०	५०.०
१६	एक गाऊ एक उत्पादन कार्यक्रम	५५०.०	५००.०	५०.०
१७	कम्प्युटर खरिद	५५०.०	५००.०	५०.०
१८	ट्रेनिङ सेन्टर निर्माण पाखापानि	१५४०.०	१४००.०	१४०.०
१९	प्रहरि चौकि फर्निचर खरिद	११०.०	१००.०	१०.०

कुल जम्मा	१२१६६.०	११०६०.०	११०६.०
-----------	---------	---------	--------

चालु आ.व. २०७४।०७५ मा वडा नं. ५ मा संचालित प्रमुख कार्यक्रमहरूको बजेट रु. हजारमा :

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	विनियोजन रु.जनश्रमदान सहित	नेपाल सरकार	जन श्रमदान
१	झिं- पाखापानी सडक स्तरोन्नति	३८५०.०	३५००.०	३५०.०
२	झिं- फुलडाँडा सडक निर्माण	२७५.०	२५०.०	२५.०
३	टोड्के पर्यटकीय बाटो मर्मत	२७५.०	२५०.०	२५.०
४	लक्षित बर्गउत्थान कार्यक्रम	५५०.०	५००.०	५०.०
५	एक गाऊ एक उत्पादन कार्यक्रम	५५०.०	५००.०	५०.०
६	कम्प्युटर खरिद	५५०.०	५००.०	५०.०
	कुल जम्मा		५५००.०	५५०.०

चालु आ.व. २०७४।०७५ मा वडा नं. ४ मा संचालित प्रमुख कार्यक्रमहरूको बजेट रु. हजारमा :

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	विनियोजन रु.जनश्रमदान सहित	नेपाल सरकार	जन श्रमदान
१	दग्नाम-दर्मिजा मोटरबाटो निर्माण	८६९०.०	७९००.०	७९०.०
२	जनता मा.वि. भवन निर्माण	२२०.०	२००.०	२०.०
२	बुगल साङ्गबोट-झिं ढाडखर्क पक्की पुलको सम्भाव्यता अध्ययन	११००.०	१०००.०	१००.०
४	दर्मिजा-तातोपानी कुण्ड घोडेटो बाटो मर्मत	१२१०.०	११००.०	११०.०
५	गाजर खानेपानी योजना	४९५.०	४५०.०	४५.०
६	गाउँपालिका क्षेत्रमा स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने २ पटक	५५०.०	५००.०	५०.०
७	लक्षित बर्गउत्थान कार्यक्रम	५५०.०	५००.०	५०.०
८	एक गाऊ एक उत्पादन कार्यक्रम	५५०.०	५००.०	५०.०
९	कम्प्युटर खरिद	५५०.०	५००.०	५०.०
	कुल जम्मा	१३९१५.०	१२६५०.०	१२६५.०

चालु आ.व. २०७४।०७५ मा वडा नं. ३ मा संचालित प्रमुख कार्यक्रमहरूको बजेट रु. हजारमा :

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	विनियोजन रु.जनश्रमदान सहित	नेपाल सरकार	जन श्रमदान
१	मौवा फाँट- अल्छे ढुङ्गा- भवानी मैदान सडक	१२१०.०	११००.०	११०.०
२	गलेश्वर पिप्ले घुमाउनेताल तिल्किने बस्ती	९९०.०	९००.०	९०.०

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	विनियोजन रु.जनश्रमदान सहित	नेपाल सरकार	जन श्रमदान
	संरक्षण			
३	बगैचा रानी पौवा-माझखर्क सडक मर्मत	४१८.०	३८०.०	३८.०
४	पिप्ले खानेपानि निर्माण तथा मर्मत योजना	७९२.०	७२०.०	७२.०
५	बखनगौडा-खरिपानी-भिरपाटा सडक मर्मत	१४८.५	१३५.०	१३.५
६	अक्षता सामुदायिक भवन निर्माण	१४८.५	१३५.०	१३.५
७	गोरमल बाटो मर्मत	१४८.५	१३५.०	१३.५
८	लक्षित बर्गउत्थान कार्यक्रम	४४०.०	४००.०	४०.०
९	पिप्ले खेल मैदान निर्माण	११०.०	१००.०	१०.०
१०	एक गाऊ एक उत्पादन कार्यक्रम	५५०.०	५००.०	५०.०
११	कम्प्युटर खरिद	५५०.०	५००.०	५०.०
	<b>कुल जम्मा</b>		<b>५००५.०</b>	<b>५००.५</b>

चालु आ.व. २०७४।०७५ मा वडा नं. २ मा संचालित प्रमुख कार्यक्रमहरुको बजेट रु. हजारमा :

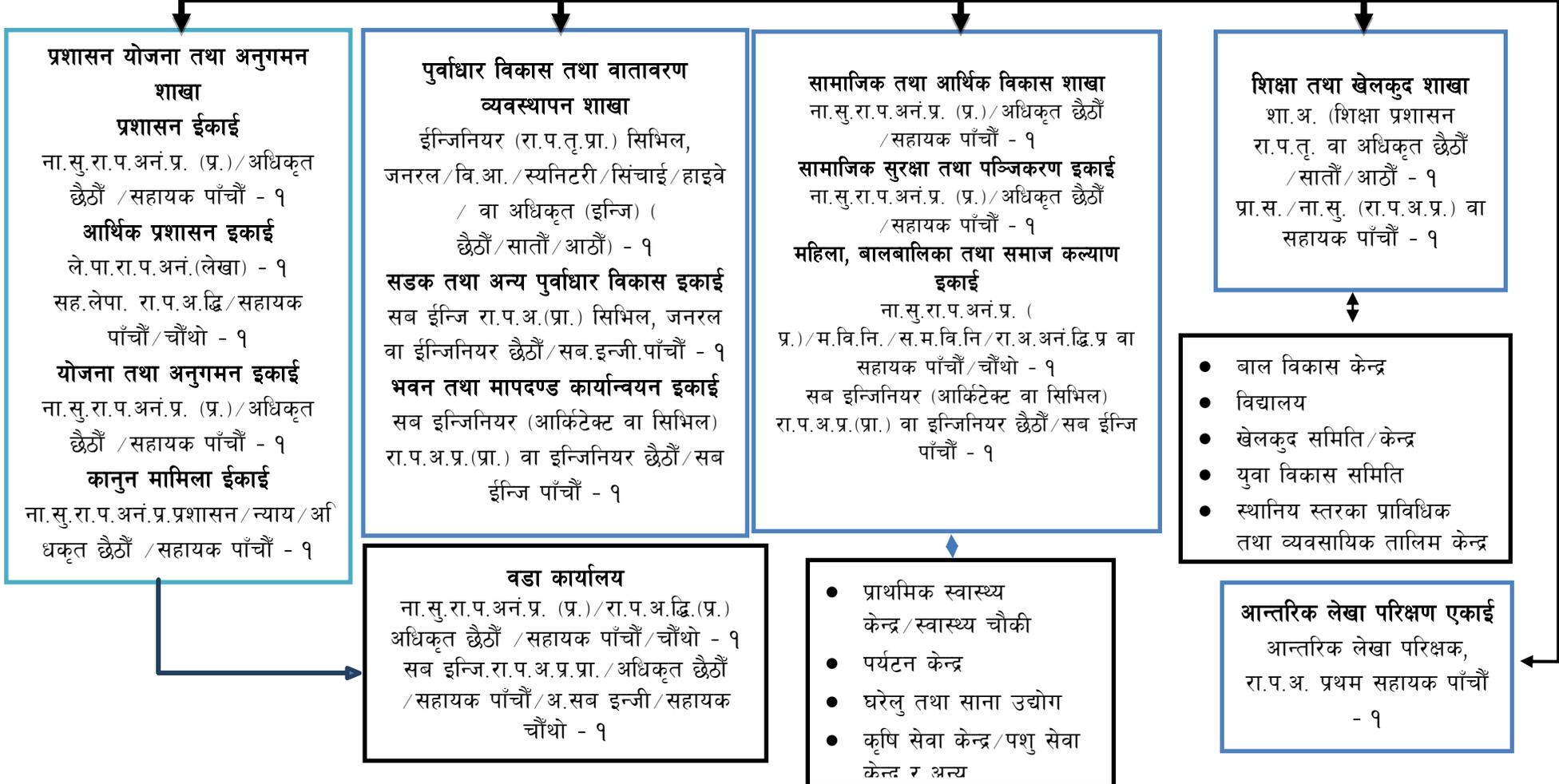
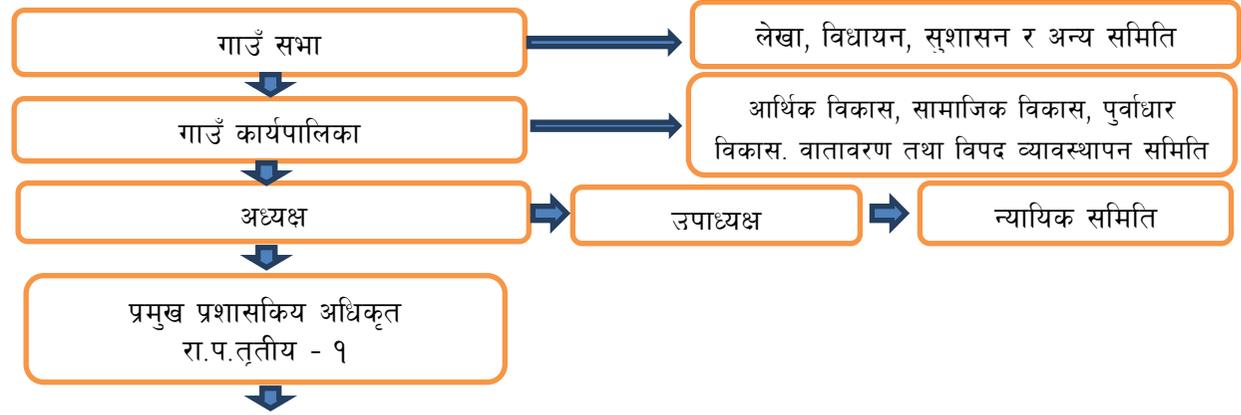
क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	विनियोजन रु.जनश्रमदान सहित	नेपाल सरकार	जन श्रमदान
१	रानीपौवा-बनाखी- माझखर्क सडक निर्माण	९९०.०	९००.०	९०.०
२	भगवती खेल मैदान ढलान	७१५.०	६५०.०	६५.०
३	रुईसे भैंडी ओढारमा भ्यु टावर निर्माण	१५४०.०	१४००.०	१४०.०
४	सिद्धार्थ ज्ञान मन्दिर आ.वि. विद्यालय मर्मत	१९८.०	१८०.०	१८.०
५	माझखर्क बालबिकास केन्द्र भवन निर्माण	१४८.५	१३५.०	१३.५
६	साझापानि ग्राउन्ड तारबार निर्माण	४९५.०	४५०.०	४५.०
७	भगवती मन्दिर कम्पाउण्ड घेराबार निर्माण	२९७.०	२७०.०	२७.०
८	आमा समूहलाई कुर्सी वितरण	११०.०	१००.०	१०.०
९	वेगखोला भगवति मैदान सडक स्तरउन्ति र बस्तीसंक्षण	१९८०.०	१८००.०	१८०.०
१०	लक्षित बर्गउत्थान कार्यक्रम	०.०		०.०
१०.१	प्रगतिशिल आमा समुह भवन निर्माण	१३७.५	१२५.०	१२.५
१०.२	शिर्जनसिल आमा समुह भवन मर्मत साझापानि	१३७.५	१२५.०	१२.५
१०.३	बालशिक्षा शैक्षक शामागि खरिद	५५.०	५०.०	५.०
१०.४	सिस्नेरी-ठुलाथर पदमार्ग निर्माण	११०.०	१००.०	१०.०
१०.५	अपाडता सम्मान	५५.०	५०.०	५.०
१०.६	गोरेटो बाटो निर्माण हटिया	५५.०	५०.०	५.०
११	एक गाऊ एक उत्पादन कार्यक्रम	५५०.०	५००.०	५०.०
१२	कम्प्युटर खरिद	५५०.०	५००.०	५०.०
१३	ट्रेनिङ सेन्टर निर्माण भगवति पिप्ले	२०९०.०	१९००.०	१९०.०
१४	प्रहरि चौकि फर्निर खरिद	११०.०	१००.०	१०.०

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	विनियोजन रु.जनश्रमदान सहित	नेपाल सरकार	जन श्रमदान
	कुल जम्मा	१०३२३.५	९३८५.०	९३८.५

चालु आ.व. २०७४।०७५ मा वडा नं. १ मा संचालित प्रमुख कार्यक्रमहरुको बजेट रु. हजारमा :

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	विनियोजन रु.जनश्रमदान सहित	नेपाल सरकार	जन श्रमदान
१	तिप्ल्याड -वादुक पुन भिसि सडक स्तरोन्नति	७९२.०	७२०.०	७२.०
२	पार्वती युवाकल्ब खेल मैदान निर्माण	४९५.०	४५०.०	४५.०
३	बेगखोला युवा क्लब स्टेज निर्माण	२९७.०	२७०.०	२७.०
४	श्री शिबसक्ति महिलाबिकास बहुउद्देश्य सहकारी कोठा थप	१९८.०	१८०.०	१८.०
६	कुचरि खोला झो पु मर्मत	५५.०	५०.०	५.०
७	पन्चासे सिम मोटर बाटो निर्माण	१४३.०	१३०.०	१३.०
८	वडा भवन मर्मत	९९.०	९०.०	९.०
९	बेगखोला देउरालि हारित कृषीसडक मर्मत	३८५.०	३५०.०	३५.०
१०	दलित भवन घेराबार	११०.०	१००.०	१०.०
११	पुन भि.सी. स्मृति युवा क्लब भवन निर्माण	४९५.०	४५०.०	४५.०
१२	लक्षित बर्गउत्थान कार्यक्रम	५५०.०	५००.०	५०.०
१३	एक गाऊ एक उत्पादन कार्यक्रम	५५०.०	५००.०	५०.०
१४	कम्प्युटर खरिद	५५०.०	५००.०	५०.०
	<b>कुल जम्मा</b>	<b>४७१९.०</b>	<b>४२९०.०</b>	<b>४२९.०</b>

१०.१६ गाउँपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा



प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा

प्रशासन ईकाई

ना.सु.रा.प.अनं.प्र. (प्र.)/अधिकृत छैठौँ /सहायक पाँचौँ - १

आर्थिक प्रशासन ईकाई

ले.पा.रा.प.अनं.(लेखा) - १

सह.लेपा. रा.प.अ.द्वि/सहायक पाँचौँ/चौथो - १

योजना तथा अनुगमन ईकाई

ना.सु.रा.प.अनं.प्र. (प्र.)/अधिकृत छैठौँ /सहायक पाँचौँ - १

कानून मामिला ईकाई

ना.सु.रा.प.अनं.प्र.प्रशासन/न्याय/अधिकृत छैठौँ /सहायक पाँचौँ - १

पुर्वाधार विकास तथा वातावरण व्यवस्थापन शाखा

ईन्जिनियर (रा.प.तृ.प्रा.) सिभिल, जनरल/वि.आ./स्यनिटरी/सिंचाई/हाइवे / वा अधिकृत (इन्जि) (छैठौँ/सातौँ/आठौँ) - १

सडक तथा अन्य पुर्वाधार विकास ईकाई  
सब ईन्जि रा.प.अ.(प्रा.) सिभिल, जनरल वा ईन्जिनियर छैठौँ/सब.इन्जी.पाँचौँ - १

भवन तथा मापदण्ड कार्यान्वयन ईकाई  
सब इन्जिनियर (आर्किटेक्ट वा सिभिल) रा.प.अ.प्र.(प्रा.) वा इन्जिनियर छैठौँ/सब ईन्जि पाँचौँ - १

सामाजिक तथा आर्थिक विकास शाखा  
ना.सु.रा.प.अनं.प्र. (प्र.)/अधिकृत छैठौँ /सहायक पाँचौँ - १

सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण ईकाई  
ना.सु.रा.प.अनं.प्र. (प्र.)/अधिकृत छैठौँ /सहायक पाँचौँ - १

महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण ईकाई

ना.सु.रा.प.अनं.प्र. (प्र.)/म.वि.नि./स.म.वि.नि/रा.अ.अनं.द्वि.प्र वा सहायक पाँचौँ/चौथो - १  
सब इन्जिनियर (आर्किटेक्ट वा सिभिल) रा.प.अ.प्र.(प्रा.) वा इन्जिनियर छैठौँ/सब ईन्जि पाँचौँ - १

शिक्षा तथा खेलकुद शाखा

शा.अ. (शिक्षा प्रशासन

रा.प.तृ. वा अधिकृत छैठौँ /सातौँ/आठौँ - १

प्रा.स./ना.सु. (रा.प.अ.प्र.) वा सहायक पाँचौँ - १

- बाल विकास केन्द्र
- विद्यालय
- खेलकुद समिति/केन्द्र
- युवा विकास समिति
- स्थानिय स्तरका प्राविधिक तथा व्यवसायिक तालिम केन्द्र

वडा कार्यालय

ना.सु.रा.प.अनं.प्र. (प्र.)/रा.प.अ.द्वि.(प्र.) अधिकृत छैठौँ /सहायक पाँचौँ/चौथो - १  
सब इन्जि.रा.प.अ.प्र.प्रा./अधिकृत छैठौँ /सहायक पाँचौँ/अ.सब इन्जी/सहायक चौथो - १

- प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/स्वास्थ्य चौकी
- पर्यटन केन्द्र
- घरेलु तथा साना उद्योग
- कृषि सेवा केन्द्र/पशु सेवा केन्द्र र अन्य

आन्तरिक लेखा परिक्षण एकाई

आन्तरिक लेखा परिक्षक, रा.प.अ. प्रथम सहायक पाँचौँ - १

## १०.१७ गाउँपालिका कार्यालयमा हाल कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

यस रघुगंगा गाउँपालिका कार्यालय तथा प्रत्येक वडाकार्यालयको काम गर्ने कर्मचारीहरूको विवरण देहाय बमोजिम दिईएको छ ।

तालिका ११९: रघुगंगा गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारी तथा वडा सचिवहरूको विवरण

क्र.स.	नामथर	पद	स्थाई ठेगाना	सम्पर्क नंबर	कार्यालय
१.	नारायण प्रसाद चापागाई	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	वाग्लुङ्ग न.पा. १२ अमालाचौर	९८५७६४८६१०	रघुगंगा गा. पा.
२.	त्रिविक्रम शर्मा	लेखापाल	वे.न.पा. पात्लेखेत	९८५७६२७४७८	रघुगंगा गा.पा.
३.	दयाराम पौडेल	ना.सु.	वे.न.पा. ६	९८५७६२७८७४	रघुगंगा गा.पा.
४.	योगेन्द्र बहादुर वानियाँ	टा. ना.सु.	वे.न.पा. ८	९८५७६२७३२९	रघुगंगा गा.पा.
५.	सोनिया शर्मा	खरिदार			
६.	शिव बहादुर थापा	आईटि इन्जिनियर			
७.	बसन्त रेग्मी	इन्जिनियर			
८.	कमल बहादुर चोखाल	सब इन्जिनियर	वे.न.पा. ८	९८५७६४०४१७	रघुगंगा गा.पा.
९.	चन्द्र कुमार आले	प्रा.स. (कृषि)			
१०.	लक्ष्मी प्रसाद पौडेल	पशु चिकित्सक			
११.	लक्ष्मण शर्मा	अधिकृत कविराज ( आयुर्वेद)			
१२.	टिका बहादुर शाही	सि.अ.हे.व.			
१३.	शिव पाण्डे	सि.अ.हे.व.			
१४.	दल बहादुर थापा	१ नंबर वडा सचिव खरिदार		९८४७६७०९१०	रघुगंगा गा.पा.
१५.	वलराम पौडेल	२ नंबर वडा सचिव ना.सु.		९८४६०१९११२	रघुगंगा गा.पा.
१६.	चित्रनाथ शर्मा	३ नंबर वडा सचिव ना.सु.		९८५७६२९९५	रघुगंगा गा.पा.
१७.	भोलानाथ आचार्य	वडा सचिव खरीदार		९८४७६२६५०१	रघुगंगा गा.पा.
१८.	हिरा बहादुर खत्री	वडा सचिव, असिस्टेन्ट सब इन्जिनियर		९८४७६४९६६०	रघुगंगा गा.पा.
१९.	धुर्व खत्री	का.स. पशु सेवा			
२०.	कपिल व. चोखाल	का.स.			
२१.	विस्न बहादुर भण्डारी	का.स.			रघुगंगा गा.पा.

श्रोत : रघुगंगा गाउँपालिकाको कार्यालय २०७४

## १०.१८ जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालयहरूको नाम र टेलिफोन विवरण

म्याग्दी जिल्लामा रहेका विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी, संघ संस्थाहरूको कार्यालयको नाम , कार्यालय प्रमुखको दर्जा र सम्पर्क फोन नम्बर आदि दिइएको छ । यसलाई क्षेत्रीय सरकारी तथा गैर सरकारी कार्यालय, जिल्ला स्थित सरकारी तथा गैर सरकारी कार्यालय र म्याग्दी जिल्ला स्थित संघ/ संस्थानका कार्यालयहरू गरी तीन भागमा विभाजन गरी छुट्टाछुट्टै तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका १२०: जिल्ला स्थित क्षेत्रीय सरकारी तथा गैर सरकारी कार्यालयको सम्पर्क नम्बर

क्र.स.	कार्यालय/संस्थाको नाम	टेलिफोन नम्बर
१.	जिल्ला विकास समितिको कार्यालय	५२०१४४
२.	स्थानीय विकास अधिकारी	५२०५३०
३.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय म्याग्दी	
४.	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	५२०१३३/३४३
५.	श्री बक्स गुल्म अथुङ्गे व्यारेक	५२०५१८
६.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	१००/५२०१८८
७.	राष्ट्रिय अनुसन्धान	५२०१४३
८.	म्याग्दी जिल्ला अदालत	५२०१८५
९.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	५२०१३०
१०.	जिल्ला शिक्षा कार्यालय	५२०१०५
११.	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	५२०१८८
१२.	जिल्ला पशुसेवा कार्यालय	५२०१२१
१३.	कोष तथा लेखा नियन्त्रण कार्यालय	५२०१४०
१४.	जिल्ला वन कार्यालय	५२०१३५
१५.	जिल्ला भु संरक्षण कार्यालय	५२०११७
१६.	जिल्ला हुलाक कार्यालय	५२०२३३
१७.	जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय	५२०५१६
१८.	जिल्ला प्राविधिक कार्यालय	५२०१०४
१९.	खानेपान तथा सरसफाई स.डि. कार्यालय	५२०११०
२०.	जिल्ला मालपोत कार्यालय	५२०१२४
२१.	महिला विकास कार्यालय	५२०१२५
२२.	जिल्ला आयुर्वेदिक औषधालय	५२०२७३
२३.	शैक्षिक तालिम केन्द्र	५२०१४८
२४.	नापी कार्यालय म्याग्दी	५२०१४१
२५.	कारागार शाखा	५२०१४८
२६.	नेपाल बैंक लिमिटेड	५२०१५५/०५५
२७.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	५२०३३५
२८.	कृषि विकास बैंक	५२०१६६
२९.	पश्चिमाञ्चल फाइनेन्स कम्पनि	५२०१५१
३०.	दूर सञ्चार कार्यालय	२५०१११
३१.	तातोपान तथा जलविद्युत केन्द्र	५२०१७७

क्र.स.	कार्यालय/संस्थाको नाम	टेलिफोन नम्बर
३२.	घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति	५२०१६२
३३.	स्थानीय विकास कोषको सचिवालय	५२०१२७
३४.	लघु उद्यम विकास कार्यक्रम	५२०३८१
३५.	म्याग्दी उद्योग बाणिज्य संघ	५२०२४६
३६.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी म्याग्दी	५२०१६९
३७.	ब्रिटिस वेलफेयर, म्याग्दी	५२०१८९
३८.	मिलन म्याग्दी	५२००५०
३९.	हिभवन्ति नेपाल म्याग्दी	५२०२८०
४०.	रिक्, म्याग्दी	५२००६१
४१.	DCRDC, म्याग्दी	५२०५१९
४२.	स्थानीय शान्ति समितिको कार्यालय	५२०१९४
४३.	म्याग्दी बहुमुखी क्याम्पस	५२०१०९
४४.	प्रकाश मा.वि. बेनी	५२०१२९
४५.	न्यू वेष्ट पोइन्ट मा.वि.	५२०४७२
४६.	बेनी आवासिय मा.वि.	५२०२१८
४७.	लोकदीप बोर्डिङ्ग स्कूल	५२०२७९
४८.	माउन्ट एभरेस्ट बोर्डिङ्ग	५२०४२७
४९.	बेनी सा.मा.वि.	५२०५२४

श्रोत: सम्बन्धीत कार्यालय तथा संस्थानहरु

## १०.१९ स्थानीय राजनैतिक दलहरु

तालिका १२१: स्थानीय तह निर्वाचन २०७४ मा गाउँपालिकामा विजयी उम्मेदवार र निकटतम प्रतिस्पर्धीले पाएको मत विवरण

क्र.सं.	पद	वडा	उम्मेदवारको नाम	प्रतिनिधित्व गर्ने पार्टी	प्राप्त मत	कैफियत
१.	अध्यक्ष		खिम बहादुर शाही	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)	२७३०	
२.	अध्यक्ष		ईन्द्र बहादुर मगर	नयाँ शक्ति पार्टी, नेपाल	२३	
३.	अध्यक्ष		भव बहादुर भण्डारी	नेपाली काँग्रेस	४४३४	विजयी
४.	उपाध्यक्ष		कमला तिलिजा	नेपाली काँग्रेस	३८४७	विजयी
५.	उपाध्यक्ष		हरि बहादुर भण्डारी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	२६६२	
६.	वडा अध्यक्ष	१	बिल बहादुर फगामी	नेपाली काँग्रेस	४१८	विजयी
७.	वडा अध्यक्ष	१	नरसिंह बहादुर पुन	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)	२६३	

क्र.सं.	पद	वडा	उम्मेदवारको नाम	प्रतिनिधित्व गर्ने पार्टी	प्राप्त मत	कैफियत
८.	वडा अध्यक्ष	२	नरसि बहादुर खत्री	नेपाली काँग्रेस	४४३	
९.	वडा अध्यक्ष	२	रिम बहादुर कटुवाल क्षेत्री	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	९९४	विजयी
१०.	वडा अध्यक्ष	३	जिवन कुमार मल्ल	नेपाली काँग्रेस	९०९	विजयी
११.	वडा अध्यक्ष	३	अर्जुन सुवेदी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)	७३६	
१२.	वडा अध्यक्ष	४	रुक बहादुर गर्बुजा	नेपाली काँग्रेस	०	निर्विरोध
१३.	वडा अध्यक्ष	५	कृष्ण बहादुर थजाली	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)	१४१	
१४.	वडा अध्यक्ष	५	मन बहादुर शेरमन्जा	नेपाली काँग्रेस	३६६	विजयी
१५.	वडा अध्यक्ष	६	मन कुमार सेरपुजा मगर	नेपाली काँग्रेस	४५७	विजयी
१६.	वडा अध्यक्ष	६	जगतनारायण गौचन	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	३६६	
१७.	वडा अध्यक्ष	७	देउ प्रसाद पुन	नेपाली काँग्रेस	३१६	विजयी
१८.	वडा अध्यक्ष	७	ओम बहादुर पुन	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)	२९०	
१९.	वडा अध्यक्ष	८	गमान छन्त्याल	नेपाली काँग्रेस	६८२	विजयी
२०.	वडा अध्यक्ष	८	चन्द्रमान छन्त्याल	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवादी-लेनिनवादी)	२७	

स्रोत : निर्वाचन आयोगको वेबसाइट २०७४

## १०.२० रघुगंगा गाउँपालिकामा निर्वाचित पदाधिकारीहरूको विवरण

तालिका १२२: रघुगंगा गाउँपालिकामा निर्वाचित (हाल कार्यरत) पदाधिकारीहरूको विवरण

क्र.सं.	नाम/थर	निर्वाचित भएको पद	स्थयी ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
१	भव बहादुर भण्डारी	अध्यक्ष	रघुगंगा २	९८५१०४०२८०
२	कमला तिलिना	उपाध्यक्ष	रघुगंगा ४	९८४७७५९६७३
३	विल बहादुर फगामी	वडा अध्यक्ष	रघुगंगा १	९८४७६९००९७

क्र.स.	नाम/थर	निर्वाचित भएको पद	स्थयी ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
४	बलमान गौचन	सदस्य	रघुगंगा १	९८४७००२५२५
५	तिलक कुमार तिलिजा	सदस्य	रघुगंगा १	९८०५११६१३६
६	विष्णुमती पुन	महिला सदस्य	रघुगंगा १	९८४७७४६३९२
७	गौमाया वि.क.	दलित महिला सदस्य	रघुगंगा १	९८४६८६१५७९
८	रिम बहादुर के.सि.	वडा अध्यक्ष	रघुगंगा २	९८५७६२१८६३
९	देवेन्द्र बहादुर के. सि.	सदस्य	रघुगंगा २	९८४७६५१०५७
१०	मीन बहादुर भण्डारी	सदस्य	रघुगंगा २	९८४१७२०११२
११	विष्णु कुमारी भण्डारी	महिला सदस्य	रघुगंगा २	९८४७७०३३३८
१२	रसिला परियार	दलित महिला सदस्य	रघुगंगा २	९८०५२०५२०१
१३	जीवन कुमार मल्ल	वडा अध्यक्ष	रघुगंगा ३	९८५११७३६१२
१४	प्रेमनाथ शर्मा	सदस्य	रघुगंगा ३	९८४७७५१२१६
१५	पवन कुमार मल्ल	सदस्य	रघुगंगा ३	९८४७६३३६१२
१६	देवी कुमारी शाही	महिला सदस्य	रघुगंगा ३	
१७	सम्भना परियार	दलित महिला सदस्य	रघुगंगा ३	९८६७६८१७२६
१८	रुक बहादुर गर्बुजा	वडा अध्यक्ष	रघुगंगा ४	९८४७६११३१२
१९	कृष्ण बहादुर गर्बुजा	सदस्य	रघुगंगा ४	९८०८५८८१०४
२०	धन प्रसाद गर्बुजा	सदस्य	रघुगंगा ४	९८४६८४१८३६
२१	विना गर्बुजा	महिला सदस्य	रघुगंगा ४	९८४६६४२३५०
२२	सविता दर्जि	दलित महिला सदस्य	रघुगंगा ४	९८६११३२७१०
२३	मन बहादुर शेरमञ्जा	वडा अध्यक्ष	रघुगंगा ५	९८६१६६०४५१
२४	बल बहादुर सेरपुजा	सदस्य	रघुगंगा ५	९८६७६३९५७९
२५	कृष्ण पुन	सदस्य	रघुगंगा ५	९८५७६२३६७६
२६	रिति थजाली	महिला सदस्य	रघुगंगा ५	९८६९०२०१४९
२७	हिरादेवी वि.क.	दलित महिला सदस्य	रघुगंगा ५	९८०५२२०९८८
२८	मन बहादुर सेरपुजा मगर	वडा अध्यक्ष	रघुगंगा ६	९८०५२८५०४२
२९	लिल बहादुर पुन	सदस्य	रघुगंगा ६	९८०५२८३२०६
३०	टेकजित छन्त्याल	सदस्य	रघुगंगा ६	९८४७६१९०९३
३१	प्रेम कुमारी पुन	महिला सदस्य	रघुगंगा ६	९८०५१२३०२६
३२	कल्पना घर्तिमिरे	दलित महिला सदस्य	रघुगंगा ६	९८२१३२६१०२
३३	दुर्गा प्रसाद पुन	वडा अध्यक्ष	रघुगंगा ७	९८४७७२३४५६
३४	लक्ष्मण पुन	सदस्य	रघुगंगा ७	९८१८२०६९९९
३५	नर्सिङ गर्बुजा	सदस्य	रघुगंगा ७	
३६	बुद्धिमाया पहरे पुन	महिला सदस्य	रघुगंगा ७	
३७	तारादेवी वागदास	दलित महिला सदस्य	रघुगंगा ७	
३८	गमान छन्त्याल	वडा अध्यक्ष	रघुगंगा ८	९८४७६३३८१५
३९	नर प्रसाद छन्त्षल	सदस्य	रघुगंगा ८	९८६९००६७३३
४०	ख बहादुर छन्त्याल	सदस्य	रघुगंगा ८	९८१४१७५४४७
४१	प्रिति गर्बुजा	महिला सदस्य	रघुगंगा ८	९८४६७१९६२५
४२	याम कुमारी गोतामे घर्ति	दलित महिला सदस्य	रघुगंगा ८	९८०५२२९५१३
४३	धनमाया घताने गोतामे	सदस्य	रघुगंगा ५	९८६१९१८५९२
४४	तोरण दर्जि	सदस्य	रघुगंगा २	९८२१३३४५३५

श्रोत: रघुगंगा गाउँपालिकाको कार्यालय

## १०.२१ विगत ३ बर्षको MCPM को स्तर

संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, स्थानीय तह वित्तीय आयोगको सचिवालयले गाविसको न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मापनका लागि स्विकृत कार्यविधि बमोजिम हरेक गाविसको न्यूनतम शर्तमापन कार्य गरिरहेकोमा आर्थिक वर्ष २०६८/६९ देखि आर्थिक वर्ष २०७०/७१ को नतिजा अनुसार यस गाउँपालिका अन्तर्गतका साविकका गाविस हरुको न्यूनतम शर्त तथा कार्य सम्पादन मापनको अवस्थालाई निम्न अनुसार उल्लेख गरीएको छ ।

तालिका १२३: विगत ३ बर्षको MCPM को स्तर

क्र.स.	गाउँको नाम	आ.व. २०७०/७१	आ.व. २०७१/७२	आ.व. २०७२/७३
१	बेगखोला	सफल	सफल	सफल
२	राखु भगवति	सफल	सफल	सफल
३	राखु पिप्ले	सफल	सफल	सफल
४	दगनाम	सफल	सफल	सफल
५	भी	सफल	सफल	सफल
६	पाखापानी	सफल	सफल	सफल
७	चिमखोला	सफल	सफल	सफल
८	कुईने मंगले	सफल	सफल	सफल

श्रोत: सम्बन्धीत वडा कार्यालयहरु २०७४

## १०.२२ सुरक्षा ईकाईहरु

तालिका १२४: रघुगंगा गाउँपालिकामा रहेका सुरक्षा निकायहरु

वडा नं	रघुगंगा गाउँपालिकामा रहेका सुरक्षा निकायहरु	कार्यक्षेत्र
२	प्रहरी चौकी राखु भगवती	रघुगंगा गाउँपालिकाका वडा नं. १, २, ३ र ४
६	प्रहरी चौकी पाखापानी	रघुगंगा गाउँपालिकाका वडा नं. ५, ६, ७ र ८

श्रोत : स्थलगत अवलोकन २०७४

## १०.२३ गाउँपालिकाको क्षेत्रगत अवस्था विश्लेषण (SWOT Analysis) :

कुनै पनि संगठनको आन्तरिक तथा बाह्य अवसर तथा चुनौतीहरू पहिचान तथा मुल्यांकन गरी रणनीतिक योजना बनाउन आधारभूत औजारको रूपमा SWOT Analysis गरिन्छ । यस गाउँपालिकाको विभिन्न विषयगत क्षेत्र अनुसारको SWOT Analysis तलको तालिकामा गरिएको छ ।

Strengths (सबल पक्षहरू)	Weaknesses (कमजोर पक्षहरू)	Opportunities (अवसरहरू)	Threats (चुनौती/जोखिमहरू)
<b>१. भौतिक पूर्वाधारको क्षेत्र</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>● गाउँपालिकाको सडक संजाल सवै वडाहरूमा विकास हुने क्रममा रहेको ।</li> <li>● वस्तीहरूको विकास भैरहेकोले यसका लागि व्यवस्थित वसोवासका लागि भवन मापदण्ड, नक्सा पास प्रक्रिया अगाडि बढिरहेको छ ।</li> <li>● विभिन्न नदी तथा खोलाहरूको पानीवाट विद्युत उत्पादन कार्य भैरहेको अवस्था छ ।</li> <li>● मागको आधारमा विद्युत सेवाको विस्तार भएको ।</li> <li>● हाल यस गाउँपालिकामा ५ वटा भन्दा बढी लघु जलविद्युत आयोजना संचालित छन् भने ३० मेघावाट भन्दा ठुला राहुघाट र अपर कालिगण्डकी लगाएतका राष्ट्रिय स्तरका योजनाहरू निर्माणधिन रहेको ।</li> <li>● गाउँपालिकाका अधिकांश भुभागमा मोवाइल नेटवर्क कभरेज रहेको र</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● भौगोलिक विकटता</li> <li>● सडक तथा यातायात पहुँचको कमी</li> <li>● आधारभूत पूर्वाधारको कमी</li> <li>● अधिकांस सडकहरू कच्ची भएको र सडकको चौडाई ४ देखि ६ मि. मात्रै भएको जुन सहरी विकास मापदण्ड अनुसार उपयुक्त नभएको जसलाई अपग्रेड गर्नु पर्ने देखिन्छ ।</li> <li>● यातायातका सडक सञ्जालहरू भए पनि नियमित र सुलभ यातायात सेवा सुविधा सञ्चालन नभएको ।</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● विकासका पूर्वाधारहरूको विस्तार गरी स्थानीय जनताहरूको सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सहजता हुने अवस्था रहेको ।</li> <li>● म्याग्दी जिल्ला र यस गाउँपालिकाका विभिन्न खोला तथा नदिहरूमा प्रचुर जलविद्युत उत्पादनको सम्भावना रहेको ।</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● गाउँपालिकाका भौगोलिक रूपमा ठुला तथा विकट वडाहरूमा जन घनत्व कम तथा साना वडाहरूमा भने जनघनत्व बढी रहेकोले सेवा प्रवाहमा जनसंख्या तथा भुगोल दुवै पक्ष सम्बोधन गर्ने चुनौती ।</li> <li>● गाउँपालिकाका कृषि खेति गरिएको अधिकांश भु-भाग आकासे वर्षे सिंचाईमा निर्भर रहेको ।</li> <li>● गाउँपालिका तथा वडाको विकास निर्माण योजनाको प्रथमिकता डोजर प्रयोग गरी बनाईने सडक विस्तारमा रहेको तर त्यसको वातावरणिय तथा संस्कृतिक पक्षमा पर्ने असरको बारेमा ख्याल नगरिएको ।</li> <li>● भौगोलिक विकटताको कारण गाउँपालिकाका उत्तरी भेगका विभिन्न स्थानमा स्काई वाहेकका मोवाइल नेटवर्क नआउने ।</li> <li>● यस गाउँपालिकाकामा धेरै नदि</li> </ul>

Strengths (सबल पक्षहरु)	Weaknesses (कमजोर पक्षहरु)	Opportunities (अवसरहरु)	Threats (चुनौती/जोखिमहरु)
केही वडाहरुमा इन्टरनेट सुविधा पनि भएको ।			तथा खोला भएकोले यातायातको लागि विभिन्न पुल पुलेसाहरु पनि निर्माण गरेको तर अभै पर्याप्त नभएको ।
<b>२. स्वास्थ्य, वातावरण तथा सरसफाई</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>● खुला दिसामुक्त जिल्ला घोषणा भैसकेको ।</li> <li>● पूर्ण खोप जिल्ला घोषणा भइसकेको ।</li> <li>● बाल बालिकाहरुमा कुपोषणको अवस्था निकै न्युन (गाउँपालिका भरी जम्मा ३) रहेको ।</li> <li>● गाउँपालिकामा ब्यवस्थित फोहोरमैला व्यवस्थापनका कार्यहरु संचालन गर्ने र सोका लागि डम्पिङ साइटको जग्गाको ब्यवस्थापन तथा साभेदार संस्थाको खोजि भैरहेको छ ।</li> <li>● अधिकांस स्वास्थ्य चौकीमा कर्मचारी आवास सहितका सुविधा सम्पन्ने भवनहरु बनेको/बन्ने क्रममा रहेको ।</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्बन्धी चेतनाको कमी</li> <li>● हाल आठ ओटा मध्ये तीन वटा मात्रै स्वास्थ्य चौकीमा चौविस घण्टे प्रसुति सेवा संचालनमा रहेको ।</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● पूर्ण सरसफाई युक्त गाउँपालिका निर्माण गर्ने विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने तयारी भैरहेको छ</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● गाउँपालिकाका ३ वटा स्वास्थ्य चौकीमा मात्र बर्थिङ सेन्टर रहेकोले स्वास्थ्य संस्थामा दक्ष स्वास्थ्य कर्मीबाट सुत्केरी गराउने प्रतिशत १३% मात्र रहेको ।</li> </ul>
<b>३. शिक्षा, कला तथा सीप</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>● पूर्ण साक्षरयुक्त जिल्ला घोषणा भई सकेको वर्तमान अवस्थामा यसलाई</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● प्राविधिक जनशक्तिको कमी</li> <li>● संस्थागत क्षमताको कमी</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● साक्षरता स्तरमा अभिवृद्धि</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● बढ्दो वैदेशिक रोजगारीमा जाने चलन र सहरमा बसाई सराई गर्ने</li> </ul>

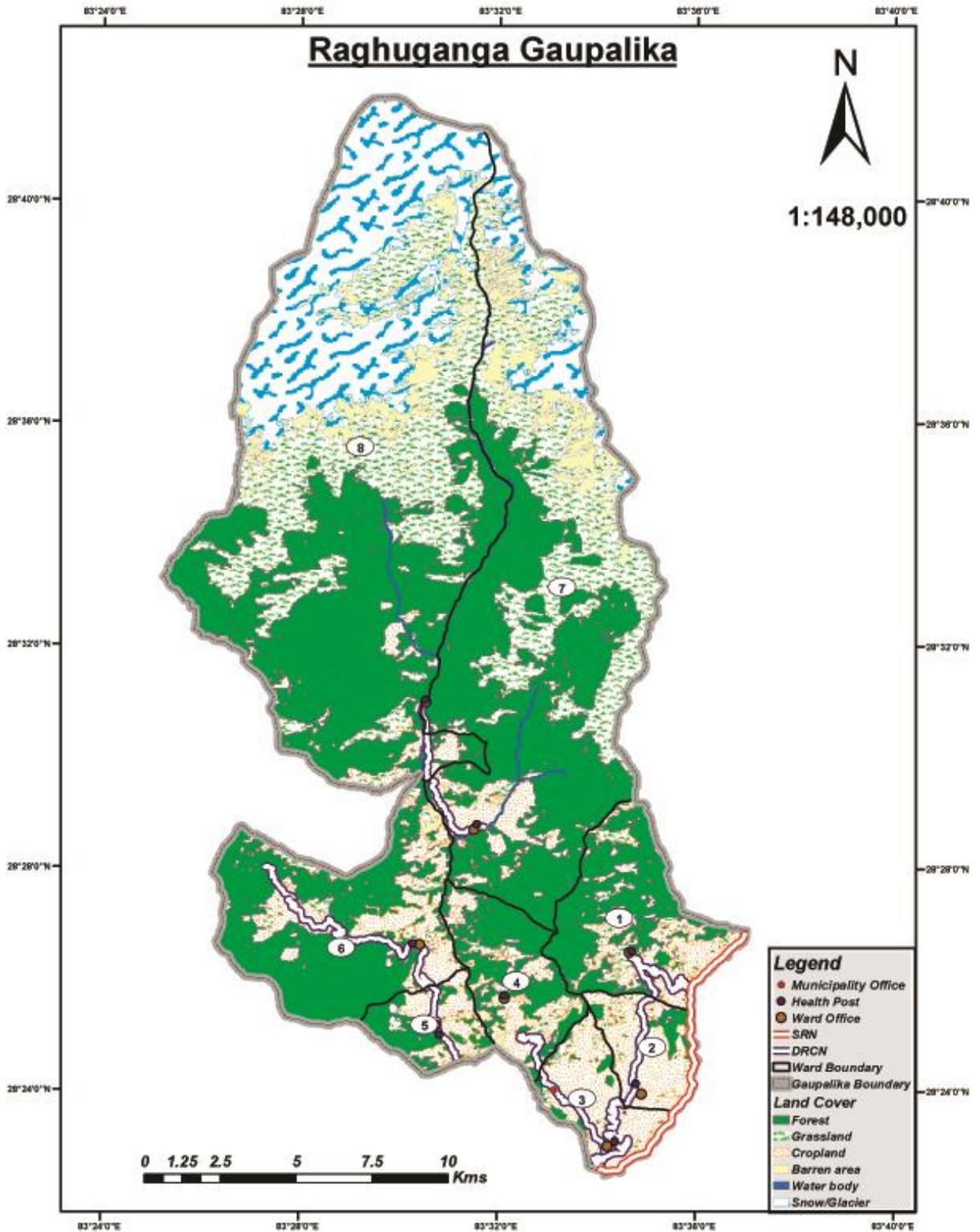
Strengths (सबल पक्षहरू)	Weaknesses (कमजोर पक्षहरू)	Opportunities (अवसरहरू)	Threats (चुनौती/जोखिमहरू)
<p>निरन्तरता दिन समुदायस्तरमा सामुदायिक सुचना तथा साक्षर केन्द्रको विस्तार गरिने कार्य जारी रहेको ।</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>प्रत्येक वडामा कम्तीमा एउटा माध्यमिक स्तरको विद्यालय भएको तथा गाउँपालिका भित्र एउटा उच्च माध्यमिक विद्यालय रहेको ।</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>प्राविधिक तथा मानविय संसाधनको उपयोगमा कमी</li> </ul>		<p>चलनका कारण विद्यालयहरूमा विद्यार्थीको संख्या घट्दो क्रममा रहेको ।</p>
<p><b>४. आर्थिक क्षेत्र (कृषि, पर्यटन वन तथा घरेलु उद्योग)</b></p>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>एक गाउँ एक उत्पादन मार्फत पकेट क्षेत्रहरूको रूपमा विकास गर्न सकिने अवस्था रहेको ।</li> <li>खानी तथा प्राकृतिक श्रोत साधनहरूको उत्खननका लागि अन्य निकायसग समन्वय गरी संचालनका लागि पहल भैरहेको ।</li> <li>जडिवुटि जन्य उद्योग तथा उत्पादनको पर्याप्त संभावना रहेकोले सोका लागि अध्ययन भैरहेको ।</li> <li>होटल व्यवसाय, रिसोर्टहरूको संचालन तथा साहसिक पर्यटनका लागि पर्याप्त ठाउँहरू रहेको ।</li> <li>आन्तरिक आयको क्षेत्रहरूको राम्रो संभावना रहेकोले साभेदार संस्थाहरूको खाजि भैरहेको छ ।</li> <li>कृषकहरूको सक्रियतामा</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>सामाजिक तथा आर्थिक विपन्नता</li> <li>आन्तरीक श्रोतको न्यूनता</li> <li>वेरोजगारी तथा अर्ध वेरोजगारी अवस्था</li> <li>विकासमा निजीक्षेत्रको न्यून सहभागिता</li> <li>जनसहभागिता जुटाउन कठिन</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>यातायात, विद्युत र संचार लगाएतका सुविधामा आएको विस्तार सँगै गाउँपालिकाका विभिन्न स्थानमा बजार केन्द्रहरू विस्तार हुँदै गरेको</li> <li>धार्मिक तथा कृषि पर्यटनको लागि पर्याप्त संभावना भएको ।</li> <li>भौगोलिक विविधता अनुसार कृषि तथा पशुजन्य वस्तुहरूको व्यवसायिकरण, विविधिकरण, बजारीकरण को राम्रो सम्भावना रहेको</li> <li>उपलब्ध जडीवुटीजन्य वन पैदावारको अनुसन्धान, उत्पादन तथा प्रशोधनका लागि अवसर</li> <li>वन जंगल तथा जडीवुटीजन्य गैरकाष्ठ वन पैदावारको उपयोग</li> <li>फलफूल खेतीका लागि उपयुक्त भौगोलिक स्थिति हावापानी र माटो</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>उपलब्ध स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन</li> <li>विकासमा लागत जनसहभागिता प्रवर्द्धन</li> <li>पर्यटन पूर्वाधार विकास तथा प्रवर्द्धनको उपलब्धता</li> <li>कृषि तथा पशु क्षेत्रको विकास एवं व्यवसायिकरण</li> </ul>

Strengths (सबल पक्षहरू)	Weaknesses (कमजोर पक्षहरू)	Opportunities (अवसरहरू)	Threats (चुनौती/जोखिमहरू)
<p>व्यावसायीकरणको लागि कृषिमा लगाव रहेको ।</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>गाउँपालिकाका सक्रिय जनंख्याको ठुलो हिस्सा वैदेशिक रोजगारीमा रहेको र ठुलो परिमाणमा विप्रेषण भित्रिने गरेको । विभिन्न विकास निर्माणका कामहरूमा वैदेशिक रोजगारीमा रहेका युवाहरूले योगदान गर्ने प्रचलन रहेको ।</li> </ul>		<ul style="list-style-type: none"> <li>माहुरीपालनको राम्रो सम्भाव्यता</li> <li>स्थानीय कच्चा पदार्थ आधारित साना तथा घरेलु उद्योग विकासको राम्रो सम्भावना</li> <li>प्राकृतिक श्रोत साधनहरूको प्रचुरमात्रामा उपयोग गरी गाउँपालिकाको आर्थिक क्षेत्रमा अभिवृद्धि ल्याउन सकिने ।</li> <li>प्रकृती र संस्कृतिको पर्यटकिय क्षेत्रकोरूपमा विकास गर्न सकिने स्थिति</li> <li>खानी उद्योग संचालनकोलागि पर्याप्त सम्भावना</li> <li>सहकारीताको माध्यमबाट सामाजिक तथा आर्थिक विकास गर्न सकिने सम्भावना ।</li> </ul>	
<b>५. सामाजिक तथा संस्कृतिक पक्ष</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>ऐतिहासिक रूपमा सक्रिय जनसंख्याको हिस्सा आधा भन्दा बढी अथात् ५४.२४ प्रतिशत रहेको</li> <li>स्थानीय मौलिक कला संस्कृतिको प्रवर्द्धन र विकास मार्फत जनताहरूको दिगो विकासका लागि आधार तयार गर्न सकिने ।</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>लैंगिक विभेदीकरण</li> <li>पुरातनवादी सोच ।</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>महिला सशक्तिकरण तथा मुलप्रवाहिकरण</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>स्थानिय मौलिक भाषा, धर्म तथा संस्कृतिहरू हराउने क्रममा रहेको साथै त्यसको ठाउँमा आधुनिकताको नाउँमा विदेशी संस्कृतिले ठाउँ लिँदै गरेको ।</li> <li>वैदेशिक रोजगारीको कारण गाउँबाट सहर तर्फ बसाई सराई तथा सम्बन्ध विच्छेदका घटनाको वृद्धि भएको ।</li> </ul>

## १०.२४ गाउँपालिकाले निर्माण गरेका ऐनहरु,कार्यविधिहरु तथा निर्देशिकाहरुको विवरण

- रघुगंगा गाउँपालिको प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन २०७५
- रघुगंगा गाउँपालिको आर्थिक कार्य विधि व्यवस्थित गर्ने बनेको ऐन २०७५
- रघुगंगा गाउँपालिकाको सहकारी ऐन २०७५
- रघुगंगा गाउँपालिकाको न्यायिक समितिको उजुरी किनारा गर्ने व्यवस्थित गर्न बनेको कार्यविधि ऐन २०७५
- रघुगंगा गाउँपालिकाको कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन बनेको ऐन २०७५
- रघुगंगा गाउँपालिकाको विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन गर्ने बनेको ऐन २०७५
- गाउँ सभा संचालन कार्यविधि ०७५
- गाउँपालिकाको बजार अनुगमन निर्देशिका ०७५
- घ वर्गको निर्माण व्यवसायी ईजाजतपत्र सम्बन्धी कार्यविधि ०७५
- गाउँपालिकामा प्राविधिक कर्मचारी व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यविधि ०७५
- गाउँपालिकाको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन ०७५
- गाउँपालिकाका उपभोक्ता समिति गठन कार्यविधि ०७५
- गाउँपालिकामा संचालन गरिने मेला तथा महोत्सवको व्यवस्थापन गर्ने कार्यविधि २०७५
- रघुगंगा गाउँपालिकाबाट पारित निर्णय आदेश र अधिकारपत्रको प्रमाणिकरण कार्यविधि नियमावली २०७४,
- रघुगंगा गाउँपालिकाबाट पारित स्थानीय तहको बैठक संचालन कार्यविधि २०७४,
- रघुगंगा गाउँपालिकाबाट पारित गाउँपालिकाको (कार्यसम्पादन) नियमावली २०७४
- रघुगंगा गाउँपालिकाबाट पारित गाउँपालिकाको (कार्यविभाजन) नियमावली २०७४,

१०.३० गाउँपालिकाको नक्सा

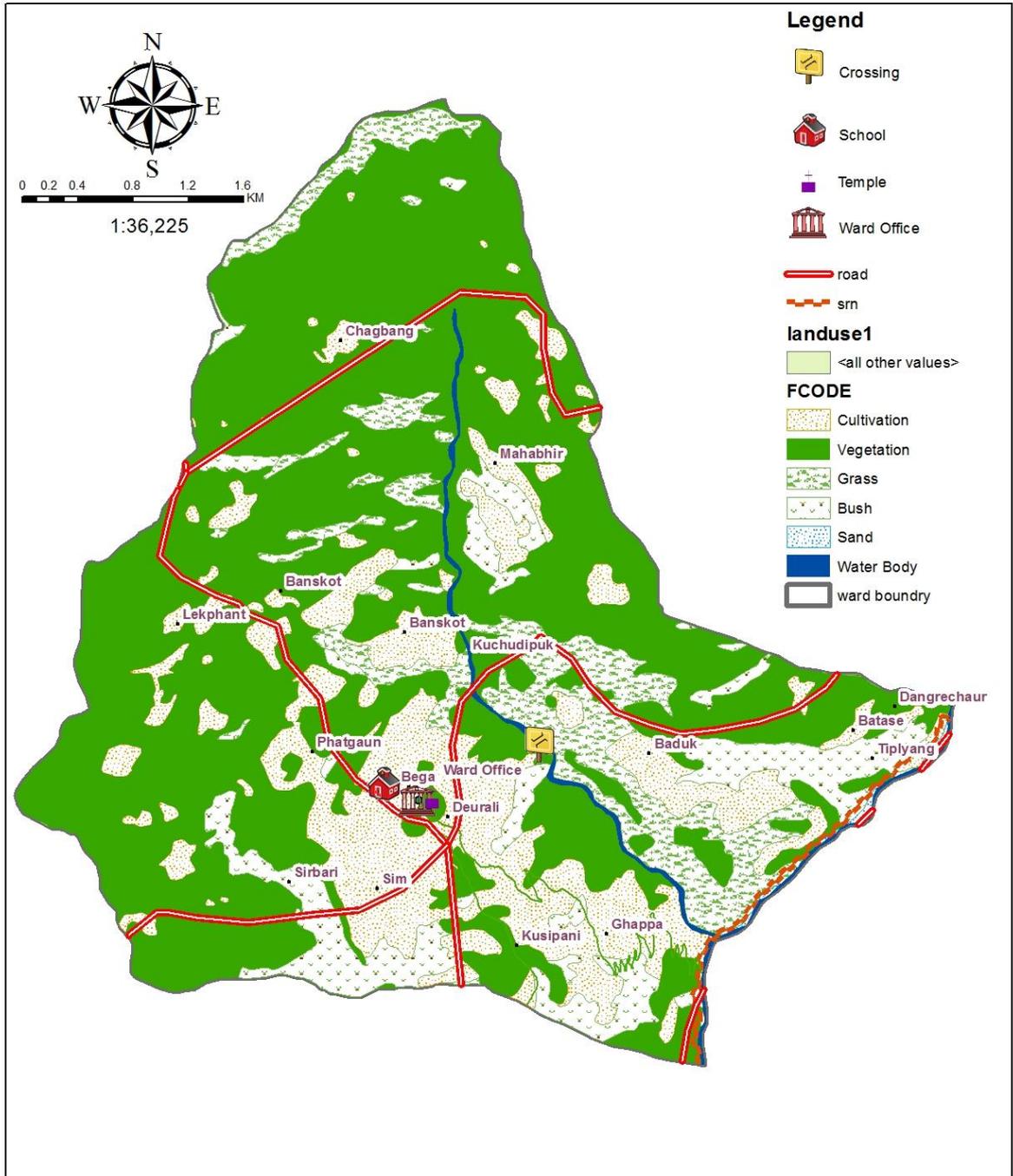


## सन्दर्भ सामाग्री

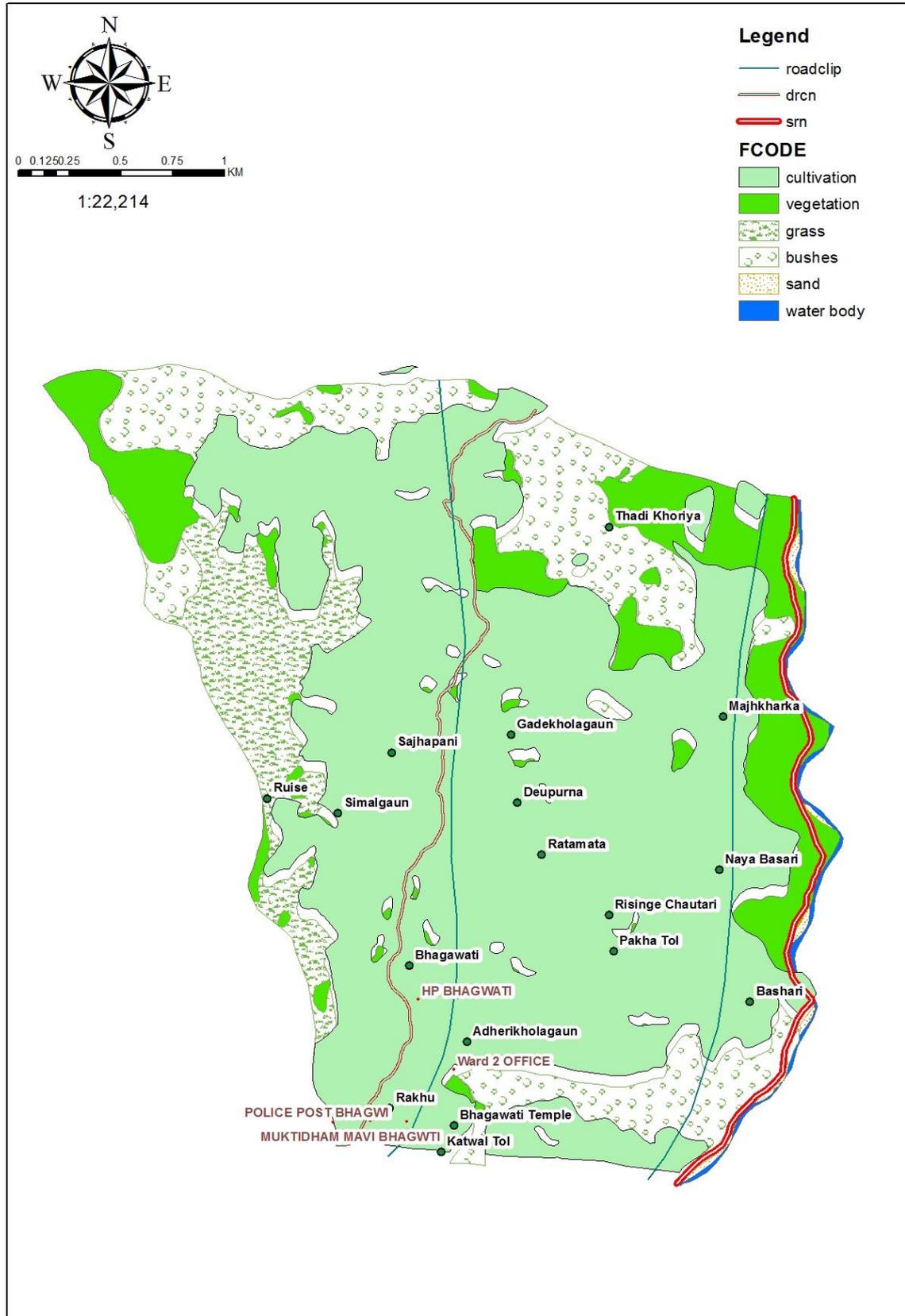
१. गाउँ विकास समितिहरूको वस्तुस्थिति विवरण (VDC Profile), २०६७, बेगखोला, राखु भगवती, राखु पिप्ले, दग्नाम, भिं, पाखापानी, चिमखोला, कुइने मंगले
२. जनगणना २०६८ का प्रतिवेदनहरू, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग
३. स्थानीय तह स्रोत नक्सांकन तथा व्यवस्थापन योजना २०७१ म्याग्दी
४. केन्द्रिय तथ्यांक विभाग प्रतिवेदन २०६८
५. नेपालको संविधान २०७२
६. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४
७. स्थानिय तह सम्बन्धी २०७३ फागुन २७ गते प्रकाशित नेपाल राजपत्र
८. संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको वेभसाइट, <http://mofald.gov.np> र <http://103.69.124.141>
९. सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहहरूको अनुगमन मुल्याङ्कन विश्लेषणात्मक प्रतिवेदन २०७३/२०७४, जिल्ला वन कार्यालय म्याग्दी
१०. जिल्ला कृषि विकास कार्यक्रम तथा तथ्याङ्क पुस्तिका, आ.व. २०७२।७३, जिल्ला कृषि विकास कार्यालय म्याग्दी
११. सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको विवरण, म्याग्दी २०६४, जिल्ला मालपोत कार्यालय
१२. जिल्ला विकास योजना २०७३।०७४, जिल्ला विकास समिति, म्याग्दी
१३. म्याग्दी जिल्लाको आवधिक योजना २०७३/०७४-२०७७/७८, जि.वि.स. म्याग्दी
१४. महिला तथा बालबालिका कार्यालय म्याग्दीको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन, २०७२।७३
१५. विभिन्न स्थानिय तथा राष्ट्रिय छापा तथा अनलाइन खबर पत्रिकाहरू
१६. वेदर डट कम, २०१८ ([www.weather.com](http://www.weather.com))
१७. निर्वाचन आयोगको वेभसाइट २०७४, (<http://result.election.gov.np/>)

अनुसूची-१: वडा अनुसारका सामाजिक स्रोत नक्साहरु

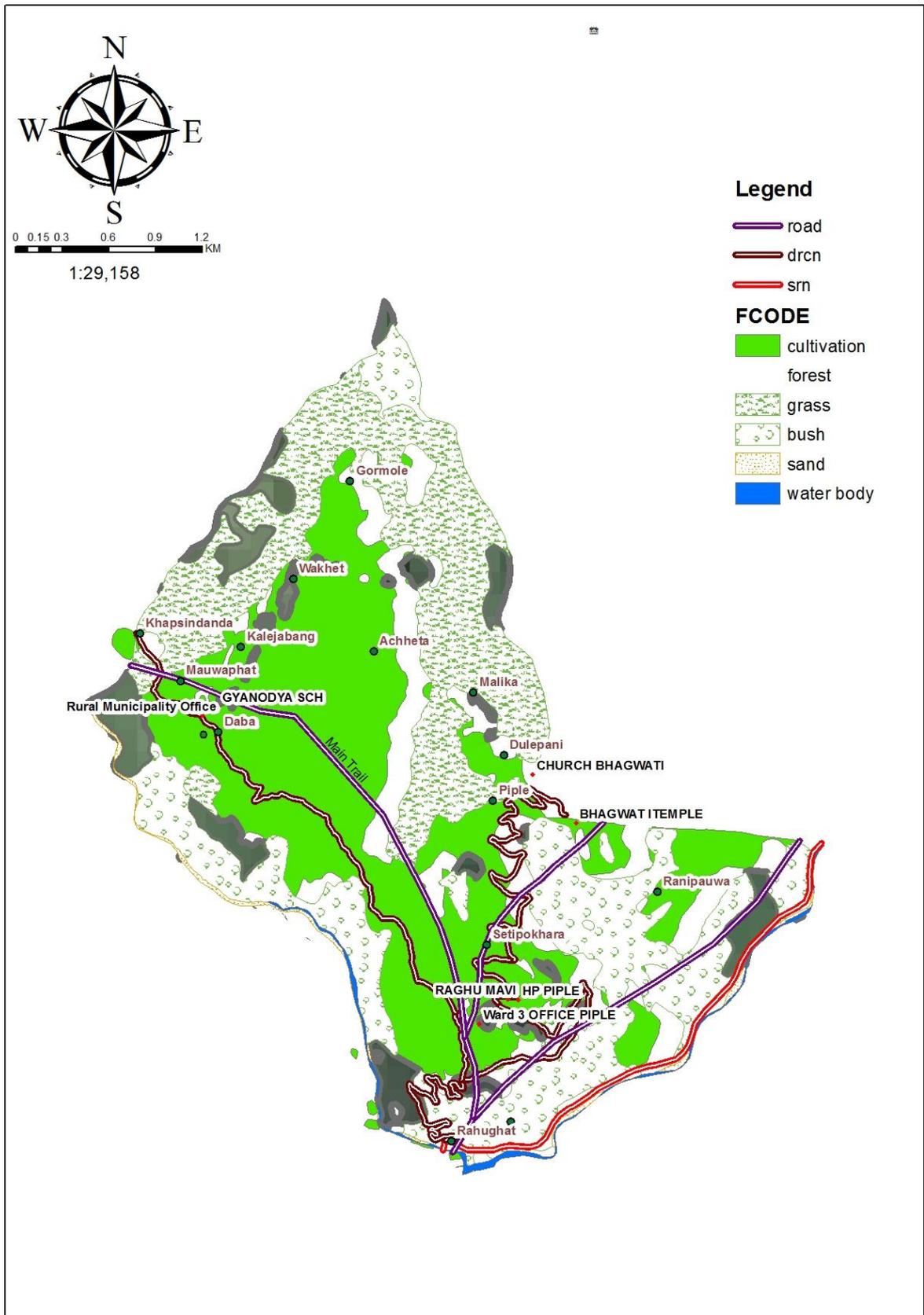
वडा नं. १ को नक्सा



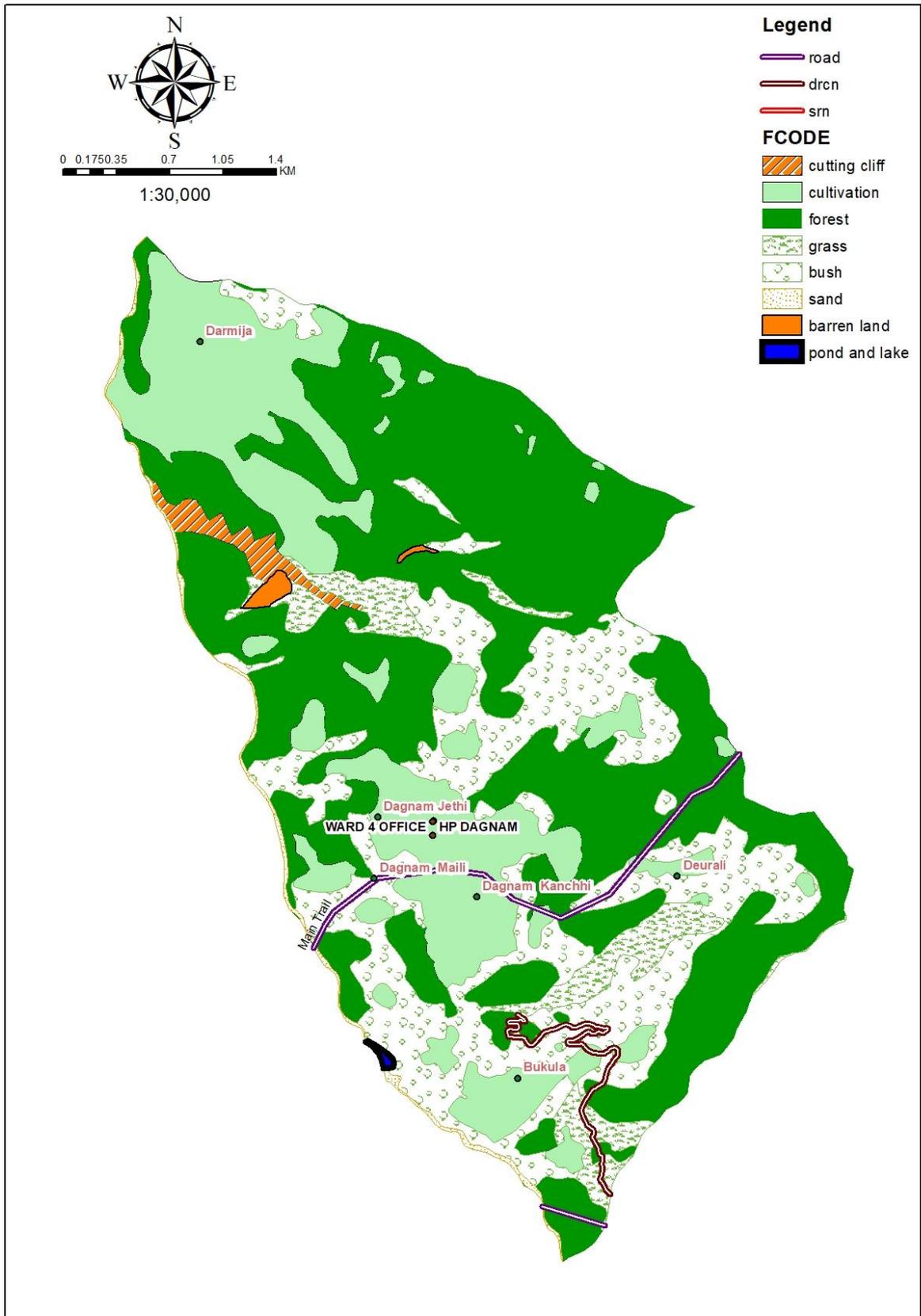
वडा नं. २ को नक्सा



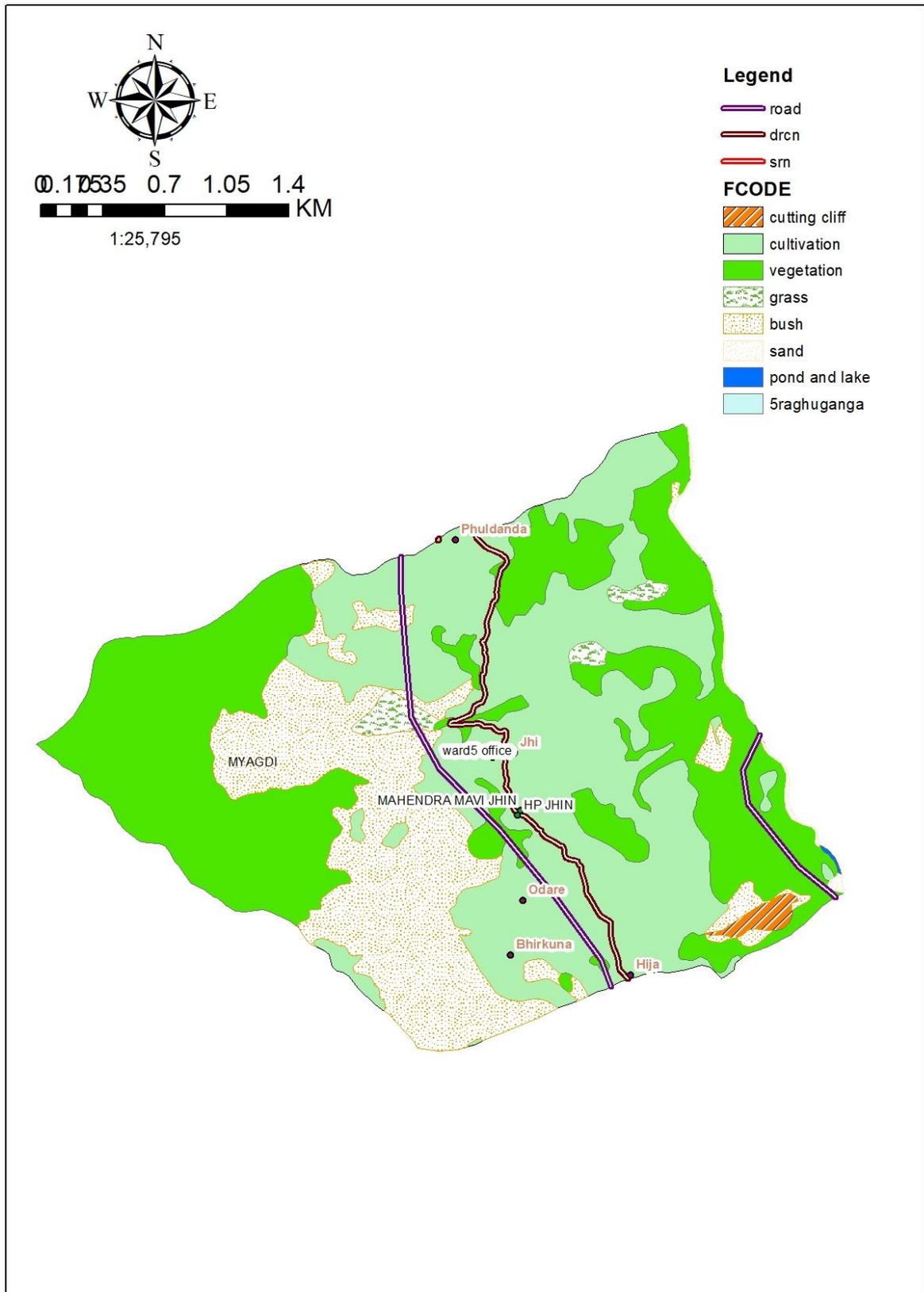
वडा नं. ३ को नक्सा



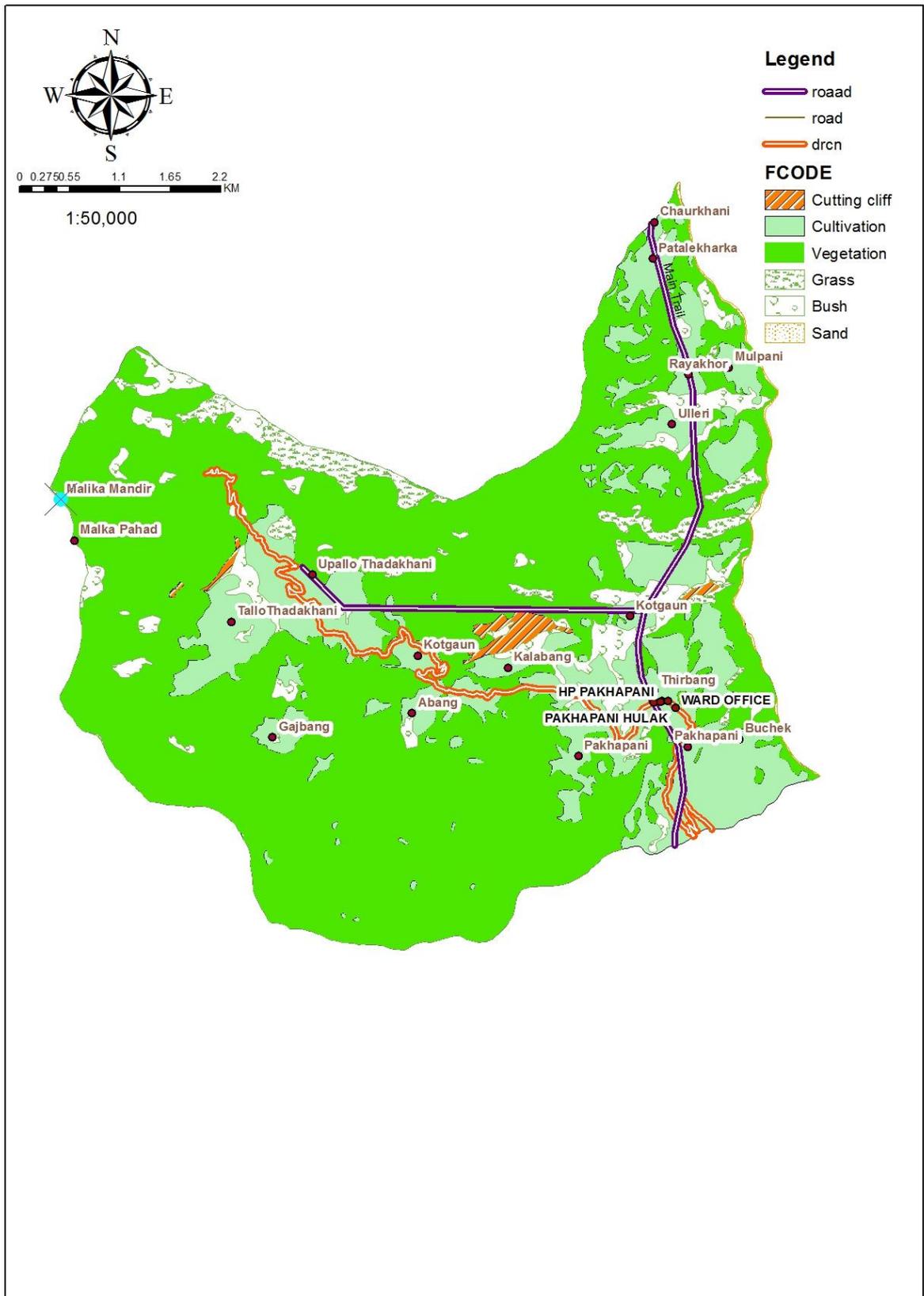
वडा नं. ४ को नक्सा



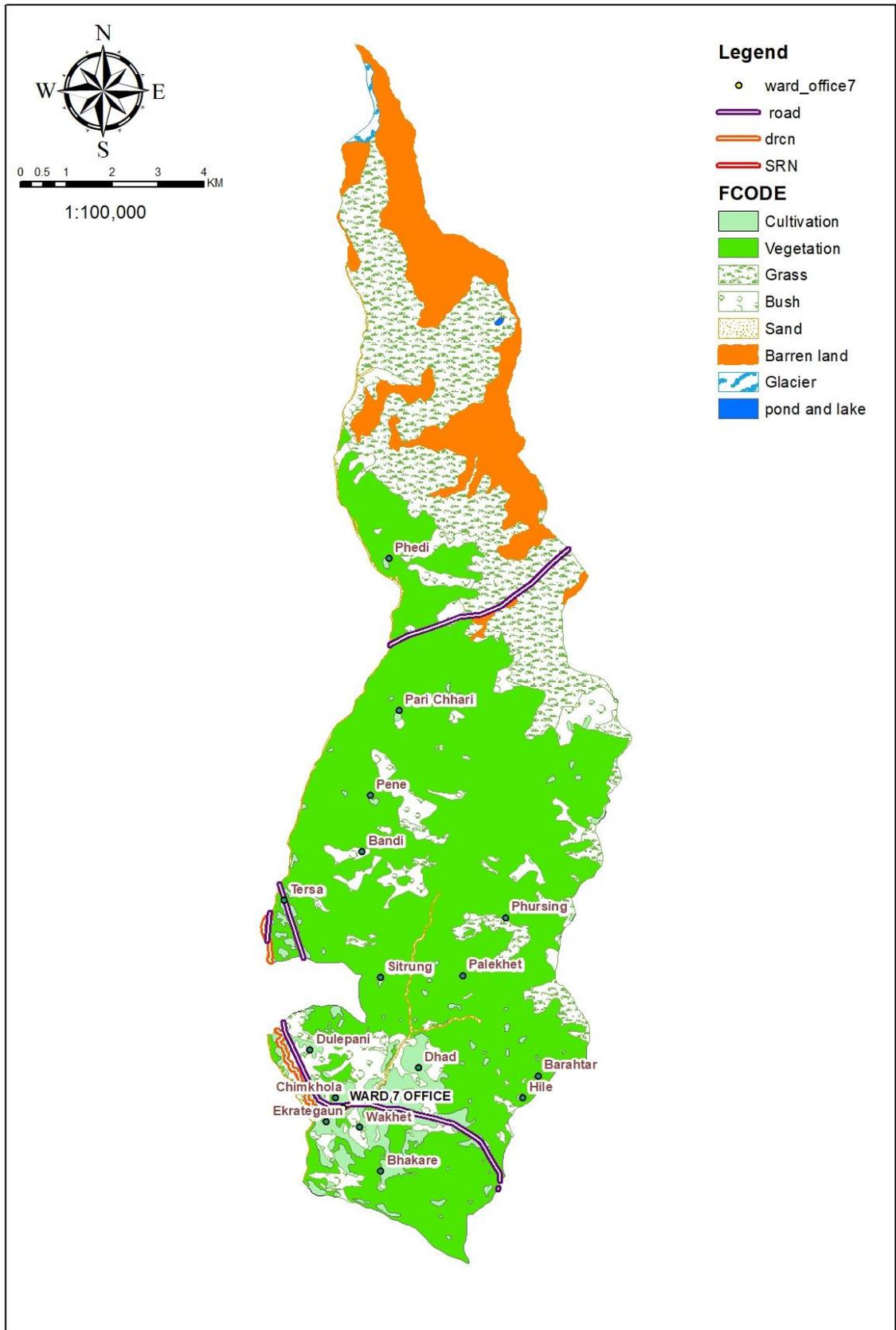
वडा नं.५ को नक्सा



वडा नं.६ को नक्सा



वडा नं.७ को नक्सा



बडा नं.८ को नक्सा

